

I. Disposicións xerais

XEFATURA DO ESTADO

18874 *LEI 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.* («BOE» 261, do 31-10-2007.)

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei.

ÍNDICE

Titulo preliminar.	Disposicións xerais.
Capítulo I.	Obxecto e ámbito de aplicación da lei
Artigo 1.	Obxecto e finalidade.
Artigo 2.	Ámbito de aplicación.
Artigo 3.	Ámbito subxectivo.
Artigo 4.	Negocios e contratos excluídos.
Capítulo II.	Contratos do sector público
Sección 1. ^a	Delimitación dos tipos contractuais.
Artigo 5.	Cualificación dos contratos.
Artigo 6.	Contrato de obras.
Artigo 7.	Contrato de concesión de obras públicas.
Artigo 8.	Contrato de xestión de servizos públicos.
Artigo 9.	Contrato de subministración.
Artigo 10.	Contrato de servizos.
Artigo 11.	Contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado.
Artigo 12.	Contratos mixtos.
Sección 2. ^a	Contratos suxeitos a unha regulación harmonizada.
Artigo 13.	Delimitación xeral.
Artigo 14.	Contratos de obras e de concesión de obras públicas suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.
Artigo 15.	Contratos de subministración suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.
Artigo 16.	Contratos de servizos suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.
Artigo 17.	Contratos subvencionados suxeitos a unha regulación harmonizada.
Sección 3. ^a	Contratos administrativos e contratos privados
Artigo 18.	Réxime aplicable aos contratos do sector público.
Artigo 19.	Contratos administrativos.
Artigo 20.	Contratos privados.
Artigo 21.	Xurisdición competente.

Libro I. Configuración xeral da contratación do sector público e elementos estruturais dos contratos.

Título I. Disposicións xerais sobre a contratación do sector público.

Capítulo I. Racionalidade e consistencia da contratación do sector público.

Artigo 22. Necesidade e idoneidade do contrato.

Artigo 23. Prazo de duración dos contratos.

Artigo 24. Execución de obras e fabricación de bens mobles pola Administración, e execución de servizos coa colaboración de empresarios particulares.

Capítulo II. Liberdade de pactos e contido mínimo do contrato.

Artigo 25. Liberdade de pactos.

Artigo 26. Contido mínimo do contrato.

Capítulo III. Perfección e forma do contrato.

Artigo 27. Perfección dos contratos.

Artigo 28. Carácter formal da contratación do sector público.

Capítulo IV. Remisión de información para efectos estatísticos e de fiscalización.

Artigo 29. Remisión de contratos ao Tribunal de Contas.

Artigo 30. Datos estatísticos.

Capítulo V. Réxime de invalidez.

Artigo 31. Supostos de invalidez.

Artigo 32. Causas de nulidade de dereito administrativo.

Artigo 33. Causas de anulabilidade de dereito administrativo.

Artigo 34. Revisión de oficio.

Artigo 35. Efectos da declaración de nulidade.

Artigo 36. Causas de invalidez de dereito civil.

Capítulo VI. Réxime especial de revisión de decisións en materia de contratación e medios alternativos de resolución de conflitos.

Artigo 37. Recurso especial en materia de contratación.

Artigo 38. Medidas provisionais.

Artigo 39. Arbitraje.

Título II. Partes no contrato.

Capítulo I. Órgano de contratación.

Artigo 40. Competencia para contratar.

Artigo 41. Responsable do contrato.

Artigo 42. Perfil de contratante.

Capítulo II. Capacidade e solvencia do empresario.

Sección 1.ª Aptitude para contratar co sector público.

Subsección 1.ª Normas xerais.

Artigo 43. Condicións de aptitude.

Artigo 44. Empresas non comunitarias.

Artigo 45. Condicións especiais de compatibilidade.

Subsección 2.ª Normas especiais sobre capacidade.

Artigo 46. Persoas xurídicas.

Artigo 47. Empresas comunitarias.

Artigo 48. Unións de empresarios.

Subsección 3.ª Prohibicións de contratar.

Artigo 49. Prohibicións de contratar.

Artigo 50. Declaración da concorrencia de prohibicións de contratar e efectos.

Subsección 4.ª Solvencia.

Artigo 51. Exixencia de solvencia.

Artigo 52. Integración da solvencia con medios externos.

Artigo 53. Concreción das condicións de solvencia.

Subsección 5.ª Clasificación das empresas.

Artigo 54. Exixencia de clasificación.

Artigo 55. Exención da exixencia de clasificación.

Artigo 56. Criterios aplicables e condicións para a clasificación.

Artigo 57. Competencia para a clasificación.

Artigo 58. Inscripción rexistral da clasificación.

Artigo 59. Prazo de vixencia e revisión das clasificacións.

Artigo 60. Comprobación dos elementos da clasificación.

Sección 2.ª Acreditación da aptitude para contratar.

Subsección 1.ª Capacidade de obrar.

Artigo 61. Acreditación da capacidade de obrar.

Subsección 2.ª Prohibición de contratar.

Artigo 62. Proba da non concorrencia dunha prohibición de contratar.

Subsección 3.ª Solvencia.

Artigo 63. Medios de acreditar a solvencia.

Artigo 64. Solvencia económica e financeira.

Artigo 65. Solvencia técnica nos contratos de obras.

Artigo 66. Solvencia técnica nos contratos de subministración.

Artigo 67. Solvencia técnica ou profesional nos contratos de servizos.

Artigo 68. Solvencia técnica ou profesional nos restantes contratos.

Artigo 69. Acreditación do cumprimento das normas de garantía de calidade.

Artigo 70. Acreditación do cumprimento das normas de xestión ambiental.

Artigo 71. Documentación e información complementaria.

Subsección 4.ª Proba da clasificación e da aptitude para contratar a través de rexistros ou listas oficiais de contratistas.

Artigo 72. Certificacións de rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas.

Artigo 73. Certificados comunitarios de clasificación.

Título III. Obxecto, prezo e contía do contrato.

Capítulo I. Normas xerais.

Artigo 74. Obxecto do contrato.

Artigo 75. Prezo.

Artigo 76. Cálculo do valor estimado dos contratos.

Capítulo II. Revisión de prezos nos contratos das administracións públicas.

Artigo 77. Procedencia e límites.

Artigo 78. Sistema de revisión de prezos.

Artigo 79. Fórmulas.

Artigo 80. Coeficiente de revisión.

Artigo 81. Revisión en casos de demora na execución.

Artigo 82. Pagamento do importe da revisión.

Título IV. Garantías exhibibles na contratación do sector público.

Capítulo I. Garantías que se deberán prestar nos contratos celebrados coas administracións públicas.

Sección 1.ª Garantía definitiva.

Artigo 83. Exixencia de garantía.

Artigo 84. Garantías admitidas.

Artigo 85. Réxime das garantías prestadas por terceiros.

Artigo 86. Garantía global.

Artigo 87. Constitución, reposición e reaxuste de garantías.

Artigo 88. Responsabilidades a que están afectas as garantías.

Artigo 89. Preferencia na execución de garantías.

Artigo 90. Devolución e cancelación das garantías.

Sección 2.ª Garantía provisoria.

Artigo 91. Exixencia e réxime.

Capítulo II. Garantías que se deberán prestar noutros contratos do sector público.

Artigo 92. Supostos e réxime.

Libro II. Preparación dos contratos.

Título I. Preparación de contratos polas administracións públicas.

Capítulo I. Normas xerais.

Sección 1.ª Expediente de contratación.

Subsección 1.ª Tramitación ordinaria.

Artigo 93. Expediente de contratación: iniciación e contido.

Artigo 94. Aprobación do expediente.

Artigo 95. Expediente de contratación en contratos menores.

Subsección 2.ª Tramitación abreviada do expediente.

Artigo 96. Tramitación urxente do expediente.

Artigo 97. Tramitación de emerxencia.

Sección 2.ª Pregos de cláusulas administrativas e prescricións técnicas.

Artigo 98. Pregos de cláusulas administrativas xerais.

Artigo 99. Pregos de cláusulas administrativas particulares.

Artigo 100. Pregos de prescricións técnicas.

Artigo 101. Regras para o establecemento de prescricións técnicas.

Artigo 102. Condicións especiais de execución do contrato.

Artigo 103. Información sobre as obrigas relativas á fiscalidade, protección do ambiente, emprego e condicións laborais.

Artigo 104. Información sobre as condicións de subrogación en contratos de traballo.

Capítulo II. Normas especiais para a preparación de determinados contratos.

Sección 1.ª Actuacións preparatorias do contrato de obras.

Subsección 1.ª Proxecto de obras e implantación.

Artigo 105. Proxecto de obras.

Artigo 106. Clasificación das obras.

Artigo 107. Contido dos proxectos e responsabilidade derivada da súa elaboración.

Artigo 108. Presentación do proxecto polo empresario.

Artigo 109. Supervisión de proxectos.

Artigo 110. Implantación do proxecto.

Subsección 2.ª Pregos de cláusulas administrativas en contratos baixo a modalidade de aboamento total do prezo.

Artigo 111. Contido dos pregos de cláusulas administrativas nos contratos de obra con aboamento total do prezo.

Sección 2.ª Actuacións preparatorias do contrato de concesión de obra pública.

Artigo 112. Estudo de viabilidade.

Artigo 113. Anteprojecto de construción e explotación da obra.

Artigo 114. Proxecto da obra e implantación deste.

Artigo 115. Pregos de cláusulas administrativas particulares.

Sección 3.ª Actuacións preparatorias do contrato de xestión de servizos públicos.

Artigo 116. Réxime xurídico do servizo.

Artigo 117. Pregos e anteprojecto de obra e explotación.

Sección 4.ª Actuacións preparatorias dos contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado.

Artigo 118. Avaliación previa.

Artigo 119. Programa funcional.

Artigo 120. Cláusulas do contrato.

Título II. Preparación doutros contratos.

Capítulo único. Regras aplicables á preparación dos contratos celebrados por poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas e de contratos subvencionados.

Artigo 121. Establecemento de prescricións técnicas e preparación de pregos.

Libro III. Selección do contratista e adxudicación dos contratos.

Título I. Adxudicación dos contratos.

Capítulo I. Adxudicación dos contratos das administracións públicas.

Sección 1.ª Normas xerais.

Subsección 1.ª Disposicións directivas.

Artigo 122. Procedemento de adxudicación.

Artigo 123. Principios de igualdade e transparencia.

Artigo 124. Confidencialidade.

Subsección 2.ª Publicidade.

Artigo 125. Anuncio previo.

Artigo 126. Convocatoria de licitacións.

Subsección 3.ª Licitación.

Artigo 127. Prazos de presentación das solicitudes de participación e das proposicións.

Artigo 128. Redución de prazos en caso de tramitación urxente.

Artigo 129. Proposicións dos interesados.

Artigo 130. Presentación da documentación acreditativa do cumprimento de requisitos previos.

Artigo 131. Admisibilidade de variantes ou melloras.

Artigo 132. Poxa electrónica.

Artigo 133. Sucesión no procedemento.

Subsección 4.ª Selección do adxudicatario.

Artigo 134. Criterios de valoración das ofertas.

Artigo 135. Clasificación das ofertas e adxudicación provisoria e definitiva do contrato.

Artigo 136. Ofertas con valores anormais ou desproporcionados.

Subsección 5.ª Obrigas de información sobre o resultado do procedemento.

Artigo 137. Notificación aos candidatos e licitadores.

Artigo 138. Publicidade das adxudicacións.

Artigo 139. Renuncia á celebración do contrato e desistencia do procedemento de adxudicación pola Administración.

Subsección 6.ª Formalización do contrato.

Artigo 140. Formalización dos contratos.

Sección 2.ª Procedemento aberto.

Artigo 141. Delimitación.

Artigo 142. Información aos licitadores.

Artigo 143. Prazos para a presentación de proposicións.

Artigo 144. Exame das proposicións e proposta de adxudicación.

Artigo 145. Adxudicación.

Sección 3.ª Procedemento restrinxido.

Artigo 146. Caracterización.

Artigo 147. Criterios para a selección de candidatos.

Artigo 148. Solicitudes de participación.

Artigo 149. Selección de solicitantes.

Artigo 150. Contido das invitacións e información aos invitados.

Artigo 151. Proposicións.

Artigo 152. Adxudicación.

Sección 4.ª Procedemento negociado.

Artigo 153. Caracterización.

Subsección 1.ª Supostos de aplicación.

Artigo 154. Supostos xerais.

Artigo 155. Contratos de obras.

Artigo 156. Contratos de xestión de servizos públicos.

Artigo 157. Contratos de subministración.

Artigo 158. Contratos de servizos.

Artigo 159. Outros contratos.

Subsección 2.ª Tramitación.

Artigo 160. Delimitación da materia obxecto de negociación.

Artigo 161. Anuncio de licitación e presentación de solicitudes de participación.

Artigo 162. Negociación dos termos do contrato.

Sección 5.ª Diálogo competitivo.
 Artigo 163. Caracterización.
 Artigo 164. Supostos de aplicación.
 Artigo 165. Apertura do procedemento e solicitudes de participación.
 Artigo 166. Diálogo cos candidatos.
 Artigo 167. Presentación e exame das ofertas.

Sección 6.ª Normas especiais aplicables aos concursos de proxectos.
 Artigo 168. Ámbito de aplicación.
 Artigo 169. Bases do concurso.
 Artigo 170. Participantes.
 Artigo 171. Publicidade.
 Artigo 172. Decisión do concurso.

Capítulo II. Adxudicación doutros contratos do sector público.

Sección 1.ª Normas aplicables polos poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas.
 Artigo 173. Delimitación xeral.
 Artigo 174. Adxudicación dos contratos suxeitos a regulación harmonizada.
 Artigo 175. Adxudicación dos contratos que non estean suxeitos a regulación harmonizada.

Sección 2.ª Normas aplicables por outros entes, organismos e entidades do sector público.
 Artigo 176. Réxime de adxudicación de contratos.

Sección 3.ª Normas aplicables na adxudicación de contratos subvencionados.
 Artigo 177. Adxudicación de contratos subvencionados.

Título II. Racionalización técnica da contratación.

Capítulo I. Normas xerais.
 Artigo 178. Sistema para a racionalización da contratación das administracións públicas.
 Artigo 179. Sistemas para a racionalización da contratación doutras entidades do sector público.

Capítulo II. Acordos marco.
 Artigo 180. Funcionalidade e límites.
 Artigo 181. Procedemento de celebración de acordos marco.
 Artigo 182. Adxudicación de contratos baseados nun acordo marco.

Capítulo III. Sistemas dinámicos de contratación.
 Artigo 183. Funcionalidade e límites.
 Artigo 184. Implementación.
 Artigo 185. Incorporación de empresas ao sistema.
 Artigo 186. Adxudicación de contratos no marco dun sistema dinámico de contratación.

Capítulo IV. Centrais de contratación.

Sección 1.ª Normas xerais.
 Artigo 187. Funcionalidade e principios de actuación.
 Artigo 188. Creación de centrais de contratación polas comunidades autónomas e entidades locais.
 Artigo 189. Adhesión a sistemas externos de contratación centralizada.

Sección 2.ª Contratación centralizada no ámbito estatal.
 Artigo 190. Réxime xeral.

Artigo 191. Adquisición centralizada de equipamentos e sistemas para o tratamento da información.

Libro IV. Efectos, cumprimento e extinción dos contratos administrativos.

Título I. Normas xerais.

Capítulo I. Efectos dos contratos.
 Artigo 192. Réxime xurídico.
 Artigo 193. Vinculación ao contido contractual.

Capítulo II. Prerrogativas da Administración pública nos contratos administrativos.
 Artigo 194. Enumeración.
 Artigo 195. Procedemento de exercicio.

Capítulo III. Execución dos contratos.
 Artigo 196. Execución defectuosa e demora.
 Artigo 197. Resolución por demora e prórroga dos contratos.
 Artigo 198. Indemnización de danos e perdas.
 Artigo 199. Principio de risco e ventura.
 Artigo 200. Pagamento do prezo.
 Artigo 201. Transmisión dos dereitos de cobramento.

Capítulo IV. Modificación dos contratos.
 Artigo 202. Modificacións dos contratos.
 Artigo 203. Suspensión dos contratos.

Capítulo V. Extinción dos contratos.
 Sección 1.ª Disposición xeral.
 Artigo 204. Extinción dos contratos.

Sección 2.ª Cumprimento dos contratos.
 Artigo 205. Cumprimento dos contratos e recepción da prestación.

Sección 3.ª Resolución dos contratos.
 Artigo 206. Causas de resolución.
 Artigo 207. Aplicación das causas de resolución.
 Artigo 208. Efectos da resolución.

Capítulo VI. Cesión dos contratos e subcontratación.
 Sección 1.ª Cesión dos contratos.
 Artigo 209. Cesión dos contratos.

Sección 2.ª Subcontratación.
 Artigo 210. Subcontratación.
 Artigo 211. Pagamentos a subcontratistas e subministradores.

Título II. Normas especiais para contratos de obras, de concesión de obra pública, de xestión de servizos públicos, de subministracións, de servizos e de colaboración entre o sector público e o sector privado.

Capítulo I. Contrato de obras.
 Sección 1.ª Execución do contrato de obras.
 Artigo 212. Comprobación da implantación.
 Artigo 213. Execución das obras e responsabilidade do contratista.
 Artigo 214. Forza maior.
 Artigo 215. Certificacións e aboamentos á conta.
 Artigo 216. Obras por un prezo global e obras con prezo cerrado.

Sección 2.ª Modificación do contrato de obras.
 Artigo 217. Modificación do contrato de obras.

- Sección 3.ª Cumprimento do contrato de obras.
 Artigo 218. Recepción e prazo de garantía.
 Artigo 219. Responsabilidade por vicios ocultos.
- Sección 4.ª Resolución do contrato de obras.
 Artigo 220. Causas de resolución.
 Artigo 221. Alteración substancial e suspensión da iniciación da obra.
 Artigo 222. Efectos da resolución.
- Capítulo II. Contrato de concesión de obra pública.
- Sección 1.ª Construción das obras obxecto de concesión.
 Artigo 223. Modalidades de execución das obras.
 Artigo 224. Responsabilidade na execución das obras por terceiros.
 Artigo 225. Principio de risco e ventura na execución das obras.
 Artigo 226. Modificación do proxecto.
 Artigo 227. Comprobación das obras.
- Sección 2.ª Dereitos e obrigas do concesionario e prerrogativas da administración concedente.
- Subsección 1.ª Dereitos e obrigas do concesionario.
 Artigo 228. Dereitos do concesionario.
 Artigo 229. Obrigas do concesionario.
 Artigo 230. Uso e conservación da obra pública.
 Artigo 231. Zonas complementarias de explotación comercial.
- Subsección 2.ª Prerrogativas e dereitos da Administración.
 Artigo 232. Prerrogativas e dereitos da Administración.
 Artigo 233. Modificación da obra pública.
 Artigo 234. Secuestro da concesión.
 Artigo 235. Penalidades por incumprimentos do concesionario.
- Sección 3.ª Réxime económico-financieiro da concesión.
 Artigo 236. Financiamento das obras.
 Artigo 237. Achegas públicas á construción.
 Artigo 238. Retribución pola utilización da obra.
 Artigo 239. Achegas públicas á explotación.
 Artigo 240. Obras públicas diferenciadas.
 Artigo 241. Mantemento do equilibrio económico do contrato.
- Sección 4.ª Extinción das concesións.
 Artigo 242. Modos de extinción.
 Artigo 243. Extinción da concesión por transcurso do prazo.
 Artigo 244. Prazo das concesións.
 Artigo 245. Causas de resolución.
 Artigo 246. Aplicación das causas de resolución.
 Artigo 247. Efectos da resolución.
 Artigo 248. Destino das obras á extinción da concesión.
- Sección 5.ª Execución de obras por terceiros.
 Artigo 249. Subcontratación.
 Artigo 250. Adxudicación de contratos de obras polo concesionario.
- Capítulo III. Contrato de xestión de servizos públicos.
- Sección 1.ª Disposicións xerais.
 Artigo 251. Ámbito do contrato.
 Artigo 252. Réxime xurídico.
 Artigo 253. Modalidades da contratación.
- Artigo 254. Duración.
- Sección 2.ª Execución do contrato de xestión de servizos públicos.
 Artigo 255. Execución do contrato.
 Artigo 256. Obrigas xerais.
 Artigo 257. Prestacións económicas.
- Sección 3.ª Modificación do contrato de xestión de servizos públicos.
 Artigo 258. Modificación do contrato e mantemento do seu equilibrio económico.
- Sección 4.ª Cumprimento e efectos do contrato de xestión de servizos públicos.
 Artigo 259. Reversión.
 Artigo 260. Falta de entrega de contraprestacións económicas e medios auxiliares.
 Artigo 261. Incumprimento do contratista.
- Sección 5.ª Resolución do contrato de xestión de servizos públicos.
 Artigo 262. Causas de resolución.
 Artigo 263. Aplicación das causas de resolución.
 Artigo 264. Efectos da resolución.
- Sección 6.ª Subcontratación do contrato de xestión de servizos públicos.
 Artigo 265. Subcontratación.
- Capítulo IV. Contrato de subministración.
- Sección 1.ª Regulación de determinados contratos de subministración.
 Artigo 266. Arrendamento.
 Artigo 267. Contratos de fabricación e aplicación de normas e usos vixentes en comercio internacional.
- Sección 2.ª Execución do contrato de subministración.
 Artigo 268. Entrega e recepción.
 Artigo 269. Pagamento do prezo.
 Artigo 270. Pagamento en metálico e noutros bens.
 Artigo 271. Facultades da Administración no proceso de fabricación.
- Sección 3.ª Modificación do contrato de subministración.
 Artigo 272. Modificación do contrato de subministración.
- Sección 4.ª Cumprimento do contrato de subministración.
 Artigo 273. Gastos de entrega e recepción.
 Artigo 274. Vicios ou defectos durante o prazo de garantía.
- Sección 5.ª Resolución do contrato de subministración.
 Artigo 275. Causas de resolución.
 Artigo 276. Efectos da resolución.
- Capítulo V. Contratos de servizos.
- Sección 1.ª Disposicións xerais.
 Artigo 277. Contido e límites.
 Artigo 278. Determinación do prezo.
 Artigo 279. Duración.
 Artigo 280. Réxime de contratación para actividades docentes.

Sección 2.ª Execución dos contratos de servizos.
 Artigo 281. Execución e responsabilidade do contratista.

Sección 3.ª Modificación dos contratos de servizos de mantemento.
 Artigo 282. Modificación destes contratos.

Sección 4.ª Cumprimento dos contratos de servizos.
 Artigo 283. Cumprimento dos contratos.

Sección 5.ª Resolución dos contratos de servizos.
 Artigo 284. Causas de resolución.
 Artigo 285. Efectos da resolución.

Sección 6.ª Da rectificación de erros e responsabilidades no contrato de elaboración de proxectos de obras.
 Artigo 286. Rectificación de erros e corrección de deficiencias.
 Artigo 287. Indemnizacións.
 Artigo 288. Responsabilidade por defectos ou erros do proxecto.

Capítulo VI. Contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado.
 Artigo 289. Réxime xurídico.
 Artigo 290. Duración.

Libro V. Organización administrativa para a xestión da contratación.

Título I. Órganos competentes en materia de contratación.

Capítulo I. Órganos de contratación.
 Artigo 291. Órganos de contratación.
 Artigo 292. Autorización para contratar.
 Artigo 293. Desconcentración.
 Artigo 294. Abstención e recusación.

Capítulo II. Órganos de asistencia.
 Artigo 295. Mesas de contratación.
 Artigo 296. Mesa especial do diálogo competitivo.
 Artigo 297. Mesa de contratación do sistema estatal de contratación centralizada.
 Artigo 298. Xurados de concursos.

Capítulo III. Órganos consultivos.
 Artigo 299. Xunta Consultiva de Contratación Administrativa.
 Artigo 300. Órganos consultivos en materia de contratación das comunidades autónomas.

Título II. Rexistros oficiais.

Capítulo I. Rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas.
 Artigo 301. Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas do Estado.
 Artigo 302. Rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas das comunidades autónomas.
 Artigo 303. Contido do rexistro.
 Artigo 304. Voluntariedade da inscrición.
 Artigo 305. Responsabilidade do empresario en relación coa actualización da información rexistral.
 Artigo 306. Publicidade
 Artigo 307. Colaboración entre rexistros.

Capítulo II. Rexistro de contratos do sector público.
 Artigo 308. Rexistro de contratos do sector público.

Título III. Xestión da publicidade contractual por medios electrónicos, informáticos e telemáticos.

Capítulo único. Plataforma de contratación do Estado.

Artigo 309. Plataforma de contratación do Estado.

Disposición adicional primeira. Contratación no estranxeiro.

Disposición adicional segunda. Normas específicas de contratación nas entidades locais.

Disposición adicional terceira. Réxime de contratación dos órganos constitucionais do Estado e dos órganos legislativos e de control autonómicos.

Disposición adicional cuarta. Regras especiais sobre competencia para adquirir equipamentos e sistemas para o tratamento da información e das comunicacións.

Disposición adicional quinta. Límites á contratación con empresas de traballo temporal.

Disposición adicional sexta. Contratación con empresas que teñan no seu cadro de persoal persoas con discapacidade ou en situación de exclusión social e con entidades sen ánimo de lucro.

Disposición adicional sétima. Contratos reservados.

Disposición adicional oitava. Clasificación exigible polas universidades públicas.

Disposición adicional novena. Exención da exigencia de clasificación para as universidades públicas.

Disposición adicional décima. Exención de requisitos para os organismos públicos de investigación en canto adxudicatarios de contratos.

Disposición adicional décimo primeira. Contratos subscritos nos sectores da auga, da enerxía, dos transportes e dos servizos postais.

Disposición adicional décimo segunda. Normas especiais para a contratación do acceso a bases de datos e a subscrición a publicacións.

Disposición adicional décimo terceira. Modificacións de contías, prazos e outras derivadas dos anexos de directivas comunitarias.

Disposición adicional décimo cuarta. Actualización de cifras fixadas pola Unión Europea.

Disposición adicional décimo quinta. Cómputo de prazos.

Disposición adicional décimo sexta. Referencias ao imposto sobre o valor engadido

Disposición adicional décimo sétima. Espazo Económico Europeo.

Disposición adicional décimo oitava. Normas relativas aos medios de comunicación utilizables nos procedementos regulados nesta lei.

Disposición adicional décimo novena. Uso de medios electrónicos, informáticos e telemáticos nos procedementos regulados na lei.

Disposición adicional vixésima. Substitución de letrados nas mesas de contratación.

Disposición adicional vixésimo primeira. Garantía de accesibilidade para persoas con discapacidade.

Disposición adicional vixésimo segunda. Responsabilidade das autoridades e do persoal ao servizo das administracións públicas.

Disposición adicional vixésimo terceira. Concertos para a prestación da asistencia sanitaria e farmacéutica subscritos pola Mutualidade de Funcionarios Cívís do Estado, a Mutualidade Xeral Xudicial e o Instituto Social das Forzas Armadas.

Disposición adicional vixésimo cuarta. Contratos incluídos no ámbito do artigo 296 do Tratado constitutivo da Comunidade Europea.

Disposición adicional vixésimo quinta. Réxime de contratación de certos organismos.

Disposición adicional vixésimo sexta. Pregos de cláusulas administrativas para a contratación de medios para a loita contra os incendios forestais

Disposición adicional vixésimo sétima. Prácticas contrarias á libre competencia.

Disposición adicional vixésimo oitava. Réxime de subcontratación de prestacións contratadas polas entidades públicas empresariais.

Disposición adicional vixésimo novena. Prestación de asistencia sanitaria en situacións de urxencia.

Disposición adicional trixésima. Réxime xurídico da «Empresa de Transformación Agraria, Sociedad Anónima» (TRAGSA), e das súas filiais.

Disposición adicional trixésimo primeira. Protección de datos de carácter persoal.

Disposición adicional trixésimo segunda.

Disposición adicional trixésimo terceira. Réxime de contratación dos órganos dos Territorios Históricos do País Vasco.

Disposición transitoria primeira. Expedientes iniciados e contratos adxudicados con anterioridade á entrada en vigor desta lei.

Disposición transitoria segunda. Fórmulas de revisión.

Disposición transitoria terceira. Determinación de contías polos departamentos ministeriais respecto dos organismos autónomos adscritos a eles.

Disposición transitoria cuarta. Rexistros de licitadores.

Disposición transitoria quinta. Determinación dos casos en que é exixible a clasificación das empresas.

Disposición transitoria sexta. Réxime transitorio dos procedementos de adxudicación dos contratos non suxeitos a regulación harmonizada subscritos por entidades que non teñen o carácter de Administración pública.

Disposición transitoria sétima. Aplicación anticipada da delimitación do ámbito subxectivo de aplicación da lei.

Disposición derogatoria única. Derrogación normativa.

Disposición derradeira primeira. Modificación da Lei 7/1985, do 2 de abril, de bases do réxime local.

Disposición derradeira segunda. Modificación da Lei xeral orzamentaria.

Disposición derradeira terceira. Modificación da Lei 1/1999, do 5 de xaneiro, reguladora das entidades de capital-risco e das súas sociedades xestoras.

Disposición derradeira cuarta. Modificación da Lei 22/2003, do 9 de xullo, concursal.

Disposición derradeira quinta. Modificación da Lei 39/2003, do 17 de novembro, do sector ferroviario.

Disposición derradeira sexta. Actualización das referencias a determinados órganos.

Disposición derradeira sétima. Títulos competenciais.

Disposición derradeira oitava. Normas aplicables aos procedementos regulados nesta lei.

Disposición derradeira novena. Habilitación normativa en materia de uso de medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, e uso de factura electrónica

Disposición derradeira décima. Mandato de presentación dun proxecto normativo.

Disposición derradeira décimo primeira. Habilitación para o desenvolvemento regulamentario.

Disposición derradeira décimo segunda. Entrada en vigor.

Anexo I. Actividades ás cales se refire o número 1 do artigo 6.

Anexo II. Servizos aos cales se refire o artigo 10.

Anexo III. Lista de produtos recollidos na alínea a) do número 1 do artigo 15, no que se refire aos contratos de subministracións adxudicados por órganos de contratación do sector da defensa.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

Desde a adhesión ás Comunidades Europeas, a normativa comunitaria foi o referente obrigado da nosa lexislación de contratos públicos, de tal forma que, nos últimos vinte anos, as sucesivas reformas que levaron desde o texto articulado da Lei de bases da Lei de contratos do Estado ata o texto refundido da Lei de contratos das administracións públicas tiveron como unha das súas principais xustificacións a necesidade de adaptar esta lexislación aos requirimentos das directivas comunitarias.

Esta Lei de contratos do sector público tamén encontrou na exixencia de incorporar ao noso ordenamento unha nova disposición comunitaria na materia o impulso primordial para a súa elaboración. As directivas 92/50/CEE do Consello, do 18 de xuño de 1992, sobre coordinación dos procedementos de adxudicación dos contratos públicos de servizos; 93/36/CEE do Consello, do 14 de xuño de 1993, sobre coordinación dos procedementos de adxudicación dos contratos públicos de subministración; e 93/37/CEE do Consello, do 14 de xuño de 1993, sobre coordinación dos procedementos de adxudicación dos contratos públicos de obras, foron substituídas recentemente pola Directiva 2004/18/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 31 de marzo de 2004, sobre coordinación dos procedementos de adxudicación dos contratos públicos de obras, de subministración e de servizos, disposición que, ao tempo que refunde as anteriores, introduce numerosos e transcendentais cambios nesta regulación, o que supuxo un avance cualitativo na normativa europea de contratos.

Emporiso, mesmo sendo a necesidade de incorporar ao noso ordenamento a Directiva 2004/18/CE o motivo determinante da apertura dun novo proceso de revisión da nosa lexislación de contratos públicos, este punto de partida non operou como límite ou condicionante do seu alcance. A norma resultante, en consecuencia, non se

constrinxo a traspasar as novas directrices comunitarias, senón que, adoptando un enfoque de reforma global, introduce modificacións en diversos ámbitos desta lexislación, en resposta ás peticións formuladas desde múltiples instancias (administrativas, académicas, sociais e empresariais) de introducir diversas melloras nela e dar solución a certos problemas que a experiencia de aplicación da Lei de contratos das administracións públicas foi pondo de relevo.

II

Ata o momento, as reformas da lexislación de contratos que se sucederon desde 1986 foron tributarias, en última instancia, do enfoque da Lei de contratos do Estado, cuxo modelo de regulación foi sendo asumido polos diferentes textos legais sen ser obxecto dun cuestionamento de fondo; mesmo a Lei do 18 de maio de 1995, que supuxo un punto de inflexión para a nosa lexislación na materia, respondía, nas súas concepcións básicas, a ese modelo. A normativa de contratos do sector público construíuse, neste sistema, arredor do contrato da Administración pública (xa sexa esta unicamente a Administración xeral do Estado, como na Lei de 1965, ou xa se entenda o concepto nun sentido máis amplo, como comeza a apuntarse a partir de 1986 e se consagra de forma aberta a partir de 1995) e, máis especificamente, arredor do contrato administrativo da Administración pública. A necesidade de pautar a contratación doutros suxeitos –xa fose por determinacións de dereito comunitario, cuxas disposicións na materia se aplican a outras entidades do sector público ou mesmo a suxeitos de dereito que se encontran fóra del, xa por razóns de política lexislativa interna, co fin de pechar as normas sobre contratación do sector público– solucionábase neste modelo ben mediante a extensión parcial desa regulación (no que se refería a normas incluídas no ámbito de regulación propio das directivas comunitarias: disposicións sobre preparación e adxudicación do contrato e sobre requisitos de aptitude –capacidade e solvencia– do contratista particular, basicamente) a certos contratos suxeitos ás disposicións comunitarias, ben mediante a declaración de sometemento dos restantes contratos do sector público a certos principios que debían presidir a súa adxudicación. Esta técnica de regulación presentaba os inconvenientes fundamentais de situar o réxime aplicable aos contratos non subscritos por administracións públicas nun ámbito caracterizado pola súa indefinición, trazo especialmente notorio no caso dos contratos non suxeitos ás directivas comunitarias, e de renunciar, no caso dos contratos sometidos ás súas previsións, a efectuar unha modulación das diferentes normas dese réxime para axustalas ás características propias dos distintos suxeitos que debían aplicalo, na medida en que esa traslación de disposicións pensadas inicialmente para administracións públicas se efectuaba en bloque e sen interposición dunha desexable actividade de adecuación, que se puña baixo a responsabilidade do seu intérprete ou aplicador.

Inseparablemente unido ao anterior, a opción de regular os contratos públicos a partir da disciplina dos contratos subscritos pola Administración contribuíu en gran medida a evitar que se suscitase a cuestión relativa á conveniencia de identificar inequivocamente os ámbitos desta normativa que se encontran condicionados polas prescricións das directivas comunitarias debido a que, en todo o que se refire a exixencias procedementais, garantías para o licitador, e preservación dos principios de publicidade, concorrencia e transparencia, a nosa lexislación de contratos foi sempre equiparable á europea, cando non máis estrita. Isto esvaeceu as fronteiras entre o comunitario e o nacional nas nosas normas contractuais

e, conseguintemente, enturbou a análise das relacións entre ambas as esferas.

Desde a consideración metodolóxica de que resulta inaprazable inserir a nosa lexislación na materia dentro dun marco de referencia que permita superar estas limitacións, a Lei de contratos do sector público adoptou un enfoque que, separándose dos seus antecedentes, aborda a regulación da actividade contractual pública desde unha definición ampla do seu ámbito de aplicación e buscando unha identificación funcional precisa da área normativa vinculada ás directivas europeas sobre contratos públicos, tendo en conta que se trata dunha lei que ten que operar nun contexto xurídico fortemente mediatizado por normas supranacionais e en relación cunha variada tipoloxía de suxeitos. Desenvolver a Lei de contratos como unha norma que, desde o seu enfoque inicial, se deseñe tendo en conta a súa aplicabilidade a todos os suxeitos do sector público, permite dar unha resposta máis adecuada aos problemas antes apuntados, aproximando o seu ámbito de aplicación ao das normas comunitarias de referencia, incrementando a seguranza xurídica ao eliminar remisións imprecisas e clarificar as normas de aplicación, aumentando a eficiencia da lexislación ao tomar en conta a configuración xurídica peculiar de cada destinatario para modular adecuadamente as regras que lle son aplicables, e prevendo un nicho normativo para que, en liña coas posicións que postulan unha maior disciplina na actuación do sector público no seu conxunto, poidan incluírse regras para suxeitos que tradicionalmente se situaron extra muros desta lexislación. A identificación das disposicións ligadas ás directivas de contratación, pola súa parte, permite encadrar de forma nítida o ámbito de regulación dispoñible para o lexislador nacional, dentro do respecto aos principios e disposicións do dereito comunitario orixinario que determinan a submisión de toda a contratación pública, cando menos, aos principios de publicidade e concorrencia, para efectos de matizar o réxime de contratación dos diferentes suxeitos sometidos á lei, e facilitar a análise da norma de cara a adoptar decisións de política lexislativa.

III

Ratificando este cambio de enfoque, a presente lei sepárase da arquitectura adoptada pola lexislación de contratos públicos desde a Lei 13/1995, do 18 de maio, baseado nunha estrutura bipolar construída arredor dunha «parte xeral», composta por normas aplicables a todos os contratos, e unha «parte especial», na cal se recollían as peculiaridades de réxime xurídico dos contratos administrativos «típicos». Esta sistemática, que constituíu un notable avance técnico respecto da configuración clásica da Lei de contratos do Estado, non resulta, porén, a máis adecuada para lle dar soporte a unha norma co alcance que se pretende para a Lei de contratos do sector público, afectada polos condicionantes de regular de forma directa o réxime de contratación dun abano máis amplo de suxeitos destinatarios, e de facer posible, desde a mesma estrutura da lei, un tratamento diferenciado das normas que son transcripción de disposicións comunitarias.

Así, o articulado da lei estruturouse nun título preliminar, dedicado a recoller unhas disposicións xerais, e cinco libros que se dedican, sucesivamente, a regular a configuración xeral da contratación do sector público e os elementos estruturais dos contratos, a preparación destes contratos, a selección do contratista e a adxudicación dos contratos, os efectos, cumprimento e extinción dos contratos administrativos, e a organización administrativa para a xestión da contratación. O criterio primordial de estruturación atende ás materias reguladas (título preliminar e libros I, IV e V) ou a bloques homoxéneos de actuación (libros II e III). Dentro deses primeiros niveis de

ordenación, as divisións ulteriores establecéronse desagregando eses mesmos criterios (libros I, III e V), ou introducindo unha nova pauta baseada no alcance das normas, segundo resulten aplicables a todos os contratos, con carácter xeral, ou só a determinados tipos contractuais (libros II e IV); por último, nos libros II e III, foi mester utilizar un criterio adicional, agrupando as disposicións por razón dos seus distintos destinatarios dentro do sector público.

IV

Tomando como referencia os principios que guiaron a elaboración desta lei, as principais novidades que presenta o seu contido en relación co seu inmediato antecedente, o texto refundido da Lei de contratos das administracións públicas, afectan 1) a delimitación do seu ámbito de aplicación, 2) a singularización das normas que derivan directamente do dereito comunitario, 3) a incorporación das novas regulacións sobre contratación que introduce a Directiva 2004/18/CE, 4) a simplificación e mellora da xestión contractual, e 5) a tipificación legal dunha nova figura, o contrato de colaboración entre o sector público e o sector privado:

1. Co fin de axustar o ámbito de aplicación da lei ao das directivas comunitarias, así como para non deixar entidades do sector público exentas de regulación, a delimitación dos entes suxeitos realízase en termos moi amplos. Para estes efectos, o artigo 3.1 enumera nas súas alíneas a) a g) as entidades que, de acordo cunha determinación de política legislativa interna e autónoma, se considera conveniente que, en todo caso, se suxeiten á lexislación de contratos públicos; esta lista, inspirada na definición de sector público da Lei xeral orzamentaria, coas pertinentes correccións terminolóxicas para permitir a extrapolación das súas categorías aos sectores autonómico e local e a adición de mencións expresas ás universidades públicas e aos denominados «reguladores independentes», está formulada en termos extremadamente amplos. Para asegurar o peche do sistema, a alínea h) deste número –que funciona como cláusula residual e reproduce literalmente a definición de «organismo público» da Directiva 2004/18/CE, en canto poder adjudicador suxeito a ela–, garante que, en calquera caso, o ámbito de aplicación da lei se estenda a calquera organismo ou entidade que, consonte a norma comunitaria, deba estar sometido ás súas prescricións. Dentro das entidades do sector público, a lei distingue tres categorías de suxeitos que presentan un diferente nivel de sometemento ás súas prescricións: administracións públicas; entes do sector público que, non tendo o carácter de Administración pública, están suxeitos á Directiva 2004/18; e entes do sector público que non son administracións públicas nin están sometidos a esta directiva; o feito de que se poña o acento na regulación da contratación das administracións públicas, someténdoa a disposicións máis detalladas que as que rexen para as entidades suxeitas á lei que non teñen este carácter (sobre todo no que se refire á celebración de contratos non suxeitos a regulación harmonizada) non significa que estas últimas non poidan facer uso de determinadas técnicas de contratación ou de figuras contractuais recollidas de modo expreso só en relación con aquelas (poxa electrónica, contratos de colaboración ou instrumentos para a racionalización da contratación, por exemplo) posto que sempre será posible que sexan incorporadas ás instrucións internas de contratación que deben aprobar esas entidades ou que se conclúan ao amparo do principio de liberdade de pactos.

2. Como medio para identificar o ámbito normativo supeditado ás prescricións das directivas comunitarias acuñouse a categoría legal de «contratos suxeitos a regu-

lación harmonizada», que define os negocios que, por razón da entidade contratante, do seu tipo e da súa contía, están sometidos ás directrices europeas. A positivación desta categoría ten por finalidade permitir a modulación da aplicabilidade das disposicións comunitarias aos distintos contratos do sector público, restrinxíndoa, cando así se estime conveniente, só aos casos estritamente exigidos por elas. Por exclusión, utilizándose de forma negativa, o concepto tamén serve para definir o conxunto de contratos respecto dos cales o lexislador nacional ten plena liberdade en canto á configuración do seu réxime xurídico. A identificación destes contratos axústase aos parámetros da directiva, coas dúas matizacións seguintes: por unha parte, e en minoración da caracterización efectuada pola norma comunitaria, o concepto non inclúe, por economía normativa e simplicidade de redacción, os contratos de servizos das categorías 17 a 27 do anexo II, aos cales a disposición comunitaria declara aplicables só as normas sobre establecemento de prescricións técnicas e publicidade das adxudicacións: na medida en que o ámbito da exención supera con moito o da suxeición, optouse por deixalos fóra da categoría de «contratos suxeitos a regulación harmonizada» e establecer o seu sometemento ás mesmas regras ca estes nos lugares pertinentes da lei; por outra parte, e como prescrición extensiva respecto do dereito comunitario, que non abordou aínda a súa regulación, cualifícanse como contratos suxeitos a regulación harmonizada, en todo caso, os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado, en atención á súa complexidade, contía e peculiar configuración.

3. Incorporando nos seus propios termos e sen reservas as directrices da Directiva 2004/18/CE, a Lei de contratos do sector público inclúe substanciais innovacións no que se refire á preparación e adxudicación dos negocios suxeitos a ela. Sinteticamente expostas, as principais novidades afectan a previsión de mecanismos que permiten introducir na contratación pública consideracións de tipo social e ambiental, configurándoas como condicións especiais de execución do contrato ou como criterios para valorar as ofertas, prefigurando unha estrutura que permita acoller pautas de adecuación dos contratos a novos requirimentos éticos e sociais, como son os de acomodación das prestacións ás exixencias dun «comercio xusto» cos países subdesenvolvidos ou en vías de desenvolvemento como prevé a Resolución do Parlamento Europeo en Comercio Xusto e Desenvolvemento [2005/2245 (INI)], e que permitan axustar a demanda pública de bens e servizos á dispoñibilidade real dos recursos naturais, á articulación dun novo procedemento de adxudicación, o diálogo competitivo, pensado para contratos de gran complexidade en que a definición final do seu obxecto só pode obterse a través da interacción entre o órgano de contratación e os licitadores; á nova regulación de diversas técnicas para racionalizar as adquisicións de bens e servizos (acordos marco, sistemas dinámicos de adquisición e centrais de compras); ou, en fin, asumindo as novas tendencias a favor da desmaterialización dos procedementos, optando pola plena inserción dos medios electrónicos, informáticos e telemáticos no ámbito da contratación pública, a fin de facer máis fluídas e transparentes as relacións entre os órganos de contratación e os operadores económicos. Coa mesma finalidade de incorporar normas de dereito comunitario derivado, artículase un novo recurso administrativo especial en materia de contratación, co fin de traspor a Directiva 89/665/CEE do Consello, do 21 de decembro de 1989, relativa á coordinación das disposicións legais, regulamentarias e administrativas referentes á aplicación dos procedementos de recurso en materia de adxudicación dos contratos públicos de subministracións e de obras, tal e como foi interpretada polo Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

4. Obrígradamente, a nova lei vén tamén a efectuar unha revisión xeral da regulación da xestión contractual, co fin de avanzar na súa simplificación e racionalización, e diminuír os custos e cargas que recaen sobre a entidade contratante e os contratistas particulares. Esta revisión afectou, de forma particular, o sistema de clasificación de contratistas, os medios de acreditación dos requisitos de aptitude exixidos para contratar co sector público, e os procedementos de adxudicación, elevando as contías que marcan os límites superiores dos simplificados –procedemento negociado e o correspondente aos contratos menores– e articulando un novo procedemento negociado con publicidade para contratos non suxeitos a regulación harmonizada que non superen unha determinada contía. Ademais, e desde un punto de vista formal, aproveitouse para incorporar á nosa lexislación a terminoloxía comunitaria da contratación, co fin de facilitar, xa desde o plano semántico, a interoperabilidade cos sistemas europeos de contratación. Isto supuxo o abandono de certas denominacións tradicionais no noso dereito, que non dos correspondentes conceptos, que subsisten baixo nomes máis axustados ao contexto europeo. En particular, os termos «concurso» e «poxa» –que na lexislación nacional se referían, de forma un tanto artificiosa, a «formas de adxudicación» do contrato como instrumento que debía utilizarse en conxunción cos «procedementos de adxudicación», subsúmense na expresión «oferta economicamente máis vantaxosa», que remite, en definitiva, aos criterios que o órgano de contratación debe ter en conta para valorar as ofertas dos licitadores nos diferentes procedementos abertos, restrinxidos ou negociados, e xa se utilice un único criterio (o prezo, como na antiga «poxa») ou xa se considere unha multiplicidade deles (como no antigo «concurso»). O concepto legal de «oferta economicamente máis vantaxosa» é, porén, máis amplo que o manexado na Directiva 2004/18, englobando tanto a noción estrita presente na norma comunitaria –que presuppón a utilización dunha multiplicidade de parámetros de valoración–, como o criterio do «prezo máis baixo», que a dita disposición distingue formalmente da anterior; a lei puxo ambos os conceptos comunitarios baixo unha mesma rúbrica para evitar forzar o valor lingüístico usual das expresións utilizadas (non se entendería que a oferta máis barata, cando o único criterio que se valore sexa o prezo, non for cualificada como a «economicamente máis vantaxosa»), e para facilitar o seu emprego como directriz que resalte a necesidade de atender a criterios de eficiencia na contratación. Ademais, para reforzar o control do cumprimento do contrato e axilizar a solución das diversas incidencias que poden xurdir durante a súa execución, regulouse a figura do responsable do contrato, que pode ser unha persoa física ou xurídica, integrada no ente, organismo ou entidade contratante ou allea a el e vinculada con este a través do oportuno contrato de servizos, ao cal o órgano de contratación poderá, entre outras opcións, encomendar a xestión integral do proxecto, co exercicio das facultades que lle competen en relación coa dirección e supervisión da forma en que se realizan as prestacións que constitúan o seu obxecto.

5. Incorporados unicamente á práctica da contratación pública, a lei vén, finalmente, a tipificar normativamente os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado, como novas figuras contractuais que se poderán utilizar para obter prestacións complexas ou afectadas dunha certa indeterminación inicial, e cuxo financiamento pode ser asumido, nun principio, polo operador privado, mentres que o prezo que deberá pagar a Administración se poderá compasar á efectiva utilización dos bens e servizos que constitúen o seu obxecto.

TÍTULO PRELIMINAR

Disposicións xerais

CAPÍTULO I

Obxecto e ámbito de aplicación da lei

Artigo 1. *Obxecto e finalidade.*

Esta lei ten por obxecto regular a contratación do sector público, a fin de garantir que esta se axusta aos principios de liberdade de acceso ás licitacións, publicidade e transparencia dos procedementos, e non-discriminación e igualdade de trato entre os candidatos, e de asegurar, en conexión co obxectivo de estabilidade orzamentaria e control do gasto, unha eficiente utilización dos fondos destinados á realización de obras, á adquisición de bens e á contratación de servizos mediante a exixencia da definición previa das necesidades que se pretende satisfacer, á salvagarda da libre competencia e á selección da oferta economicamente máis vantaxosa.

É tamén obxecto desta lei regular o réxime xurídico aplicable aos efectos, cumprimento e extinción dos contratos administrativos, atendendo aos fins institucionais de carácter público que a través deles se tratan de realizar.

Artigo 2. *Ámbito de aplicación.*

1. Son contratos do sector público e, en consecuencia, están sometidos a esta lei, na forma e nos termos previstos nela, os contratos onerosos, calquera que sexa a súa natureza xurídica, que subscriban os entes, organismos e entidades enumerados no artigo 3.

2. Están tamén suxeitos a esta lei, nos termos que nela se sinalan, os contratos subvencionados polos entes, organismos e entidades do sector público que celebren outras persoas físicas ou xurídicas nos supostos previstos no artigo 17, así como os contratos de obras que celebren os concesionarios de obras públicas nos casos do artigo 250.

3. A aplicación desta lei aos contratos que celebren as comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local, ou os organismos dependentes delas, así como aos contratos subvencionados por calquera destas entidades, efectuarase nos termos previstos na disposición derradeira sétima.

Artigo 3. *Ámbito subxectivo.*

1. Para os efectos desta lei, considérase que forman parte do sector público os seguintes entes, organismos e entidades:

a) A Administración xeral do Estado, as administracións das comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local.

b) As entidades xestoras e os servizos comúns da Seguridade Social.

c) Os organismos autónomos, as entidades públicas empresariais, as universidades públicas, as axencias estatais e calquera entidade de dereito público con personalidade xurídica propia vinculada a un suxeito que pertenza ao sector público ou dependente del, incluíndo aquelas que, con independencia funcional ou cunha especial autonomía recoñecida pola lei, teñan atribuídas funcións de regulación ou control de carácter externo sobre un determinado sector ou actividade.

d) As sociedades mercantís no capital social das cales a participación, directa ou indirecta, de entidades das mencionadas nas alíneas a) a f) deste número sexa superior ao 50 por cento.

e) Os consorcios dotados de personalidade xurídica propia a que se refiren o artigo 6.5 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, e a lexislación de réxime local.

f) As fundacións que se constituán cunha achega maioritaria, directa ou indirecta, dunha ou varias entidades integradas no sector público, ou cuxo patrimonio fundacional, cun carácter de permanencia, estea formado en máis dun 50 por cento por bens ou dereitos achegados ou cedidos polas referidas entidades.

g) As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social.

h) Calquera ente, organismo ou entidade con personalidade xurídica propia, que fose creado especificamente para satisfacer necesidades de interese xeral, que non teña carácter industrial ou mercantil, sempre que un ou varios suxeitos pertencentes ao sector público financien maioritariamente a súa actividade, controlen a súa xestión, ou nomeen máis da metade dos membros do seu órgano de administración, dirección ou vixilancia.

i) As asociacións constituídas polos entes, organismos e entidades mencionados nas alíneas anteriores.

2. Dentro do sector público, e para os efectos desta lei, terán a consideración de administracións públicas os seguintes entes, organismos e entidades:

a) Os mencionados nas alíneas a) e b) do número anterior.

b) Os organismos autónomos.

c) As universidades públicas.

d) As entidades de dereito público que, con independencia funcional ou cunha especial autonomía recoñecida pola lei, teñan atribuídas funcións de regulación ou control de carácter externo sobre un determinado sector ou actividade, e

e) As entidades de dereito público vinculadas a unha ou varias administracións públicas ou dependentes delas que cumpran algunha das características seguintes:

1.ª que a súa actividade principal non consista na produción en réxime de mercado de bens e servizos destinados ao consumo individual ou colectivo, ou que efectúen operacións de redistribución da renda e da riqueza nacional, en todo caso sen ánimo de lucro, ou

2.ª que non se financien maioritariamente con ingresos, calquera que sexa a súa natureza, obtidos como contrapartida á entrega de bens ou á prestación de servizos.

Non obstante, non terán a consideración de administracións públicas as entidades públicas empresariais estatais e os organismos asimilados dependentes das comunidades autónomas e entidades locais.

3. Consideraranse poderes adxudicadores, para efectos desta lei, os seguintes entes, organismos e entidades:

a) As administracións públicas.

b) Todos os demais entes, organismos ou entidades con personalidade xurídica propia distintos dos expresados na alínea a) que fosen creados especificamente para satisfacer necesidades de interese xeral que non teñan carácter industrial ou mercantil, sempre que un ou varios suxeitos que deban considerarse poder adxudicador de acordo cos criterios deste número 3 financien maioritariamente a súa actividade, controlen a súa xestión, ou nomeen máis da metade dos membros do seu órgano de administración, dirección ou vixilancia.

c) As asociacións constituídas polos entes, organismos e entidades mencionados nas alíneas anteriores.

Artigo 4. *Negocios e contratos excluídos.*

1. Están excluídos do ámbito desta lei os seguintes negocios e relacións xurídicas:

a) A relación de servizo dos funcionarios públicos e os contratos regulados na lexislación laboral.

b) As relacións xurídicas consistentes na prestación dun servizo público cuxa utilización polos usuarios requira o aboamento dunha tarifa, taxa ou prezo público de aplicación xeral.

c) Os convenios de colaboración que subscriba a Administración xeral do Estado coas entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, as universidades públicas, as comunidades autónomas, as entidades locais, organismos autónomos e restantes entidades públicas, ou os que subscriban estes organismos e entidades entre si, salvo que, pola súa natureza, teñan a consideración de contratos suxeitos a esta lei.

d) Os convenios que, consonte as normas específicas que os regulan, subscriba a Administración con persoas físicas ou xurídicas suxeitas ao dereito privado, sempre que o seu obxecto non estea comprendido no dos contratos regulados nesta lei ou en normas administrativas especiais.

e) Os convenios incluídos no ámbito do artigo 296 do Tratado constitutivo da Comunidade Europea que se conclúan no sector da defensa.

f) Os acordos que celebre o Estado con outros Estados ou con entidades de dereito internacional público.

g) Os contratos de subministración relativos a actividades directas dos organismos de dereito público dependentes das administracións públicas cuxa actividade teña carácter comercial, industrial, financeiro ou análogo, se os bens sobre os cales versan foron adquiridos co propósito de devolvelos, con ou sen transformación, ao tráfico xurídico patrimonial, de acordo cos seus fins peculiares, sempre que tales organismos actúen no exercicio de competencias específicas atribuídas a eles pola lei.

h) Os contratos e convenios derivados de acordos internacionais celebrados de conformidade co Tratado constitutivo da Comunidade Europea con un ou varios países non membros da Comunidade, relativos a obras ou subministracións destinadas á realización ou explotación conxunta dunha obra, ou relativos aos contratos de servizos destinados á realización ou explotación en común dun proxecto.

i) Os contratos e convenios efectuados en virtude dun acordo internacional suscrito en relación co estacionamento de tropas.

j) Os contratos e convenios adxudicados en virtude dun procedemento específico dunha organización internacional.

k) Os contratos relativos a servizos de arbitraje e conciliación.

l) Os contratos relativos a servizos financeiros relacionados coa emisión, compra, venda e transferencia de valores ou doutros instrumentos financeiros, en particular as operacións relativas á xestión financeira do Estado, así como as operacións destinadas á obtención de fondos ou capital polos entes, organismos e entidades do sector público, así como os servizos prestados polo Banco de España e as operacións de tesouraría.

m) Os contratos polos cales un ente, organismo ou entidade do sector público se obrigue a entregar bens ou dereitos ou prestar algún servizo, sen prexuízo de que o adquirente dos bens ou o receptor dos servizos, se é unha entidade do sector público suxeita a esta lei, deba axustarse ás súas prescricións para a celebración do correspondente contrato.

n) Os negocios xurídicos en virtude dos cales se lle encargue a unha entidade que, conforme o sinalado no artigo 24.6, teña atribuída a condición de medio propio e servizo técnico deste, a realización dunha determinada

prestación. Non obstante, os contratos que deban ser subscritos polas entidades que teñan a consideración de medio propio e servizo técnico para a realización das prestacións obxecto do encargo quedarán sometidos a esta lei, nos termos que sexan procedentes de acordo coa natureza da entidade que os subscriba e o tipo e contía deles, e, en todo caso, cando se trate de contratos de obras, servizos ou subministracións cuxas contías superen os limiares establecidos na sección 2.ª do capítulo II deste título preliminar, as entidades de dereito privado deberán observar para a súa preparación e adxudicación as regras establecidas nos artigos 121.1 e 174.

o) As autorizacións e concesións sobre bens de dominio público e os contratos de explotación de bens patrimoniais distintos dos definidos no artigo 7, que se regularán pola súa lexislación específica agás nos casos en que expresamente se declaren de aplicación as prescricións desta lei.

p) Os contratos de compravenda, doazón, permuta, arrendamento e demais negocios xurídicos análogos sobre bens inmoebles, valores negociables e propiedades incorporais, a non ser que recaian sobre programas de ordenador e deban ser cualificados como contratos de subministración ou servizos, que terán sempre o carácter de contratos privados e se rexerán pola lexislación patrimonial. Nestes contratos non se poderán incluír prestacións que sexan propias dos contratos típicos regulados na sección 1.ª do capítulo II do título preliminar, se o seu valor estimado é superior ao 50 por cento do importe total do negocio ou se non manteñen coa prestación característica do contrato patrimonial relacións de vinculación e complementariedade nos termos previstos no artigo 25; nestes dous supostos, as devanditas prestacións deberán ser obxecto de contratación independente conforme o establecido nesta lei.

q) Os contratos de servizos e subministración celebrados polos organismos públicos de investigación estatais e os organismos similares das comunidades autónomas que teñan por obxecto prestacións ou produtos necesarios para a execución de proxectos de investigación, desenvolvemento e innovación tecnolóxica ou servizos técnicos, cando a presentación e obtención de resultados derivados deles estea ligada a retornos científicos, tecnolóxicos ou industriais susceptibles de seren incorporados ao tráfico xurídico e a súa realización lles fose encomendada a equipos de investigación do organismo mediante procesos de concorrencia competitiva.

2. Os contratos, negocios e relacións xurídicas enumerados no punto anterior regularanse polas súas normas especiais; aplicanse os principios desta lei para resolver as dúbidas e lagoas que puideren presentarse.

CAPÍTULO II

Contratos do sector público

SECCIÓN 1.ª DELIMITACIÓN DOS TIPOS CONTRACTUAIS

Artigo 5. *Cualificación dos contratos.*

1. Os contratos de obras, concesión de obras públicas, xestión de servizos públicos, subministración, servizos e de colaboración entre o sector público e o sector privado que celebren os entes, organismos e entidades pertencentes ao sector público cualificaranse de acordo coas normas contidas nesta sección.

2. Os restantes contratos do sector público cualificaranse segundo as normas de dereito administrativo ou de dereito privado que lles sexan de aplicación.

Artigo 6. *Contrato de obras.*

1. Son contratos de obras aqueles que teñen por obxecto a realización dunha obra ou a execución dalgún dos traballos enumerados no anexo I ou a realización por calquera medio dunha obra que responda ás necesidades especificadas pola entidade do sector público contratante. Ademais destas prestacións, o contrato poderá comprender, de ser o caso, a redacción do correspondente proxecto.

2. Por «obra» entenderase o resultado dun conxunto de traballos de construción ou de enxeñaría civil, destinado a cumprir por si mesmo unha función económica ou técnica, que teña por obxecto un ben inmoeble.

Artigo 7. *Contrato de concesión de obras públicas.*

1. A concesión de obras públicas é un contrato que ten por obxecto a realización polo concesionario dalgunhas das prestacións a que se refire o artigo 6, incluídas as de restauración e reparación de construcións existentes, así como a conservación e mantemento dos elementos construídos, e no cal a contraprestación a favor daquel consiste, ou ben unicamente no dereito a explotar a obra, ou ben no dito dereito acompañado do de percibir un prezo.

2. O contrato, que se executará en todo caso a risco e ventura do contratista, poderá comprender, ademais, o seguinte contido:

a) A adecuación, reforma e modernización da obra para adaptala ás características técnicas e funcionais requiridas para a correcta prestación dos servizos ou a realización das actividades económicas ás cales serve de soporte material.

b) As actuacións de reposición e gran reparación que sexan exixibles en relación cos elementos que deberá reunir cada unha das obras para se manter apta a fin de que os servizos e actividades a que aquelas serven poidan ser desenvolvidos adecuadamente de acordo coas exixencias económicas e as demandas sociais.

3. O contrato de concesión de obras públicas poderá tamén prever que o concesionario estea obrigado a proxectar, executar, conservar, repor e reparar aquelas obras que sexan accesorias ou estean vinculadas coa principal e que sexan necesarias para que esta cumpra a finalidade determinante da súa construción e que permitan o seu mellor funcionamento e explotación, así como a efectuar as actuacións ambientais relacionadas con elas que se prevexan naquel. No suposto de que as obras vinculadas ou accesorias poidan ser obxecto de explotación ou aproveitamento económico, estes corresponderanlle ao concesionario conxuntamente coa explotación da obra principal, na forma determinada polos pregos respectivos.

Artigo 8. *Contrato de xestión de servizos públicos.*

1. O contrato de xestión de servizos públicos é aquel en virtude do cal unha Administración pública lle encomenda a unha persoa, natural ou xurídica, a xestión dun servizo cuxa prestación foi asumida como propia da súa competencia pola Administración encomendante.

2. As disposicións desta lei referidas a este contrato non serán aplicables aos supostos en que a xestión do servizo público se efectúe mediante a creación de entidades de dereito público destinadas a este fin, nin a aqueles en que a xestión se lle atribúa a unha sociedade de dereito privado cuxo capital sexa, na súa totalidade, de titularidade pública.

Artigo 9. *Contrato de subministración.*

1. Son contratos de subministración os que teñen por obxecto a adquisición, o arrendamento financeiro, ou o arrendamento, con ou sen opción de compra, de produtos ou bens mobles.

2. Sen prexuízo do disposto na alínea b) do número 3 deste artigo respecto dos contratos que teñan por obxecto programas de ordenador, non terán a consideración de contrato de subministración os contratos relativos a propiedades incorpórais ou valores negociables.

3. En todo caso, consideraranse contratos de subministración os seguintes:

a) Aqueles en que o empresario se obrigue a entregar unha pluralidade de bens de forma sucesiva e por prezo unitario sen que a contía total se defina con exactitude no momento de subscribir o contrato, por estaren subordinadas as entregas ás necesidades do adquirente. Non obstante, a adxudicación destes contratos efectuarase de acordo coas normas previstas no capítulo II do título II do libro III para os acordos marco celebrados cun único empresario.

b) Os que teñan por obxecto a adquisición e o arrendamento de equipamentos e sistemas de telecomunicacións ou para o tratamento da información, os seus dispositivos e programas, e a cesión do dereito de uso destes últimos, a excepción dos contratos de adquisición de programas de ordenador desenvolvidos á medida, que se considerarán contratos de servizos.

c) Os de fabricación, polos cales a cousa ou cousas que teñan que ser entregadas polo empresario deban ser elaboradas conforme as características peculiares fixadas previamente pola entidade contratante, mesmo cando esta se obrigue a fornecer, total ou parcialmente, os materiais precisos.

Artigo 10. *Contrato de servizos.*

Son contratos de servizos aqueles cuxo obxecto son prestacións de facer consistentes no desenvolvemento dunha actividade ou dirixidas á obtención dun resultado distinto dunha obra ou unha subministración. Para efectos de aplicación desta lei, os contratos de servizos divídense nas categorías enumeradas no anexo II.

Artigo 11. *Contrato de colaboración entre o sector público e o sector privado.*

1. Son contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado aqueles en que unha Administración pública lle encarga a unha entidade de dereito privado, por un período determinado en función da duración da amortización dos investimentos ou das fórmulas de financiamento que se prevexan, a realización dunha actuación global e integrada que, ademais do financiamento de investimentos inmateriais, de obras ou de subministracións necesarios para o cumprimento de determinados obxectivos de servizo público ou relacionados con actuacións de interese xeral, comprenda algunha das seguintes prestacións:

a) A construción, instalación ou transformación de obras, equipamentos, sistemas e produtos ou bens complexos, así como o seu mantemento, actualización ou renovación, a súa explotación ou a súa xestión.

b) A xestión integral do mantemento de instalacións complexas.

c) A fabricación de bens e a prestación de servizos que incorporen tecnoloxía especificamente desenvolvida co propósito de ofrecer solucións máis avanzadas e economicamente máis vantaxosas que as existentes no mercado.

d) Outras prestacións de servizos ligadas ao desenvolvemento pola Administración do servizo público ou actuación de interese xeral que lle fose encomendado.

2. Só se poderán concluír contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado cando previamente se puxese de manifesto, na forma prevista no artigo 118, que outras fórmulas alternativas de contratación non permiten a satisfacción das finalidades públicas.

3. O contratista colaborador da Administración pode asumir, nos termos previstos no contrato, a dirección das obras que sexan necesarias, así como realizar, total ou parcialmente, os proxectos para a súa execución e contratar os servizos precisos.

4. A contraprestación que percibirá o contratista colaborador consistirá nun prezo que se satisfará durante toda a duración do contrato, e que poderá estar vinculado ao cumprimento de determinados obxectivos de rendemento.

Artigo 12. *Contratos mixtos.*

Cando un contrato conteña prestacións correspondentes a outro ou outros de distinta clase atenderase en todo caso, para a determinación das normas que deban observarse na súa adxudicación, ao carácter da prestación que teña máis importancia desde o punto de vista económico.

SECCIÓN 2.ª CONTRATOS SUXEITOS A UNHA REGULACIÓN HARMONIZADA

Artigo 13. *Delimitación xeral.*

1. Son contratos suxeitos a unha regulación harmonizada os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado, en todo caso, e os contratos de obras, os de concesión de obras públicas, os de subministración, e os de servizos comprendidos nas categorías 1 a 16 do anexo II, cuxo valor estimado, calculado conforme as regras que se establecen no artigo 76, sexa igual ou superior ás contías que se indican nos artigos seguintes, sempre que a entidade contratante teña o carácter de poder adxudicador. Terán tamén a consideración de contratos suxeitos a unha regulación harmonizada os contratos subvencionados por estas entidades aos cales se refire o artigo 17.

2. Non obstante o sinalado no número anterior, non se consideran suxeitos a regulación harmonizada, calquera que sexa o seu valor estimado, os contratos seguintes:

a) Os que teñan por obxecto a compra, o desenvolvemento, a produción ou a coprodución de programas destinados á radiodifusión, por parte dos organismos de radiodifusión, así como os relativos ao tempo de radiodifusión.

b) Os de investigación e desenvolvemento remunerados integramente polo órgano de contratación, sempre que os seus resultados non se reserven para a súa utilización exclusiva por este no exercicio da súa actividade propia.

c) Os incluídos dentro do ámbito definido polo artigo 296 do Tratado constitutivo da Comunidade Europea que se conclúan no sector da defensa.

d) Os declarados secretos ou reservados, ou aqueles cuxa execución deba ir acompañada de medidas de seguranza especiais conforme a lexislación vixente, ou nos cales se exixa a protección de intereses esenciais para a seguranza do Estado.

A declaración de que concorre esta última circunstancia deberaa facer, de forma expresa en cada caso, o titular do departamento ministerial de que dependa o órgano de contratación no ámbito da Administración xeral do

Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais, o órgano competente das comunidades autónomas, ou o órgano ao cal lle estea atribuída a competencia para celebrar o correspondente contrato nas entidades locais. A competencia para efectuar esta declaración non será susceptible de delegación, salvo que unha lei expresamente o autorice.

e) Aqueles cuxo obxecto principal sexa permitirles aos órganos de contratación a posta á disposición ou a explotación de redes públicas de telecomunicacións ou a subministración ao público dun ou máis servizos de telecomunicacións.

Artigo 14. *Contratos de obras e de concesión de obras públicas suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.*

1. Están suxeitos a regulación harmonizada os contratos de obras e os contratos de concesión de obras públicas cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 5.278.000 euros.

2. No suposto previsto no artigo 76.7, cando o valor acumulado dos lotes en que se divida a obra iguale ou supere a cantidade indicada no número anterior, aplicaranse as normas da regulación harmonizada á adxudicación de cada lote. Non obstante, os órganos de contratación poderán exceptuar destas normas os lotes cuxo valor estimado sexa inferior a un millón de euros, sempre que o importe acumulado dos lotes exceptuados non supere o 20 por cento do valor acumulado da totalidade deles.

Artigo 15. *Contratos de subministración suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.*

1. Están suxeitos a regulación harmonizada os contratos de subministración cuxo valor estimado sexa igual ou superior ás seguintes cantidades:

a) 137.000 euros, cando se trate de contratos adxudicados pola Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, ou as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social. Non obstante, cando os contratos sexan adxudicados por órganos de contratación que pertencen ao sector da defensa, este limiar só se aplicará respecto dos contratos de subministración que teñan por obxecto os produtos enumerados no anexo III.

b) 211.000 euros, cando se trate de contratos de subministración distintos, por razón do suxeito contratante ou por razón do seu obxecto, dos recollidos na alínea anterior.

2. No suposto previsto no artigo 76.8, cando o valor acumulado dos lotes en que se divida a subministración iguale ou supere as cantidades indicadas no número anterior, aplicaranse as normas da regulación harmonizada á adxudicación de cada lote. Non obstante, os órganos de contratación poderán exceptuar destas normas os lotes cuxo valor estimado sexa inferior a 80.000 euros, sempre que o importe acumulado dos lotes exceptuados non supere o 20 por cento do valor acumulado da totalidade deles.

Artigo 16. *Contratos de servizos suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.*

1. Están suxeitos a regulación harmonizada os contratos de servizos comprendidos nas categorías 1 a 16 do anexo II cuxo valor estimado sexa igual ou superior ás seguintes cantidades:

a) 137.000 euros, cando os contratos deban ser adxudicados pola Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, ou as entidades xestoras e

servizos comúns da Seguridade Social, sen prexuízo do disposto para certos contratos da categoría 5 e para os contratos da categoría 8 do anexo II na alínea b) deste artigo.

b) 211.000 euros, cando os contratos deban ser adxudicados por entes, organismos ou entidades do sector público distintos da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos ou as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, ou cando, mesmo sendo adxudicados por estes suxeitos, se trate de contratos da categoría 5 consistentes en servizos de difusión de emisións de televisión e de radio, servizos de conexión ou servizos integrados de telecomunicacións, ou contratos da categoría 8, segundo se definen estas categorías no anexo II.

2. No suposto previsto no artigo 76.7, cando o valor acumulado dos lotes en que se divida a compra de servizos iguale ou supere os importes indicados no número anterior, aplicaranse as normas da regulación harmonizada á adxudicación de cada lote. Non obstante, os órganos de contratación poderán exceptuar destas normas os lotes cuxo valor estimado sexa inferior a 80.000 euros, sempre que o importe acumulado dos lotes exceptuados non supere o 20 por cento do valor acumulado da totalidade deles.

Artigo 17. *Contratos subvencionados suxeitos a unha regulación harmonizada.*

1. Son contratos subvencionados suxeitos a unha regulación harmonizada os contratos de obras e os contratos de servizos definidos conforme o previsto nos artigos 6 e 10, respectivamente, que sexan subvencionados, de forma directa e en máis dun 50 por cento do seu importe, por entidades que teñan a consideración de poderes adxudicadores, sempre que pertencen a algunha das categorías seguintes:

a) Contratos de obras que teñan por obxecto actividades de enxeñaría civil da sección F, división 45, grupo 45.2 da Nomenclatura xeral de actividades económicas das Comunidades Europeas (NACE), ou a construción de hospitais, centros deportivos, recreativos ou de ocio, edificios escolares ou universitarios e edificios de uso administrativo, sempre que o seu valor estimado sexa igual ou superior a 5.278.000 euros.

b) Contratos de servizos vinculados a un contrato de obras dos definidos na alínea a), cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 211.000 euros.

2. As normas previstas para os contratos subvencionados aplicaranse a aqueles celebrados por particulares ou por entidades do sector público que non teñan a consideración de poderes adxudicadores, en conxunción, neste último caso, coas restantes disposicións desta lei que lles sexan de aplicación. Cando o contrato subvencionado sexa adxudicado por entidades do sector público que teñan a consideración de poder adxudicador, aplicaranse as normas de contratación previstas para estas entidades, de acordo coa súa natureza, salvo a relativa á determinación da competencia para resolver o recurso especial en materia de contratación e para adoptar medidas cautelares no procedemento de adxudicación, que se rexerá, en todo caso, pola regra establecida no segundo parágrafo do artigo 37.4.

SECCIÓN 3.ª CONTRATOS ADMINISTRATIVOS E CONTRATOS PRIVADOS

Artigo 18. *Réxime aplicable aos contratos do sector público.*

Os contratos do sector público poden ter carácter administrativo ou carácter privado.

Artigo 19. Contratos administrativos.

1. Terán carácter administrativo os contratos seguintes, sempre que sexan celebrados por unha Administración pública:

a) Os contratos de obra, concesión de obra pública, xestión de servizos públicos, subministración, e servizos, así como os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado. Non obstante, os contratos de servizos comprendidos na categoría 6 do anexo II e os que teñan por obxecto a creación e interpretación artística e literaria e os de espectáculos comprendidos na categoría 26 do mesmo anexo non terán carácter administrativo.

b) Os contratos de obxecto distinto aos anteriormente expresados, pero que teñan natureza administrativa especial por estaren vinculados ao xiro ou tráfico específico da Administración contratante ou por satisfaceren de forma directa ou inmediata unha finalidade pública da específica competencia daquela, sempre que non teñan expresamente atribuído o carácter de contratos privados conforme o parágrafo segundo do artigo 20.1, ou por declaralo así unha lei.

2. Os contratos administrativos rexeranse, en canto á súa preparación, adxudicación, efectos e extinción, por esta lei e as súas disposicións de desenvolvemento; supletoriamente aplicaranse as restantes normas de dereito administrativo e, no seu defecto, as normas de dereito privado. Non obstante, aos contratos administrativos especiais a que se refire a alínea b) do número anterior seranlles de aplicación, en primeiro termo, as súas normas específicas.

Artigo 20. Contratos privados.

1. Terán a consideración de contratos privados os celebrados polos entes, organismos e entidades do sector público que non reúnan a condición de administracións públicas.

Igualmente, son contratos privados os celebrados por unha Administración pública que teñan por obxecto servizos comprendidos na categoría 6 do anexo II, a creación e interpretación artística e literaria ou espectáculos comprendidos na categoría 26 do mesmo anexo, e a subscripción a revistas, publicacións periódicas e bases de datos, así como calquera outro contrato distinto dos recollidos no número 1 do artigo anterior.

2. Os contratos privados rexeranse, en canto á súa preparación e adxudicación, en defecto de normas específicas, por esta lei e as súas disposicións de desenvolvemento; aplicaranse supletoriamente as restantes normas de dereito administrativo ou, de ser o caso, as normas de dereito privado, segundo corresponda por razón do suxeito ou entidade contratante. En canto aos seus efectos e extinción, estes contratos rexeranse polo dereito privado.

Artigo 21. Xurisdición competente.

1. A orde xurisdiccional contencioso-administrativa será a competente para resolver as cuestións litixiosas relativas á preparación, adxudicación, efectos, cumprimento e extinción dos contratos administrativos. Igualmente, corresponderalle a esta orde xurisdiccional o coñecemento das cuestións que se susciten en relación coa preparación e adxudicación dos contratos privados das administracións públicas e dos contratos suxeitos a regulación harmonizada, incluídos os contratos subvencionados a que se refire o artigo 17.

2. A orde xurisdiccional civil será a competente para resolver as controversias que xurdan entre as partes en relación cos efectos, cumprimento e extinción dos contra-

tos privados. Esta orde xurisdiccional será igualmente competente para coñecer de cantas cuestións litixiosas afecten a preparación e adxudicación dos contratos privados que subscriban os entes e entidades sometidos a esta lei que non teñan o carácter de Administración pública, sempre que estes contratos non estean suxeitos a unha regulación harmonizada.

LIBRO I**Configuración xeral da contratación do sector público e elementos estruturais dos contratos****TÍTULO I****Disposicións xerais sobre a contratación do sector público****CAPÍTULO I****Racionalidade e consistencia da contratación do sector público****Artigo 22. Necesidade e idoneidade do contrato.**

Os entes, organismos e entidades do sector público non poderán concluír outros contratos que aqueles que sexan necesarios para o cumprimento e realización dos seus fins institucionais. Para tal efecto, a natureza e extensión das necesidades que pretenden cubrirse mediante o contrato proxectado, así como a idoneidade do seu obxecto e contido para satisfacelas, deben ser determinadas con precisión, deixando constancia diso na documentación preparatoria, antes de iniciar o procedemento encamiñado á súa adxudicación.

Artigo 23. Prazo de duración dos contratos.

1. Sen prexuízo das normas especiais aplicables a determinados contratos, a duración dos contratos do sector público deberase establecer tendo en conta a natureza das prestacións, as características do seu financiamento e a necesidade de someter periodicamente a concorrência a súa realización.

2. O contrato poderá prever unha ou varias prórrogas sempre que as súas características permanezan inalterables durante o período de duración destas e que a concorrência para a súa adxudicación fose realizada tendo en conta a duración máxima do contrato, incluídos os períodos de prórroga.

A prórroga será acordada polo órgano de contratación e será obrigatoria para o empresario, salvo que o contrato expresamente prevexa o contrario, sen que poida producirse polo consentimento tácito das partes.

3. Os contratos menores definidos no artigo 122.3 non poderán ter unha duración superior a un ano nin ser obxecto de prórroga.

Artigo 24. Execución de obras e fabricación de bens móbiles pola Administración, e execución de servizos coa colaboración de empresarios particulares.

1. A execución de obras poderá ser realizada polos servizos da Administración, ben sexa empregando exclusivamente medios propios ben coa colaboración de empresarios particulares, sempre que o importe da parte de obra a cargo destes sexa inferior a 5.278.000 euros, cando concorran algunhas destas circunstancias:

a) Que a Administración teña montadas fábricas, arsenais, mestranzas ou servizos técnicos ou industriais suficientemente aptos para a realización da prestación, caso en que deberá normalmente utilizarse este sistema de execución.

b) Que a Administración posúa elementos auxiliares utilizables, cuxo emprego supoña unha economía superior ao 5 por cento do importe do orzamento do contrato ou unha maior celeridade na súa execución, xustificándose, neste caso, as vantaxes derivadas dela.

c) Que non houberse ofertas de empresarios na licitación previamente efectuada.

d) Cando se trate dun suposto de emerxencia, de acordo co previsto no artigo 97.

e) Cando, dada a natureza da prestación, sexa imposible fixar previamente un prezo certo ou un orzamento por unidades simples de traballo.

f) Cando sexa necesario suplir o contratista na realización dalgúns unidades de obra por non se ter chegado a un acordo nos prezos contraditorios correspondentes.

g) As obras de mera conservación e mantemento, definidas no artigo 106.5.

h) Excepcionalmente, a execución de obras definidas en virtude dun anteproxecto, cando non se aplique o artigo 134.3.a).

i) Nos supostos da alínea d) do artigo 206.

En casos distintos dos previstos nas alíneas d), g) e h), deberá redactarse o correspondente proxecto, cuxo contido se fixará regulamentariamente.

2. A fabricación de bens mobles poderá ser efectuada polos servizos da Administración, ben sexa empregando de forma exclusiva medios propios ben coa colaboración de empresarios particulares, sempre que o importe da parte da prestación a cargo destes sexa inferior ás cantidades sinaladas no artigo 15, cando concorran algunha das circunstancias previstas nas alíneas a), c), d), e) e i) do número anterior, ou cando, no suposto definido na alínea b) deste mesmo número, o aforro que poida obterse sexa superior ao 20 por cento do orzamento da subministración ou poida obterse unha maior celeridade na súa execución.

Exceptúanse destas limitacións aquelas subministracións que, por razóns de defensa ou de interese militar, resulte conveniente que sexan executadas pola Administración.

3. A realización de servizos en colaboración con empresarios particulares poderase levar a cabo sempre que o seu importe sexa inferior ás cantidades establecidas no artigo 16, e concorran algunha das circunstancias mencionadas no número anterior, no que sexan de aplicación a estes contratos.

Exceptúanse destas limitacións os servizos da categoría 1 do anexo II cando estean referidos ao mantemento de bens incluídos no ámbito definido polo artigo 296 do Tratado constitutivo da Comunidade Europea.

4. Cando a execución das obras, a fabricación dos bens mobles, ou a realización dos servizos se efectúe en colaboración con empresarios particulares, os contratos que se subscriban con estes terán carácter administrativo especial, sen constituírense contratos de obras, subministracións ou servizos, por estar a súa execución a cargo do órgano xestor da Administración. A selección do empresario colaborador efectuarase polos procedementos de adjudicación establecidos no artigo 122, salvo no caso previsto na alínea d) do número 1 deste artigo. Nos supostos de obras incluídas nas alíneas a) e b) do número 1, a contratación con colaboradores non poderá superar o 50 por cento do importe total do proxecto.

5. A autorización da execución de obras e da fabricación de bens mobles e, de ser o caso, a aprobación do

proxecto, corresponderalle ao órgano competente para a aprobación do gasto ou ao órgano que determinen as disposicións orgánicas das comunidades autónomas, no seu respectivo ámbito.

6. Para os efectos previstos neste artigo e no artigo 4.1.n), os entes, organismos e entidades do sector público poderán ser considerados medios propios e servizos técnicos daqueles poderes adjudicadores para os cales realicen a parte esencial da súa actividade cando estes teñan sobre eles un control análogo ao que poden exercer sobre os seus propios servizos. Se se trata de sociedades, ademais, a totalidade do seu capital terá que ser de titularidade pública.

En todo caso, entenderase que os poderes adjudicadores teñen sobre un ente, organismo ou entidade un control análogo ao que teñen sobre os seus propios servizos se poden conferirlles encomendas de xestión que sexan de execución obrigatoria para eles de acordo con instrucións fixadas unilateralmente polo encomendante e cuxa retribución se fixe por referencia a tarifas aprobadas pola entidade pública da cal dependan.

A condición de medio propio e servizo técnico das entidades que cumplan os criterios mencionados neste número deberá ser recoñecida expresamente pola norma que as cree ou polos seus estatutos, que deberán determinar as entidades respecto das cales teñen esta condición e precisar o réxime das encomendas que se lles poidan conferir ou as condicións en que se lles poderán adjudicar contratos, e determinará para elas a imposibilidade de participar en licitacións públicas convocadas polos poderes adjudicadores dos cales sexan medios propios, sen prexuízo de que, cando non concorran ningún licitador, se lles poida encargar a execución da prestación obxecto de tales licitacións.

CAPÍTULO II

Liberdade de pactos e contido mínimo do contrato

Artigo 25. Liberdade de pactos.

1. Nos contratos do sector público poderanse incluír todo tipo de pactos, cláusulas e condicións, sempre que non sexan contrarios ao interese público, ao ordenamento xurídico e aos principios de boa administración.

2. Só se poderán fusionar prestacións correspondentes a diferentes contratos nun contrato mixto cando esas prestacións se encontren directamente vinculadas entre si e manteñan relacións de complementariedade que exixan a súa consideración e tratamento como unha unidade funcional dirixida á satisfacción dunha determinada necesidade ou á consecución dun fin institucional propio do ente, organismo ou entidade contratante.

Artigo 26. Contido mínimo do contrato.

1. Agás que xa estean recollidas nos pregos, os contratos que celebren os entes, organismos e entidades do sector público deben incluír, necesariamente, as seguintes mencións:

- a) A identificación das partes.
- b) A acreditación da capacidade dos asinantes para subscribir o contrato.
- c) A definición do obxecto do contrato.
- d) Unha referencia á lexislación aplicable ao contrato.
- e) A enumeración dos documentos que integran o contrato. Se así se expresa no contrato, esta enumeración poderá estar xerarquizada, ordenándose segundo a orde de prioridade acordada polas partes, suposto en que, e salvo caso de erro manifesto, a orde pactada se utilizará

para determinar a prevalencia respectiva, en caso de que existan contradicións entre diversos documentos.

- f) O prezo certo, ou o modo de determinalo.
- g) A duración do contrato ou as datas estimadas para o comezo da súa execución e para a súa finalización, así como a da prórroga ou prórrogas, se estiveren previstas.
- h) As condicións de recepción, entrega ou admisión das prestacións.
- i) As condicións de pagamento.
- j) Os supostos en que procede a resolución.
- k) O crédito orzamentario ou o programa ou rúbrica contable con cargo ao cal se aboará o prezo, de ser o caso.
- l) A extensión obxectiva e temporal do deber de confidencialidade que, de ser o caso, se lle impoña ao contratista.

2. O documento contractual non poderá incluír estipulacións que establezan dereitos e obrigas para as partes distintos dos previstos nos pregos, concretados, de ser o caso, na forma que resulte da proposición do adxudicatario, ou dos precisados no acto de adxudicación do contrato de acordo co actuado no procedemento, de non existiren aqueles.

CAPÍTULO III

Perfección e forma do contrato

Artigo 27. *Perfección dos contratos.*

1. Os contratos das administracións públicas, en todo caso, e os contratos suxeitos a regulación harmonizada, incluídos os contratos subvencionados a que se refire o artigo 17, perfecciónanse mediante a súa adxudicación definitiva, calquera que sexa o procedemento seguido para chegar a ela.

2. Salvo que se indique outra cosa nas súas cláusulas, os contratos do sector público entenderanse celebrados no lugar onde se encontre a sede do órgano de contratación.

Artigo 28. *Carácter formal da contratación do sector público.*

1. Os entes, organismos e entidades do sector público non poderán contratar verbalmente, salvo que o contrato teña, conforme o sinalado no artigo 97.1, carácter de emerxencia.

2. Os contratos que celebren as administracións públicas formalizaranse de acordo co previsto no artigo 140, sen prexuízo do sinalado para os contratos menores no artigo 95.

CAPÍTULO IV

Remisión de información para efectos estadísticos e de fiscalización

Artículo 29. *Remisión de contratos ao Tribunal de Contas.*

1. Dentro dos tres meses seguintes á formalización do contrato, para o exercicio da función fiscalizadora, deberáselle remitir ao Tribunal de Contas ou órgano externo de fiscalización da comunidade autónoma unha copia certificada do documento en que se formalizou aquel, acompañada dun extracto do expediente de que derive, sempre que a contía do contrato exceda os 600.000 euros, tratándose de obras, concesións de obras públicas, xestión de servizos públicos e contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado; os 450.000 euros, tratándose de subministracións, e os

150.000 euros, nos de servizos e nos contratos administrativos especiais.

2. Tamén se lle comunicarán ao Tribunal de Contas ou órgano externo de fiscalización da comunidade autónoma as modificacións, prórrogas ou variacións de prazos, as variacións de prezo e o importe final, a nulidade e a extinción normal ou anormal dos contratos indicados.

3. O disposto nos dous números anteriores entenderase sen prexuízo das facultades do Tribunal de Contas, ou, de ser o caso, dos correspondentes órganos de fiscalización externos das comunidades autónomas, para reclamar cantos datos, documentos e antecedentes estime pertinentes con relación aos contratos de calquera natureza e contía.

4. As comunicacións a que se refire este artigo serán efectuadas polo órgano de contratación no ámbito da Administración xeral do Estado e dos entes, organismos e entidades do sector público dependentes dela.

Artigo 30. *Datos estadísticos.*

No mesmo prazo sinalado no artigo anterior o órgano de contratación remitiralle á Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado a información sobre os contratos que regulamentariamente se determine, para efectos do cumprimento da normativa internacional. Así mesmo, a mencionada Xunta será informada dos casos de modificación, prórroga ou variación do prazo, as variacións de prezo e o importe final dos contratos, a nulidade e a extinción normal ou anormal destes.

As comunidades autónomas que conten con rexistros de contratos poderán dar cumprimento a estas previsións a través da comunicación entre rexistros.

CAPÍTULO V

Réxime de invalidez

Artigo 31. *Supostos de invalidez.*

Ademais dos casos en que a invalidez derive da ilegalidade das súas cláusulas, os contratos das administracións públicas e os contratos suxeitos a regulación harmonizada, incluídos os contratos subvencionados a que se refire o artigo 17, serán inválidos cando o sexa algún dos seus actos preparatorios ou os de adxudicación provisoria ou definitiva, por concorrer neles algunha das causas de dereito administrativo ou de dereito civil a que se refiren os artigos seguintes.

Artigo 32. *Causas de nulidade de dereito administrativo.*

Son causas de nulidade de dereito administrativo as seguintes:

a) As indicadas no artigo 62.1 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

b) A falta de capacidade de obrar ou de solvencia económica, financeira, técnica ou profesional, debidamente acreditada, do adxudicatario, ou o feito de estar este curso algunha das prohibicións para contratar sinaladas no artigo 49.

c) A carencia ou insuficiencia de crédito, de conformidade co establecido na Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, ou nas normas orzamentarias das restantes administracións públicas suxeitas a esta lei, salvo os supostos de emerxencia.

Artigo 33. *Causas de anulabilidade de dereito administrativo.*

Son causas de anulabilidade de dereito administrativo as demais infraccións do ordenamento xurídico e, en

especial, as das regras contidas nesta lei, de conformidade co artigo 63 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

Artigo 34. *Revisión de oficio.*

1. A revisión de oficio dos actos preparatorios e dos actos de adxudicación provisoria ou definitiva dos contratos das administracións públicas e dos contratos suxeitos a regulación harmonizada efectuarase de conformidade co establecido no capítulo primeiro do título VII da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

2. Sen prexuízo do que, para o ámbito das comunidades autónomas, establezan as súas normas respectivas, que, en todo caso, lle deberán atribuír esta competencia a un órgano cuxas resolucións esgoten a vía administrativa, serán competentes para declarar a nulidade destes actos ou declarar a súa lesividade o órgano de contratación, cando se trate de contratos dunha Administración pública, ou o titular do departamento, órgano, ente ou organismo ao cal estea adscrita a entidade contratante ou ao cal corresponda a súa tutela, cando esta non teña o carácter de Administración pública. Neste último caso, de a entidade contratante estar vinculada a máis dunha Administración, será competente o órgano correspondente daquela que teña o control ou participación maioritaria.

No suposto de contratos subvencionados, a competencia corresponderalle ao titular do departamento, órgano, ente ou organismo que outorgase a subvención, ou ao cal estea adscrita a entidade que a concedese, cando esta non teña o carácter de Administración pública. No suposto de concorrencia de subvencións por parte de distintos suxeitos do sector público, a competencia determinarase atendendo á subvención de maior contía e, a igualdade de importe, atendendo á subvención primeiramente concedida.

3. Agás determinación expresa en sentido contrario, a competencia para declarar a nulidade ou a lesividade entenderase delegada conxuntamente coa competencia para contratar. Non obstante, a facultade de acordar unha indemnización por prexuízos en caso de nulidade non será susceptible de delegación, e deberá resolver sobre ela, en todo caso, o órgano delegante; para estes efectos, de se considerar pertinente recoñecer unha indemnización, elevaráselle o expediente ao órgano delegante, o cal, sen necesidade de avocación previa e expresa, resolverá o procedente sobre a declaración de nulidade conforme o previsto no artigo 102.4 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

4. Nos supostos de nulidade e anulabilidade, e en relación coa suspensión da execución dos actos dos órganos de contratación, observarase o disposto na Lei 30/1992, do 26 de novembro.

Artigo 35. *Efectos da declaración de nulidade.*

1. A declaración de nulidade dos actos preparatorios do contrato ou da adxudicación provisoria ou definitiva, cando sexa firme, comportará en todo caso a do mesmo contrato, que entrará en fase de liquidación, debendo restituírse as partes reciprocamente as cousas que recibisen en virtude del, e se isto non for posible devolverase o seu valor. A parte que resulte culpable deberá indemnizar a contraria dos danos e perdas que sufrise.

2. A nulidade dos actos que non sexan preparatorios só afectará estes e as súas consecuencias.

3. De a declaración administrativa de nulidade dun contrato producir un grave trastorno ao servizo público, poderase dispor no mesmo acordo a continuación dos efectos daquel e baixo as súas mesmas cláusulas, ata que se adopten as medidas urxentes para evitar o prexuízo.

Artigo 36. *Causas de invalidez de dereito civil.*

A invalidez dos contratos por causas recoñecidas no dereito civil, en canto resulten de aplicación aos contratos a que se refire o artigo 31, suxeitarase aos requisitos e prazos de exercicio das accións establecidos no ordenamento civil, pero o procedemento para facelas valer someterase ao previsto nos artigos anteriores para os actos e contratos administrativos anulables.

CAPÍTULO VI

Réxime especial de revisión de decisións en materia de contratación e medios alternativos de resolución de conflitos

Artigo 37. *Recurso especial en materia de contratación.*

1. As decisións a que se refire o número 2 deste artigo que se adopten nos procedementos de adxudicación de contratos suxeitos a regulación harmonizada, incluídos os contratos subvencionados, contratos de servizos comprendidos nas categorías 17 a 27 do anexo II de contía igual ou superior a 211.000 euros, ou contratos de xestión de servizos públicos en que o orzamento de gastos de primeiro establecemento sexa superior a 500.000 euros e o prazo de duración superior a cinco anos, deberán ser obxecto do recurso especial en materia de contratación que se regula neste artigo con anterioridade á interposición do recurso contencioso-administrativo, sen que proceda a interposición de recursos administrativos ordinarios contra eles. Non se dará este recurso en relación cos actos ditados en procedementos de adxudicación que se sigan polo trámite de emerxencia regulado no artigo 97.

2. Serán susceptibles de recurso especial os acordos de adxudicación provisoria, os pregos reguladores da licitación e os que establezan as características da prestación, e os actos de trámite adoptados no procedemento antecedente, sempre que estes últimos decidan, directa ou indirectamente, sobre a adxudicación, determinen a imposibilidade de continuar o procedemento ou produzan indefensión ou prexuízo irreparable a dereitos ou intereses lexítimos.

Os defectos de tramitación que afecten actos distintos dos previstos no parágrafo anterior poderanlle ser postos de manifesto polos interesados ao órgano ao cal lle corresponda a instrución do expediente ou ao órgano de contratación, para efectos da súa corrección, e sen prexuízo de que as irregularidades que lles afecten poidan ser alegadas polos interesados ao recorrer contra o acto de adxudicación provisoria.

3. O recurso poderá ser interposto polas persoas físicas e xurídicas cuxos dereitos ou intereses lexítimos se visen prexudicados ou poidan resultar afectados polas decisións obxecto de recurso e, en todo caso, polos licitadores.

4. Sen prexuízo do que, para o ámbito das comunidades autónomas, establezan as súas normas respectivas, que, en todo caso, lle deberán atribuír esta competencia a un órgano cuxas resolucións esgoten a vía administrativa, serán competentes para resolver o recurso especial o órgano de contratación, cando se trate de contratos dunha Administración pública, ou o titular do departamento, órgano, ente ou organismo ao cal estea adscrita a entidade contratante ou ao cal lle corresponda a súa tutela, se esta non ten o carácter de Administración pública. Neste último caso, cando a entidade contratante estea vinculada con máis dunha Administración, será competente o órgano correspondente da que teña o control ou participación maioritaria.

No suposto de contratos subvencionados, a competencia corresponderalle ao titular do departamento,

órgano, ente ou organismo que outorgase a subvención, ou ao daquel a que estea adscrita a entidade que a concede, cando esta non teña o carácter de Administración pública. No suposto de concorrencia de subvencións por parte de distintos suxeitos do sector público, a competencia determinarase atendendo á subvención de maior contía e, a igualdade de importe, atendendo á primeiramente concedida.

5. Salvo determinación expresa en contrario, a competencia para resolver o recurso especial en materia de contratación entenderase delegada conxuntamente coa competencia para contratar. Non obstante, a facultade de acordar unha indemnización por prexuízos non será susceptible de delegación, e deberá resolver sobre ela, en todo caso, o órgano delegante; para estes efectos, de se estimar pertinente recoñecer unha indemnización, elevarase o expediente ao órgano delegante, o cal, sen necesidade de avocación previa e expresa, resolverá o correspondente prazo.

6. O prazo para interpor o recurso especial en materia de contratación será de dez días hábiles, contados a partir do seguinte a aquel en que se notifique ou publique o acto impugnado. No caso de que o acto impugnado sexa o de adxudicación provisoria do contrato, o prazo contarase desde o día seguinte a aquel en que o devandito acto se publique nun diario oficial ou no perfil de contratante do órgano de contratación, conforme o sinalado no artigo 135.4.

A presentación do escrito de interposición deberase facer no rexistro do órgano de contratación ou no do órgano competente para a resolución do recurso. A emenda dos defectos deste escrito deberase efectuar, de ser o caso, no prazo de tres días hábiles.

Caso de o procedemento de adxudicación do contrato se tramitar pola vía de urxencia prevista no artigo 96, o prazo para a interposición do recurso será de sete días hábiles e o de emenda, de dous días hábiles.

7. De o acto obxecto de recurso ser o de adxudicación provisoria, quedará en suspenso a tramitación do expediente de contratación ata que se resolva expresamente o recurso, sen que poida, por tanto, procederse á adxudicación definitiva e á formalización do contrato. Non obstante, de o recurso se ter interposto contra o acto de adxudicación provisoria dun acordo marco do cal poidan ser parte un número non limitado de empresarios, o órgano competente para resolvelo poderá levantar a suspensión unha vez transcorridos cinco días hábiles desde a súa interposición.

8. Interposto o recurso, daráselles traslado del aos restantes interesados, concedéndolles un prazo de cinco días hábiles para formularen alegacións, e reclamaráselle o expediente, de ser o caso, á entidade, órgano ou servizo que o tramitase, que deberá remitilo dentro dos dous días hábiles seguintes acompañado do correspondente informe. Os licitadores terán, en todo caso, a condición de interesados no procedemento de recurso.

9. Unha vez recibidas as alegacións dos interesados, ou transcorrido o prazo sinalado para a súa formulación, o órgano competente deberá resolver o recurso dentro dos cinco días hábiles seguintes; a resolución notificaráselles a todos os interesados. En todo caso, se, transcorridos vinte días hábiles contados desde o seguinte ao da interposición do recurso, non se notificou a súa resolución, o interesado poderá consideralo desestimado para os efectos de interpor recurso contencioso-administrativo, sen prexuízo da subsistencia da obriga de resolver expresamente e do mantemento, ata que isto se produza, da suspensión establecida no número 7, de ser o caso.

A resolución do recurso estimará en todo ou en parte ou desestimará as pretensións formuladas ou declarará a súa non admisión, e decidirá motivadamente cantas cuestións se suscitasen. En todo caso, a resolución será congruente coa petición e, de ser procedente, pronuncia-

rase sobre a anulación das decisións ilegais adoptadas durante o procedemento de adxudicación, incluíndo a supresión das características técnicas, económicas ou financeiras discriminatorias contidas no anuncio de licitación, anuncio indicativo, pregos, condicións reguladoras do contrato ou calquera outro documento relacionado coa licitación ou adxudicación, sobre a retroacción de actuacións, ou sobre a concesión dunha indemnización ás persoas prexudicadas por unha infracción procedementa.

De a resolución do recurso acordar a adxudicación do contrato a outro licitador, concederáselle a este un prazo de dez días hábiles para que cumpra o previsto no artigo 135.4, segundo parágrafo.

10. Contra a resolución do recurso só procederá a interposición de recurso contencioso-administrativo conforme o disposto na Lei 29/1998, do 13 de xullo, reguladora da xurisdición contencioso-administrativa.

Artigo 38. *Medidas provisionarias.*

1. Nos procedementos para a adxudicación de contratos suxeitos a regulación harmonizada, incluídos os contratos subvencionados, contratos de servizos comprendidos nas categorías 17 a 27 do anexo II de contía igual ou superior a 211.000 euros, ou contratos de xestión de servizos públicos en que o orzamento de gastos de primeiro establecemento sexa superior a 500.000 euros e o prazo de duración superior a cinco anos, as persoas físicas e xurídicas cuxos dereitos ou intereses lexítimos se visen afectados por decisións adoptadas pola Administración ou entidade contratante e, en todo caso, os licitadores, poderán solicitar a adopción de medidas provisionarias para corrixir infraccións de procedemento ou para impedir que se causen outros prexuízos aos intereses afectados, incluídas medidas destinadas a suspender ou a facer que se suspenda o procedemento de adxudicación do contrato en cuestión ou a execución de calquera decisión adoptada polos órganos de contratación. Esta solicitude poderase formular no momento de se presentar o recurso especial en materia de contratación regulado no artigo anterior ou, de forma independente, con anterioridade á súa interposición.

2. Serán órganos competentes para adoptar as medidas provisionarias os sinalados no número 4 do artigo anterior.

3. A decisión sobre as medidas provisionarias deberase producir dentro dos dous días hábiles seguintes ao da presentación do recurso ou escrito en que se soliciten, e entenderase denegada esta petición no caso de non recaer resolución expresa sobre o particular neste prazo.

4. Cando da adopción das medidas provisionarias poidan derivar prexuízos de calquera natureza, a resolución poderá impor a constitución de caución ou garantía suficiente para responder deles, sen que aquelas produzan efectos ata que a devandita caución ou garantía sexa constituída.

5. A suspensión do procedemento que poida acordarse cautelarmente non afectará, en ningún caso, o prazo concedido para a presentación de ofertas ou proposicións polos interesados.

6. As medidas provisionarias que se soliciten e acorden con anterioridade á presentación do recurso especial en materia de contratación decaerán unha vez que transcorra o prazo establecido para a súa interposición sen que o interesado o deducise.

Artigo 39. *Arbitraje.*

Os entes, organismos e entidades do sector público que non teñan o carácter de administracións públicas poderán remitir a unha arbitraje, conforme as disposicións da Lei 60/2003, do 23 de decembro, de arbitraje, a

solución das diferenzas que poidan xurdir sobre os efectos, cumprimento e extinción dos contratos que celebren.

TÍTULO II

Partes no contrato

CAPÍTULO I

Órgano de contratación

Artigo 40. *Competencia para contratar.*

1. A representación dos entes, organismos e entidades do sector público en materia contractual correspóndelles aos órganos de contratación, unipersoais ou colexiados que, en virtude de norma legal ou regulamentaria ou disposición estatutaria, teñan atribuída a facultade de celebrar contratos no seu nome.

2. Os órganos de contratación poderán delegar ou desconcentrar as súas competencias e facultades nesta materia con cumprimento das normas e formalidades aplicables en cada caso para a delegación ou desconcentración de competencias, no caso de que se trate de órganos administrativos, ou para o outorgamento de poderes, cando se trate de órganos societarios ou dunha fundación.

Artigo 41. *Responsable do contrato.*

1. Os órganos de contratación poderán designar un responsable do contrato, ao cal lle corresponderá supervisar a súa execución e adoptar as decisións e ditar as instrucións necesarias co fin de asegurar a correcta realización da prestación pactada, dentro do ámbito de facultades que aqueles lle atribúan. O responsable do contrato poderá ser unha persoa física ou xurídica, vinculada ao ente, organismo ou entidade contratante ou allea a el.

2. Nos contratos de obras, as facultades do responsable do contrato entenderanse sen prexuízo das que lle corresponden ao director facultativo conforme co disposto no capítulo V do título II do libro IV.

Artigo 42. *Perfil de contratante.*

1. Co fin de asegurar a transparencia e o acceso público á información relativa á súa actividade contractual, e sen prexuízo da utilización doutros medios de publicidade nos casos exixidos por esta lei ou polas normas autonómicas de desenvolvemento ou nos que así se decida voluntariamente, os órganos de contratación difundirán, a través da internet, o seu perfil de contratante. A forma de acceso ao perfil de contratante deberá especificarse nas páxinas web institucionais que manteñan os entes do sector público, na Plataforma de contratación do Estado e nos pregos e anuncios de licitación.

2. O perfil de contratante poderá incluír calquera dato e información referentes á actividade contractual do órgano de contratación, tales como os anuncios de información previa previstos no artigo 125, as licitacións abertas ou en curso e a documentación relativa a elas, as contratacións programadas, os contratos adxudicados, os procedementos anulados, e calquera outra información útil de tipo xeral, como puntos de contacto e medios de comunicación que poden utilizarse para relacionarse co órgano de contratación. En todo caso, deberá publicarse no perfil de contratante a adxudicación provisoria dos contratos.

3. O sistema informático que soporte o perfil de contratante deberá contar cun dispositivo que permita acredi-

tar, de forma que faga fe, o momento de inicio da difusión pública da información que se inclúa nel.

4. A difusión a través do perfil de contratante da información relativa aos procedementos de adxudicación de contratos producirá os efectos previstos no título I do libro III.

CAPÍTULO II

Capacidade e solvencia do empresario

SECCIÓN 1.ª APTITUDE PARA CONTRATAR CO SECTOR PÚBLICO

Subsección 1.ª Normas xerais

Artigo 43. *Condicións de aptitude.*

1. Só poderán contratar co sector público as persoas naturais ou xurídicas, españolas ou estranxeiras, que teñan plena capacidade de obrar, non estean incursas nunha prohibición de contratar, e acrediten a súa solvencia económica, financeira e técnica ou profesional ou, nos casos en que así o exixa esta lei, se encontren debidamente clasificadas.

2. Os empresarios deberán contar, así mesmo, coa habilitación empresarial ou profesional que, de ser o caso, sexa exixible para realizar a actividade ou prestación que constitúa o obxecto do contrato.

3. Nos contratos subvencionados a que se refire o artigo 17 desta lei, o contratista deberá acreditar a súa solvencia e non poderá estar incurso na prohibición de contratar a que se refire a alínea a) do número 1 do artigo 49.

Artigo 44. *Empresas non comunitarias.*

1. As persoas físicas ou xurídicas de Estados non pertencentes á Unión Europea deberán xustificar mediante informe da respectiva misión diplomática permanente española, que se xuntará á documentación que se presente, que o Estado de procedencia da empresa estranxeira admite, pola súa vez, a participación de empresas españolas na contratación coa Administración e cos entes, organismos ou entidades do sector público asimilables aos enumerados no artigo 3, en forma substancialmente análoga. Nos contratos suxeitos a regulación harmonizada prescindirase do informe sobre reciprocidade en relación coas empresas de Estados signatarios do Acordo sobre contratación pública da Organización Mundial de Comercio.

2. Para celebrar contratos de obras será necesario, ademais, que estas empresas teñan aberta sucursal en España, con designación de apoderados ou representantes para as súas operacións, e que estean inscritas no Rexistro Mercantil.

Artigo 45. *Condicións especiais de compatibilidade.*

1. Sen prexuízo do disposto en relación coa adxudicación de contratos a través dun procedemento de diálogo competitivo, non poderán concorrer ás licitacións empresas que participasen na elaboración das especificacións técnicas ou dos documentos preparatorios do contrato sempre que a dita participación poida provocar restricións á libre concorrència ou supor un trato privilexiado con respecto ao resto das empresas licitadoras.

2. Os contratos que teñan por obxecto a vixilancia, supervisión, control e dirección da execución de obras e instalacións non se lles poderán adxudicar ás mesmas empresas adxudicatarias dos correspondentes contratos de obras, nin ás empresas vinculadas a estas, entendéndose por tales as que se encontren nalgún dos supostos previstos no artigo 42 do Código de comercio.

*Subsección 2.ª Normas especiais sobre capacidade***Artigo 46. Persoas xurídicas.**

1. As persoas xurídicas só poderán ser adxudicatarias de contratos cuxas prestacións estean comprendidas dentro dos fins, obxecto ou ámbito de actividade que, a teor dos seus estatutos ou regras fundacionais, lles sexan propios.

2. Os que concorran individual ou conxuntamente con outros á licitación dunha concesión de obras públicas, poderano facer co compromiso de constituír unha sociedade que será a titular da concesión. A constitución e, de ser o caso, a forma da sociedade deberanse axustar ao que estableza, para determinados tipos de concesións, a correspondente lexislación específica.

Artigo 47. Empresas comunitarias.

1. Terán capacidade para contratar co sector público, en todo caso, as empresas non españolas de Estados membros da Unión Europea que, consonte a lexislación do Estado en que estean establecidas, estean habilitadas para realizar a prestación de que se trate.

2. Cando a lexislación do Estado en que estean establecidas estas empresas exixa unha autorización especial ou a pertenza a unha determinada organización para poder prestar nel o servizo de que se trate, deberán acreditar que cumpren este requisito.

Artigo 48. Unións de empresarios.

1. Poderán contratar co sector público as unións de empresarios que se constituán temporalmente para o efecto, sen que sexa necesaria a súa formalización en escritura pública ata que se efectúe a adxudicación do contrato ao seu favor.

2. Os empresarios que concorran agrupados en unións temporais quedarán obrigados solidariamente e deberán nomear un representante ou apoderado único da unión con poderes bastantes para exercer os dereitos e cumprir as obrigas que deriven do contrato ata a extinción deste, sen prexuízo da existencia de poderes mancomunados que poidan outorgar para cobramentos e pagamentos de contía significativa.

Para efectos da licitación, os empresarios que desexen concorrer integrados nunha unión temporal deberán indicar os nomes e circunstancias dos que a constituán e a participación de cada un, así como que asumen o compromiso de se constituíren formalmente en unión temporal caso de resultaren adxudicatarios do contrato.

3. A duración das unións temporais de empresarios será coincidente coa do contrato ata a súa extinción.

4. Para os casos en que sexa exigible a clasificación e concorran na unión empresarios nacionais, estranxeiros que non sexan nacionais dun Estado membro da Unión Europea e estranxeiros que sexan nacionais dun Estado membro da Unión Europea, os que pertencen aos dous primeiros grupos deberán acreditar a súa clasificación, e estes últimos a súa solvencia económica, financeira e técnica ou profesional.

*Subsección 3.ª Prohibicións de contratar***Artigo 49. Prohibicións de contratar.**

1. Non poderán contratar co sector público as persoas en que conorra algunha das circunstancias seguintes:

a) Teren sido condenadas mediante sentenza firme por delitos de asociación ilícita, corrupción en transaccións económicas internacionais, tráfico de influencias, suborno, fraudes e exaccións ilegais, delitos contra a

Facenda pública e a Seguridade Social, delitos contra os dereitos dos traballadores, malversación e receptación e condutas afíns, delitos relativos á protección do ambiente, ou a pena de inhabilitación especial para o exercicio de profesión, oficio, industria ou comercio. A prohibición de contratar alcanza as persoas xurídicas cuxos administradores ou representantes, vixente o seu cargo ou representación, se encontren na situación mencionada por actuacións realizadas en nome ou a beneficio das devanditas persoas xurídicas, ou nas cales concorran as condicións, calidades ou relacións que requira a correspondente figura de delito para ser suxeito activo deste.

b) Teren solicitado a declaración de concurso, teren sido declaradas insolventes en calquera procedemento, estaren declaradas en concurso, estaren suxeitas a intervención xudicial ou teren sido inhabilitadas conforme a Lei 22/2003, do 9 de xullo, concursal, sen que concluíse o período de inhabilitación fixado na sentenza de cualificación do concurso.

c) Teren sido sancionadas con carácter firme por infracción grave en materia de disciplina de mercado, en materia profesional ou en materia de integración laboral e de igualdade de oportunidades e non-discriminación das persoas con discapacidade ou por infracción moi grave en materia social, incluídas as infraccións en materia de prevención de riscos laborais, de acordo co disposto no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social, aprobado polo Real decreto lexislativo 5/2000, do 4 de agosto, ou en materia ambiental, de acordo co establecido no Real decreto lexislativo 1302/1986, do 28 de xuño, de avaliación de impacto ambiental; na Lei 22/1988, do 28 de xullo, de costas; na Lei 4/1989, do 27 de marzo, de conservación dos espazos naturais e da flora e fauna silvestres; na Lei 11/1997, do 24 de abril, de envases e residuos de envases; na Lei 10/1998, do 21 de abril, de residuos; no texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto lexislativo 1/2001, do 20 de xullo, e na Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación.

d) Non estaren ao corrente no cumprimento das obrigas tributarias ou de Seguridade Social impostas polas disposicións vixentes, nos termos que regulamentariamente se determinen.

e) Teren incorrido en falsidade ao efectuaren a declaración responsable a que se refire o artigo 130.1.c) ou ao facilitaren calquera outro dato relativo á súa capacidade e solvencia, ou teren incumplido, por causa que lle sexa imputable, a obriga de comunicar a información prevista no artigo 59.4 e no artigo 305.

f) Estar incurso a persoa física ou os administradores da persoa xurídica nalgún dos supostos da Lei 5/2006, do 10 de abril, de regulación dos conflitos de intereses dos membros do Goberno e dos altos cargos da Administración xeral do Estado, da Lei 53/1984, do 26 de decembro, de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas, ou tratarse de calquera dos cargos electivos regulados na Lei orgánica 5/1985, do 19 de xuño, do réxime electoral xeral, nos termos establecidos nela.

A prohibición alcanzará as persoas xurídicas no capital das cales participen, nos termos e contías establecidos na lexislación citada, o persoal e os altos cargos de calquera Administración pública, así como os cargos electos ao servizo destas.

A prohibición esténdese igualmente, en ambos os casos, aos cónxuxes, persoas vinculadas con análoga relación de convivencia afectiva e descendentes das persoas a que se refiren os parágrafos anteriores, sempre que, respecto dos últimos, as devanditas persoas exerzan a súa representación legal.

g) Teren contratado persoas respecto das cales se publicase no «Boletín Oficial del Estado» o incumplimento a que se refire o artigo 18.6 da Lei 5/2006, do 10 de

abril, de regulación dos conflitos de intereses dos membros do Goberno e dos altos cargos da Administración xeral do Estado, por teren pasado a prestar servizos en empresas ou sociedades privadas directamente relacionadas coas competencias do cargo desempeñado durante os dous anos seguintes á data de cesamento neste. A prohibición de contratar manterase durante o tempo que permaneza dentro da organización da empresa a persoa contratada co límite máximo de dous anos contado desde o cesamento como alto cargo.

2. Ademais das previstas no número anterior, son circunstancias que lles impedirán aos empresarios contrataren coas administracións públicas as seguintes:

a) Teren dado lugar, por causa da que fosen declarados culpables, á resolución firme de calquera contrato celebrado cunha Administración pública.

b) Teren infrinxido unha prohibición para contratar con calquera das administracións públicas.

c) Estaren afectados por unha prohibición de contratar imposta en virtude de sanción administrativa, conforme o previsto na Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións, ou na Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria.

d) Teren retirado indebidamente a súa proposición ou candidatura nun procedemento de adxudicación, ou teren imposibilitado a adxudicación definitiva do contrato ao seu favor por non cumpriren o establecido no artigo 135.4 dentro do prazo sinalado mediando dolo, culpa ou negligencia.

e) Teren incumplido as condicións especiais de execución do contrato establecidas de acordo co sinalado no artigo 102, cando o dito incumprimento fose definido nos pregos ou no contrato como infracción grave de conformidade coas disposicións de desenvolvemento desta lei, e concorran dolo, culpa ou negligencia no empresario.

3. As prohibicións de contratar afectarán tamén aquelas empresas das cales, por razón das persoas que as rexen ou doutras circunstancias, poida presumirse que son continuación ou que derivan, por transformación, fusión ou sucesión, doutras empresas nas cales tivesen concurrido aquelas.

Artigo 50. *Declaración da concorrencia de prohibicións de contratar e efectos.*

1. As prohibicións de contratar contidas nas alíneas b), d), f) e g) do número 1 do artigo anterior, e c) do seu número 2, serán apreciadas directamente polos órganos de contratación, e subsistirán mentres concorran as circunstancias que en cada caso as determinan.

A prohibición de contratar pola causa prevista na alínea a) do número 1 do artigo anterior será apreciada directamente polos órganos de contratación, sempre que a sentenza se pronuncie sobre o seu alcance e duración, e subsistirá durante o prazo sinalado nela. Cando a sentenza non conteña pronunciamento sobre a prohibición de contratar ou a súa duración, a prohibición será apreciada directamente polos órganos de contratación, pero o seu alcance e duración deberán determinarse mediante procedemento instruído de conformidade co disposto nos números 2 e 3 deste artigo.

Nos restantes supostos previstos no artigo anterior, a apreciación da concorrencia da prohibición de contratar requirirá a declaración previa da súa existencia mediante procedemento para o efecto.

2. Nos casos en que, conforme o sinalado no número anterior, sexa necesaria unha declaración previa sobre a concorrencia da prohibición, o alcance e duración desta determinaranse seguindo o procedemento que se establece nas normas de desenvolvemento desta lei, atendendo, de ser o caso, á existencia de dolo ou manifesta

mala fe no empresario e á entidade do dano causado aos intereses públicos. A duración da prohibición non excederá os cinco anos, con carácter xeral, ou os oito anos no caso das prohibicións que teñan por causa a existencia dunha condena mediante sentenza firme. Emporiso, as prohibicións de contratar baseadas na causa prevista na alínea d) do número 2 do artigo anterior subsistirán, en todo caso, durante un prazo de dous anos, contados desde a súa inscrición no Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas, e as impostas pola causa prevista na alínea e) do mesmo número non poderán exceder un ano de duración.

O procedemento de declaración non se poderá iniciar se transcorren máis de tres anos contados a partir das seguintes datas:

a) desde a firmeza da resolución sancionadora, no caso da causa prevista na alínea c) do número 1 do artigo anterior;

b) desde a data en que se facilitasen os datos falsos ou desde aquela en que se debería ter comunicado a correspondente información, nos casos previstos na alínea e) do número 1 do artigo anterior;

c) desde a data en que fose firme a resolución do contrato, no caso previsto na alínea a) do número 2 do artigo anterior;

d) desde a data de formalización do contrato, no caso previsto na alínea b) do número 2 do artigo anterior;

e) nos casos previstos na alínea d) do número 2 do artigo anterior, desde a data en que se procedese á adxudicación provisoria do contrato, se a causa é a retirada indebida de proposicións ou candidaturas; ou desde a data en que se debería ter procedido á adxudicación definitiva, se a prohibición se fundamenta no incumprimento do establecido no artigo 135.4.

No caso da alínea a) do número 1 do artigo anterior, o procedemento, de ser necesario, non se poderá iniciar unha vez transcorrido o prazo previsto para a prescrición da correspondente pena, e no caso da alínea e) do número 2, se transcorren máis de tres meses desde que se produciu o incumprimento.

3. A competencia para fixar a duración e alcance da prohibición de contratar no caso da alínea a) do número 1 do artigo anterior, así como para declarar a prohibición de contratar no suposto previsto na alínea c) do mesmo número corresponderalle ao ministro de Economía e Facenda, que ditará resolución por proposta da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado. A prohibición así declarada impedirá contratar con calquera órgano de contratación.

No suposto previsto na alínea e) do número 1 do artigo anterior a declaración da prohibición corresponderalle á Administración ou entidade á cal se lle deba comunicar a correspondente información; nos casos previstos nas alíneas a), d) e e) do número 2, á Administración contratante; e no suposto da alínea b) deste mesmo número, á Administración que declarase a prohibición. Nestes casos, a prohibición afectará a contratación coa Administración ou entidade do sector público competente para a súa declaración, sen prexuízo de que o ministro de Economía e Facenda, logo de comunicación daquelas e con audiencia do empresario afectado, considerando o dano causado aos intereses públicos, poida estender os seus efectos á contratación con calquera órgano, ente, organismo ou entidade do sector público.

4. A eficacia das prohibicións de contratar a que se refiren as alíneas c) e e) do número 1 do artigo anterior, así como a das establecidas no seu número 2, estará condicionada á súa inscrición ou constancia no Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas que corresponda. Igualmente, a eficacia da resolución que determine o alcance e duración da prohibición de contratar derivada

da causa prevista na alínea a) do número 1 do artigo anterior estará condicionada á súa inscrición.

5. Para os efectos da aplicación deste artigo, as autoridades e órganos competentes notificaranlle á Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado e aos órganos competentes das comunidades autónomas, as sancións e resolucións firmes recaídas nos procedementos mencionados no artigo anterior, así como a comisión dos feitos previstos na alínea e) do seu número 1 e nas alíneas b), d) e e) do seu número 2, a fin de que se poidan instruír os expedientes previstos neste artigo ou adoptarse as resolucións que sexan pertinentes e proceder, de ser o caso, á súa inscrición no Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas que sexa procedente. Así mesmo, a Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado poderá reclamar destas autoridades e órganos cantos datos e antecedentes sexan precisos para os mesmos efectos.

Subsección 4.ª Solvencia

Artigo 51. Exixencia de solvencia.

1. Para subscribiren contratos co sector público os empresarios deberán acreditar estar en posesión das condicións mínimas de solvencia económica e financeira e profesional ou técnica que determine o órgano de contratación. Este requisito será substituído polo da clasificación, cando esta sexa exixible conforme o disposto nesta lei.

2. Os requisitos mínimos de solvencia que deba reunir o empresario e a documentación requirida para acreditarlos indicaranse no anuncio de licitación e especificaranse no prego do contrato, debendo estar vinculados ao seu obxecto e ser proporcionais a el.

Artigo 52. Integración da solvencia con medios externos.

Para acreditar a solvencia necesaria para celebrar un contrato determinado, o empresario poderase basear na solvencia e medios doutras entidades, independentemente da natureza xurídica dos vínculos que teña con elas, sempre que demostre que, para a execución do contrato, dispón efectivamente deses medios.

Artigo 53. Concreción das condicións de solvencia.

1. Nos contratos de servizos e de obras, así como nos contratos de subministración que inclúan servizos ou traballos de colocación e instalación, poderáselles exixir ás persoas xurídicas que especifiquen, na oferta ou na solicitude de participación, os nomes e a cualificación profesional do persoal responsable de executar a prestación.

2. Os órganos de contratación poderanlles exixir aos candidatos ou licitadores, facéndoo constar nos pregos, que ademais de acreditaren a súa solvencia ou, de ser o caso, clasificación, se comprometan a dedicar ou adscribir á execución do contrato os medios persoais ou materiais suficientes para iso. Estes compromisos integraranse no contrato, e os pregos ou o documento contractual poderanlles atribuír o carácter de obrigas esenciais para os efectos previstos no artigo 206, g), ou establecer penalidades, conforme o sinalado no artigo 196.1, para o caso de que sexan incumpridos polo adxudicatario.

Subsección 5.ª Clasificación das empresas

Artigo 54. Exixencia de clasificación.

1. Para contratar coas administracións públicas a execución de contratos de obras de importe igual ou superior a 350.000 euros, ou de contratos de servizos por orzamento igual ou superior a 120.000 euros, será requi-

sito indispensable que o empresario estea debidamente clasificado. Porén, non será necesaria clasificación para subscribir contratos de servizos comprendidos nas categorías 6, 8, 21, 26 e 27 do anexo II.

No caso de que unha parte da prestación obxecto do contrato teña que ser realizada por empresas especializadas que contén cunha determinada habilitación ou autorización profesional, a clasificación no grupo correspondente a esa especialización, caso de ser exixida, poderase suplir polo compromiso do empresario de subcontratar a execución desta porción con outros empresarios que dispoñan da habilitación e, de ser o caso, clasificación necesarias, sempre que o importe da parte que debe ser executada por estes non exceda o 50 por cento do prezo do contrato.

2. A clasificación seralle exixible igualmente ao cesionario dun contrato no caso en que lle fose requirida ao cedente.

3. Mediante real decreto poderase exceptuar a necesidade de clasificación para determinados tipos de contratos de obras e de servizos en que este requisito sexa exixible ou acordar a súa exixencia para tipos de contratos de obras e servizos en que non o sexa, tendo en conta as circunstancias especiais concorrentes neles.

4. Cando non concorre ningunha empresa clasificada nun procedemento de adxudicación dun contrato para o que se requira clasificación, o órgano de contratación poderá excluír a necesidade de cumprir este requisito no seguinte procedemento que se convoque para a adxudicación do mesmo contrato, precisando no prego de cláusulas e no anuncio, de ser o caso, os medios de acreditación da solvencia que deban ser utilizados de entre os especificados nos artigos 64, 65 e 67.

5. As entidades do sector público que non teñan o carácter de Administración pública poderanlles exixir unha determinada clasificación aos licitadores para definir as condicións de solvencia requiridas para celebrar o correspondente contrato.

Artigo 55. Exención da exixencia de clasificación.

1. Non lles será exixible a clasificación aos empresarios non españois de Estados membros da Unión Europea, xa concorran ao contrato illadamente ou integrados nunha unión, sen prexuízo da obriga de acreditar a súa solvencia.

2. Excepcionalmente, cando así sexa conveniente para os intereses públicos, a contratación da Administración xeral do Estado e os entes, organismos e entidades dependentes dela con persoas que non estean clasificadas poderá ser autorizada polo Consello de Ministros, precedendo informe da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado. No ámbito das comunidades autónomas, a autorización será outorgada polos órganos que estas designen como competentes.

Artigo 56. Criterios aplicables e condicións para a clasificación.

1. A clasificación das empresas farase en función da súa solvencia, valorada conforme o establecido nos artigos 64, 65 e 67, e determinará os contratos á adxudicación dos cales poidan concorrer ou optar por razón do seu obxecto e da súa contía. Para estes efectos, os contratos dividiránse en grupos xerais e subgrupos, pola súa peculiar natureza, e dentro destes en categorías, en función da súa contía.

A expresión da contía efectuarase por referencia ao valor íntegro do contrato, cando a duración deste sexa igual ou inferior a un ano, e por referencia ao seu valor medio anual, cando se trate de contratos de duración superior.

2. Para proceder á clasificación será necesario que o empresario acredite a súa personalidade e capacidade de obrar, así como que se encontra legalmente habilitado para realizar a correspondente actividade, por dispor das correspondentes autorizacións ou habilitacións empresariais ou profesionais e reunir os requisitos de colexiación ou inscrición ou outros semellantes que poidan ser necesarios, e que non está incurso en prohibicións de contratar.

3. No suposto de persoas xurídicas pertencentes a un grupo de sociedades, e para efectos da valoración da súa solvencia económica, financeira, técnica ou profesional, poderanse ter en conta as sociedades pertencentes ao grupo, sempre e cando a persoa xurídica en cuestión acredite que terá efectivamente ao seu dispor, durante o prazo a que se refire o artigo 59.2, os medios das devanditas sociedades necesarios para a execución dos contratos.

4. Denegarase a clasificación daquelas empresas das cales, á vista das persoas que as rexen ou doutras circunstancias, poida presumirse que son continuación ou que derivan, por transformación, fusión ou sucesión, doutras afectadas por unha prohibición de contratar.

5. Para os efectos de valorar e apreciar a concorrencia do requisito de clasificación, respecto dos empresarios que concorran agrupados no caso do artigo 48, atenderase, na forma que regulamentariamente se determine, ás características acumuladas de cada un deles, expresadas nas súas respectivas clasificacións. En todo caso, será necesario, para proceder a esta acumulación, que todas as empresas obtivesen previamente a clasificación como empresa de obras ou de servizos, en relación co contrato ao cal opten, sen prexuízo do establecido para os empresarios non españois de Estados membros da Unión Europea no número 4 do artigo 48.

Artigo 57. *Competencia para a clasificación.*

1. Os acordos relativos á clasificación das empresas serán adoptados, con eficacia xeral fronte a todos os órganos de contratación, polas comisións clasificadoras da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado. Estes acordos poderán ser obxecto de recurso de alzada ante o ministro de Economía e Facenda.

2. Os órganos competentes das comunidades autónomas poderán adoptar decisións sobre clasificación das empresas que serán eficaces, unicamente, para efectos de contratar coa comunidade autónoma que os adoptase, coas entidades locais incluídas no seu ámbito territorial, e cos entes, organismos e entidades do sector público dependentes dunha e outras. Na adopción destes acordos, deberán respectarse, en todo caso, as regras e criterios establecidos nesta lei e nas súas disposicións de desenvolvemento.

Artigo 58. *Inscrición rexistral da clasificación.*

Os acordos relativos á clasificación das empresas inscribíranse de oficio no Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas que corresponda en función do órgano que os adoptase.

Artigo 59. *Prazo de vixencia e revisión das clasificacións.*

1. A clasificación das empresas terá unha vixencia indefinida mentres o empresario manteña as condicións e circunstancias en que se baseou a súa concesión.

2. Non obstante, e sen prexuízo do sinalado no número 3 deste artigo e no artigo seguinte, para a conservación da clasificación deberase xustificar anualmente o mantemento da solvencia económica e financeira e, cada tres anos, o da solvencia técnica e profesional, para o cal

o empresario presentará a correspondente documentación actualizada nos termos que se establezan regulamentariamente.

3. A clasificación será revisable por petición dos interesados ou de oficio pola Administración en canto varíen as circunstancias tomadas en consideración para concedela.

4. En todo caso, o empresario está obrigado a pór en coñecemento do órgano competente en materia de clasificación calquera variación nas circunstancias que foron tidas en conta para concedela que poida dar lugar a unha revisión dela. A omisión desta comunicación fará incurrir o empresario na prohibición de contratar prevista na alínea e) do número 1 do artigo 49.

Artigo 60. *Comprobación dos elementos da clasificación.*

Os órganos competentes en materia de clasificación poderán solicitar en calquera momento das empresas clasificadas ou pendentes de clasificación os documentos que consideren necesarios para comprobar as declaracións e feitos manifestados por elas nos expedientes que tramiten, así como pedir informe a calquera órgano das administracións públicas sobre estes extremos.

SECCIÓN 2.ª ACREDITACIÓN DA APTITUDE PARA CONTRATAR

Subsección 1.ª Capacidade de obrar

Artigo 61. *Acreditación da capacidade de obrar.*

1. A capacidade de obrar dos empresarios que foren persoas xurídicas acreditarase mediante a escritura ou documento de constitución, os estatutos ou o acto fundacional, nos cales consten as normas polas cales se regula a súa actividade, debidamente inscritos, de ser o caso, no rexistro público que corresponda, segundo o tipo de persoa xurídica de que se trate.

2. A capacidade de obrar dos empresarios non españois que sexan nacionais de Estados membros da Unión Europea acreditarase mediante a súa inscrición no rexistro procedente de acordo coa lexislación do Estado onde están establecidos, ou mediante a presentación dunha declaración xurada ou un certificado, nos termos que se establezan regulamentariamente, de acordo coas disposicións comunitarias de aplicación.

3. Os demais empresarios estranxeiros deberán acreditar a súa capacidade de obrar con informe da misión diplomática permanente de España no Estado correspondente ou da oficina consular no ámbito territorial da cal radique o domicilio da empresa.

Subsección 2.ª Prohibicións de contratar

Artigo 62. *Proba da non concorrencia dunha prohibición de contratar.*

1. A proba, por parte dos empresarios, de non estaren incurso en prohibicións para contratar poderase realizar mediante testemuño xudicial ou certificación administrativa, segundo os casos, e cando o dito documento non poida ser expedido pola autoridade competente, poderá ser substituído por unha declaración responsable outorgada ante unha autoridade administrativa, notario público ou organismo profesional cualificado.

2. Cando se trate de empresas de Estados membros da Unión Europea e esta posibilidade estea prevista na lexislación do Estado respectivo, poderá tamén substituírse por unha declaración responsable, outorgada ante unha autoridade xudicial.

Subsección 3.ª Solvencia

Artigo 63. *Medios de acreditar a solvencia.*

1. A solvencia económica e financeira e técnica ou profesional acreditarase mediante a presentación dos documentos que determine o órgano de contratación de entre os previstos nos artigos 64 a 68.

2. A clasificación do empresario acreditará a súa solvencia para a celebración de contratos do mesmo tipo que aqueles para os que se obtivese e para a celebración dos cales non se exixa estar en posesión dela.

3. Os entes, organismos e entidades do sector público que non teñan a condición de administracións públicas poderán admitir outros medios de proba da solvencia distintos dos previstos nos artigos 64 a 68 para os contratos que non estean suxeitos a regulación harmonizada.

Artigo 64. *Solvencia económica e financeira.*

1. A solvencia económica e financeira do empresario poderase acreditar por un ou varios dos medios seguintes:

a) Declaracións apropiadas de entidades financeiras ou, de ser o caso, xustificante da existencia dun seguro de indemnización por riscos profesionais.

b) As contas anuais presentadas no Rexistro Mercantil ou no rexistro oficial que corresponda. Os empresarios non obrigados a presentar as contas en rexistros oficiais poderán presentar, como medio alternativo de acreditación, os libros de contabilidade debidamente legalizados.

c) Declaración sobre o volume global de negocios e, de ser o caso, sobre o volume de negocios no ámbito de actividades correspondente ao obxecto do contrato, referido, como máximo, aos tres últimos exercicios dispoñibles en función da data de creación ou de inicio das actividades do empresario, na medida en que se dispoña das referencias do dito volume de negocios.

2. Se, por unha razón xustificada, o empresario non está en condicións de presentar as referencias solicitadas, será autorizado a acreditar a súa solvencia económica e financeira por medio de calquera outro documento que o órgano de contratación considere apropiado.

Artigo 65. *Solvencia técnica nos contratos de obras.*

Nos contratos de obras, a solvencia técnica do empresario poderá ser acreditada por un ou varios dos medios seguintes:

a) Relación das obras executadas no curso dos cinco últimos anos, avalada por certificados de boa execución para as obras máis importantes; estes certificados indicarán o importe, as datas e o lugar de execución das obras e precisarase se se realizaron segundo as regras polas cales se rexe a profesión e se se levaron normalmente a bo termo; de ser o caso, tales certificados seranlle comunicados directamente ao órgano de contratación pola autoridade competente.

b) Declaración en que se indiquen os técnicos ou as unidades técnicas, estean ou non integradas na empresa, de que esta dispoña para a execución das obras, especialmente os responsables do control de calidade, acompañada dos documentos acreditativos correspondentes.

c) Títulos académicos e profesionais do empresario e dos directivos da empresa e, en particular, do responsable ou responsables das obras.

d) Nos casos adecuados, indicación das medidas de xestión ambiental que o empresario poderá aplicar ao executar o contrato.

e) Declaración sobre o cadro de persoal medio anual da empresa e a importancia do seu persoal directivo durante os tres últimos anos, acompañada da documentación xustificativa correspondente.

f) Declaración en que se indique a maquinaria, material e equipamento técnico de que se disporá para a execución das obras, á cal se lle xuntará a documentación acreditativa pertinente.

Artigo 66. *Solvencia técnica nos contratos de subministración.*

1. Nos contratos de subministración a solvencia técnica dos empresarios acreditarase por un ou varios dos seguintes medios:

a) Relación das principais subministracións efectuadas durante os tres últimos anos, indicando o seu importe, datas e destinatario público ou privado delas. As subministracións efectuadas acreditaranse mediante certificados expedidos ou visados polo órgano competente, cando o destinatario sexa unha entidade do sector público ou cando o destinatario sexa un comprador privado, mediante un certificado expedido por este ou, na falta deste certificado, mediante unha declaración do empresario.

b) Indicación do persoal técnico ou unidades técnicas, integradas ou non na empresa, de que se dispoña para a execución do contrato, especialmente os encargados do control de calidade.

c) Descrición das instalacións técnicas, das medidas empregadas para garantir a calidade e dos medios de estudo e investigación da empresa.

d) Control efectuado pola entidade do sector público contratante ou, no seu nome, por un organismo oficial competente do Estado no cal o empresario está establecido, sempre que medie acordo do dito organismo, cando os produtos que se vaian subministrar sexan complexos ou cando, excepcionalmente, deban responder a un fin particular. Este control versará sobre a capacidade de produción do empresario e, se for necesario, sobre os medios de estudo e investigación con que conta, así como sobre as medidas empregadas para controlar a calidade.

e) Mostras, descricións e fotografías dos produtos que se van subministrar, cuxa autenticidade poida certificarse por petición da entidade do sector público contratante.

f) Certificados expedidos polos institutos ou servizos oficiais encargados do control de calidade, de competencia recoñecida, que acrediten a conformidade de produtos perfectamente detallada mediante referencias a determinadas especificacións ou normas.

2. Nos contratos de subministración que requiran obras de colocación ou instalación, a prestación de servizos ou a execución de obras, a capacidade dos operadores económicos para prestar os ditos servizos ou executar a devandita instalación ou obras poderase avaliar tendo en conta especialmente os seus coñecementos técnicos, eficacia, experiencia e fiabilidade.

Artigo 67. *Solvencia técnica ou profesional nos contratos de servizos.*

Nos contratos de servizos, a solvencia técnica ou profesional dos empresarios deberá apreciarse tendo en conta os seus coñecementos técnicos, eficacia, experiencia e fiabilidade, o cal se poderá acreditar, segundo o obxecto do contrato, por un ou varios dos medios seguintes:

a) Unha relación dos principais servizos ou traballos realizados nos últimos tres anos que inclúa o importe, as datas e o destinatario, público ou privado, deles. Os servizos ou traballos efectuados acreditaranse mediante certificados expedidos ou visados polo órgano competente,

cando o destinatario sexa unha entidade do sector público ou, cando o destinatario sexa un suxeito privado, mediante un certificado expedido por este ou, na falta deste certificado, mediante unha declaración do empresario; de ser o caso, estes certificados seranlle comunicados directamente ao órgano de contratación pola autoridade competente.

b) Indicación do persoal técnico ou das unidades técnicas, integradas ou non na empresa, participantes no contrato, especialmente aqueles encargados do control de calidade.

c) Descrición das instalacións técnicas, das medidas empregadas polo empresario para garantir a calidade e dos medios de estudo e investigación da empresa.

d) Cando se trate de servizos ou traballos complexos ou cando, excepcionalmente, deban responder a un fin especial, un control efectuado polo órgano de contratación ou, en nome deste, por un organismo oficial ou homologado competente do Estado en que estea establecido o empresario, sempre que medie acordo do dito organismo. O control versará sobre a capacidade técnica do empresario e, se for necesario, sobre os medios de estudo e de investigación de que dispoña e sobre as medidas de control da calidade.

e) As titulacións académicas e profesionais do empresario e do persoal directivo da empresa e, en particular, do persoal responsable da execución do contrato.

f) Nos casos adecuados, indicación das medidas de xestión ambiental que o empresario poderá aplicar ao executar o contrato.

g) Declaración sobre o cadro de persoal medio anual da empresa e a importancia do seu persoal directivo durante os tres últimos anos, acompañada da documentación xustificativa correspondente.

h) Declaración en que se indique a maquinaria, material e equipamento técnico de que se disporá para a execución dos traballos ou prestacións, á cal se lle xuntará a documentación acreditativa pertinente.

i) Indicación da parte do contrato que o empresario ten eventualmente o propósito de subcontratar.

Artigo 68. *Solvencia técnica ou profesional nos restantes contratos.*

A acreditación da solvencia profesional ou técnica en contratos distintos dos de obras, servizos ou subministración poderase acreditar mediante os documentos e medios que se indican no artigo anterior.

Artigo 69. *Acreditación do cumprimento das normas de garantía da calidade.*

1. Nos contratos suxeitos a unha regulación harmonizada, cando os órganos de contratación exijan a presentación de certificados expedidos por organismos independentes que acrediten que o empresario cumpre determinadas normas de garantía da calidade, deberán facer referencia aos sistemas de aseguramento da calidade baseados na serie de normas europeas na materia, certificados por organismos conformes coas normas europeas relativas á certificación.

2. Os órganos de contratación recoñecerán os certificados equivalentes expedidos por organismos establecidos en calquera Estado membro da Unión Europea, e tamén aceptarán outras probas de medidas equivalentes de garantía da calidade que presenten os empresarios.

Artigo 70. *Acreditación do cumprimento das normas de xestión ambiental.*

1. Nos contratos suxeitos a unha regulación harmonizada, os órganos de contratación poderán exixir a pre-

sentación de certificados expedidos por organismos independentes que acrediten que o empresario cumpre determinadas normas de xestión ambiental, remitíndose ao sistema comunitario de xestión e auditoría ambientais (EMAS) ou ás normas de xestión ambiental baseadas nas normas europeas ou internacionais na materia e certificadas por organismos conformes coa existencia comunitaria ou ás normas europeas ou internacionais relativas á certificación.

2. Os órganos de contratación recoñecerán os certificados equivalentes expedidos por organismos establecidos en calquera Estado membro da Unión Europea e tamén aceptarán outras probas de medidas equivalentes de xestión ambiental que presenten os empresarios.

Artigo 71. *Documentación e información complementaria.*

O órgano de contratación ou o órgano auxiliar deste poderalle solicitar ao empresario aclaracións sobre os certificados e documentos presentados en aplicación dos artigos anteriores ou requirilo para a presentación doutros complementarios.

Subsección 4.ª Proba da clasificación e da aptitude para contratar a través de rexistros ou listas oficiais de contratistas

Artigo 72. *Certificacións de rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas.*

1. A inscrición no Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas do Estado acreditará, fronte a todos os órganos de contratación do sector público, a teor do nel reflectido e salvo proba en contrario, as condicións de aptitude do empresario en canto á súa personalidade e capacidade de obrar, representación, habilitación profesional ou empresarial, solvencia económica e financeira, e clasificación, así como a concorrencia ou non concorrencia das prohibicións de contratar que deban constar nel.

A inscrición no Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas dunha comunidade autónoma acreditará idénticas circunstancias para efectos da contratación con ela, coas entidades locais incluídas no seu ámbito territorial, e cos restantes entes, organismos ou entidades do sector público dependentes dunha e doutras.

2. A proba do contido dos rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas efectuarase mediante certificación do órgano encargado do rexistro, que poderá expedirse por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos.

Artigo 73. *Certificados comunitarios de clasificación.*

1. Os certificados de clasificación ou documentos similares que acrediten a inscrición en listas oficiais de empresarios autorizados para contratar establecidas polos Estados membros da Unión Europea sentan unha presunción de aptitude dos empresarios incluídos nelas fronte aos diferentes órganos de contratación en relación coa non concorrencia das prohibicións de contratar a que se refiren as alíneas a) a c) e e) do número 1 do artigo 49 e a posesión das condicións de capacidade de obrar e habilitación profesional exixidas polo artigo 43 e as de solvencia a que se refiren as alíneas b) e c) do artigo 64, as alíneas a), b), e) g) e h) do artigo 65, o artigo 66, e as alíneas a) e c) a i) do artigo 67. Igual valor presuntivo producirán as certificacións emitidas por organismos que respondan ás normas europeas de certificación expedidas

de conformidade coa lexislación do Estado membro en que estea establecido o empresario.

2. Os documentos a que se refire o número anterior deberán indicar as referencias que permitiron a inscrición do empresario na lista ou a expedición da certificación, así como a clasificación obtida. Estas mencións deberán incluír tamén nos certificados que expidan os rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas para efectos da contratación no ámbito da Unión Europea.

TÍTULO III

Obxecto, prezo e contía do contrato

CAPÍTULO I

Normas xerais

Artigo 74. *Obxecto do contrato.*

1. O obxecto dos contratos do sector público deberá ser determinado.

2. Non se poderá fraccionar un contrato coa finalidade de diminuír a súa contía e eludir así os requisitos de publicidade ou os relativos ao procedemento de adxudicación que correspondan.

3. Cando o obxecto do contrato admita fraccionamento e así se xustifique debidamente no expediente, poderá preverse a realización independente de cada unha das súas partes mediante a súa división en lotes, sempre que estes sexan susceptibles de utilización ou aproveitamento separado e constitúan unha unidade funcional, ou así o exixa a natureza do obxecto.

Así mesmo, poderanse contratar separadamente prestacións diferenciadas dirixidas a integrarse nunha obra, tal e como esta é definida no artigo 6, cando as devanditas prestacións gocen dunha substantividade propia que permita unha execución separada, por teren que ser realizadas por empresas que conten cunha determinada habilitación.

Nos casos previstos nos parágrafos anteriores, as normas procedementais e de publicidade que deben aplicarse na adxudicación de cada lote ou prestación diferenciada serán determinadas en función do valor acumulado do conxunto, salvo o disposto nos artigos 14.2, 15.2 e 16.2.

Artigo 75. *Prezo.*

1. Nos contratos do sector público, a retribución do contratista consistirá nun prezo certo que deberá expresarse en euros, sen prexuízo de que o seu pagamento poida facerse mediante a entrega doutras contraprestacións nos casos en que esta ou outras leis así o prevexan. Os órganos de contratación coidarán de que o prezo sexa adecuado para o cumprimento efectivo do contrato mediante a estimación correcta do seu importe, atendendo ao prezo xeral de mercado, no momento de fixar o orzamento de licitación e a aplicación, de ser o caso, das normas sobre ofertas con valores anormais ou desproporcionados.

2. O prezo do contrato poderase formular tanto en termos de prezos unitarios referidos aos distintos compoñentes da prestación ou ás unidades desta que se entreguen ou executen, como en termos de prezos globais aplicables á totalidade ou a parte das prestacións do contrato. En todo caso indicarse, como partida independente, o importe do imposto sobre o valor engadido que deba soportar a Administración.

3. Os prezos fixados no contrato poderán ser revisados ou actualizados, nos termos previstos no capítulo II deste título, se se trata de contratos das administracións públicas, ou na forma pactada no contrato, noutro caso, cando deban ser axustados, á alza ou á baixa, para ter en conta as variacións económicas que acaezan durante a execución do contrato.

4. Os contratos, cando a súa natureza e obxecto o permitan, poderán incluír cláusulas de variación de prezos en función do cumprimento de determinados obxectivos de prazos ou de rendemento, así como penalizacións por incumprimento de cláusulas contractuais, e deberán determinar con precisión os supostos en que se producirán estas variacións e as regras para a súa determinación.

5. Excepcionalmente poden celebrarse contratos con prezos provisorios cando, tras a tramitación dun procedemento negociado ou dun diálogo competitivo, se poña de manifesto que a execución do contrato debe comezar antes de que a determinación do prezo sexa posible pola complexidade das prestacións ou a necesidade de utilizar unha técnica nova, ou que non existe información sobre os custos de prestacións análogas e sobre os elementos técnicos ou contables que permitan negociar con precisión un prezo certo.

Nos contratos celebrados con prezos provisorios o prezo determinarase, dentro dos límites fixados para o prezo máximo, en función dos custos en que realmente incorra o contratista e do beneficio que se acordase, para o cal, en todo caso, se detallarán no contrato os seguintes extremos:

a) O procedemento para determinar o prezo definitivo, con referencia aos custos efectivos e á fórmula de cálculo do beneficio.

b) As regras contables que o adxudicatario deberá aplicar para determinar o custo das prestacións.

c) Os controis documentais e sobre o proceso de produción que o adxudicador poderá efectuar sobre os elementos técnicos e contables do custo de produción.

6. Nos contratos poderase prever que a totalidade ou parte do prezo sexa satisfeito en moeda distinta do euro. Neste suposto expresarse na correspondente divisa o importe que deba satisfacerse nesa moeda, e incluírse unha estimación en euros do importe total do contrato.

7. Prohíbese o pagamento aprazado do prezo nos contratos das administracións públicas, excepto nos supostos en que o sistema de pagamento se estableza mediante a modalidade de arrendamento financeiro ou de arrendamento con opción de compra, así como nos casos en que esta ou outra lei o autoricen expresamente.

Artigo 76. *Cálculo do valor estimado dos contratos.*

1. Para todos os efectos previstos nesta lei, o valor estimado dos contratos virá determinado polo importe total, sen incluír o imposto sobre o valor engadido, pagadoiro segundo as estimacións do órgano de contratación. No cálculo do importe total estimado, deberán ter en conta calquera forma de opción eventual e as eventuais prórrogas do contrato.

Cando se prevea aboar primas ou efectuar pagamentos aos candidatos ou licitadores, a súa contía terase en conta no cálculo do valor estimado do contrato.

2. A estimación deberá facer tendo en conta os prezos habituais no mercado, e estar referida ao momento do envío do anuncio de licitación ou, caso de que non se requira un anuncio deste tipo, ao momento en que o órgano de contratación inicie o procedemento de adxudicación do contrato.

3. Nos contratos de obras e de concesión de obra pública, o cálculo do valor estimado debe ter en conta o

seu importe así como o valor total estimado das subministracións necesarias para a súa execución que fosen postas á disposición do contratista polo órgano de contratación.

4. Nos contratos de subministración que teñan por obxecto o arrendamento financeiro, o arrendamento ou a venda a prazos de produtos, o valor que se tomará como base para calcular o valor estimado do contrato será o seguinte:

a) No caso de contratos de duración determinada, cando a súa duración sexa igual ou inferior a doce meses, o valor total estimado para a duración do contrato; cando a súa duración sexa superior a doce meses, o seu valor total, incluído o importe estimado do valor residual.

b) No caso de contratos cuxa duración non se fixe por referencia a un período de tempo determinado, o valor mensual multiplicado por 48.

5. Nos contratos de subministración ou de servizos que teñan un carácter de periodicidade, ou de contratos que se deban renovar nun período de tempo determinado, tomarase como base para o cálculo do valor estimado do contrato algunha das seguintes cantidades:

a) O valor real total dos contratos sucesivos similares adxudicados durante o exercicio precedente ou durante os doce meses previos, axustado, cando sexa posible, en función dos cambios de cantidade ou valor previstos para os doce meses posteriores ao contrato inicial.

b) O valor estimado total dos contratos sucesivos adxudicados durante os doce meses seguintes á primeira entrega ou no transcurso do exercicio, se este for superior a doce meses.

A elección do método para calcular o valor estimado non se poderá efectuar coa intención de subtraer o contrato á aplicación das normas de adxudicación que correspondan.

6. Nos contratos de servizos, para os efectos do cálculo do seu importe estimado, tomaranse como base, de ser o caso, as seguintes cantidades:

a) Nos servizos de seguros, a prima pagadoira e outras formas de remuneración.

b) En servizos bancarios e outros servizos financeiros, os honorarios, as comisións, os xuros e outras formas de remuneración.

c) Nos contratos relativos a un proxecto, os honorarios, as comisións pagadoiras e outras formas de remuneración, así como as primas ou contraprestacións que, de ser o caso, se fixen para os participantes no concurso.

d) Nos contratos de servizos en que non se especifique un prezo total, se teñen unha duración determinada igual ou inferior a corenta e oito meses, o valor total estimado correspondente a toda a súa duración. Se a duración é superior a corenta e oito meses ou non se encontra fixada por referencia a un período de tempo certo, o valor mensual multiplicado por 48.

7. Cando a realización dunha obra, a contratación duns servizos ou a obtención dunhas subministracións homoxéneas poida dar lugar á adxudicación simultánea de contratos por lotes separados, deberase ter en conta o valor global estimado da totalidade dos ditos lotes.

8. Para os acordos marco e para os sistemas dinámicos de adquisición terase en conta o valor máximo estimado, excluído o imposto sobre o valor engadido, do conxunto de contratos previstos durante a duración total do acordo marco ou do sistema dinámico de adquisición.

CAPÍTULO II

Revisión de prezos nos contratos das administracións públicas

Artigo 77. *Procedencia e límites.*

1. A revisión de prezos nos contratos das administracións públicas terá lugar, nos termos establecidos neste capítulo e salvo que a improcedencia da revisión se prevese expresamente nos pregos ou se pactase no contrato, cando este se executase, cando menos, no 20 por cento do seu importe e transcorrese un ano desde a súa adxudicación. En consecuencia, o primeiro 20 por cento executado e o primeiro ano de execución quedarán excluídos da revisión.

Non obstante, nos contratos de xestión de servizos públicos, a revisión de prezos poderá ter lugar unha vez transcorrido o primeiro ano de execución do contrato, sen que sexa necesario ter executado o 20 por cento da prestación.

2. A revisión de prezos non terá lugar nos contratos cuxo pagamento se concerta mediante o sistema de arrendamento financeiro ou de arrendamento con opción a compra, nin nos contratos menores. Nos restantes contratos, o órgano de contratación, en resolución motivada, poderá excluír a procedencia da revisión de prezos.

3. O prego de cláusulas administrativas particulares ou o contrato deberán detallar, de ser o caso, a fórmula ou sistema de revisión aplicable.

Artigo 78. *Sistema de revisión de prezos.*

1. Cando resulte procedente, a revisión de prezos realizarase mediante a aplicación de índices oficiais ou da fórmula aprobada polo Consello de Ministros, co informe previo da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado, para cada tipo de contratos.

2. O órgano de contratación determinará o que deba aplicarse, atendendo á natureza de cada contrato e á estrutura dos custos das prestacións deste. As fórmulas aprobadas polo Consello de Ministros excluirán a posibilidade de utilizar outros índices; se, debido á configuración do contrato, puiden ser aplicable máis dunha fórmula, o órgano de contratación determinará a máis adecuada, de acordo cos criterios indicados.

3. Cando o índice de referencia que se adopte sexa o índice de prezos de consumo elaborado polo Instituto Nacional de Estatística ou calquera dos índices dos grupos, subgrupos, clases ou subclases que nel se integran, a revisión non poderá superar o 85 por cento de variación experimentada polo índice adoptado.

Artigo 79. *Fórmulas.*

1. As fórmulas que se establezan reflectirán a ponderación no prezo do contrato dos materiais básicos e da enerxía incorporados ao proceso de xeración das prestacións obxecto daquel. Non se incluírán nelas o custo da man de obra, os custos financeiros, os gastos xerais ou de estrutura nin o beneficio industrial.

2. Cando por circunstancias excepcionais a evolución dos custos de man de obra ou financeiros acaecida nun período experimente desviacións á alza que poidan reputarse como impredecibles no momento da adxudicación do contrato, o Consello de Ministros ou o órgano competente das comunidades autónomas poderá autorizar, con carácter transitorio, a introdución de factores correctores desta desviación para a súa consideración na revisión do prezo, sen que, en ningún caso, poidan superar o 80 por cento da desviación efectivamente producida.

Considerarase que concorren as circunstancias a que se refire o parágrafo anterior cando a evolución do deflactor do produto interior bruto oficialmente determinado polo Instituto Nacional de Estatística supere en 5 puntos porcentuais as previsións macroeconómicas oficiais efectivas no momento da adxudicación ou o tipo de xuro das letras do Tesouro supere en cinco puntos porcentuais o último dispoñible no momento da adxudicación do contrato. Os pregos de cláusulas administrativas particulares poderán incluír as referencias ás previsións macroeconómicas e ao tipo de xuro existentes no momento da licitación.

3. Salvo o previsto no número anterior, o índice ou fórmula de revisión aplicable ao contrato será invariable durante a vixencia deste e determinará a revisión de prezos en cada data respecto á data de adxudicación do contrato, sempre que a adxudicación se produza no prazo de tres meses desde a finalización do prazo de presentación de ofertas, ou respecto á data en que termine o devandito prazo de tres meses se a adxudicación se produce con posterioridade.

4. A Comisión Delegada do Goberno para Asuntos Económicos aprobará, por proposta do Comité Superior de Prezos de Contratos do Estado, os índices mensuais de prezos dos materiais básicos e da enerxía, que deberán ser publicados no «Boletín Oficial del Estado».

Os índices reflectirán, á alza ou á baixa, as variacións reais dos prezos da enerxía e materiais básicos observadas no mercado e poderán ser únicos para todo o territorio nacional ou particularizarse por zonas xeográficas.

5. Regulamentariamente establecerase a relación de materiais básicos que se incluírá nas fórmulas de revisión de prezos. A citada relación poderá ser ampliada por orde do ministro de Economía e Facenda, ditada logo de informe da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado, cando así o exixa a evolución dos procesos produtivos ou a aparición de novos materiais con participación relevante no custo de determinados contratos.

Os indicadores ou regras de determinación de cada un dos índices que interveñen nas fórmulas de revisión de prezos serán establecidos por orde do ministro de Economía e Facenda, por proposta do Comité Superior de Prezos de Contratos do Estado.

Artigo 80. *Coeficiente de revisión.*

O resultado de aplicar as ponderacións previstas no número 1 do artigo anterior aos índices de prezos definidos no seu número 4, proporcionará en cada data, respecto á data e períodos determinados no número 3 do citado artigo, un coeficiente que se aplicará aos importes líquidos das prestacións realizadas que teñan dereito a revisión para os efectos de calcular o prezo que corresponda satisfacer.

Artigo 81. *Revisión en casos de demora na execución.*

Cando a cláusula de revisión se aplique sobre períodos de tempo en que o contratista incorrese en mora e sen prexuízo das penalidades que foren procedentes, os índices de prezos que deberán ser tidos en conta serán aqueles que correspondesen ás datas establecidas no contrato para a realización da prestación en prazo, salvo que os correspondentes ao período real de execución produzan un coeficiente inferior, caso en que se aplicarán estes últimos.

Artigo 82. *Pagamento do importe da revisión.*

O importe das revisións que procedan farase efectivo, de oficio, mediante o aboamento ou desconto correspondente nas certificacións ou pagamentos parciais ou, excepcionalmente, se non se puideron incluír nas certifi-

cacións ou pagamentos parciais, na liquidación do contrato.

TÍTULO IV

Garantías exhibibles na contratación do sector público

CAPÍTULO I

Garantías que se deberán prestar nos contratos suscritos coas administracións públicas

SECCIÓN 1.ª GARANTÍA DEFINITIVA

Artigo 83. *Exixencia de garantía.*

1. Os que resulten adxudicatarios provisorios dos contratos que celebren as administracións públicas deberán constituír, á disposición do órgano de contratación, unha garantía dun 5 por cento do importe de adxudicación, excluído o imposto sobre o valor engadido. No caso dos contratos con prezos provisorios a que se refire o artigo 75.5, a porcentaxe calcularase con referencia ao prezo máximo fixado.

Non obstante, atendidas as circunstancias concurrentes no contrato, o órgano de contratación poderá eximir o adxudicatario da obriga de constituír garantía, xustificándoo adecuadamente nos pregos, especialmente no caso de subministracións de bens consumibles cuxa entrega e recepción deba efectuarse antes do pagamento do prezo. Esta exención non será posible no caso de contratos de obras e de concesión de obras públicas.

2. En casos especiais, o órgano de contratación poderá establecer no prego de cláusulas que, ademais da garantía a que se refire o número anterior, se preste unha complementaria de ata un 5 por cento do importe de adxudicación do contrato, podendo alcanzar a garantía total un 10 por cento do prezo do contrato.

3. Cando a contía do contrato se determine en función de prezos unitarios, o importe da garantía que se deberá constituír fixarase atendendo ao orzamento base de licitación.

Artigo 84. *Garantías admitidas.*

1. As garantías exixidas nos contratos celebrados coas administracións públicas poderanse prestar nalgunha das seguintes formas:

a) En efectivo ou en valores de Débeda Pública, con suxeición, en cada caso, ás condicións establecidas nas normas de desenvolvemento desta lei. O efectivo e os certificados de inmovilización dos valores anotados depositaranse na Caixa Xeral de Depósitos ou nas súas sucursais encadradas nas delegacións de Economía e Facenda, ou nas caixas ou establecementos públicos equivalentes das comunidades autónomas ou entidades locais contratantes ante as cales deban producir efectos, na forma e coas condicións que as normas de desenvolvemento desta lei establezan.

b) Mediante aval, prestado na forma e condicións que establezan as normas de desenvolvemento desta lei, por algún dos bancos, caixas de aforros, cooperativas de crédito, establecementos financeiros de crédito e sociedades de garantía recíproca autorizados para operar en España, que deberá depositarse nos establecementos sinalados na alínea a) anterior.

c) Mediante contrato de seguro de caución, celebrado na forma e coas condicións que as normas de desenvolvemento desta lei establezan, cunha entidade ase-

guradora autorizada para operar no ramo. O certificado do seguro deberase entregar nos establecementos sinalados na alínea a) anterior.

2. Cando así se prevexa nos pregos, a garantía que, eventualmente, deba prestarse en contratos distintos aos de obra e concesión de obra pública poderase constituír mediante retención no prezo.

3. Cando así se prevexa no prego, a acreditación da constitución da garantía poderase facer mediante medios electrónicos, informáticos ou telemáticos.

Artigo 85. *Réxime das garantías prestadas por terceiros.*

1. As persoas ou entidades distintas do contratista que presten garantías a favor deste non poderán utilizar o beneficio de excusión a que se refiren os artigos 1.830 e concordantes do Código civil.

2. O avalista ou asegurador será considerado parte interesada nos procedementos que afecten a garantía prestada, nos termos previstos na Lei 30/1992, do 26 de novembro.

3. No contrato de seguro de caución aplicaranse as seguintes normas:

a) Terá a condición de tomador do seguro o contratista e a de asegurado, a Administración contratante.

b) A falta de pagamento da prima, sexa única, primeira ou seguintes, non lle dará dereito ao asegurador a resolver o contrato, nin extinguirá o seguro, nin suspenderá a cobertura, nin liberará o asegurador da súa obriga, no caso de que este deba facer efectiva a garantía.

c) O asegurador non poderá opor ao asegurado as excepcións que poidan corresponderlle contra o tomador do seguro.

Artigo 86. *Garantía global.*

1. Alternativamente á prestación dunha garantía singular para cada contrato, o empresario poderá constituír unha garantía global para afianzar as responsabilidades que poidan derivar da execución de todos os que subscriba cunha Administración pública, ou cun ou varios órganos de contratación.

2. A garantía global deberase constituír nalgunha das modalidades previstas nas alíneas b) e c) do número 1 do artigo 84, e ser depositada na Caixa Xeral de Depósitos ou nas súas sucursais encadradas nas delegacións de Economía e Facenda ou nas caixas ou establecementos públicos equivalentes das comunidades autónomas ou entidades locais contratantes, segundo a Administración ante a cal deba producir efecto.

3. A garantía global responderá, xenérica e permanentemente, do cumprimento polo adxudicatario das obrigas derivadas dos contratos cubertos por ela ata o 5 por cento, ou porcentaxe maior que proceda, do importe de adxudicación ou do orzamento base de licitación, cando o prezo se determine en función de prezos unitarios, sen prexuízo de que a indemnización de danos e perdas a favor da Administración que, de ser o caso, poida ser procedente, se faga efectiva sobre o resto da garantía global.

4. Para efectos da afectación da garantía global a un contrato concreto, a caixa ou establecemento onde se constituíse emitirá, por petición dos interesados, unha certificación acreditativa da súa existencia e suficiencia, nun prazo máximo de tres días hábiles desde a presentación da solicitude en tal sentido, e procederá a inmovilizar o importe da garantía que se deberá constituír, que se liberará cando quede cancelada a garantía.

Artigo 87. *Constitución, reposición e reaxuste de garantías.*

1. O adxudicatario provisorio do contrato deberá acreditar, no prazo sinalado no artigo 135.4, a constitución da garantía. De non cumprir este requisito por causas imputables a el, a Administración declarará decaída a adxudicación provisorio a seu favor, sendo de aplicación o disposto no artigo 135.5.

2. Caso de se faceren efectivas sobre a garantía as penalidades ou indemnizacións exixibles ao adxudicatario, este deberá repor ou ampliar aquela, na contía que corresponda, no prazo de quince días desde a execución; en caso contrario incorrerá en causa de resolución.

3. Cando, como consecuencia dunha modificación do contrato, experimente variación o prezo deste, deberase reaxustar a garantía, para que garde a debida proporción co novo prezo modificado, no prazo de quince días contados desde a data en que se lle notifique ao empresario o acordo de modificación. Para estes efectos, non se considerarán as variacións de prezo que se produzan como consecuencia dunha revisión deste conforme o sinalado no capítulo II do título III deste libro.

Artigo 88. *Responsabilidades a que están afectas as garantías.*

A garantía responderá dos seguintes conceptos:

a) Das penalidades impostas ao contratista conforme o artigo 196.

b) Da correcta execución das prestacións previstas no contrato, dos gastos orixinados á Administración pola demora do contratista no cumprimento das súas obrigas, e dos danos e perdas ocasionados a aquela con motivo da execución do contrato ou polo seu incumprimento, cando non proceda a súa resolución.

c) Da incautación que pode decretarse nos casos de resolución do contrato, de acordo co que nel ou nesta lei estea establecido.

d) Ademais, no contrato de subministración a garantía definitiva responderá da inexistencia de vicios ou defectos dos bens subministrados durante o prazo de garantía que se prevese no contrato.

Artigo 89. *Preferencia na execución de garantías.*

1. Para facer efectiva a garantía, a Administración contratante terá preferencia sobre calquera outro acredor, sexa cal for a natureza deste e o título do cal derive o seu crédito.

2. Cando a garantía non sexa bastante para cubrir as responsabilidades a que está afecta, a Administración procederá ao cobramento da diferenza mediante o procedemento administrativo de constrinximento, conforme o establecido nas normas de recadación.

Artigo 90. *Devolución e cancelación das garantías.*

1. A garantía non será devolta ou cancelada ata se producir o vencemento do prazo de garantía e cumprirse satisfactoriamente o contrato de que se trate, ou ata que se declare a resolución deste sen culpa do contratista.

2. Aprobada a liquidación do contrato e transcorrido o prazo de garantía, se non resultaren responsabilidades devolverase a garantía constituída ou cancelarse o aval ou seguro de caución.

O acordo de devolución deberá adoptarse e notificársele ao interesado no prazo de dous meses desde a finalización do prazo de garantía. Transcorrido este, a Administración deberalle aboar ao contratista a cantidade que lle deba, incrementada co xuro legal do diñeiro corres-

pondente ao período transcorrido desde o vencemento do citado prazo ata a data da devolución da garantía, de esta non se ter feito efectiva por causa imputable á Administración.

3. No suposto de recepción parcial só poderá o contratista solicitar a devolución ou cancelación da parte proporcional da garantía cando así estea autorizado expresamente no prego de cláusulas administrativas particulares.

4. Nos casos de cesión de contratos non se procederá á devolución ou cancelación da garantía prestada polo cedente ata que estea formalmente constituída a do cesionario.

5. Transcorrido un ano desde a data de terminación do contrato sen que a recepción formal e a liquidación tivesen lugar por causas non imputables ao contratista, procederase, sen máis demora, á devolución ou cancelación das garantías unha vez depuradas as responsabilidades a que se refire o artigo 88.

Cando o importe do contrato sexa inferior a 1.000.000 euros, se se trata de contratos de obras, ou a 100.000 euros, no caso doutros contratos, o prazo reducirase a seis meses.

SECCIÓN 2.ª GARANTÍA PROVISORIA

Artigo 91. *Exixencia e réxime.*

1. Considerando as circunstancias concorrentes en cada contrato, os órganos de contratación poderanlles exixir aos licitadores a constitución dunha garantía que responda do mantemento das súas ofertas ata a adxudicación provisoria do contrato. Para o licitador que resulte adxudicatario provisoria, a garantía responderá tamén do cumprimento das obrigas que lle impón o segundo parágrafo do artigo 135.4.

2. Nos pregos de cláusulas administrativas determinase o importe da garantía provisoria, que non poderá ser superior a un 3 por cento do orzamento do contrato, e o réxime da súa devolución. A garantía provisoria poderase prestar en calquera das formas previstas no artigo 84.

3. Cando se exixan garantías provisorias, estas depositaranse, nas condicións que as normas de desenvolvemento desta lei establezan, na seguinte forma:

a) Na Caixa Xeral de Depósitos ou nas súas sucursais encadradas nas delegacións de Economía e Facenda, ou na caixa ou establecemento público equivalente das comunidades autónomas ou entidades locais contratantes ante as cales deban producir efecto cando se trate de garantías en efectivo.

b) Ante o órgano de contratación, cando se trate de certificados de inmovilización de valores anotados, de avais ou de certificados de seguro de caución.

4. A garantía provisoria extinguirase automaticamente e seralles devolta aos licitadores inmediatamente despois da adxudicación definitiva do contrato. En todo caso, a garantía seralle retida ao adxudicatario ata que proceda á constitución da garantía definitiva, e incautada ás empresas que retiren inxustificadamente a súa proposición antes da adxudicación.

5. O adxudicatario poderá aplicar o importe da garantía provisoria á definitiva ou proceder a unha nova constitución desta última, caso en que a garantía provisoria será cancelada simultaneamente á constitución da definitiva.

CAPÍTULO II

Garantías que se deberán prestar noutros contratos do sector público

Artigo 92. *Supostos e réxime.*

1. Nos contratos que celebren os entes, organismos e entidades do sector público que non teñan a consideración de administracións públicas, os órganos de contratación poderanlles exixir a prestación dunha garantía aos licitadores ou candidatos, para responder do mantemento das súas ofertas ata a adxudicación provisoria e, de ser o caso, definitiva do contrato ou ao adxudicatario, para asegurar a correcta execución da prestación.

2. O importe da garantía, que se poderá presentar nalguna das formas previstas no artigo 84, así como o réxime da súa devolución ou cancelación, serán establecidos polo órgano de contratación, atendidas as circunstancias e características do contrato.

LIBRO II

Preparación dos contratos

TÍTULO I

Preparación de contratos polas administracións públicas

CAPÍTULO I

Normas xerais

SECCIÓN 1.ª EXPEDIENTE DE CONTRATACIÓN

Subsección 1.ª Tramitación ordinaria

Artigo 93. *Expediente de contratación: iniciación e contido.*

1. A celebración de contratos por parte das administracións públicas requirirá a tramitación previa do correspondente expediente, que será iniciado polo órgano de contratación motivando a necesidade do contrato nos termos previstos no artigo 22 desta lei.

2. O expediente deberase referir á totalidade do obxecto do contrato, sen prexuízo do previsto no número 3 do artigo 74 acerca da súa eventual división en lotes, para efectos da licitación e adxudicación.

3. Ao expediente incorporaranse o prego de cláusulas administrativas particulares e o de prescricións técnicas que vaian rexer o contrato. No caso de que o procedemento elixido para adxudicar o contrato sexa o de diálogo competitivo regulado na sección 5.ª do capítulo I, do título I, do libro III, os pregos de cláusulas administrativas e de prescricións técnicas serán substituídos polo documento descritivo a que fai referencia o artigo 165.1.

Así mesmo, deberase incorporar o certificado de existencia de crédito ou documento que legalmente o substitúa, e a fiscalización previa da intervención, de ser o caso, nos termos previstos na Lei 47/2003, do 26 de novembro.

4. No expediente xustificarse adecuadamente a elección do procedemento e a dos criterios que se terán en consideración para adxudicar o contrato.

5. Se o financiamento do contrato se vai realizar con achegas de distinta procedencia, aínda que se trate de órganos dunha mesma Administración pública, o órgano de contratación ao cal lle corresponda a adxudicación do contrato tramitará un só expediente, e nel deberá acreditar a plena dispoñibilidade de todas as achegas e determi-

nar a orde do seu aboamento, con inclusión dunha garantía para a súa efectividade.

Artigo 94. *Aprobación do expediente.*

1. Completado o expediente de contratación, o órgano de contratación ditará unha resolución motivada en que aprobe este e dispoña a apertura do procedemento de adxudicación. A dita resolución implicará tamén a aprobación do gasto, salvo o suposto excepcional previsto na alínea a) do número 3 do artigo 134, ou que as normas de desconcentración ou o acto de delegación establecesen o contrario, caso en que deberá obterse a aprobación do órgano competente.

2. Os expedientes de contratación poderanse ultimar incluso coa adxudicación e formalización do correspondente contrato, mesmo cando a súa execución, xa se realice nunha ou en varias anualidades, deba iniciarse no exercicio seguinte. Para estes efectos poderanse comprometer créditos coas limitacións que determinen as normas orzamentarias das distintas administracións públicas suxeitas a esta lei.

Artigo 95. *Expediente de contratación en contratos menores.*

1. Nos contratos menores definidos no artigo 122.3, a tramitación do expediente só exixirá a aprobación do gasto e a incorporación a el da factura correspondente, que deberá reunir os requisitos que as normas de desenvolvemento desta lei establezan.

2. No contrato menor de obras, deberase engadir, ademais, o orzamento das obras, sen prexuízo de que deba existir o correspondente proxecto cando normas específicas así o requiran. Deberá, igualmente, solicitarse o informe de supervisión a que se refire o artigo 109 cando o traballo afecte a estabilidade, seguranza ou estanquidade da obra.

SUBSECCIÓN 2.ª TRAMITACIÓN ABREVIADA DO EXPEDIENTE

Artigo 96. *Tramitación urxente do expediente.*

1. Poderán ser obxecto de tramitación urxente os expedientes correspondentes aos contratos cuxa celebración responda a unha necesidade inaprazable ou cuxa adxudicación sexa preciso acelerar por razóns de interese público. Para tales efectos o expediente deberá conter a declaración de urxencia feita polo órgano de contratación, debidamente motivada.

2. Os expedientes cualificados de urxentes tramitaranse seguindo o mesmo procedemento que os ordinarios, coas seguintes especialidades:

a) Os expedientes gozarán de preferencia para o seu despacho polos distintos órganos que interveñan na tramitación, que disporán dun prazo de cinco días para emitir os respectivos informes ou completar os trámites correspondentes.

Cando a complexidade do expediente ou calquera outra causa igualmente xustificada impida cumprir o prazo antes indicado, os órganos que deban realizar o trámite porano en coñecemento do órgano de contratación que declarase a urxencia. En tal caso o prazo quedará prorrogado ata dez días.

b) Acordada a apertura do procedemento de adxudicación, os prazos establecidos nesta lei para a licitación e adxudicación do contrato reduciranse á metade, salvo o prazo de quince días hábiles establecido no parágrafo primeiro do artigo 135.4 como período de espera antes da elevación a definitiva da adxudicación provisoria, que quedará reducido a dez días hábiles.

Non obstante, cando se trate de procedementos relativos a contratos suxeitos a regulación harmonizada, esta redución non afectará os prazos establecidos nos artigos 142 e 143 para o fornecemento de información aos licitadores e a presentación de proposicións no procedemento aberto. Nos procedementos restrinxidos e nos negociados en que, conforme o previsto no artigo 161.1, proceda a publicación dun anuncio da licitación, o prazo para a presentación de solicitudes de participación poderase reducir ata quince días, contados desde o envío do anuncio de licitación, ou ata dez, se este envío se efectúa por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, e o prazo para facilitar a información suplementaria a que se refire o artigo 150.4 reducirase a catro días. No procedemento restrinxido, o prazo para a presentación de proposicións previsto no artigo 151.1 poderase reducir ata dez días a partir da data do envío da invitación para presentar ofertas.

c) A Administración poderá acordar o comezo da execución do contrato aínda que non se formalizase este, sempre que, de ser o caso, se constituíse a garantía correspondente.

d) O prazo de inicio da execución do contrato non poderá ser superior a quince días hábiles, contados desde a notificación da adxudicación definitiva. De se exceder este prazo, o contrato poderá ser resolto, salvo que o atraso se deba a causas alleas á Administración contratante e ao contratista e así se faga constar na correspondente resolución motivada.

Artigo 97. *Tramitación de emerxencia.*

1. Cando a Administración teña que actuar de maneira inmediata por mor de acontecementos catastróficos, de situacións que supoñan grave perigo ou de necesidades que afecten a defensa nacional, observarase o seguinte réxime excepcional:

a) O órgano de contratación, sen obriga de tramitar expediente administrativo, poderá ordenar a execución do necesario para remediar o acontecemento producido ou satisfacer a necesidade sobrevida, ou contratar libremente o seu obxecto, en todo ou en parte, sen se suxeitar aos requisitos formais establecidos nesta lei, incluso o da existencia de crédito suficiente. O acordo correspondente irá acompañado da oportuna retención de crédito ou documentación que xustifique a iniciación do expediente de modificación de crédito.

b) Se o contrato foi celebrado pola Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social ou demais entidades públicas estatais, daráselle conta dos ditos acordos ao Consello de Ministros no prazo máximo de sesenta días.

c) Simultaneamente, o Ministerio de Economía e Facenda, se se trata da Administración xeral do Estado, ou os representantes legais dos organismos autónomos e entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, autorizarán o libramento dos fondos precisos para lles facer fronte aos gastos, con carácter de a xustificar.

d) Executadas as actuacións obxecto deste réxime excepcional, procederase a realizar os trámites necesarios para a intervención e aprobación da conta xustificativa, sen prexuízo dos axustes precisos que se establezan regulamentariamente para efectos de dar cumprimento ao artigo 49 da Lei xeral orzamentaria.

e) O prazo de inicio da execución das prestacións non poderá ser superior a un mes, contado desde a adopción do acordo previsto na alínea a). De se exceder este prazo, a contratación das devanditas prestacións requirirá a tramitación dun procedemento ordinario.

Así mesmo, transcorrido o dito prazo, renderase a conta xustificativa do libramento que, de ser o caso, se

efectuase, con reintegro dos fondos non investidos. Nas normas de desenvolvemento desta lei desenvolverase o procedemento de control destas obrigas.

2. As restantes prestacións que sexan necesarias para completar a actuación acometida pola Administración e que non teñan carácter de emerxencia contrataranse de acordo coa tramitación ordinaria regulada nesta lei.

SECCIÓN 2.ª PREGOS DE CLÁUSULAS ADMINISTRATIVAS E DE PRESCRICIÓN TÉCNICAS

Artigo 98. *Pregos de cláusulas administrativas xerais.*

1. O Consello de Ministros, por iniciativa dos ministerios interesados, por proposta do ministro de Economía e Facenda, e co ditame previo do Consello de Estado, poderá aprobar pregos de cláusulas administrativas xerais, que se deberán axustar no seu contido aos preceptos desta lei e das súas disposicións de desenvolvemento, para a súa utilización nos contratos que celebren os órganos de contratación da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais.

2. Cando se trate de pregos xerais para a adquisición de bens e servizos relacionados coas tecnoloxías para a información, a proposta ao Consello de Ministros corresponderalles conxuntamente ao ministro de Economía e Facenda e mais ao ministro de Administracións Públicas.

3. As comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local poderán aprobar pregos de cláusulas administrativas xerais, de acordo coas súas normas específicas, co ditame previo do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da Comunidade Autónoma respectiva, de o haber.

Artigo 99. *Pregos de cláusulas administrativas particulares.*

1. Os pregos de cláusulas administrativas particulares deberán ser aprobados previamente á autorización do gasto ou conxuntamente con ela, e sempre antes da licitación do contrato, ou, de non existir esta, antes da súa adxudicación provisoria.

2. Nos pregos de cláusulas administrativas particulares incluíranse os pactos e condicións definidores dos dereitos e obrigas das partes do contrato e as demais mencións requiridas por esta lei e as súas normas de desenvolvemento. No caso de contratos mixtos, detallarase o réxime xurídico aplicable aos seus efectos, cumprimento e extinción, atendendo ás normas aplicables ás diferentes prestacións fusionadas neles.

3. Os contratos axustaranse ao contido dos pregos particulares cuxas cláusulas se consideran parte integrante deles.

4. A aprobación dos pregos de cláusulas administrativas particulares corresponderalle ao órgano de contratación, que poderá, así mesmo, aprobar modelos de pregos particulares para determinadas categorías de contratos de natureza análoga.

5. A Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado deberá emitir informe con carácter previo sobre todos os pregos particulares en que se propoña a inclusión de estipulacións contrarias aos correspondentes pregos xerais.

6. Na Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais, a aprobación dos pregos e dos modelos requirirá o informe previo do servizo xurídico respectivo. Este informe non será necesario cando o prego de cláusulas

administrativas particulares se axuste a un modelo de prego que fose previamente obxecto deste informe.

Artigo 100. *Pregos de prescricións técnicas.*

1. O órgano de contratación aprobará, con anterioridade á autorización do gasto ou conxuntamente con ela, e sempre antes da licitación do contrato, ou, de non existir esta, antes da súa adxudicación provisoria, os pregos e documentos que conteñan as prescricións técnicas particulares que deban rexer a realización da prestación e definan as súas calidades, de conformidade cos requisitos que para cada contrato establece esta lei.

2. Co informe previo da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado, o Consello de Ministros, por proposta do ministro correspondente, poderá establecer os pregos de prescricións técnicas xerais a que deban axustarse a Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais.

Artigo 101. *Regras para o establecemento de prescricións técnicas.*

1. As prescricións técnicas definiranse, na medida do posible, tendo en conta criterios de accesibilidade universal e de deseño para todos, tal como son definidos estes termos na Lei 51/2003, do 2 de decembro, de igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade, e, sempre que o obxecto do contrato afecte ou poida afectar o ambiente, aplicando criterios de sustentabilidade e protección ambiental, de acordo coas definicións e principios regulados nos artigos 3 e 4, respectivamente, da Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación.

De non ser posible definir as prescricións técnicas tendo en conta criterios de accesibilidade universal e de deseño para todos, deberá motivarse suficientemente esta circunstancia.

2. As prescricións técnicas deberán permitir o acceso en condicións de igualdade dos licitadores, sen que poidan ter por efecto a creación de obstáculos inxustificadas á apertura dos contratos públicos á competencia.

3. Sen prexuízo das instrucións e regulamentos técnicos nacionais que sexan obrigatorios, sempre e cando sexan compatibles co dereito comunitario, as prescricións técnicas poderanse definir dalgunha das seguintes formas:

a) Facendo referencia, de acordo coa seguinte orde de prelación, a especificacións técnicas contidas en normas nacionais que incorporen normas europeas, a documentos de idoneidade técnica europeos, a especificacións técnicas comúns, a normas internacionais, a outros sistemas de referencias técnicas elaborados polos organismos europeos de normalización ou, no seu defecto, a normas nacionais, a documentos de idoneidade técnica nacionais ou a especificacións técnicas nacionais en materia de proxecto, cálculo e realización de obras e de posta en funcionamento de produtos, acompañando cada referencia da mención «ou equivalente».

b) En termos de rendemento ou de exixencias funcionais, incorporando a estas últimas, cando o obxecto do contrato afecte ou poida afectar o ambiente, a previsión de características ambientais. Os parámetros empregados deben ser suficientemente precisos como para permitir a determinación do obxecto do contrato polos licitadores e a súa adxudicación aos órganos de contratación.

c) En termos de rendemento ou de exixencias funcionais, conforme o indicado na alínea b), facendo referencia, como medio de presunción de conformidade con eles, ás especificacións citadas na alínea a).

d) Facendo referencia ás especificacións técnicas mencionadas na alínea a), para certas características, e ao rendemento ou ás exixencias funcionais mencionados na alínea b), para outras.

4. Cando as prescricións técnicas se definan na forma prevista na alínea a) do número anterior, o órgano de contratación non poderá rexeitar unha oferta baseándose en que os produtos e servizos ofrecidos non se axustan ás especificacións a que se fixo referencia, sempre que na súa oferta o licitador probe, por calquera medio adecuado, que as solucións que propón cumpren de forma equivalente os requisitos definidos nas correspondentes prescricións técnicas. Para estes efectos, un informe técnico do fabricante ou un informe de ensaios elaborado por un organismo técnico oficialmente recoñecido poderán constituír un medio de proba adecuado.

5. Cando as prescricións se establezan en termos de rendemento ou de exixencias funcionais, non poderá rexeitarse unha oferta de obras, produtos ou servizos que se axusten a unha norma nacional que incorpore unha norma europea, a un documento de idoneidade técnica europeo, a unha especificación técnica común, a unha norma internacional ou ao sistema de referencias técnicas elaborado por un organismo europeo de normalización, sempre que estes documentos técnicos teñan por obxecto os rendementos ou as exixencias funcionais exixidos polas prescricións.

Nestes casos, o licitador debe probar na súa oferta que as obras, produtos ou servizos conformes coa norma ou documento técnico cumpren as prescricións técnicas establecidas polo órgano de contratación. Para estes efectos, un informe técnico do fabricante ou un informe de ensaios elaborado por un organismo técnico oficialmente recoñecido poderán constituír un medio adecuado de proba.

6. Cando se prescriban características ambientais en termos de rendementos ou de exixencias funcionais, poderanse utilizar prescricións detalladas ou, de ser o caso, partes destas, tal como se definen nas etiquetas ecolóxicas europeas, nacionais ou plurinacionais, ou en calquera outra etiqueta ecolóxica, sempre que estas sexan apropiadas para definir as características das subministracións ou das prestacións que sexan obxecto do contrato, as súas exixencias se baseen en información científica, no procedemento para a súa adopción puidesen participar todas as partes concernidas tales como organismos gubernamentais, consumidores, fabricantes, distribuidores e organizacións ambientais, e que sexan accesibles a todas as partes interesadas.

Os órganos de contratación poderán indicar que os produtos ou servizos provistos da etiqueta ecolóxica se consideran acordos coas especificacións técnicas definidas no prego de prescricións técnicas, e deberán aceptar calquera outro medio de proba adecuado, como un informe técnico do fabricante ou un informe de ensaios elaborado por un organismo técnico oficialmente recoñecido.

7. Para efectos deste artigo, entenderase por «organismos técnicos oficialmente recoñecidos» aqueles laboratorios de ensaios, entidades de calibración, e organismos de inspección e certificación que, sendo conformes coas normas aplicables, fosen oficialmente recoñecidos polas administracións públicas no ámbito das súas respectivas competencias.

Os órganos de contratación deberán aceptar os certificados expedidos por organismos recoñecidos noutros Estados membros.

8. Salvo que o xustifique o obxecto do contrato, as especificacións técnicas non poderán mencionar unha fabricación ou unha procedencia determinada ou un procedemento concreto, nin facer referencia a unha marca, a unha patente ou a un tipo, a unha orixe ou a

unha produción determinados coa finalidade de favorecer ou descartar certas empresas ou certos produtos. Tal mención ou referencia será autorizada, con carácter excepcional, no caso en que non sexa posible facer unha descrición o bastante precisa e intelixible do obxecto do contrato en aplicación dos números 3 e 4 deste artigo e deberá ir acompañada da mención «ou equivalente».

Artigo 102. *Condicións especiais de execución do contrato.*

1. Os órganos de contratación poderán establecer condicións especiais en relación coa execución do contrato, sempre que sexan compatibles co dereito comunitario e se indiquen no anuncio de licitación e no prego ou no contrato. Estas condicións de execución poderanse referir, en especial, a consideracións de tipo ambiental ou a consideracións de tipo social, co fin de promover o emprego de persoas con dificultades particulares de inserción no mercado laboral, eliminar as desigualdades entre o home e a muller no dito mercado, combater o paro, favorecer a formación no lugar de traballo, ou outras finalidades que se establezan con referencia á estratexia coordinada para o emprego, definida no artigo 125 do Tratado constitutivo da Comunidade Europea, ou garantir o respecto aos dereitos laborais básicos ao longo da cadea de produción mediante a exixencia do cumprimento das convencións fundamentais da Organización Internacional do Traballo.

2. Os pregos ou o contrato poderán establecer penalidades, conforme o previsto no artigo 196.1, para o caso de incumprimento destas condicións especiais de execución, ou atribuírlles o carácter de obrigas contractuais esenciais para os efectos sinalados no artigo 206.g). Cando o incumprimento destas condicións non se tipifique como causa de resolución do contrato, poderá ser considerado nos pregos ou no contrato, nos termos que se establezan regulamentariamente, como infracción grave para os efectos establecidos no artigo 49.2.e).

Artigo 103. *Información sobre as obrigas relativas á fiscalidade, protección do ambiente, emprego e condicións laborais.*

1. O órgano de contratación poderá sinalar no prego o organismo ou organismos dos cales os candidatos ou licitadores poidan obter a información pertinente sobre as obrigas relativas á fiscalidade, á protección do ambiente e ás disposicións vixentes en materia de protección do emprego, condicións de traballo e prevención de riscos laborais, que serán aplicables aos traballos efectuados na obra ou aos servizos prestados durante a execución do contrato.

2. O órgano de contratación que facilite a información a que se refire o número 1 solicitaralles aos licitadores ou aos candidatos nun procedemento de adjudicación de contratos que manifesten que tiveron en conta na elaboración das súas ofertas as obrigas derivadas das disposicións vixentes en materia de protección do emprego, condicións de traballo e prevención de riscos laborais, e protección do ambiente.

Isto non obstará para a aplicación do disposto no artigo 136 sobre verificación das ofertas que inclúan valores anormais ou desproporcionados.

Artigo 104. *Información sobre as condicións de subrogación en contratos de traballo.*

Naqueles contratos que lle impongan ao adjudicatario a obriga de se subrogar como empregador en deter-

minadas relacións laborais, o órgano de contratación deberalles facilitar aos licitadores, no propio prego ou na documentación complementaria, a información sobre as condicións dos contratos dos traballadores a que afecte a subrogación que resulte necesaria para permitir a avaliación dos custos laborais que implicará tal medida. Para estes efectos, a empresa que viñese efectuando a prestación obxecto do contrato que se vai adxudicar e que teña a condición de empregadora dos traballadores afectados estará obrigada a lle proporcionar a referida información ao órgano de contratación, por requirimento deste.

CAPÍTULO II

Normas especiais para a preparación de determinados contratos

SECCIÓN 1.ª ACTUACIÓN PREPARATORIAS DO CONTRATO DE OBRAS

Subsección 1.ª Proxecto de obras e implantación

Artigo 105. *Proxecto de obras.*

1. Nos termos previstos nesta lei, a adxudicación dun contrato de obras requirirá a elaboración previa, a supervisión, a aprobación e a implantación do correspondente proxecto, que definirá con precisión o obxecto do contrato. A aprobación do proxecto corresponderalle ao órgano de contratación salvo que tal competencia lle estea especificamente atribuída a outro órgano por unha norma xurídica.

2. No suposto de adxudicación conxunta de proxecto e obra, a execución desta quedará condicionada á supervisión, aprobación e implantación do proxecto polo órgano de contratación.

Artigo 106. *Clasificación das obras.*

1. Para os efectos de elaboración dos proxectos clasifícanse as obras, segundo o seu obxecto e natureza, nos grupos seguintes:

- a) Obras de primeiro establecemento, reforma ou gran reparación.
- b) Obras de reparación simple, restauración ou rehabilitación.
- c) Obras de conservación e mantemento.
- d) Obras de demolición.

2. Son obras de primeiro establecemento as que dan lugar á creación dun ben inmovible.

3. O concepto xeral de reforma abarca o conxunto de obras de ampliación, mellora, modernización, adaptación, adecuación ou reforzo dun ben inmovible xa existente.

4. Considéranse como obras de reparación as necesarias para emendar un menoscabo producido nun ben inmovible por causas fortuítas ou accidentais. Cando afecten fundamentalmente a estrutura resistente terán a cualificación de gran reparación e, en caso contrario, de reparación simple.

5. Se o menoscabo se produce no tempo polo uso natural do ben, as obras necesarias para a súa emenda terán o carácter de conservación. As obras de mantemento terán o mesmo carácter que as de conservación.

6. Son obras de restauración aquelas que teñen por obxecto reparar unha construción conservando a súa estética, respectando o seu valor histórico e mantendo a súa funcionalidade.

7. Son obras de rehabilitación aquelas que teñen por obxecto reparar unha construción conservando a súa estética, respectando o seu valor histórico e dotándoa

dunha nova funcionalidade que sexa compatible cos elementos e valores orixinais do inmovible.

8. Son obras de demolición as que teñen por obxecto o derrubamento ou a destrución dun ben inmovible.

Artigo 107. *Contido dos proxectos e responsabilidade derivada da súa elaboración.*

1. Os proxectos de obras deberán comprender, cando menos:

a) Unha memoria en que se describa o obxecto das obras, que recollerá os antecedentes e situación previa a elas, as necesidades que se pretenden satisfacer e a xustificación da solución adoptada, detallándose os factores de todo tipo que se deberán ter en conta.

b) Os planos de conxunto e de detalle necesarios para que a obra quede perfectamente definida, así como os que delimiten a ocupación de terreos e a restitución de servidumes e demais dereitos reais, de ser o caso, e servizos afectados pola súa execución.

c) O prego de prescricións técnicas particulares, onde se fará a descrición das obras e se regulará a súa execución, con expresión da forma en que esta se levará a cabo, as obrigas de tipo técnico que lle correspondan ao contratista, e a maneira en que se levará a cabo a medición das unidades executadas e o control de calidade dos materiais empregados e do proceso de execución.

d) Un orzamento, integrado ou non por varios parciais, con expresión dos prezos unitarios e dos descompostos, de ser o caso, estado de medicións e os detalles precisos para a súa valoración.

e) Un programa de desenvolvemento dos traballos ou plan de obra de carácter indicativo, con previsión, de ser o caso, do tempo e mais do custo.

f) As referencias de todo tipo en que se fundamentará a implantación da obra.

g) O estudo de seguranza e saúde ou, de ser o caso, o estudo básico de seguranza e saúde, nos termos previstos nas normas de seguranza e saúde nas obras.

h) Canta documentación veña prevista en normas de carácter legal ou regulamentario.

2. Non obstante, para os proxectos de obras de primeiro establecemento, reforma ou gran reparación inferiores a 350.000 euros, e para os restantes proxectos enumerados no artigo anterior, poderase simplificar, refundir, ou mesmo suprimir, algún ou algúns dos documentos anteriores na forma que nas normas de desenvolvemento desta lei se determine, sempre que a documentación resultante sexa suficiente para definir, valorar e executar as obras que comprenda. Non obstante, só se poderá prescindir da documentación indicada na alínea g) do número anterior nos casos en que así estea previsto na normativa específica que a regula.

3. Salvo que isto resulte incompatible coa natureza da obra, o proxecto deberá incluír un estudo xeotécnico dos terreos sobre os cales esta se vai executar, así como os informes e estudos previos necesarios para a mellor determinación do obxecto do contrato.

4. Cando a elaboración do proxecto fose contratada integramente pola Administración, o seu autor ou autores incorrerán en responsabilidade nos termos establecidos nos artigos 286 a 288. No suposto de que a prestación se levar a cabo en colaboración coa Administración e baixo a súa supervisión, as responsabilidades limitaranse ao ámbito da colaboración.

5. Os proxectos deberanse suxeitar ás instrucións técnicas que sexan de obrigado cumprimento.

Artigo 108. *Presentación do proxecto polo empresario.*

1. A contratación conxunta da elaboración do proxecto e a execución das obras correspondentes terá carácter excepcional e só se poderá efectuar nos seguintes supostos, cuxa concorrencia se deberá xustificar debidamente no expediente:

a) Cando motivos de orde técnica obriguen necesariamente a vincular o empresario aos estudos das obras. Estes motivos deben estar ligados ao destino ou ás técnicas de execución da obra.

b) Cando se trate de obras cuxa dimensión excepcional ou dificultades técnicas singulares requiran solucións fornecidas con medios e capacidade técnica propias das empresas.

2. En todo caso, a licitación deste tipo de contrato requirirá a redacción previa pola Administración ou entidade contratante do correspondente anteprojecto ou documento similar e só cando por causas xustificadas for conveniente para o interese público se poderá limitar a redactar as bases técnicas a que o proxecto deba axustarse.

3. O contratista presentaralle o proxecto ao órgano de contratación para a súa supervisión, aprobación e implantación. De se observaren defectos ou referencias de prezos inadecuados no proxecto recibido requiriráselle a súa emenda ao contratista, nos termos do artigo 286, sen que poida iniciarse a execución de obra ata que se proceda a unha nova supervisión, aprobación e implantación do proxecto. No suposto de que o órgano de contratación e o contratista non cheguen a un acordo sobre os prezos, o último quedará exonerado de executar as obras, sen outro dereito fronte ao órgano de contratación que o pagamento dos traballos de redacción do correspondente proxecto.

4. Nos casos a que se refire este artigo, a iniciación do expediente e a reserva de crédito correspondente fixarán o importe estimado máximo que o futuro contrato pode alcanzar. Non obstante, non se procederá á fiscalización do gasto, á súa aprobación, nin á adquisición do compromiso xerado por el, ata que se coñeza o importe e as condicións do contrato de acordo coa proposición seleccionada, circunstancias que serán recollidas no correspondente prego de cláusulas administrativas particulares.

5. Cando se trate da elaboración dun proxecto de obras singulares de infraestruturas hidráulicas ou de transporte cuxa entidade ou complexidade non permita establecer o importe estimativo da realización das obras, a previsión do prezo máximo a que se refire o número anterior limitárase exclusivamente ao proxecto. A execución da obra quedará supeditada ao estudo da viabilidade do seu financiamento e á tramitación do correspondente expediente de gasto. No suposto de que se renuncie á execución da obra ou non se produza pronunciamento nun prazo de tres meses, salvo que o prego de cláusulas estableza outro maior, o contratista terá dereito ao pagamento do prezo do proxecto incrementado no 5 por cento como compensación.

Artigo 109. *Supervisión de proxectos.*

Antes da aprobación do proxecto, cando a contía do contrato de obras sexa igual ou superior a 350.000 euros, os órganos de contratación deberán solicitar un informe das correspondentes oficinas ou unidades de supervisión dos proxectos encargadas de verificar que se tiveron en conta as disposicións xerais de carácter legal ou regulamentario así como a normativa técnica que resulten de aplicación para cada tipo de proxecto. A responsabilidade pola aplicación incorrecta destas nos diferentes estudos e cálculos exixírase de conformidade

co disposto no artigo 108.4. Nos proxectos de contía inferior á sinalada, o informe terá carácter facultativo, salvo que se trate de obras que afecten a estabilidade, a seguridade ou a estanquidade da obra, caso en que o informe de supervisión será igualmente preceptivo.

Artigo 110. *Implantación do proxecto.*

1. Aprobado o proxecto e previamente á tramitación do expediente de contratación da obra, procederase a efectuar a súa implantación, a cal consistirá en comprobar a realidade xeométrica desta e a dispoñibilidade dos terreos precisos para a súa normal execución, que será requisito indispensable para a adxudicación en todos os procedementos. Así mesmo, deberanse comprobar cantos supostos figuren no proxecto elaborado e sexan básicos para o contrato que se vai celebrar.

2. Na tramitación dos expedientes de contratación referentes a obras de infraestruturas hidráulicas, de transporte e de estradas, dispensarase do requisito previo de dispoñibilidade dos terreos, ben que a ocupación efectiva daqueles deberá ir precedida da formalización da acta de ocupación.

3. Nos casos de cesión de terreos ou locais por entidades públicas, será suficiente para acreditar a dispoñibilidade dos terreos a presentación dos acordos de cesión e aceptación polos órganos competentes.

4. Una vez realizada a implantación incorporárase o proxecto ao expediente de contratación.

Subsección 2.ª Prego de cláusulas administrativas en contratos baixo a modalidade de aboamento total do prezo

Artigo 111. *Contido dos pregos de cláusulas administrativas nos contratos de obra con aboamento total do prezo.*

Nos contratos de obras en que se estipule que a Administración satisfará o prezo mediante un único aboamento efectuado no momento de terminación da obra, obrígandose o contratista a financiar a súa construción adiantando as cantidades necesarias ata que se produza a recepción da obra terminada, os pregos de cláusulas administrativas particulares deberán incluír as condicións específicas do financiamento, así como, de ser o caso, a capitalización dos seus xuros e a súa liquidación, e as ofertas deberán expresar separadamente o prezo de construción e o prezo final que se pagará, para efectos de que na valoración daquelas se poidan ponderar as condicións de financiamento e o refinanciamento, de ser o caso, dos custos de construción.

SECCIÓN 2.ª ACTUACIÓNS PREPARATORIAS DO CONTRATO DE CONCESIÓN DE OBRA PÚBLICA

Artigo 112. *Estudo de viabilidade.*

1. Con carácter previo á decisión de construír e explotar en réxime de concesión unha obra pública, o órgano que corresponda da Administración concedente acordará a realización dun estudo da súa viabilidade.

2. O estudo de viabilidade deberá conter, cando menos, os datos, análises, informes ou estudos que procedan sobre os puntos seguintes:

a) Finalidade e xustificación da obra, así como definición das súas características esenciais.

b) Previsións sobre a demanda de uso e incidencia económica e social da obra na súa área de influencia e sobre a rendibilidade da concesión.

c) Valoración dos datos e informes existentes que fagan referencia ao planeamento sectorial, territorial ou urbanístico.

d) Estudo de impacto ambiental cando este sexa preceptivo de acordo coa lexislación vixente. Nos restantes casos, unha análise ambiental das alternativas e as correspondentes medidas correctoras e protectoras necesarias.

e) Xustificación da solución elixida, indicando, entre as alternativas consideradas, de tratarse de infraestruturas viarias ou lineais, as características do seu trazado.

f) Riscos operativos e tecnolóxicos na construción e explotación da obra.

g) Custo do investimento que se vai realizar, así como o sistema de financiamento proposto para a construción da obra coa xustificación, así mesmo, da procedencia deste.

h) Estudo de seguranza e saúde ou, de ser o caso, estudo básico de seguranza e saúde, nos termos previstos nas disposicións mínimas de seguranza e saúde en obras de construción.

3. A Administración concedente someterá o estudo de viabilidade a información pública polo prazo dun mes, prorrogable por idéntico prazo en razón da súa complexidade, e dará traslado del para informe aos órganos da Administración xeral do Estado, das comunidades autónomas e das entidades locais afectados cando a obra non figure no correspondente planeamento urbanístico, que deberán emitilo no prazo dun mes.

4. O trámite de información pública previsto no número anterior servirá tamén para cumprir o concernente ao estudo de impacto ambiental, nos casos en que a declaración de impacto ambiental resulte preceptiva.

5. Admitirase a iniciativa privada na presentación de estudos de viabilidade de eventuais concesións. Presentado o estudo, será elevado ao órgano competente para que no prazo de tres meses lle comunique ao particular a decisión de tramitar ou non tramitar aquel ou fixe un prazo maior para o seu estudo que, en ningún caso, será superior a seis meses. O silencio da Administración ou da entidade que corresponda equivalerá á non aceptación do estudo.

No suposto de o estudo de viabilidade culminar no outorgamento da correspondente concesión tras a oportuna licitación, o seu autor terá dereito, sempre que non resultase adjudicatario e salvo que o estudo resultase insuficiente de acordo coa súa propia finalidade, ao resarcimento dos gastos efectuados para a súa elaboración, incrementados nun 5 por cento como compensación, gastos que se lle poderán impor ao concesionario como condición contractual no correspondente prego de cláusulas administrativas particulares. O importe dos gastos será determinado pola Administración concedente en función dos que resulten acreditados por quen presentou o estudo, conformes coa natureza e contido deste e de acordo cos prezos de mercado.

6. A Administración concedente poderá acordar motivadamente a substitución do estudo de viabilidade a que se refiren os números anteriores por un estudo de viabilidade económico-financieira cando, pola natureza e finalidade da obra ou pola contía do investimento requirido, considere que este é suficiente. Nestes supostos a Administración elaborará, ademais, antes de licitar a concesión, o correspondente anteproxecto ou proxecto para asegurar os trámites establecidos nos números 3 e 4 do artigo seguinte.

Artigo 113. *Anteproxecto de construción e explotación da obra.*

1. En función da complexidade da obra e do grao de definición das súas características, a Administración con-

cedente, aprobado o estudo de viabilidade, poderá acordar a redacción do correspondente anteproxecto. Este poderá incluír, de acordo coa natureza da obra, zonas complementarias de explotación comercial.

2. O anteproxecto de construción e explotación da obra deberá conter, como mínimo, a seguinte documentación:

a) Unha memoria en que se exporán as necesidades que se pretenden satisfacer, os factores sociais, técnicos, económicos, ambientais e administrativos considerados para atender o obxectivo fixado e a xustificación da solución que se propón. A memoria irá acompañada dos datos e cálculos básicos correspondentes.

b) Os planos de situación xerais e de conxunto necesarios para a definición da obra.

c) Un orzamento que comprenda os gastos de execución da obra, incluído o custo das expropiacións que haxa que efectuar, partindo das correspondentes medicións aproximadas e valoracións. Para o cálculo do custo das expropiacións terase en conta o sistema legal de valoracións vixente.

d) Un estudo relativo ao réxime de utilización e explotación da obra, con indicación da súa forma de financiamento e do réxime tarifario que rexerá na concesión, incluíndo, de ser o caso, a incidencia ou contribución nestas dos rendementos que puideren corresponder á zona de explotación comercial.

3. O anteproxecto será sometido a información pública polo prazo dun mes, prorrogable por idéntico prazo en razón da súa complexidade, para que poidan formularse cantas observacións se consideren oportunas sobre a localización e características da obra, así como calquera outra circunstancia referente á súa declaración de utilidade pública, e daráselles traslado deste para informe aos órganos da Administración xeral do Estado, das comunidades autónomas e das entidades locais afectados. Este trámite de información pública servirá tamén para cumprir o concernente ao estudo de impacto ambiental, nos casos en que a declaración de impacto ambiental resulte preceptiva e non se tiver efectuado o dito trámite anteriormente por tratarse dun suposto incluído no número 6 do artigo anterior.

4. A Administración concedente aprobará o anteproxecto da obra, considerando as alegacións formuladas e incorporando as prescricións da declaración de impacto ambiental, e instará o recoñecemento concreto da utilidade pública desta para os efectos previstos na lexislación de expropiación forzosa.

5. Cando o prego de cláusulas administrativas particulares o autorice, e nos termos que este estableza, os licitadores á concesión poderán introducir no anteproxecto as variantes ou melloras que estimen convenientes.

Artigo 114. *Proxecto da obra e implantación deste.*

1. No suposto de que as obras sexan definidas en todas as súas características pola Administración concedente, procederáse á redacción, supervisión, aprobación e implantación do correspondente proxecto de acordo co disposto nos correspondentes artigos desta lei e ao recoñecemento da utilidade pública da obra para os efectos previstos na lexislación de expropiación forzosa.

2. Cando non exista anteproxecto, a Administración concedente someterá o proxecto, antes da súa aprobación definitiva, á tramitación establecida nos números 3 e 4 do artigo anterior para os anteproxectos.

3. Será de aplicación, no que se refire ás posibles melloras do proxecto da obra, o disposto no número 5 do artigo anterior.

4. O concesionario responderá dos danos derivados dos defectos do proxecto cando, segundo os termos da concesión, lle corresponda a súa presentación ou introducíse melloras no proposto pola Administración.

Artigo 115. Pregos de cláusulas administrativas particulares.

1. Os pregos de cláusulas administrativas particulares dos contratos de concesión de obras públicas deberán facer referencia, cando menos, aos seguintes aspectos:

a) Definición do obxecto do contrato, con referencia ao anteproxecto ou proxecto de que se trate e mención expresa dos documentos deste que revistan carácter contractual. De ser o caso, determinación da zona complementaria de explotación comercial.

b) Requisitos de capacidade e solvencia financeira, económica e técnica que sexan exixibles aos licitadores.

c) Contido das proposicións, que deberán facer referencia, cando menos, aos seguintes extremos:

1.º Relación de promotores da futura sociedade concesionaria, no suposto de que estiver prevista a súa constitución, e características desta, tanto xurídicas como financeiras.

2.º Plan de realización das obras con indicación das datas previstas para o seu inicio, terminación e apertura ao uso a que se destinen.

3.º Prazo de duración da concesión.

4.º Plan económico-financieiro da concesión, que incluíra, entre os aspectos que lle son propios, o sistema de tarifas, o investimento e os custos de explotación e obrigas de pagamento e gastos financeiros, directos ou indirectos, estimados. Deberá ser obxecto de consideración específica a incidencia nas tarifas, así como nas previsións de amortización, no prazo de concesión e noutras variables da concesión previstas no prego, de ser o caso, dos rendementos da demanda de utilización da obra e, cando exista, dos beneficios derivados da explotación da zona comercial, cando non alcancen ou cando superen os niveis mínimo e máximo, respectivamente, que se consideren na oferta. En calquera caso, se os rendementos da zona comercial non superan o limiar mínimo fixado no prego de cláusulas administrativas, tales rendementos non poderán ser considerados para os efectos da revisión dos elementos sinalados anteriormente.

5.º Nos casos de financiamento mixto da obra, proposta da porcentaxe de financiamento con cargo a recursos públicos, por debaixo dos establecidos no prego de cláusulas administrativas particulares.

6.º Compromiso de que a sociedade concesionaria adoptará o modelo de contabilidade que estableza o prego, de conformidade coa normativa aplicable, incluído o que puiden corresponder á xestión das zonas complementarias de explotación comercial, sen prexuízo de que os rendementos destas se integren para todos os efectos nos da concesión.

7.º Nos termos e co alcance que se fixe no prego, os licitadores poderán introducir as melloras que consideren convenientes, e que poderán referirse a características estruturais da obra, ao seu réxime de explotación, ás medidas tendentes a evitar os danos ao ambiente e os recursos naturais, ou a melloras substanciais, pero non á súa localización.

d) Sistema de retribución do concesionario, no cal se incluírán as opcións posibles sobre as cales deberá versar a oferta, así como, de ser o caso, as fórmulas de actualización de custos durante a explotación da obra, con referencia obrigada á súa repercusión nas correspondentes tarifas en función do obxecto da concesión.

e) O limiar mínimo de beneficios derivados da explotación da zona comercial por debaixo do cal non se poderá incidir nos elementos económicos da concesión.

f) Contía e forma das garantías.

g) Características especiais, de ser o caso, da sociedade concesionaria.

h) Prazo, de ser o caso, para a elaboración do proxecto, prazo para a execución das obras e prazo de explotación destas, que poderá ser fixo ou variable en función dos criterios establecidos no prego.

i) Dereitos e obrigas específicas das partes durante a fase de execución das obras e durante a súa explotación.

j) Réxime de penalidades e supostos que poidan dar lugar ao secuestro da concesión.

k) Lugar, data e prazo para a presentación de ofertas.

2. O órgano de contratación poderá incluír no prego, en función da natureza e complexidade deste, un prazo para que os licitadores poidan solicitar as aclaracións que estimen pertinentes sobre o seu contido. As respostas terán carácter vinculante e deberanse facer públicas en termos que garantan a igualdade e concorrencia no proceso de licitación.

SECCIÓN 3.ª ACTUACIÓNS PREPARATORIAS DO CONTRATO DE XESTIÓN DE SERVIZOS PÚBLICOS

Artigo 116. Réxime xurídico do servizo.

Antes de proceder á contratación dun servizo público, deberase ter establecido o seu réxime xurídico, que declare expresamente que a actividade de que se trata queda asumida pola Administración respectiva como propia dela, atribúa as competencias administrativas, determine o alcance das prestacións en favor dos administrados, e regule os aspectos de carácter xurídico, económico e administrativo relativos á prestación do servizo.

Artigo 117. Pregos e anteproxecto de obra e explotación.

1. De acordo coas normas reguladoras do réxime xurídico do servizo, os pregos de cláusulas administrativas particulares e de prescricións técnicas fixarán as condicións de prestación do servizo e, de ser o caso, fixarán as tarifas que terán que aboar os usuarios, os procedementos para a súa revisión, e o canon ou participación que se lle teña que satisfacer á Administración.

2. Nos contratos que comprendan a execución de obras, a tramitación do expediente irá precedida da elaboración e aprobación administrativa do anteproxecto de explotación e do correspondente ás obras precisas, con especificación das prescricións técnicas relativas á súa realización. En tal suposto serán de aplicación os preceptos establecidos nesta lei para a concesión de obras públicas.

3. O órgano de contratación poderá incluír no prego, en función da natureza e complexidade deste, un prazo para que os licitadores poidan solicitar as aclaracións que consideren pertinentes sobre o seu contido. As respostas terán carácter vinculante e deberanse facer públicas en termos que garantan a igualdade e concorrencia no proceso de licitación.

SECCIÓN 4.ª ACTUACIÓNS PREPARATORIAS DOS CONTRATOS DE COLABORACIÓN ENTRE O SECTOR PÚBLICO E O SECTOR PRIVADO

Artigo 118. Avaliación previa.

1. Con carácter previo á iniciación dun expediente de contrato de colaboración entre o sector público e o sector privado, a Administración contratante deberá elaborar un

documento de avaliación en que se poña de manifesto que, tendo en conta a complexidade do contrato, a Administración non está en condicións de definir, con carácter previo á licitación, os medios técnicos necesarios para alcanzar os obxectivos proxectados ou de establecer os mecanismos xurídicos e financeiros para levar a cabo o contrato, e se efectúe unha análise comparativa con formas alternativas de contratación que xustifiquen, en termos de obtención de maior valor por prezo, de custo global, de eficacia ou de imputación de riscos, os motivos de carácter xurídico, económico, administrativo e financeiro que recomenden a adopción desta fórmula de contratación.

2. A avaliación a que se refire o número anterior poderase realizar de forma sucinta se concorren razóns de urxencia non imputables á Administración contratante que aconsellen utilizar o contrato de colaboración entre o sector público e o sector privado para atender as necesidades públicas.

3. A avaliación será realizada por un órgano colexiado onde se integren expertos con cualificación suficiente na materia sobre a cal verse o contrato.

Artigo 119. *Programa funcional.*

O órgano de contratación, á vista dos resultados da avaliación a que se refire o artigo anterior, elaborará un programa funcional que conterá os elementos básicos que informarán o diálogo cos contratistas e que se incluíra no documento descritivo do contrato. Particularmente, identificarase no programa funcional a natureza e a dimensión das necesidades que se pretenden satisfacer, os elementos xurídicos, técnicos ou económicos mínimos que deben incluír necesariamente as ofertas para ser admitidas ao diálogo competitivo, e os criterios de adxudicación do contrato.

Artigo 120. *Cláusulas do contrato.*

Os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado deberán incluír necesariamente, ademais das cláusulas relativas aos extremos previstos no artigo 26, estipulacións referidas aos seguintes aspectos:

a) Identificación das prestacións principais que constitúen o seu obxecto, que condicionarán o réxime substantivo aplicable ao contrato, de conformidade co previsto na alínea m) deste artigo e no artigo 289.

b) Condicións de repartición de riscos entre a Administración e o contratista, desagregando e precisando a imputación dos riscos derivados da variación dos custos das prestacións e a imputación dos riscos de dispoñibilidade ou de demanda das devanditas prestacións.

c) Obxectivos de rendemento asignados ao contratista, particularmente no que concirne á calidade das prestacións dos servizos, á calidade das obras e subministracións e ás condicións en que son postas á disposición da Administración.

d) Remuneración do contratista, que deberá desagregar as bases e criterios para o cálculo dos custos de investimento, de funcionamento e de financiamento e, de ser o caso, dos ingresos que o contratista poida obter da explotación das obras ou equipamentos en caso de que sexa autorizada e compatible coa cobertura das necesidades da Administración.

e) Causas e procedementos para determinar as variacións da remuneración ao longo do período de execución do contrato.

f) Fórmulas de pagamento e, particularmente, condicións nas cales, en cada vencemento ou en determinado prazo, o montante dos pagamentos pendentes de satisfacer pola Administración e os importes que o contratista

debe aboar a esta como consecuencia de penalidades ou sancións poden ser obxecto de compensación.

g) Fórmulas de control pola Administración da execución do contrato, especialmente respecto aos obxectivos de rendemento, así como as condicións en que se pode producir a subcontratación.

h) Sancións e penalidades aplicables en caso de incumprimento das obrigas do contrato.

i) Condicións en que pode procederse, por acordo ou, na falta deste, por unha decisión unilateral da Administración, á modificación de determinados aspectos do contrato ou á súa resolución, particularmente en supostos de variación das necesidades da Administración, de innovacións tecnolóxicas ou de modificación das condicións de financiamento obtidas polo contratista.

j) Control que reserva para si a Administración sobre a cesión total ou parcial do contrato.

k) Destino das obras e equipamentos obxecto do contrato á finalización deste.

l) Garantías que o contratista afecta ao cumprimento das súas obrigas.

m) Referencia ás condicións xerais e, cando sexa procedente, ás especiais que sexan pertinentes en función da natureza das prestacións principais, que a lei establece respecto ás prerrogativas da Administración e á execución, modificación e extinción dos contratos.

TÍTULO II

Preparación doutros contratos

CAPÍTULO ÚNICO

Regras aplicables á preparación dos contratos celebrados por poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas e de contratos subvencionados

Artigo 121. *Establecemento de prescricións técnicas e preparación de pregos.*

1. Nos contratos celebrados por poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas, que estean suxeitos a regulación harmonizada ou que sexan contratos de servizos comprendidos nas categorías 17 a 27 do anexo II de contía igual ou superior a 211.000 euros, así como nos contratos subvencionados a que se refire o artigo 17, deberán observarse as regras establecidas no artigo 101 para a definición e establecemento de prescricións técnicas, sendo igualmente de aplicación o previsto nos artigos 102 a 104. Se a celebración do contrato é necesaria para atender unha necesidade inaprazable ou se resulta preciso acelerar a adxudicación por razóns de interese público, o órgano de contratación poderá declarar urxente a súa tramitación, motivándoo debidamente na documentación preparatoria. Neste caso será de aplicación o previsto no artigo 96.2.b) sobre redución de prazos.

2. En contratos distintos aos mencionados no número anterior de contía superior a 50.000 euros, os poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas deberán elaborar un prego, no cal se establezan as características básicas do contrato, o réxime de admisión de variantes, as modalidades de recepción das ofertas, os criterios de adxudicación e as garantías que deberán constituír, de ser o caso, os licitadores ou o adxudicatario, sendo de aplicación, así mesmo, o disposto no artigo 104. Estes pregos serán parte integrante do contrato.

LIBRO III

Selección do contratista e adxudicación dos contratos

TÍTULO I

Adxudicación dos contratos

CAPÍTULO I

Adxudicación dos contratos das administracións públicasSECCIÓN 1.ª NORMAS XERAIS*Subsección 1.ª Disposicións directivas***Artigo 122. Procedemento de adxudicación.**

1. Os contratos que celebren as administracións públicas serán adxudicados conforme as normas deste capítulo.

2. A adxudicación realizarase, ordinariamente, utilizando o procedemento aberto ou o procedemento restrinxido. Nos supostos enumerados nos artigos 154 a 159, ambos inclusive, poderase seguir o procedemento negociado, e nos casos previstos no artigo 164 poderá recorre ao diálogo competitivo.

3. Os contratos menores poderán ser adxudicados directamente a calquera empresario con capacidade de obrar e que conte coa habilitación profesional necesaria para realizar a prestación, cumprindo coas normas establecidas no artigo 95.

Considéranse contratos menores os contratos de importe inferior a 50.000 euros, cando se trate de contratos de obras, ou a 18.000 euros, cando se trate doutros contratos, sen prexuízo do disposto no artigo 190 en relación coas obras, servizos e subministracións centralizados no ámbito estatal.

4. Nos concursos de proxectos seguirase o procedemento regulado na sección 6.ª deste capítulo.

Artigo 123. Principios de igualdade e transparencia.

Os órganos de contratación daranlles aos licitadores e candidatos un tratamento igualitario e non discriminatorio e axustarán a súa actuación ao principio de transparencia.

Artigo 124. Confidencialidade.

1. Sen prexuízo das disposicións desta lei relativas á publicidade da adxudicación e á información que se lles debe dar aos candidatos e aos licitadores, os órganos de contratación non poderán divulgar a información facilitada polos empresarios que estes designasen como confidencial; este carácter afecta, en particular, os segredos técnicos ou comerciais e os aspectos confidenciais das ofertas.

2. O contratista deberá respectar o carácter confidencial daquela información a que teña acceso con ocasión da execución do contrato á cal se lle dese o referido carácter nos pregos ou no contrato, ou que pola súa propia natureza deba ser tratada como tal. Este deber mantense durante un prazo de cinco anos desde o coñecemento desa información, salvo que os pregos ou o contrato establezan un prazo maior.

*Subsección 2.ª Publicidade***Artigo 125. Anuncio previo.**

1. Os órganos de contratación poderán publicar un anuncio de información previa co fin de dar a coñecer, en relación cos contratos de obras, subministracións e servizos que teñan proxectado adxudicar nos doce meses seguintes, os seguintes datos:

a) No caso dos contratos de obras, as características esenciais daqueles cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 5.278.000 euros.

b) No caso dos contratos de subministración, o seu valor total estimado, desagregado por grupos de produtos referidos a partidas do «Vocabulario común dos contratos públicos» (CPV), cando ese valor total sexa igual ou superior a 750.000 euros.

c) No caso dos contratos de servizos, o valor total estimado para cada categoría das comprendidas nos números 1 a 16 do anexo II, cando ese valor total sexa igual ou superior a 750.000 euros.

2. Os anuncios serán publicados no «Diario Oficial de la Unión Europea» ou no perfil de contratante do órgano de contratación a que se refire o artigo 42.

No caso de que a publicación vaia ser efectuada no perfil de contratante do órgano de contratación, este deberá comunicalo previamente á Comisión Europea e ao «Boletín Oficial del Estado» por medios electrónicos, conforme o formato e as modalidades de transmisión que se establezan. No anuncio previo indicárase a data en que se enviou esta comunicación.

3. Os anuncios serán enviados á Oficina de Publicacións Oficiais das Comunidades Europeas ou serán publicados no perfil de contratante o antes posible, unha vez tomada a decisión pola cal se autorice o programa en que se prevexa a celebración dos correspondentes contratos, no caso dos de obras, ou unha vez iniciado o exercicio orzamentario, nos restantes.

4. A publicación do anuncio previo cumprindo coas condicións establecidas nos artigos 143.1 e 151.1 permitirá reducir os prazos para a presentación de proposicións nos procedementos abertos e restrinxidos na forma que nesas preceptos se determina.

Artigo 126. Convocatoria de licitacións.

1. Os procedementos para a adxudicación de contratos das administracións públicas, a excepción dos negociados que se sigan en casos distintos dos previstos nos números 1 e 2 do artigo 161, deberán ser anunciados no «Boletín Oficial del Estado». Non obstante, cando se trate de contratos das comunidades autónomas, entidades locais ou organismos ou entidades de dereito público dependentes delas, poderase substituír a publicidade no «Boletín Oficial del Estado» pola que se realice nos diarios ou boletíns oficiais autonómicos ou provinciais.

Cando os contratos estean suxeitos a regulación harmonizada, a licitación deberase publicar, ademais, no «Diario Oficial de la Unión Europea», sen que neste caso a publicidade efectuada nos diarios oficiais autonómicos ou provinciais poida substituír a que se debe facer no «Boletín Oficial del Estado».

2. Cando o órgano de contratación o considere conveniente, os procedementos para a adxudicación de contratos de obras, subministracións ou servizos non suxeitos a regulación harmonizada poderán ser anunciados, ademais, no «Diario Oficial de la Unión Europea».

3. O envío do anuncio ao «Diario Oficial de la Unión Europea» deberá preceder calquera outra publicidade. Os anuncios que se publiquen noutros diarios ou boletíns deberán indicar a data daquel envío, da cal o órgano de

contratación deixará proba suficiente no expediente, e non poderán conter indicacións distintas das incluídas no citado anuncio.

4. Os anuncios de licitación serán publicados, así mesmo, no perfil de contratante do órgano de contratación. Nos procedementos negociados seguidos nos casos previstos no artigo 161.2, esta publicidade poderá substituír a que debe efectuarse no «Boletín Oficial del Estado» ou nos diarios oficiais autonómicos ou provinciais.

Subsección 3.ª Licitación

Artigo 127. *Prazos de presentación das solicitudes de participación e das proposicións.*

Os órganos de contratación fixarán os prazos de recepción das ofertas e solicitudes de participación tendo en conta o tempo que razoablemente poida ser necesario para preparar aquelas, atendida a complexidade do contrato e respectando, en todo caso, os prazos mínimos fixados nesta lei.

Artigo 128. *Redución de prazos en caso de tramitación urxente.*

Caso de o expediente de contratación ter sido declarado de tramitación urxente, os prazos establecidos neste capítulo reduciranse na forma prevista na alínea b) do número 2 do artigo 96.

Artigo 129. *Proposicións dos interesados.*

1. As proposicións dos interesados deberanse axustar ao previsto no prego de cláusulas administrativas particulares, e a súa presentación supón a aceptación incondicionada polo empresario do contido da totalidade das devanditas cláusulas ou condicións, sen excepción ou reserva de ningún tipo.

2. As proposicións serán secretas e arbitraranse os medios que garantan tal carácter ata o momento da licitación pública, sen prexuízo do disposto nos artigos 132 e 166 en canto á información que se lles debe facilitar aos participantes nunha poxa electrónica ou nun diálogo competitivo.

3. Cada licitador non poderá presentar máis dunha proposición, sen prexuízo do disposto no artigo 131 sobre admisibilidade de variantes ou melloras e no artigo 132 sobre presentación de novos prezos ou valores no seo dunha poxa electrónica. Tampouco poderá subscribir nunha proposta en unión temporal con outros se o fixo individualmente nin figurar en máis dunha unión temporal. A infracción destas normas dará lugar á non admisión de todas as propostas por el subscritas.

4. Nos contratos de concesión de obra pública, a presentación de proposicións diferentes por empresas vinculadas suporá a exclusión do procedemento de adxudicación, para todos os efectos, das ofertas formuladas. Non obstante, de sobrevivir a vinculación antes de que conclúa o prazo de presentación de ofertas, ou do prazo de presentación de candidaturas no procedemento restrinxido, poderá subsistir a oferta que determinen de común acordo as citadas empresas.

Nos demais contratos, a presentación de distintas proposicións por empresas vinculadas producirá os efectos que regulamentariamente se determinen en relación coa aplicación do réxime de ofertas con valores anormais ou desproporcionados previsto no artigo 136.

Consideraranse empresas vinculadas as que se encontren nalgún dos supostos previstos no artigo 42 do Código de comercio.

5. Na proposición deberase indicar, como partida independente, o importe do imposto sobre o valor engadido que deba ser repercutido.

Artigo 130. *Presentación da documentación acreditativa do cumprimento de requisitos previos.*

1. As proposicións no procedemento aberto e as solicitudes de participación nos procedementos restrinxido e negociado e no diálogo competitivo deberán ir acompañadas dos seguintes documentos:

a) Os que acrediten a personalidade xurídica do empresario e, de ser o caso, a súa representación.

b) Os que acrediten a clasificación da empresa, de ser o caso, ou xustifiquen os requisitos da súa solvencia económica, financeira e técnica ou profesional.

De a empresa se encontrar pendente de clasificación, deberase achegar o documento que acredite que se presentou a correspondente solicitude para iso, e deberá xustificar estar en posesión da clasificación exixida no prazo previsto nas normas de desenvolvemento desta lei para a reparación de defectos ou omisións na documentación.

c) Unha declaración responsable de non estar incurso en prohibición de contratar.

Esta declaración incluírá a manifestación de estar ao día no cumprimento das obrigas tributarias e coa Seguridade Social impostas polas disposicións vixentes, sen prexuízo de que a xustificación acreditativa de tal requisito deba ser presentada, antes da adxudicación definitiva, polo empresario a favor do cal se vaia efectuar esta.

d) Para as empresas estranxeiras, nos casos en que o contrato se vaia executar en España, a declaración de someterse á xurisdición dos xulgados e tribunais españois de calquera orde, para todas as incidencias que de modo directo ou indirecto puideren xurdir do contrato, con renuncia, de ser o caso, ao foro xurisdiccional estranxeiro que lle puiden corresponder ao licitante.

2. Cando, consonte esta lei, sexa necesaria a presentación doutros documentos, indícarase esta circunstancia no prego de cláusulas administrativas particulares ou no documento descritivo e no correspondente anuncio de licitación.

3. Cando a acreditación das circunstancias mencionadas nas alíneas a) e b) do número 1 se realice mediante a certificación dun Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas prevista no número 2 do artigo 72, ou mediante un certificado comunitario de clasificación conforme o establecido no artigo 73, deberásellle xuntar unha declaración responsable do licitador en que manifeste que as circunstancias reflectidas no correspondente certificado non experimentaron variación. Esta manifestación deberase reiterar, caso de resultar adxudicatario, no documento en que se formalice o contrato, sen prexuízo de que o órgano de contratación poida, se o considera conveniente, efectuar unha consulta ao Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas.

O certificado do Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas poderá ser expedido electronicamente, agás que se estableza outra cousa nos pregos ou no anuncio do contrato. De o preveren así os pregos ou o anuncio do contrato, a incorporación do certificado ao procedemento poderá ser efectuada de oficio polo órgano de contratación ou por aquel a que corresponda o exame das proposicións, solicitándoo directamente ao Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas, sen prexuízo de que os licitadores deban presentar en todo caso a declaración responsable indicada no parágrafo anterior.

Artigo 131. *Admisibilidade de variantes ou melloras.*

1. Cando na adxudicación se deban ter en conta criterios distintos do prezo, o órgano de contratación poderá tomar en consideración as variantes ou melloras que ofrezan os licitadores, sempre que o prego de cláusulas

administrativas particulares prevese expresamente tal posibilidade.

2. A posibilidade de que os licitadores ofrezan variantes ou melloras indicárase no anuncio de licitación do contrato, precisando sobre que elementos e en que condicións queda autorizada a súa presentación.

3. Nos procedementos de adxudicación de contratos de subministración ou de servizos, os órganos de contratación que autorizen a presentación de variantes ou melloras non poderán rexeitar unha delas polo único motivo de que, de ser elixida, daría lugar a un contrato de servizos no canto de a un contrato de subministración ou a un contrato de subministración na vez de a un contrato de servizos.

Artigo 132. *Poxa electrónica.*

1. Para efectos da adxudicación do contrato poderase realizar unha poxa electrónica, articulada como un proceso iterativo, que ten lugar tras unha primeira avaliación completa das ofertas, para a presentación de melloras nos prezos ou de novos valores relativos a determinados elementos das ofertas que as melloren no seu conxunto, baseado nun dispositivo electrónico que permita a súa clasificación a través de métodos de avaliación automáticos.

2. A poxa electrónica poderase empregar nos procedementos abertos, nos restrinxidos e nos negociados que se sigan no caso previsto no artigo 154 a), sempre que as especificacións do contrato que deba adxudicarse se poidan establecer de maneira precisa e que as prestacións que constitúen o seu obxecto non teñan carácter intelectual. Non se poderá recorrer ás poxas electrónicas de forma abusiva ou de modo que se obstaculice, restrinxa ou falsee a competencia ou que se vexa modificado o obxecto do contrato.

3. A poxa electrónica basearase en variacións referidas ao prezo ou a valores dos elementos da oferta que sexan cuantificables e susceptibles de ser expresados en cifras ou porcentaxes.

4. Os órganos de contratación que decidan recorrer a unha poxa electrónica deberano indicar no anuncio de licitación e incluír no prego de condicións a seguinte información:

- a) os elementos a cuxos valores se refira a poxa electrónica;
- b) de ser o caso, os límites dos valores que se poderán presentar, tal como resulten das especificacións do obxecto do contrato;
- c) a información que se porá á disposición dos licitadores durante a poxa electrónica e o momento en que se facilitará;
- d) a forma en que se desenvolverá a poxa;
- e) as condicións en que os licitadores poderán facer ofertas, e en particular as melloras mínimas que se exixirán, de ser o caso, para cada oferta;
- f) o dispositivo electrónico utilizado e as modalidades e especificacións técnicas de conexión.

5. Antes de proceder á poxa electrónica, o órgano de contratación efectuará unha primeira avaliación completa das ofertas de conformidade cos criterios de adxudicación e a continuación invitará simultaneamente, por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, a todos os licitadores que presentasen ofertas admisibles a que presenten novos prezos revisados á baixa ou novos valores que melloren a oferta.

6. A invitación incluír toda a información pertinente para a conexión individual ao dispositivo electrónico utili-

zado e precisará a data e a hora de comezo da poxa electrónica.

Igualmente, indicárase nela a fórmula matemática que se utilizará para a reclasificación automática das ofertas en función dos novos prezos ou dos novos valores que se presenten. Esta fórmula incorporará a ponderación de todos os criterios fixados para determinar a oferta economicamente máis vantaxosa, tal como se indicase no anuncio de licitación ou no prego, para o cal as eventuais bandas de valores deberán expresarse previamente cun valor determinado. Caso de que se autorice a presentación de variantes ou melloras, proporcionaránse fórmulas distintas para cada unha, se isto é precedente.

Cando para a adxudicación do contrato deban terse en conta unha pluralidade de criterios, xuntaráselle á invitación o resultado da avaliación da oferta presentada polo licitador.

7. Entre a data de envío das invitacións e o comezo da poxa electrónica deberán transcorrer, cando menos, dous días hábiles.

8. A poxa electrónica poderase desenvolver en varias fases sucesivas.

9. Ao longo de cada fase da poxa, e de forma continua e instantánea, comunicáraselles aos licitadores, como mínimo, a información que lles permita coñecer a súa respectiva clasificación en cada momento. Adicionalmente, poderanse facilitar outros datos relativos aos prezos ou valores presentados polos restantes licitadores, sempre que isto estea recollido no prego, e anunciarse o número dos que están participando na correspondente fase da poxa, sen que en ningún caso poida divulgarse a súa identidade.

10. O cerramento da poxa fixarase por referencia a un ou varios dos seguintes criterios:

a) Mediante o sinalamento dunha data e hora concretas, que deberán ser indicadas na invitación a participar na poxa.

b) Atendendo á falta de presentación de novos prezos ou de novos valores que cumpran os requisitos establecidos en relación coa formulación de melloras mínimas.

De utilizarse esta referencia, na invitación a participar na poxa especificarase o prazo que deberá transcorrer a partir da recepción da última oferta, antes de declarar o seu cerramento.

c) Por finalización do número de fases establecido na invitación a participar na poxa. Cando o cerramento da poxa deba producirse aplicando este criterio, a invitación a participar nela indicará o calendario que se observará en cada unha das súas fases.

11. Unha vez concluída a poxa electrónica, o contrato adxudicárase de conformidade co establecido no artigo 135, en función dos seus resultados.

Artigo 133. *Sucesión no procedemento.*

Se durante a tramitación dun procedemento e antes da adxudicación se producir a extinción da personalidade xurídica dunha empresa licitadora ou candidata por fusión, escisión ou pola transmisión do seu patrimonio empresarial, sucederana na súa posición no procedemento as sociedades absorbentes, as resultantes da fusión, as beneficiarias da escisión ou as adquirentes do patrimonio ou da correspondente rama de actividade, sempre que reúna as condicións de capacidade e ausencia de prohibicións de contratar e acredite a súa solvencia e clasificación nas condicións exixidas no prego de cláusulas administrativas particulares para poder participar no procedemento de adxudicación.

Subsección 4.ª Selección do adxudicatario.

Artigo 134. Criterios de valoración das ofertas.

1. Para a valoración das proposicións e a determinación da oferta economicamente máis vantaxosa deberase atender a criterios directamente vinculados ao obxecto do contrato, tales como a calidade, o prezo, a fórmula utilizable para revisar as retribucións ligadas á utilización da obra ou á prestación do servizo, o prazo de execución ou entrega da prestación, o custo de utilización, as características ambientais ou vinculadas coa satisfacción de exixencias sociais que respondan a necesidades, definidas nas especificacións do contrato, propias das categorías de poboación especialmente desfavorecidas a que pertencen os usuarios ou beneficiarios das prestacións que se van contratar, a rendibilidade, o valor técnico, as características estéticas ou funcionais, a dispoñibilidade e custo dos repostos, o mantemento, a asistencia técnica, o servizo posvenda ou outros semellantes.

Cando só se utilice un criterio de adxudicación, este deberá ser, necesariamente, o do prezo máis baixo.

2. Os criterios que han de servir de base para a adxudicación do contrato serán determinados polo órgano de contratación e detallaranse no anuncio, nos pregos de cláusulas administrativas particulares ou no documento descritivo.

Na determinación dos criterios de adxudicación daráselles preponderancia a aqueles que fagan referencia a características do obxecto do contrato que poidan valorarse mediante cifras ou porcentaxes obtidas a través da mera aplicación das fórmulas establecidas nos pregos. Cando nunha licitación que se siga por un procedemento aberto ou restrinxido se lles atribúa aos criterios avaliábeis de forma automática por aplicación de fórmulas unha ponderación inferior á correspondente aos criterios cuxa cuantificación dependa dun xuízo de valor, deberase constituír un comité que conte cun mínimo de tres membros, formado por expertos non integrados no órgano proponente do contrato e con cualificación apropiada, ao cal lle corresponderá realizar a avaliación das ofertas conforme estes últimos criterios, ou encomendarlle esta avaliación a un organismo técnico especializado, debidamente identificado nos pregos.

A avaliación das ofertas conforme os criterios cuantificables mediante a mera aplicación de fórmulas realizárase tras efectuar previamente a daqueloutros criterios en que non concorra esta circunstancia, deixándose constancia documental disto. As normas de desenvolvemento desta lei determinarán os supostos e condicións en que deba facerse pública tal avaliación previa, así como a forma en que se deberán presentar as proposicións para facer posible esta valoración separada.

3. A valoración de máis dun criterio procederá, en particular, na adxudicación dos seguintes contratos:

a) Aqueles cuxos proxectos ou orzamentos non puidesen ser establecidos previamente e deban ser presentados polos licitadores.

b) Cando o órgano de contratación considere que a definición da prestación é susceptible de ser mellorada por outras solucións técnicas, que proporán os licitadores mediante a presentación de variantes, ou por reducións no seu prazo de execución.

c) Aqueles para a execución dos cales facilite o órgano, organismo ou entidade contratante materiais ou medios auxiliares cuxa boa utilización exixa garantías especiais por parte dos contratistas.

d) Aqueles que requiran o emprego de tecnoloxía especialmente avanzada ou cuxa execución sexa particularmente complexa.

e) Contratos de xestión de servizos públicos.

f) Contratos de subministracións, salvo que os produtos que se vaian adquirir estean perfectamente definidos por estaren normalizados e non sexa posible variar os prazos de entrega nin introducir modificacións de ningunha clase no contrato, sendo, por conseguinte, o prezo o único factor determinante da adxudicación.

g) Contratos de servizos, salvo que as prestacións estean perfectamente definidas tecnicamente e non sexa posible variar os prazos de entrega nin introducir modificacións de ningunha clase no contrato, sendo, por conseguinte, o prezo o único factor determinante da adxudicación.

h) Contratos cuxa execución poida ter un impacto significativo no ambiente, na adxudicación dos cales se valorarán condicións ambientais mensurables, tales como o menor impacto ambiental, o aforro e o uso eficiente da auga e a enerxía e dos materiais, o custo ambiental do ciclo de vida, os procedementos e métodos de produción ecolóxicos, a xeración e xestión de residuos ou o uso de materiais reciclados ou reutilizados ou de materiais ecolóxicos.

4. Cando se tome en consideración máis dun criterio, deberá precisarse a ponderación relativa atribuída a cada un deles, que poderá expresarse fixando unha banda de valores cunha amplitude adecuada. No caso de que o procedemento de adxudicación se articule en varias fases, indicarase igualmente en cales delas se irán aplicando os distintos criterios, así como o limiar mínimo de puntuación exixido ao licitador para continuar no proceso selectivo.

Cando, por razóns debidamente xustificadas, non sexa posible ponderar os criterios elixidos, estes enumeraranse por orde decrecente de importancia.

5. Os criterios elixidos e a súa ponderación indicaranse no anuncio de licitación, caso de que deba publicarse.

6. Os pregos ou o contrato poderán establecer penalidades, conforme o previsto no artigo 196.1, para os casos de incumprimento ou de cumprimento defectuoso da prestación que afecten características desta que se tivesen en conta para definir os criterios de adxudicación, ou atribuír á puntual observancia destas características o carácter de obriga contractual esencial para os efectos sinalados no artigo 206.h).

Artigo 135. Clasificación das ofertas e adxudicación provisoria e definitiva do contrato.

1. O órgano de contratación clasificará as proposicións presentadas, por orde decrecente, atendendo aos criterios a que fai referencia o artigo anterior; para este efecto, cando deban terse en conta unha pluralidade de criterios de adxudicación, poderá solicitar cantos informes técnicos coide pertinentes, e adxudicará provisoriamente o contrato ao licitador que presentase a que resulte economicamente máis vantaxosa. Cando o único criterio que se considere sexa o prezo, entenderase que a oferta economicamente máis vantaxosa é a que incorpora o prezo máis baixo.

O órgano de contratación non poderá declarar deserta unha licitación cando exista algunha oferta ou proposición que sexa admisible de acordo cos criterios que figuren no prego.

2. A adxudicación ao licitador que presente a oferta economicamente máis vantaxosa non procederá cando, de conformidade co previsto no artigo seguinte, o órgano de contratación presuma fundamentamente que a proposición non poida ser cumprida como consecuencia da inclusión nela de valores anormais ou desproporcionados.

3. A adxudicación provisoria será acordada polo órgano de contratación en resolución motivada que deberá notificárselles aos candidatos ou licitadores e

publicarse nun diario oficial ou no perfil de contratante do órgano de contratación, sendo de aplicación o previsto no artigo 137 en canto á información que se lles debe facilitar a aqueles, aínda que o prazo para a súa remisión será de cinco días hábiles. Nos procedementos negociados e de diálogo competitivo, a adxudicación provisoria concretará e fixará os termos definitivos do contrato.

4. A elevación a definitiva da adxudicación provisoria non se poderá producir antes de que transcorran quince días hábiles contados desde o seguinte a aquel en que se publique aquela nun diario oficial ou no perfil de contratante do órgano de contratación. As normas autonómicas de desenvolvemento desta lei poderán fixar un prazo maior, sen exceder o dun mes.

Durante este prazo, o adxudicatario deberá presentar a documentación xustificativa de estar ao día no cumprimento das súas obrigas tributarias e coa Seguridade Social e calquera outro documento acreditativo da súa aptitude para contratar ou da efectiva disposición dos medios que se comprometen a dedicar ou adscribir á execución do contrato conforme o artigo 53.2 que lle reclame o órgano de contratación, así como constituír a garantía que, de ser o caso, sexa procedente. Os correspondentes certificados poderán ser expedidos por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, salvo que se estableza outra cosa nos pregos.

A adxudicación provisoria deberá elevarse a definitiva dentro dos dez días hábiles seguintes a aquel en que expire o prazo sinalado no parágrafo primeiro deste número, sempre que o adxudicatario presentase a documentación sinalada e constituíse a garantía definitiva, caso de ser exixible, e sen prexuízo da eventual revisión daquela en vía de recurso especial, conforme o disposto no artigo 37. As normas autonómicas de desenvolvemento desta lei poderán fixar un prazo maior ao previsto neste parágrafo, sen que se exceda o dun mes.

5. Cando non proceda a adxudicación definitiva do contrato ao licitador que resultase adxudicatario provisoria por non cumprir este as condicións necesarias para iso, antes de proceder a unha nova convocatoria a Administración poderá efectuar unha nova adxudicación provisoria ao licitador ou licitadores seguintes a aquel, pola orde en que quedasen clasificadas as súas ofertas, sempre que isto for posible e que o novo adxudicatario prestase a súa conformidade, caso en que se lle concederá a este un prazo de dez días hábiles para cumprir o sinalado no segundo parágrafo do número anterior.

Este mesmo procedemento poderá seguirse no caso de contratos non suxeitos a regulación harmonizada, cando se trate de continuar a execución dun contrato xa iniciado e que fose declarado resolto.

Artigo 136. *Ofertas con valores anormais ou desproporcionados.*

1. Cando o único criterio valorable de forma obxectiva que se considere para a adxudicación do contrato sexa o do seu prezo, o carácter desproporcionado ou anormal das ofertas poderase apreciar de acordo cos parámetros obxectivos que se establezan regulamentariamente, por referencia ao conxunto de ofertas válidas que se presentasen.

2. Cando para a adxudicación deba considerarse máis dun criterio de valoración, poderanse expresar nos pregos os parámetros obxectivos en función dos cales se apreciará, de ser o caso, que a proposición non pode ser cumprida como consecuencia da inclusión de valores anormais ou desproporcionados. Se o prezo ofertado é un dos criterios obxectivos que van servir de base para a adxudicación, poderán indicarse no prego os límites que permitan apreciar, de ser o caso, que a proposición non

pode ser cumprida como consecuencia de ofertas desproporcionadas ou anormais.

3. Cando se identifique unha proposición que poida ser considerada desproporcionada ou anormal, deberáse lle dar audiencia ao licitador que a presentou para que xustifique a valoración da oferta e precise as condicións desta, en particular no que se refire ao aforro que permita o procedemento de execución do contrato, as solucións técnicas adoptadas e as condicións excepcionalmente favorables de que dispoña para executar a prestación, a orixinalidade das prestacións propostas, o respecto das disposicións relativas á protección do emprego e as condicións de traballo vixentes no lugar en que se vaia realizar a prestación, ou a posible obtención dunha axuda de Estado.

No procedemento deberá solicitarse o asesoramento técnico do servizo correspondente.

Se a oferta é anormalmente baixa debido a que o licitador obtivo unha axuda de Estado, só poderá rexeitarse a proposición por esta única causa se aquel non pode acreditar que tal axuda se concedeu sen contravir as disposicións comunitarias en materia de axudas públicas. O órgano de contratación que rexeite unha oferta por esta razón deberá informar disto a Comisión Europea, cando o procedemento de adxudicación se refira a un contrato suxeito a regulación harmonizada.

4. Se o órgano de contratación, considerando a xustificación efectuada polo licitador e os informes mencionados no número anterior, estimar que a oferta non pode ser cumprida como consecuencia da inclusión de valores anormais ou desproporcionados, acordará a adxudicación provisoria a favor da seguinte proposición economicamente máis vantaxosa, de acordo coa orde en que fosen clasificadas conforme o sinalado no número 1 do artigo anterior, que se estime que pode ser cumprida á satisfacción da Administración e que non sexa considerada anormal ou desproporcionada.

Subsección 5.ª Obrigas de información sobre o resultado do procedemento

Artigo 137. *Notificación aos candidatos e licitadores.*

1. A adxudicación definitiva do contrato, que en todo caso deberá ser motivada, notificaráselles aos candidatos ou licitadores.

Se os interesados o solicitan, facilitaráselles información, nun prazo máximo de quince días a partir da recepción da petición en tal sentido, dos motivos do rexeitamento da súa candidatura ou da súa proposición e das características da proposición do adxudicatario que foron determinantes da adxudicación ao seu favor.

2. O órgano de contratación poderá non comunicar determinados datos relativos á adxudicación cando considere, xustificándoo debidamente no expediente, que a divulgación desa información pode obstaculizar a aplicación dunha norma, resultar contraria ao interese público ou prexudicar intereses comerciais lexítimos de empresas públicas ou privadas ou a competencia leal entre elas, ou cando se trate de contratos declarados secretos ou reservados ou cuxa execución deba ir acompañada de medidas de seguranza especiais conforme a lexislación vixente, ou cando o exixa a protección dos intereses esenciais da seguranza do Estado e así se declarase de conformidade co previsto no artigo 13.2.d).

Artigo 138. *Publicidade das adxudicacións.*

1. A adxudicación definitiva dos contratos cuxa contía sexa superior ás cantidades indicadas no artigo 122.3 publicarase no perfil de contratante do órgano de contratación.

2. Cando a contía do contrato sexa igual ou superior a 100.000 euros ou, no caso de contratos de xestión de servizos públicos, cando o orzamento de gastos de primeiro establecemento sexa igual ou superior ao devandito importe ou o seu prazo de duración exceda os cinco anos, a adxudicación definitiva deberá publicarse, ademais, no «Boletín Oficial del Estado» ou nos respectivos diarios ou boletíns oficiais das comunidades autónomas ou das provincias, un anuncio en que se dea conta da dita adxudicación, nun prazo non superior a corenta e oito días, contado desde a data de adxudicación do contrato.

Cando se trate de contratos suxeitos a regulación harmonizada o anuncio deberá enviarse, no prazo sinalado no parágrafo anterior, ao «Diario Oficial de la Unión Europea» e publicarse no «Boletín Oficial del Estado».

3. No caso de contratos de servizos comprendidos nas categorías 17 a 27 do anexo II e de contía igual ou superior a 211.000 euros, o órgano de contratación comunicarlle a adxudicación definitiva á Comisión Europea, indicando se estima procedente a súa publicación.

4. Nos casos a que se refire o número 2 do artigo anterior, o órgano de contratación poderá non publicar determinada información relativa á adxudicación do contrato, xustificándoo debidamente no expediente.

Artigo 139. *Renuncia á celebración do contrato e desistencia do procedemento de adxudicación pola Administración.*

1. No caso en que o órgano de contratación renuncie a celebrar un contrato para o que efectuase a correspondente convocatoria, ou decida reiniciar o procedemento para a súa adxudicación, notificarállelo aos candidatos ou licitadores, informando tamén á Comisión Europea desta decisión se o contrato foi anunciado no «Diario Oficial de la Unión Europea».

2. A renuncia á celebración do contrato ou a desistencia do procedemento só poderán ser acordadas polo órgano de contratación antes da adxudicación provisoria. En ambos casos os candidatos ou licitadores serán compensados polos gastos en que incorresen, na forma prevista no anuncio ou no prego, ou de acordo cos principios xerais que rexen a responsabilidade da Administración.

3. Só se poderá renunciar á celebración do contrato por razóns de interese público debidamente xustificadas no expediente. Neste caso, non se poderá promover unha nova licitación do seu obxecto mentres subsistan as razóns alegadas para fundamentar a renuncia.

4. A desistencia do procedemento deberá estar fundada nunha infracción non emendable das normas de preparación do contrato ou das reguladoras do procedemento de adxudicación, e deberá xustificarse no expediente a concorrencia da causa. A desistencia non impedirá a iniciación inmediata dun novo procedemento de licitación.

Subsección 6.ª Formalización do contrato

Artigo 140. *Formalización dos contratos.*

1. Os contratos que celebren as administracións públicas deberán formalizarse en documento administrativo dentro do prazo de dez días hábiles, contados desde o seguinte ao da notificación da adxudicación definitiva. Este documento constituirá título suficiente para acceder a calquera rexistro público. Non obstante, o contratista poderá solicitar que o contrato se eleve a escritura pública, correndo do seu cargo os correspondentes gastos.

2. No caso dos contratos menores definidos no artigo 122.3 observárase, en canto á súa formalización, o disposto no artigo 95.

3. Cando por causas imputables ao contratista non se formalizase o contrato dentro do prazo indicado, a

Administración poderá acordar a súa resolución, así como a incautación da garantía provisoria que, de ser o caso, se constituíse, sendo de aplicación o previsto no artigo 195.3.a) en canto á intervención do Consello de Estado ou órgano autonómico equivalente nos casos en que o contratista formule oposición.

Se as causas da non formalización foren imputables á Administración, o contratista será indemnizado dos danos e perdas que a demora lle puiden ocasionar, con independencia de que poida solicitar a resolución do contrato ao abeiro da alínea d) do artigo 206.

4. Non se poderá iniciar a execución do contrato sen a súa formalización previa, excepto nos casos previstos nos artigos 96 e 97 desta lei.

SECCIÓN 2.ª PROCEDIMENTO ABERTO

Artigo 141. *Delimitación.*

No procedemento aberto todo empresario interesado poderá presentar unha proposición, quedando excluída toda negociación dos termos do contrato cos licitadores.

Artigo 142. *Información aos licitadores.*

1. Cando non se facilitase acceso por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos aos pregos e a calquera documentación complementaria, estes enviaránselles aos interesados nun prazo de seis días a partir da recepción dunha solicitude en tal sentido, sempre e cando esta se presentase, antes de que expire o prazo de presentación das ofertas, coa antelación que o órgano de contratación, atendidas as circunstancias do contrato e do procedemento, sinalase nos pregos.

2. A información adicional que se solicite sobre os pregos e sobre a documentación complementaria deberá ser facilitada, cando menos, seis días antes da data límite fixada para a recepción de ofertas, sempre que a petición fose presentada coa antelación que o órgano de contratación, atendidas as circunstancias do contrato e do procedemento, sinalase nos pregos.

3. Cando os pregos e a documentación ou a información complementaria, malia térense solicitado ao seu debido tempo, non se proporcionasen nos prazos fixados ou cando as ofertas soamente poidan realizarse despois dunha visita sobre o terreo ou logo de consulta "in situ" da documentación que se achegue ao prego, os prazos para a recepción de ofertas prorrogáranse de forma que todos os interesados afectados poidan ter coñecemento de toda a información necesaria para formular as ofertas.

Artigo 143. *Prazos para a presentación de proposicións.*

1. En procedementos de adxudicación de contratos suxeitos a regulación harmonizada, o prazo de presentación de proposicións non será inferior a cincuenta e dous días, contados desde a data do envío do anuncio do contrato á Comisión Europea. Este prazo poderase reducir en cinco días cando se ofrezca acceso por medios electrónicos aos pregos e á documentación complementaria.

De se ter enviado o anuncio previo a que se refire o artigo 125, o prazo de presentación de proposicións poderase reducir ata trinta e seis días, como norma xeral, ou, en casos excepcionais debidamente xustificadas, ata vinte e dous días. Esta redución do prazo só será admisible se o anuncio de información previa se enviou para a súa publicación antes dos cincuenta e dous días e dentro dos doce meses anteriores á data de envío do anuncio de licitación, sempre que nel se incluíse, de estar dispoñible, toda a información exixida para este.

Os prazos sinalados nos dous parágrafos anteriores poderanse reducir en sete días cando os anuncios se pre-

paren e envíen por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos. Esta redución poderase sumar, de ser o caso, á de cinco días prevista no inciso final do primeiro parágrafo.

Nestes procedementos, a publicación da licitación no «Boletín Oficial del Estado» debe facerse, en todo caso, cunha antelación mínima equivalente ao prazo fixado para a presentación das proposicións no número seguinte.

2. Nos contratos das administracións públicas que non estean suxeitos a regulación harmonizada, o prazo de presentación de proposicións non será inferior a quince días, contados desde a publicación do anuncio do contrato. Nos contratos de obras e de concesión de obras públicas, o prazo será, como mínimo, de vinte e seis días.

Artigo 144. *Exame das proposicións e proposta de adxudicación.*

1. O órgano competente para a valoración das proposicións cualificará previamente a documentación a que se refire o artigo 130, que deberá ser presentada polos licitadores en sobre distinto a aquel que conteña a proposición, e procederá posteriormente á apertura e exame das proposicións, formulando a correspondente proposta de adxudicación ao órgano de contratación, unha vez ponderados os criterios que deban aplicarse para efectuar a selección do adxudicatario, e sen prexuízo da intervención do comité de expertos ou do organismo técnico especializado aos cales fai referencia o artigo 134.2 nos casos previstos nel, cuxa avaliación dos criterios que exixan un xuízo de valor vinculará aquel para efectos de formular a proposta. A apertura das proposicións deberase efectuar no prazo máximo dun mes contado desde a data de finalización do prazo para presentar as ofertas. En todo caso, a apertura da oferta económica realizarase en acto público, salvo cando se prevea que na licitación poidan empregarse medios electrónicos.

Cando para a valoración das proposicións deban terse en conta criterios distintos ao do prezo, o órgano competente para iso poderá solicitar, antes de formular a súa proposta, cantos informes técnicos considere precisos. Igualmente, poderanse solicitar estes informes cando sexa necesario verificar que as ofertas cumpren coas especificacións técnicas do prego.

2. A proposta de adxudicación non crea dereito de ningún tipo en favor do licitador proposto fronte á Administración. Non obstante, cando o órgano de contratación non adxudique o contrato de acordo coa proposta formulada deberá motivar a súa decisión.

Artigo 145. *Adxudicación.*

1. Cando o único criterio que se considere para seleccionar o adxudicatario do contrato sexa o do prezo, a adxudicación provisoria deberá recaer no prazo máximo de quince días, contados desde o seguinte ao de apertura das proposicións.

2. Cando para a adxudicación do contrato deban terse en conta unha pluralidade de criterios, o prazo máximo para efectuar a adxudicación provisoria será de dous meses, contados desde a apertura das proposicións, salvo que se establecese outro no prego de cláusulas administrativas particulares.

3. Os prazos indicados nos números anteriores ampliaranse en quince días hábiles cando sexa necesario seguir os trámites a que se refire o artigo 136.3.

4. De non se producir a adxudicación dentro dos prazos sinalados, os licitadores terán dereito a retirar a súa proposición.

SECCIÓN 3.ª PROCEDEMENTO RESTRINXIDO

Artigo 146. *Caracterización.*

No procedemento restrinxido só poderán presentar proposicións aqueles empresarios que, pola súa solicitude e en atención á súa solvencia, sexan seleccionados polo órgano de contratación. Neste procedemento estará prohibida toda negociación dos termos do contrato cos solicitantes ou candidatos.

Artigo 147. *Criterios para a selección de candidatos.*

1. Con carácter previo ao anuncio da licitación, o órgano de contratación deberá ter establecidos os criterios obxectivos de solvencia, de entre os sinalados nos artigos 64 a 68, conforme os cales serán elixidos os candidatos que serán invitados a presentar proposicións.

2. O órgano de contratación sinalará o número mínimo de empresarios aos cales invitará a participar no procedemento, que non poderá ser inferior a cinco. Se así o considera procedente, o órgano de contratación poderá igualmente fixar o número máximo de candidatos aos cales invitará a presentar oferta.

En calquera caso, o número de candidatos invitados debe ser suficiente para garantir unha competencia efectiva.

3. Os criterios ou normas obxectivos e non discriminatorios conforme os cales se seleccionarán os candidatos, así como o número mínimo e, de ser o caso, o número máximo daqueles aos cales se invitará a presentar proposicións, serán indicados no anuncio de licitación.

Artigo 148. *Solicitudes de participación.*

1. Nos procedementos de adxudicación de contratos suxeitos a regulación harmonizada, o prazo de recepción das solicitudes de participación non poderá ser inferior a trinta e sete días, a partir da data do envío do anuncio ao «Diario Oficial de la Unión Europea». Se se trata de contratos de concesión de obra pública, este prazo non poderá ser inferior a cincuenta e dous días. Este prazo poderase reducir en sete días cando os anuncios se envíen por medios electrónicos, informáticos e telemáticos.

Nestes casos, a publicación da licitación no «Boletín Oficial del Estado» debe facerse cunha antelación mínima equivalente ao prazo fixado para a presentación das solicitudes de participación no número seguinte.

2. Se se trata de contratos non suxeitos a regulación harmonizada, o prazo para a presentación de solicitudes de participación será, como mínimo, de dez días, contados desde a publicación do anuncio.

3. As solicitudes de participación deberán ir acompañadas da documentación a que se refire o artigo 130.1.

Artigo 149. *Selección de solicitantes.*

1. O órgano de contratación, unha vez comprobada a personalidade e solvencia dos solicitantes, seleccionará os que deban pasar á seguinte fase, aos cales invitará, simultaneamente e por escrito, a presentar as súas proposicións no prazo que proceda conforme o sinalado no artigo 151.

2. O número de candidatos invitados a presentar proposicións deberá ser igual, cando menos, ao mínimo que, de ser o caso, se fixase previamente. Cando o número de candidatos que cumpran os criterios de selección sexa inferior a ese número mínimo, o órgano de contratación poderá continuar o procedemento cos que reúnan as condicións exixidas, sen que poidan ser invita-

dos empresarios que non solicitasen participar nel ou candidatos que non posúan esas condicións.

Artigo 150. Contido das invitacións e información aos invitados.

1. As invitacións conterán unha referencia ao anuncio de licitación publicado e indicarán a data límite para a recepción de ofertas, o enderezo ao cal deban enviarse e a lingua en que deban estar redactadas, se se admite algunha outra ademais do castelán, os criterios de adxudicación do contrato que se terán en conta e a súa ponderación relativa ou, de ser o caso, a orde decrecente de importancia atribuída a eles, de non figuraren no anuncio de licitación, e o lugar, día e hora da apertura de proposicións.

2. A invitación aos candidatos incluírá un exemplar dos pregos e copia da documentación complementaria, ou conterá as indicacións pertinentes para permitir o acceso a estes documentos, se estes se puxeron directamente á súa disposición por medios electrónicos, informáticos e telemáticos conforme o disposto no número 1 do artigo seguinte.

3. Cando os pregos ou a documentación complementaria consten en poder dunha entidade ou órgano distinto do que tramita o procedemento, a invitación precisará a forma en que pode solicitarse a devandita documentación e, de ser o caso, a data límite para iso, así como o importe e as modalidades de pagamento da cantidade que, de ser o caso, deba aboarse. Os servizos competentes remitirán a dita documentación sen demora aos interesados tras a recepción da súa solicitude.

4. Os órganos de contratación ou os servizos competentes deberán facilitar, antes dos seis días anteriores á data límite fixada para a recepción de ofertas, a información suplementaria sobre os pregos ou sobre a documentación complementaria que lles sexa solicitada coa debida antelación polos candidatos.

5. Será igualmente de aplicación neste procedemento o previsto no artigo 142.3.

Artigo 151. Proposicións.

1. O prazo de recepción de ofertas nos procedementos relativos a contratos suxeitos a regulación harmonizada non poderá ser inferior a corenta días, contados a partir da data de envío da invitación escrita. Este prazo poderase reducir en cinco días cando se ofrezca acceso por medios electrónicos, informáticos e telemáticos aos pregos e á documentación complementaria.

Se se enviou o anuncio previo a que se refire o artigo 125, o prazo poderase reducir, como norma xeral, ata trinta e seis días ou, en casos excepcionais debidamente xustificadas, ata vinte e dous días. Esta redución do prazo só será admisible cando o anuncio de información previa se enviase para a súa publicación antes dos cincuenta e dous días e despois dos doce meses anteriores á data de envío do anuncio de licitación, sempre que nel se incluíse, de estar dispoñible, toda a información exixida para este.

2. Nos procedementos relativos a contratos non suxeitos a regulación harmonizada, o prazo para a presentación de proposicións non será inferior a quince días, contados desde a data de envío da invitación.

Artigo 152. Adxudicación.

Na adxudicación do contrato será de aplicación o previsto nos artigos 144 e 145, salvo o que se refire á necesidade de cualificar previamente a documentación indicada no artigo 130.

SECCIÓN 4.ª PROCEDEMENTO NEGOCIADO

Artigo 153. Caracterización.

1. No procedemento negociado a adxudicación recaerá no licitador xustificadamente elixido polo órgano de contratación, tras efectuar consultas con diversos candidatos e negociar as condicións do contrato con un ou varios deles.

2. O procedemento negociado será obxecto de publicidade previa nos casos previstos no artigo 161, en que será posible a presentación de ofertas en concorrencia por calquera empresario interesado. Nos restantes supostos, non será necesario darlle publicidade ao procedemento, asegurándose a concorrencia mediante o cumprimento do previsto no artigo 162.1.

Subsección 1.ª Supostos de aplicación

Artigo 154. Supostos xerais.

Nos termos que se establecen para cada tipo de contrato nos artigos seguintes, os contratos que celebren as administracións públicas poderán ser adxudicados mediante procedemento negociado nos seguintes casos:

a) Cando as proposicións ou ofertas económicas nos procedementos abertos, restrinxidos ou de diálogo competitivo seguidos previamente sexan irregulares ou inaceptables por teren sido presentadas por empresarios carentes de aptitude, por incumprimento nas ofertas das obrigas legais relativas á fiscalidade, protección do ambiente e condicións de traballo a que se refire o artigo 103, por infrinxiren as condicións para a presentación de variantes ou melloras, ou por incluíren valores anormais ou desproporcionados, sempre que non se modifiquen substancialmente as condicións orixinais do contrato.

b) En casos excepcionais, cando se trate de contratos en que, por razón das súas características ou dos riscos que entrañen, non poida determinarse previamente o prezo global.

c) Cando, tras terse seguido un procedemento aberto ou restrinxido, non se presentase ningunha oferta ou candidatura, ou as ofertas non sexan adecuadas, sempre que as condicións iniciais do contrato non se modifiquen substancialmente. Tratándose de contratos suxeitos a regulación harmonizada, remitirase un informe á Comisión das Comunidades Europeas, se esta así o solicita.

d) Cando, por razóns técnicas ou artísticas ou por motivos relacionados coa protección de dereitos de exclusiva o contrato só se lle poida encomendar a un empresario determinado.

e) Cando unha imperiosa urxencia, resultante de acontecementos imprevisibles para o órgano de contratación e non imputables a el, demande unha pronta execución do contrato que non poida lograrse mediante a aplicación da tramitación de urxencia regulada no artigo 96.

f) Cando o contrato fose declarado secreto ou reservado, ou cando a súa execución deba ir acompañada de medidas de seguranza especiais conforme a lexislación vixente, ou cando o exixa a protección dos intereses esenciais da seguranza do Estado e así se declarase de conformidade co previsto no artigo 13.2.d).

g) Cando se trate de contratos incluídos no ámbito do artigo 296 do Tratado constitutivo da Comunidade Europea.

Artigo 155. Contratos de obras.

Ademais de nos casos previstos no artigo 154, os contratos de obras poderán ser adxudicados por procedemento negociado nos seguintes supostos:

a) Cando as obras se realicen unicamente con fins de investigación, experimentación ou perfeccionamento e non con obxecto de obter unha rendibilidade ou de cubrir os custos de investigación ou de desenvolvemento.

b) Cando se trate de obras complementarias que non figuren no proxecto nin no contrato, ou no proxecto de concesión e o seu contrato inicial, pero que debido a unha circunstancia imprevista pasen a ser necesarias para executar a obra tal e como estaba descrita no proxecto ou no contrato sen modificala, e cuxa execución se lle confíe ao contratista da obra principal ou ao concesionario da obra pública de acordo cos prezos que rexan para o contrato primitivo ou que, de ser o caso, se fixen contraditoriamente, sempre que as obras non poidan separarse técnica ou economicamente do contrato primitivo sen causar grandes inconvenientes á Administración ou que, aínda que resulten separables, sexan estritamente necesarias para o seu perfeccionamento, e que o importe acumulado das obras complementarias non supere o 50 por cento do prezo primitivo do contrato. As demais obras complementarias que non reúnan os requisitos sinalados deberán ser obxecto de contratación independente.

c) Cando as obras consistan na repetición doutras similares adxudicadas por procedemento aberto ou restrinxido ao mesmo contratista polo órgano de contratación, sempre que se axusten a un proxecto base que fose obxecto do contrato inicial adxudicado polos ditos procedementos, que a posibilidade de facer uso deste procedemento estea indicada no anuncio de licitación do contrato inicial e que o importe das novas obras se computase ao fixar a contía total do contrato.

Unicamente se poderá recorrer a este procedemento durante un período de tres anos, a partir da formalización do contrato inicial.

d) En todo caso, cando o seu valor estimado sexa inferior a un millón de euros.

Artigo 156. *Contratos de xestión de servizos públicos.*

Ademais de nos supostos previstos no artigo 154, poderase acudir ao procedemento negociado para adxudicar contratos de xestión de servizos públicos nos seguintes casos:

a) Cando se trate de servizos públicos respecto dos cales non sexa posible promover concorrencia na oferta.

b) Os de xestión de servizos cuxo orzamento de gastos de primeiro establecemento se prevexa inferior a 500.000 euros e o seu prazo de duración sexa inferior a cinco anos.

c) Os relativos á prestación de asistencia sanitaria concertados con medios alleos, derivados dun convenio de colaboración entre as administracións públicas ou dun contrato marco, sempre que este fose adxudicado con suxeición ás normas desta lei.

Artigo 157. *Contratos de subministración.*

Ademais de nos casos previstos no artigo 154, os contratos de subministración poderán ser adxudicados mediante o procedemento negociado nos seguintes supostos:

a) Cando se trate da adquisición de bens mobles integrantes do patrimonio histórico español, logo da súa valoración pola Xunta de Cualificación, Valoración e Exportación de Bens do Patrimonio Histórico Español ou organismo recoñecido para o efecto das comunidades autónomas, que se destinen a museos, arquivos ou bibliotecas.

b) Cando os produtos se fabriquen exclusivamente para fins de investigación, experimentación, estudo ou

desenvolvemento; esta condición non se aplica á produción en serie destinada a establecer a viabilidade comercial do produto ou a recuperar os custos de investigación e desenvolvemento.

c) Cando se trate de entregas complementarias efectuadas polo provedor inicial que constitúan quer unha reposición parcial de subministracións ou instalacións de uso corrente, quer unha ampliación das subministracións ou instalacións existentes, se o cambio de provedor obrigar o órgano de contratación a adquirir material con características técnicas diferentes, dando lugar a incompatibilidades ou a dificultades técnicas de uso e de mantemento desproporcionadas. A duración de tales contratos, así como a dos contratos renovables, non poderá, por regra xeral, ser superior a tres anos.

d) Cando se trate da adquisición en mercados organizados ou bolsas de materias primas de subministracións que coticen neles.

e) Cando se trate dunha subministración concertada en condicións especialmente vantaxosas cun provedor que cese definitivamente nas súas actividades comerciais, ou cos administradores dun concurso, ou a través dun acordo xudicial ou un procedemento da mesma natureza.

f) En todo caso, cando o seu valor estimado sexa inferior a 100.000 euros.

Artigo 158. *Contratos de servizos.*

Ademais de nos casos previstos no artigo 154, os contratos de servizos poderán ser adxudicados por procedemento negociado nos seguintes supostos:

a) Cando, debido ás características da prestación, especialmente nos contratos que teñan por obxecto prestacións de carácter intelectual e nos comprendidos na categoría 6 do anexo II, non sexa posible establecer as súas condicións coa precisión necesaria para adxudicalo por procedemento aberto ou restrinxido.

b) Cando se trate de servizos complementarios que non figuren no proxecto nin no contrato pero que, debido a unha circunstancia imprevista, pasen a ser necesarios para executar o servizo tal e como estaba descrito no proxecto ou no contrato sen modificalo, e cuxa execución se lle confíe ao empresario ao cal se lle adxudicou o contrato principal de acordo cos prezos que rexan para este ou que, de ser o caso, se fixen contraditoriamente, sempre que os servizos non poidan separarse técnica ou economicamente do contrato primitivo sen causar grandes inconvenientes á Administración ou que, aínda que resulten separables, sexan estritamente necesarios para o seu perfeccionamento e que o importe acumulado dos servizos complementarios non supere o 50 por cento do prezo primitivo do contrato. Os demais servizos complementarios que non reúnan os requisitos sinalados deberán ser obxecto de contratación independente.

c) Cando os servizos consistan na repetición doutros similares adxudicados por procedemento aberto ou restrinxido ao mesmo contratista polo órgano de contratación, sempre que se axusten a un proxecto base que fose obxecto do contrato inicial adxudicado polos devanditos procedementos, que a posibilidade de facer uso deste procedemento estea indicada no anuncio de licitación do contrato inicial e que o importe dos novos servizos se computase ao fixar a contía total do contrato.

Unicamente se poderá recorrer a este procedemento durante un período de tres anos, a partir da formalización do contrato inicial.

d) Cando o contrato en cuestión sexa a consecuencia dun concurso e, conforme as normas aplicables, deba ser adxudicado ao gañador. Caso de que existan varios gañadores deberán ser invitados todos eles a participar nas negociacións.

e) En todo caso, cando o seu valor estimado sexa inferior a 100.000 euros.

Artigo 159. *Outros contratos.*

Salvo que se dispoña outra cosa nas normas especiais polas cales se regulen, os restantes contratos das administracións públicas poderán ser adxudicados por procedemento negociado nos casos previstos no artigo 154 e, ademais, cando o seu valor estimado sexa inferior a 100.000 euros.

Subsección 2.ª Tramitación

Artigo 160. *Delimitación da materia obxecto de negociación.*

No prego de cláusulas administrativas particulares determinaranse os aspectos económicos e técnicos que, de ser o caso, deban ser obxecto de negociación coas empresas.

Artigo 161. *Anuncio de licitación e presentación de solicitudes de participación.*

1. Cando se acuda ao procedemento negociado por concorreren as circunstancias previstas nas alíneas a) e b) do artigo 154, na alínea a) do artigo 155, ou na alínea a) do artigo 158, o órgano de contratación deberá publicar un anuncio de licitación na forma prevista no artigo 126.

Poderase prescindir da publicación do anuncio cando se acuda ao procedemento negociado por se teren presentado ofertas irregulares ou inaceptables nos procedementos antecedentes, sempre que na negociación se inclúan todos os licitadores que no procedemento aberto ou restrinxido, ou no procedemento de diálogo competitivo seguido con anterioridade presentasen ofertas conformes cos requisitos formais exixidos, e só eles.

2. Igualmente, nos contratos non suxeitos a regulación harmonizada que poidan ser adxudicados por procedemento negociado por ser a súa contía inferior á indicada nos artigos 155, alínea d), 156, alínea b), 157, alínea f), 158, alínea e) e 159, deberán publicarse anuncios conforme o previsto no artigo 126 cando o seu valor estimado sexa superior a 200.000 euros, se se trata de contratos de obras, ou a 60.000 euros, cando se trate doutros contratos.

3. Serán de aplicación ao procedemento negociado, nos casos en que se proceda á publicación de anuncios de licitación, as normas contidas nos artigos 147 a 150, ambos inclusive. Non obstante, caso de que se decida limitar o número de empresas ás cales se invitará a negociar, deberase ter en conta o sinalado no número 1 do artigo seguinte.

Artigo 162. *Negociación dos termos do contrato.*

1. No procedemento negociado será necesario solicitarlle ofertas, cando menos, a tres empresas capacitadas para realizar o obxecto do contrato, sempre que isto sexa posible.

2. Os órganos de contratación poderán articular o procedemento negociado en fases sucesivas, co fin de reduciren progresivamente o número de ofertas a negociar mediante a aplicación dos criterios de adxudicación sinalados no anuncio de licitación ou no prego de condicións, indicándose nestes se se vai facer uso desta facultade. O número de solucións que cheguen ata a fase final deberá ser o suficientemente amplo como para garantir unha competencia efectiva, sempre que se presentase un número suficiente de solucións ou de candidatos adecuados.

3. Durante a negociación, os órganos de contratación velarán por que todos os licitadores reciban igual trato. En particular, non facilitarán, de forma discriminatoria, información que lles poida dar vantaxes a determinados licitadores con respecto ao resto.

4. Os órganos de contratación negociarán cos licitadores as ofertas que estes presentasen para adaptalas aos requisitos indicados no prego de cláusulas administrativas particulares e no anuncio de licitación, de ser o caso, e nos posibles documentos complementarios, co fin de identificar a oferta economicamente máis vantaxosa.

5. No expediente deberase deixar constancia das invitacións cursadas, das ofertas recibidas e das razóns para a súa aceptación ou rexeitamento.

SECCIÓN 5.ª DIÁLOGO COMPETITIVO

Artigo 163. *Caracterización.*

1. No diálogo competitivo, o órgano de contratación dirixe un diálogo cos candidatos seleccionados, logo de solicitude destes, a fin de desenvolver unha ou varias solucións susceptibles de satisfacer as súas necesidades e que servirán de base para que os candidatos elixidos presenten unha oferta.

2. Os órganos de contratación poderán establecer primas ou compensacións para os participantes no diálogo.

Artigo 164. *Supostos de aplicación.*

1. O diálogo competitivo poderá ser utilizado no caso de contratos particularmente complexos, cando o órgano de contratación considere que o uso do procedemento aberto ou o do restrinxido non permite unha adecuada adxudicación do contrato.

2. Para estes efectos, considerarase que un contrato é particularmente complexo cando o órgano de contratación non se encontre obxectivamente capacitado para definir, conforme as alíneas b), c) ou d) do número 3 do artigo 101, os medios técnicos aptos para satisfacer as súas necesidades ou obxectivos, ou para determinar a cobertura xurídica ou financeira dun proxecto.

3. Os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado a que se refire o artigo 11 serán adxudicados por este procedemento, sen prexuízo de que poida seguirse o procedemento negociado con publicidade no caso previsto no artigo 154.a).

Artigo 165. *Apertura do procedemento e solicitudes de participación.*

1. Os órganos de contratación publicarán un anuncio de licitación no cal darán a coñecer as súas necesidades e requisitos, que definirán no dito anuncio ou nun documento descritivo.

2. Serán de aplicación neste procedemento as normas contidas nos artigos 147 a 149, ambos inclusive. Non obstante, caso de que se decida limitar o número de empresas ás cales se invitará a tomar parte no diálogo, este non poderá ser inferior a tres.

3. As invitacións a tomar parte no diálogo conterán unha referencia ao anuncio de licitación publicado e indicarán a data e o lugar de inicio da fase de consulta, a lingua ou linguas utilizables, se se admite algunha outra, ademais do castelán, os documentos relativos ás condicións de aptitude que, de ser o caso, se deban achegar, e a ponderación relativa dos criterios de adxudicación do contrato ou, de ser o caso, a orde decrecente de importancia dos ditos criterios, de non

figuraren no anuncio de licitación. Serán aplicables as disposicións dos números 2 a 5 do artigo 150, en canto á documentación que debe acompañar as invitacións, ben que as referencias aos pregos deben entenderse feitas ao documento descritivo e o prazo límite previsto no número 4 para facilitar información suplementaria entenderase referido aos seis días anteriores á data fixada para o inicio da fase de diálogo.

Artigo 166. *Diálogo cos candidatos.*

1. O órgano de contratación desenvolverá, cos candidatos seleccionados, un diálogo cuxo fin será determinar e definir os medios adecuados para satisfacer as súas necesidades. No transcurso deste diálogo poderanse debater todos os aspectos do contrato cos candidatos seleccionados.

2. Durante o diálogo, o órgano de contratación daralles un trato igual a todos os licitadores e, en particular, non facilitará, de forma discriminatoria, información que lles poida dar vantaxes a determinados licitadores con respecto ao resto.

O órgano de contratación non lles poderá revelar aos demais participantes as solucións propostas por un participante ou outros datos confidenciais que este lle comunique sen acordo previo deste.

3. O procedemento poderase articular en fases sucesivas, a fin de reducir progresivamente o número de solucións a examinar durante a fase de diálogo mediante a aplicación dos criterios indicados no anuncio de licitación ou no documento descritivo, indicándose nestes se se vai facer uso desta posibilidade. O número de solucións que se examinen na fase final deberá ser o suficientemente amplo como para garantir unha competencia efectiva entre elas, sempre que se presentase un número suficiente de solucións ou de candidatos adecuados.

4. O órgano de contratación proseguirá o diálogo ata que se encontre en condicións de determinar, despois de comparalas, se é preciso, as solucións que poidan responder ás súas necesidades.

Tras declarar cerrado o diálogo e informar disto a todos os participantes, o órgano de contratación invitará a que presenten a súa oferta final, baseada na solución ou solucións presentadas e especificadas durante a fase de diálogo, indicando a data límite, o enderezo ao cal deba enviarse e a lingua ou linguas en que poidan estar redactadas, se se admite algunha outra ademais do castelán.

Artigo 167. *Presentación e exame das ofertas.*

1. As ofertas deben incluír todos os elementos requiridos e necesarios para a realización do proxecto.

O órgano de contratación poderá solicitar precisións ou aclaracións sobre as ofertas presentadas, axustes nelas ou información complementaria relativa a elas, sempre que isto non supoña unha modificación dos seus elementos fundamentais que implique unha variación que poida falsear a competencia ou ter un efecto discriminatorio.

2. O órgano de contratación avaliará as ofertas presentadas polos licitadores en función dos criterios de adxudicación establecidos no anuncio de licitación ou no documento descritivo e seleccionará a oferta economicamente máis vantaxosa. Para esta valoración deberán tomar en consideración, necesariamente, varios criterios, sen que sexa posible adxudicar o contrato unicamente baseándose no prezo ofertado.

3. O órgano de contratación poderalle requirir ao licitador cuxa oferta se considere máis vantaxosa economicamente que aclare determinados aspectos desta ou

ratifique os compromisos que nela figuran, sempre que con isto non se modifiquen elementos substanciais da oferta ou da licitación, se falsee a competencia, ou se produza un efecto discriminatorio.

SECCIÓN 6.ª NORMAS ESPECIAIS APLICABLES AOS CONCURSOS DE PROXECTOS

Artigo 168. *Ámbito de aplicación.*

1. Son concursos de proxectos os procedementos encamiñados á obtención de planos ou proxectos, principalmente nos campos da arquitectura, o urbanismo, a enxeñaría e o procesamento de datos, a través dunha selección que, tras a correspondente licitación, se lle encomenda a un xurado.

2. As normas desta sección aplicaranse aos concursos de proxectos que respondan a un dos tipos seguintes:

a) Concursos de proxectos organizados no marco dun procedemento de adxudicación dun contrato de servizos.

b) Concursos de proxectos con primas de participación ou pagamentos aos participantes.

3. Non se aplicarán as normas desta sección aos concursos de proxectos que estean en casos equiparables aos previstos no artigo 4 e no número 2 do artigo 13.

4. Considéranse suxeitos a regulación harmonizada os concursos de proxectos cuxa contía sexa igual ou superior aos límites fixados no artigo 16 en función do órgano que efectúe a convocatoria.

A contía dos concursos de proxectos calcularase tendo en conta o valor estimado do contrato de servizos e as eventuais primas de participación ou pagamentos aos participantes, no caso da alínea a) do número 2 e, no caso previsto na alínea b), o importe total dos pagamentos e primas, e incluíndo o valor estimado do contrato de servizos que puider adxudicarse posteriormente conforme a alínea e) do artigo 158, se o órgano de contratación non exclúe esta adxudicación no anuncio do concurso.

Artigo 169. *Bases do concurso.*

As normas relativas á organización dun concurso de proxectos estableceranse de conformidade co regulado nesta sección e poranse á disposición dos que estean interesados en participar nel.

Artigo 170. *Participantes.*

No caso de que se decida limitar o número de participantes, a selección destes deberase efectuar aplicando criterios obxectivos, claros e non discriminatorios, sen que o acceso á participación poida limitarse a un determinado ámbito territorial, ou a persoas físicas con exclusión das xurídicas ou á inversa. En calquera caso, ao fixar o número de candidatos invitados a participar, deberase ter en conta a necesidade de garantir unha competencia real.

Artigo 171. *Publicidade.*

1. A licitación do concurso de proxectos publicarase na forma prevista no artigo 126.

2. Os resultados do concurso publicaranse na forma prevista no artigo 138.

Artigo 172. Decisión do concurso.

1. O xurado estará composto por persoas físicas independentes dos participantes no concurso de proxectos.

2. Cando se exixa unha cualificación profesional específica para participar nun concurso de proxectos, cando menos un terzo dos membros do xurado deberá posuír esa cualificación ou outra equivalente.

3. O xurado adoptará as súas decisións ou ditames con total independencia, sobre a base de proxectos que lle serán presentados de forma anónima, e atendendo unicamente aos criterios indicados no anuncio de celebración do concurso.

4. O xurado terá autonomía de decisión ou de ditame.

5. O xurado fará constar nun informe, asinado polos seus membros, a clasificación dos proxectos, tendo en conta os méritos de cada proxecto, xunto coas súas observacións e calquera aspecto que requira aclaración.

6. Deberase respectar o anonimato ata que o xurado emita o seu ditame ou decisión.

7. De ser necesario, poderase invitar os participantes a que respondan a preguntas que o xurado incluíse na acta para aclarar calquera aspecto dos proxectos, debendo levantarse unha acta completa do diálogo entre os membros do xurado e os participantes.

8. Coñecido o ditame do xurado e tendo en conta o contido da clasificación e da acta a que se refire o artigo anterior, o órgano de contratación procederá á adxudicación, que deberá ser motivada se non se axusta á proposta ou propostas do xurado.

9. No non previsto por esta sección o concurso dos proxectos rexerese polas disposicións reguladoras da contratación de servizos.

CAPÍTULO II**Adxudicación doutros contratos do sector público****SECCIÓN 1.ª NORMAS APLICABLES POLOS PODERES ADXUDICADORES QUE NON TEÑAN O CARÁCTER DE ADMINISTRACIÓN PÚBLICA****Artigo 173. Delimitación xeral.**

Os poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas aplicarán, para a adxudicación dos seus contratos, as normas desta sección.

Artigo 174. Adxudicación dos contratos suxeitos a regulación harmonizada.

1. A adxudicación dos contratos suxeitos a regulación harmonizada rexerese polas normas establecidas no capítulo anterior coas seguintes adaptacións:

a) Non serán de aplicación as normas establecidas no segundo parágrafo do número 2 do artigo 134 sobre intervención do comité de expertos para a valoración de criterios subxectivos, nos números 1 e 2 do artigo 136 sobre criterios para apreciar o carácter anormal ou desproporcionado das ofertas, no artigo 140 sobre formalización dos contratos, no artigo 144 sobre exame das proposicións e proposta de adxudicación, e no artigo 156 sobre os supostos en que é posible acudir a un procedemento negociado para adxudicar contratos de xestión de servizos públicos.

b) Non será preciso publicar as licitacións e adxudicacións nos diarios oficiais nacionais a que se refiren o parágrafo primeiro do número 1 do artigo 126 e o parágrafo primeiro do número 2 do artigo 138, entendéndose que se satisfai o principio de publicidade mediante a

publicación efectuada no «Diario Oficial de la Unión Europea» e a inserción da correspondente información na plataforma de contratación a que se refire o artigo 309 ou no sistema equivalente xestionado pola Administración pública da cal dependa a entidade contratante, sen prexuízo da utilización de medios adicionais con carácter voluntario.

2. De resultar impracticable, por razóns de urxencia, o cumprimento dos prazos mínimos establecidos, será de aplicación o previsto no artigo 96.2.b) sobre redución de prazos.

Artigo 175. Adxudicación dos contratos que non estean suxeitos a regulación harmonizada.

Na adxudicación de contratos non suxeitos a regulación harmonizada serán de aplicación as seguintes disposicións:

a) A adxudicación estará sometida, en todo caso, aos principios de publicidade, concorrencia, transparencia, confidencialidade, igualdade e non-discriminación.

b) Os órganos competentes das entidades a que se refire esta sección aprobarán unhas instrucións, de obrigado cumprimento no seu ámbito interno, en que se regulen os procedementos de contratación de forma que quede garantida a efectividade dos principios enunciados na alínea anterior e que o contrato é adxudicado a quen presente a oferta economicamente máis vantaxosa. Estas instrucións deben pórse á disposición de todos os interesados en participar nos procedementos de adxudicación de contratos regulados por elas, e publicarse no perfil de contratante da entidade.

No ámbito do sector público estatal, a aprobación das instrucións requirirá o informe previo da Avogacía do Estado.

c) Entenderanse cumpridas as exixencias derivadas do principio de publicidade coa inserción da información relativa á licitación dos contratos cuxo importe supere os 50.000 euros no perfil do contratante da entidade, sen prexuízo de que as instrucións internas de contratación poidan arbitrar outras modalidades, alternativas ou adicionais, de difusión.

SECCIÓN 2.ª NORMAS APLICABLES POR OUTROS ENTES, ORGANISMOS E ENTIDADES DO SECTOR PÚBLICO**Artigo 176. Réxime de adxudicación de contratos.**

1. Os entes, organismos e entidades do sector público que non teñan a consideración de poderes adxudicadores deberanse axustar, na adxudicación dos contratos, aos principios de publicidade, concorrencia, transparencia, confidencialidade, igualdade e non-discriminación.

2. A adxudicación dos contratos deberase efectuar de forma que recaia na oferta economicamente máis vantaxosa.

3. Nas instrucións internas en materia de contratación que aproben estas entidades disporase o necesario para asegurar a efectividade dos principios enunciados no número 1 deste artigo e a directriz establecida no número 2. Estas instrucións deben pórse á disposición de todos os interesados en participar nos procedementos de adxudicación de contratos regulados por elas, e publicarse no perfil de contratante da entidade.

No ámbito do sector público estatal, estas instrucións deberán ser sometidas a informe, antes da súa aprobación, do órgano a que corresponda o asesoramento xurídico da correspondente entidade.

SECCIÓN 3.ª NORMAS APLICABLES NA ADXUDICACIÓN DE CONTRATOS SUBVENCIONADOS

Artigo 177. *Adxudicación de contratos subvencionados.*

A adxudicación dos contratos subvencionados a que se refire o artigo 17 desta lei rexerá polas normas establecidas no artigo 174.

TÍTULO II

Racionalización técnica da contratación

CAPÍTULO I

Normas xerais

Artigo 178. *Sistemas para a racionalización da contratación das administracións públicas.*

Para racionalizar e ordenar a adxudicación de contratos as administracións públicas poderán concluír acordos marco, articular sistemas dinámicos, ou centralizar a contratación de obras, servizos e subministracións en servizos especializados, conforme as normas deste título.

Artigo 179. *Sistemas para a racionalización da contratación doutras entidades do sector público.*

Os sistemas para a racionalización da contratación que establezan as entidades do sector público que non teñan o carácter de administracións públicas nas súas normas e instrucións propias, deberanse axustar ás disposicións deste título para a adxudicación de contratos suxeitos a regulación harmonizada.

CAPÍTULO II

Acordos marco

Artigo 180. *Funcionalidade e límites.*

1. Os órganos de contratación do sector público poderán concluír acordos marco con un ou varios empresarios co fin de fixaren as condicións a que se deberán axustar os contratos que pretendan adxudicar durante un período determinado, sempre que o recurso a estes instrumentos non se efectúe de forma abusiva ou de modo que a competencia se vexa obstaculizada, restrinxida ou falseada.

2. Cando o acordo marco se conclúa con varios empresarios, o número destes deberá ser, cando menos, de tres, sempre que exista un número suficiente de interesados que se axusten aos criterios de selección ou de ofertas admisibles que respondan aos criterios de adxudicación.

3. A duración dun acordo marco non poderá exceder os catro anos, salvo en casos excepcionais, debidamente xustificadas.

Artigo 181. *Procedemento de celebración de acordos marco.*

1. Para a celebración dun acordo marco seguiranse as normas de procedemento establecidas no libro II, e no capítulo I do título I deste libro.

2. A celebración do acordo marco publicarase no perfil de contratante do órgano de contratación e, nun prazo non superior a corenta e oito días, publicarase ademais no «Boletín Oficial del Estado» ou nos respectivos

diarios ou boletíns oficiais das comunidades autónomas ou das provincias. A posibilidade de adxudicar contratos suxeitos a regulación harmonizada con base no acordo marco estará condicionada a que no prazo de corenta e oito días desde a súa celebración fose remitido o correspondente anuncio ao «Diario Oficial de la Unión Europea» e efectuada a súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

3. Nos casos a que se refire o artigo 137.2, o órgano de contratación poderá non publicar determinada información relativa á celebración do acordo marco, xustificándoo debidamente no expediente.

Artigo 182. *Adxudicación de contratos baseados nun acordo marco.*

1. Só se poderán celebrar contratos baseados nun acordo marco entre os órganos de contratación e as empresas que fosen orixinariamente partes naquel. Nestes contratos, en particular no caso previsto no número 3 deste artigo, as partes non poderán, en ningún caso, introducir modificacións substanciais respecto dos termos establecidos no acordo marco.

2. Os contratos baseados no acordo marco serán adxudicados de acordo co previsto nos números 3 e 4 deste artigo.

3. Cando o acordo marco se conclúe cun único empresario, os contratos baseados naquel adxudicarase conforme os termos establecidos nel. Os órganos de contratación poderán consultar por escrito co empresario, pedíndolle, se for necesario, que complete a súa oferta.

4. Cando o acordo marco se celebre con varios empresarios, a adxudicación dos contratos baseados nel efectuarase aplicando os termos fixados no propio acordo marco, sen necesidade de convocar as partes a unha nova licitación.

Cando non todos os termos estean establecidos no acordo marco, a adxudicación dos contratos efectuarase convocando as partes a unha nova licitación, na cal se tomarán como base os mesmos termos, formulándoos de maneira máis precisa, de ser necesario, e, de haber lugar, outros a que se refiran as especificacións do acordo marco, conforme o procedemento seguinte:

a) Por cada contrato que deba adxudicarse, consultarase por escrito con todas as empresas capaces de realizar o obxecto do contrato; non obstante, cando os contratos que se pretenden adxudicar non estean suxeitos, por razón do seu obxecto e contía, a procedemento harmonizado, o órgano de contratación poderá decidir, xustificándoo debidamente no expediente, non estender esta consulta á totalidade dos empresarios que sexan parte do acordo marco, sempre que, como mínimo, solicite ofertas a tres deles.

b) Concederáse un prazo suficiente para presentar as ofertas relativas a cada contrato específico, tendo en conta factores tales como a complexidade do obxecto do contrato e o tempo necesario para o envío da oferta.

c) As ofertas presentarase por escrito e o seu contido será confidencial ata o momento fixado para a súa apertura.

d) De forma alternativa ao sinalado nas alíneas anteriores, o órgano de contratación poderá abrir unha poxa electrónica para a adxudicación do contrato conforme o establecido no artigo 132.

e) O contrato adxudicáraselle ao licitador que presentase a mellor oferta, valorada segundo os criterios detallados no acordo marco.

f) Se o considera oportuno, o órgano de contratación poderá decidir a publicación da adxudicación conforme o previsto no artigo 138.

CAPÍTULO III

Sistemas dinámicos de contratación Artigo 183. *Funcionalidade e límites.*

1. Os órganos de contratación do sector público poderán articular sistemas dinámicos para a contratación de obras, servizos e subministracións de uso corrente cuxas características, xeralmente dispoñibles no mercado, satisfagan as súas necesidades, sempre que o recurso a estes instrumentos non se efectúe de forma que a competencia se vexa obstaculizada, restrinxida ou falseada.

2. A duración dun sistema dinámico de contratación non poderá exceder os catro anos, salvo en casos excepcionais debidamente xustificadas.

Artigo 184. *Implementación.*

1. O sistema dinámico de contratación desenvolveuse de acordo coas normas do procedemento aberto ao longo de todas as súas fases e ata a adxudicación dos correspondentes contratos, que se efectuará na forma prevista no artigo 186. Todos os licitadores que cumpran os criterios de selección e que presentasen unha oferta indicativa que se axuste ao sinalado nos pregos serán admitidos no sistema.

2. Para a implementación dun sistema dinámico de contratación observaranse as seguintes normas:

a) O órgano de contratación deberá publicar un anuncio de licitación, na forma establecida no artigo 126, no cal deberá indicar expresamente que pretende articular un sistema dinámico de contratación.

b) Nos pregos deberase precisar, ademais dos demais datos que resulten pertinentes, a natureza dos contratos que se poderán celebrar mediante o sistema, e toda a información necesaria para incorporarse a el e, en particular, a relativa ao equipamento electrónico utilizado e aos arranxos e especificacións técnicas de conexión.

c) Desde a publicación do anuncio e ata a expiración do sistema, ofrecerase acceso sen restrición, directo e completo, por medios electrónicos, informáticos e telemáticos, aos pregos e á documentación complementaria. No anuncio a que se refire a alínea a) anterior, indicarase o enderezo da internet en que estes documentos poden consultarse.

3. O desenvolvemento do sistema e a adxudicación dos contratos no marco deste deberanse efectuar, exclusivamente, por medios electrónicos, informáticos e telemáticos.

4. A participación no sistema será gratuíta para as empresas, ás cales non se lles poderá cargar ningún gasto.

Artigo 185. *Incorporación de empresas ao sistema.*

1. Durante a vixencia do sistema, todo empresario interesado poderá presentar unha oferta indicativa para efectos de ser incluído nel.

2. A avaliación das ofertas indicativas deberase efectuar nun prazo máximo de quince días a partir da súa presentación. Este prazo poderá ser prorrogado polo órgano de contratación sempre que, entremetres, non convoque unha nova licitación.

3. O órgano de contratación deberalle comunicar ao licitador a súa admisión no sistema dinámico de contratación, ou o rexeitamento da súa oferta indicativa, que só procederá en caso de que a oferta non se axuste ao establecido no prego, no prazo máximo de dous días desde que se efectúe a avaliación da súa oferta indicativa.

4. As ofertas indicativas poderán ser melloradas en calquera momento sempre que sigan a ser conformes co prego.

Artigo 186. *Adxudicación de contratos no marco dun sistema dinámico de contratación.*

1. Cada contrato específico que se pretenda adxudicar no marco dun sistema dinámico de contratación deberá ser obxecto dunha licitación.

2. Cando, por razón da súa contía, os contratos que se pretenden adxudicar estean suxeitos a regulación harmonizada, antes de proceder á licitación os órganos de contratación publicarán un anuncio simplificado, nos medios que se detallan no artigo 126, invitando calquera empresario interesado a presentar unha oferta indicativa, nun prazo non inferior a quince días, que se computarán desde o envío do anuncio á Unión Europea. Ata que se conclúa a avaliación das ofertas indicativas presentadas en prazo non se poderán convocar novas licitacións.

3. Todos os empresarios admitidos no sistema serán invitados a presentar unha oferta para o contrato específico que se estea a licitar, para o cal se lles concederá un prazo suficiente, que se fixará tendo en conta o tempo que razoablemente poida ser necesario para preparala, atendida a complexidade do contrato. O órgano de contratación poderá, así mesmo, abrir unha poxa electrónica conforme o establecido no artigo 132.

4. O contrato adxudicaráselle ao licitador que presentase a mellor oferta, valorada de acordo cos criterios sinalados no anuncio de licitación a que se refire o artigo 184.2.a). Estes criterios deberán ser precisados na invitación a que se refire o número anterior.

5. O resultado do procedemento deberá ser anunciado dentro dos corenta e oito días seguintes á adxudicación de cada contrato, na forma prevista no número 1 do artigo 138, sendo igualmente de aplicación o previsto no seu número 4. Non obstante, estes anuncios poderanse agrupar trimestralmente, caso en que o prazo de corenta e oito días se computará desde a terminación do trimestre.

CAPÍTULO IV

Centrais de contrataciónSECCIÓN 1.ª **NORMAS XERAIS**Artigo 187. *Funcionalidade e principios de actuación.*

1. As entidades do sector público poderán centralizar a contratación de obras, servizos e subministracións, atribuíndolle a servizos especializados.

2. As centrais de contratación poderán actuar adquirindo subministracións e servizos para outros órganos de contratación, ou adxudicando contratos ou celebrando acordos marco para a realización de obras, subministracións ou servizos destinados a eles.

3. As centrais de contratación suxeitaranse, na adxudicación dos contratos e acordos marco que celebren, ás disposicións desta lei e ás súas normas de desenvolvemento.

Artigo 188. *Creación de centrais de contratación polas comunidades autónomas e entidades locais.*

1. A creación de centrais de contratación polas comunidades autónomas, así como a determinación do tipo de contratos e o ámbito subxectivo a que se estenden, efectuarase na forma que prevexan as normas de desenvolvemento desta lei que aquelas diten no exercicio das súas competencias.

2. No ámbito da Administración local, as deputacións provinciais poderán crear centrais de contratación por acordo do Pleno.

Artigo 189. Adhesión a sistemas externos de contratación centralizada.

1. As comunidades autónomas e as entidades locais, así como os organismos autónomos e entes públicos dependentes delas, poderanse adherir ao sistema de contratación centralizada estatal regulado no artigo 190, para a totalidade das subministracións, servizos e obras incluídos nel ou só para determinadas categorías deles. A adhesión requirirá a conclusión do correspondente acordo coa Dirección Xeral do Patrimonio do Estado.

2. Igualmente, mediante os correspondentes acordos, as comunidades autónomas e as entidades locais poderanse adherir a sistemas de adquisición centralizada doutras comunidades autónomas ou entidades locais.

3. As sociedades e fundacións e os restantes entes, organismos e entidades do sector público poderanse adherir aos sistemas de contratación centralizada establecidos polas administracións públicas na forma prevista nos números anteriores.

SECCIÓN 2.ª CONTRATACIÓN CENTRALIZADA
NO ÁMBITO ESTATAL

Artigo 190. Réxime xeral.

1. No ámbito da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais, o ministro de Economía e Facenda poderá declarar de contratación centralizada as subministracións, obras e servizos que sexan contratados de forma xeral e con características esencialmente homoxéneas polos diferentes órganos e organismos.

2. A contratación destas subministracións, obras ou servizos deberase efectuar a través da Dirección Xeral do Patrimonio do Estado, que operará, respecto deles, como central de contratación única no ámbito definido no número 1. O financiamento dos correspondentes contratos correrá a cargo do organismo petionario.

3. A contratación de obras, subministracións ou servizos centralizados poderá ser efectuada pola Dirección Xeral do Patrimonio do Estado a través dos seguintes procedementos:

a) Mediante a conclusión do correspondente contrato, que será adxudicado conforme as normas procedementais contidas no capítulo I do título I deste libro.

b) A través do procedemento especial de adopción de tipo. Este procedemento desenvolverase en dúas fases, a primeira das cales terá por obxecto a adopción dos tipos contratables para cada clase de bens, obras ou servizos mediante a conclusión dun acordo marco ou a apertura dun sistema dinámico, mentres que a segunda terá por finalidade a contratación específica, conforme as normas aplicables a cada un dos ditos sistemas contractuais, dos bens, servizos ou obras dos tipos así adoptados que precisen os diferentes órganos e organismos.

Mentres non se produza a adopción de tipos conforme o sinalado no número anterior, ou cando os tipos adoptados non reúnan as características indispensables para satisfacer as necesidades do organismo petionario, a contratación das subministracións, obras ou servizos será efectuada, de acordo coas normas xerais de procedemento, pola Dirección Xeral do Patrimonio do Estado. Non obstante, se a orde pola cal se acorda a centralización destes contratos así o prevé, a contratación poderá ser realizada, de acordo coas normas xerais de competencia e procedemento, polo correspondente órgano de contratación, co informe previo favorable da Dirección Xeral do Patrimonio do Estado.

Cando a contratación das subministracións, servizos ou obras deba efectuarse convocando as partes nun acordo marco a unha nova licitación conforme o previsto nas alíneas a) a d) do número 4 do artigo 182, a consulta por escrito aos empresarios capaces de realizar a prestación, así como a recepción e exame das proposicións, serán responsabilidade do organismo interesado na adxudicación do contrato, que elevará a correspondente proposta á Dirección Xeral do Patrimonio do Estado.

De a adopción de tipo se ter efectuado mediante a articulación dun sistema dinámico de contratación, na adxudicación dos contratos que, por razón da súa contía, non estean suxeitos a un procedemento harmonizado, non reixerá o disposto no artigo 185.2 e no artigo 186.2 sobre a imposibilidade de convocar novas licitacións mentres estea pendente a avaliación das ofertas presentadas.

4. A conclusión pola Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais de acordos marco que teñan por obxecto bens, servizos ou obras non declarados de contratación centralizada requirirá o informe favorable da Dirección Xeral do Patrimonio do Estado, que deberá obterse antes de iniciar o procedemento dirixido á súa adxudicación, cando eses bens, servizos ou obras se contraten de forma xeral e con características esencialmente homoxéneas no referido ámbito. Igualmente, será necesario o informe previo favorable da Dirección Xeral do Patrimonio do Estado para celebrar acordos marco que afecten máis dun departamento ministerial, organismo autónomo ou entidade das mencionadas neste número.

Artigo 191. Adquisición centralizada de equipamentos e sistemas para o tratamento da información.

1. A competencia para adquirir equipamentos e sistemas para o tratamento da información e os seus elementos complementarios ou auxiliares no ámbito definido no número 1 do artigo anterior que non fosen declarados de adquisición centralizada conforme o sinalado nel corresponderalle, en todo caso, ao director xeral do Patrimonio do Estado, oídos os departamentos ministeriais ou organismos interesados na compra en canto ás súas necesidades.

2. O ministro de Economía e Facenda poderalle atribuír a competencia para adquirir os bens a que se refire este artigo a outros órganos da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e entidades públicas estatais, cando circunstancias especiais ou o volume de adquisicións que realicen así o aconsellen.

LIBRO IV

EFFECTOS, CUMPRIMENTO E EXTINCIÓN
DOS CONTRATOS ADMINISTRATIVOS

TÍTULO I

Normas xerais

CAPÍTULO I

Efectos dos contratos

Artigo 192. Réxime xurídico.

Os efectos dos contratos administrativos rexeranse polas normas a que fai referencia o artigo 19.2 e polos

pregos de cláusulas administrativas e de prescricións técnicas, xerais e particulares.

Artigo 193. *Vinculación ao contido contractual.*

Os contratos deberán ser cumpridos a teor das súas cláusulas, sen prexuízo das prerrogativas establecidas pola lexislación en favor das administracións públicas.

CAPÍTULO II

Prerrogativas da Administración pública nos contratos administrativos

Artigo 194. *Enumeración.*

Dentro dos límites e con suxeición aos requisitos e efectos sinalados nesta lei, o órgano de contratación ten a prerrogativa de interpretar os contratos administrativos, resolver as dúbidas que ofrezca o seu cumprimento, modificarlos por razóns de interese público, acordar a súa resolución e determinar os efectos desta.

Artigo 195. *Procedemento de exercicio.*

1. Nos procedementos que se instrúan para a adopción de acordos relativos á interpretación, modificación e resolución do contrato deberáselle dar audiencia ao contratista.

2. Na Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais, os acordos a que se refire o número anterior deberán ser adoptados logo de informe do servizo xurídico correspondente, salvo nos casos previstos nos artigos 87 e 197.

3. Non obstante o anterior, será preceptivo o informe do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma respectiva nos casos de:

a) Interpretación, nulidade e resolución, cando o contratista formule oposición.

b) Modificacións do contrato, cando a contía delas, illada ou conxuntamente, sexa superior a un 20 por cento do prezo primitivo do contrato e este sexa igual ou superior a 6.000.000 de euros.

4. Os acordos que adopte o órgano de contratación porán fin á vía administrativa e serán inmediatamente executivos.

CAPÍTULO III

Execución dos contratos

Artigo 196. *Execución defectuosa e demora.*

1. Os pregos ou o documento contractual poderán prever penalidades para o caso de cumprimento defectuoso da prestación obxecto deste ou para o suposto de incumprimento dos compromisos ou das condicións especiais de execución do contrato que se establecesen conforme os artigos 53.2 e 102.1. Estas penalidades deberán ser proporcionais á gravidade do incumprimento e a súa contía non poderá ser superior ao 10 por cento do orzamento do contrato.

2. O contratista está obrigado a cumprir o contrato dentro do prazo total fixado para a súa realización, así como dos prazos parciais sinalados para a súa execución sucesiva.

3. A constitución en mora do contratista non precisará intimación previa por parte da Administración.

4. Cando o contratista, por causas imputables a el, incorra en demora respecto ao cumprimento do prazo total, a Administración poderá optar indistintamente pola resolución do contrato ou pola imposición das penalidades diarias na proporción de 0,20 euros por cada 1.000 euros do prezo do contrato.

O órgano de contratación poderá acordar a inclusión no prego de cláusulas administrativas particulares dunhas penalidades distintas ás enumeradas no parágrafo anterior cando, atendendo ás especiais características do contrato, se considere necesario para a súa correcta execución e así se xustifique no expediente.

5. Cada vez que as penalidades por demora alcancen un múltiplo do 5 por cento do prezo do contrato, o órgano de contratación estará facultado para proceder á súa resolución ou acordar a continuidade da súa execución con imposición de novas penalidades.

6. A Administración terá a mesma facultade a que se refire o número anterior respecto ao incumprimento por parte do contratista dos prazos parciais, cando se prevea no prego de cláusulas administrativas particulares ou cando a demora no cumprimento daqueles faga presumir razoablemente a imposibilidade de cumprir o prazo total.

7. Cando o contratista, por causas imputables a el, incumpra a execución parcial das prestacións definidas no contrato, a Administración poderá optar, indistintamente, pola súa resolución ou pola imposición das penalidades que, para tales supostos, determine o prego de cláusulas administrativas particulares.

8. As penalidades imporanse por acordo do órgano de contratación, adoptado por proposta do responsable do contrato, de estar designado, que será inmediatamente executivo, e faranse efectivas mediante dedución das cantidades que, en concepto de pagamento total ou parcial, se lle deban aboar ao contratista ou sobre a garantía que, de ser o caso, se constituíse, cando non poidan deducirse das mencionadas certificacións.

Artigo 197. *Resolución por demora e prórroga dos contratos.*

1. No suposto a que se refire o artigo anterior, de a Administración optar pola resolución esta deberá ser acordada polo órgano de contratación ou por aquel que teña atribuída esta competencia nas comunidades autónomas, sen outro trámite preceptivo que a audiencia do contratista e, cando se formule oposición por parte deste, o ditame do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma respectiva.

2. Se o atraso for producido por motivos non imputables ao contratista e este ofrecer cumprir os seus compromisos dándolle prórroga do tempo que se lle sinalara, a Administración concederalle un prazo que será, polo menos, igual ao tempo perdido, a non ser que o contratista pedise outro menor.

Artigo 198. *Indemnización de danos e perdas.*

1. Será obriga do contratista indemnizar todos os danos e perdas que se lles causen a terceiros como consecuencia das operacións que requira a execución do contrato.

2. Cando tales danos e perdas fosen ocasionados como consecuencia inmediata e directa dunha orde da Administración, será esta responsable dentro dos límites sinalados nas leis. Tamén será a Administración responsable dos danos que se causen a terceiros como consecuencia dos vicios do proxecto elaborado por ela mesma no contrato de obras ou no de subministración de fabricación.

3. Os terceiros poderanlle requirir previamente, dentro do ano seguinte á produción do feito, ao órgano de

contratación que, oído o contratista, se pronuncie sobre a cal das partes contratantes lle corresponde a responsabilidade dos danos. O exercicio desta facultade interrompe o prazo de prescrición da acción.

4. A reclamación daqueles será formulada, en todo caso, conforme o procedemento establecido na lexislación aplicable a cada suposto.

Artigo 199. *Principio de risco e ventura.*

A execución do contrato realizarase a risco e ventura do contratista, sen prexuízo do establecido para o de obras no artigo 214, e do pactado nas cláusulas de repartición de risco que se inclúan nos contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado.

Artigo 200. *Pagamento do prezo.*

1. O contratista terá dereito ao aboamento da prestación realizada nos termos establecidos nesta lei e no contrato, conforme o prezo convido.

2. O pagamento do prezo poderase facer de maneira total ou parcial, mediante aboamentos á conta ou, no caso de contratos de tracto sucesivo, mediante pagamento en cada un dos vencementos que se estipulasen.

3. O contratista terá tamén dereito a percibir aboamentos á conta polo importe das operacións preparatorias da execución do contrato e que estean comprendidas no obxecto deste, nas condicións sinaladas nos respectivos pregos, debéndose asegurar os referidos pagamentos mediante a prestación de garantía.

4. A Administración terá a obriga de aboar o prezo dentro dos sesenta días seguintes á data da expedición das certificacións de obras ou dos correspondentes documentos que acrediten a realización total ou parcial do contrato, sen prexuízo do prazo especial establecido no artigo 205.4, e, de se demorar, deberalle aboar ao contratista, a partir do cumprimento do dito prazo de sesenta días, os xuros de demora e a indemnización polos custos de cobramento nos termos previstos na Lei 3/2004, do 29 de decembro, pola que se establecen medidas de loita contra a morosidade nas operacións comerciais. Cando non proceda a expedición de certificación de obra e a data de recibo da factura ou solicitude de pagamento equivalente se preste a dúbida ou sexa anterior á recepción das mercadorías ou á prestación dos servizos, o prazo de sesenta días contarase desde a dita data de recepción ou prestación.

5. Se a demora no pagamento for superior a catro meses, o contratista poderá proceder, de ser o caso, á suspensión do cumprimento do contrato, debendo comunicarlle á Administración, cun mes de antelación, tal circunstancia, para efectos do recoñecemento dos dereitos que poidan derivar da devandita suspensión, nos termos establecidos nesta lei.

6. Se a demora da Administración for superior a oito meses, o contratista terá dereito, así mesmo, a resolver o contrato e ao resarcimento dos prexuízos que como consecuencia disto se lle orixinen.

7. Sen prexuízo do establecido nas normas tributarias e da Seguridade Social, os aboamentos á conta que procedan pola execución do contrato só poderán ser embargados nos seguintes supostos:

a) Para o pagamento dos salarios acreditados polo persoal do contratista na execución do contrato e das cotas sociais derivadas deles.

b) Para o pagamento das obrigas contraídas polo contratista cos subcontratistas e subministradores referidas á execución do contrato.

8. As comunidades autónomas poderán reducir os prazos de sesenta días, catro meses e oito meses establecidos nos números 4, 5 e 6 deste artigo.

Artigo 201. *Transmisión dos dereitos de cobramento.*

1. Os contratistas que, conforme o artigo anterior, teñan dereito de cobramento fronte á Administración, poderán ceder este conforme dereito.

2. Para que a cesión do dereito de cobramento sexa efectiva fronte á Administración, será requisito imprescindible a notificación, que faga fe, a esta do acordo de cesión.

3. A eficacia das segundas e sucesivas cesións dos dereitos de cobramento cedidos polo contratista quedará condicionada ao cumprimento do disposto no número anterior.

4. Unha vez que a Administración teña coñecemento do acordo de cesión, o mandamento de pagamento deberá ser expedido a favor do cesionario. Antes de que a cesión se poña en coñecemento da Administración, os mandamentos de pagamento a nome do contratista ou do cedente producirán efectos liberatorios.

CAPÍTULO IV

Modificación dos contratos

Artigo 202. *Modificacións dos contratos.*

1. Unha vez perfeccionado o contrato, o órgano de contratación só poderá introducir modificacións neste por razóns de interese público e para atender a causas imprevisas, xustificando debidamente a súa necesidade no expediente. Estas modificacións non poderán afectar as condicións esenciais do contrato.

Non terán a consideración de modificacións do contrato as ampliacións do seu obxecto que non poidan ser integradas no proxecto inicial mediante unha corrección deste ou que consistan na realización dunha prestación susceptible de utilización ou aproveitamento independente ou dirixida a satisfacer finalidades novas non previstas na documentación preparatoria do contrato, que deberán ser contratadas de forma separada, podendo aplicarse, de ser o caso, o réxime previsto para a contratación de prestacións complementarias se concorren as circunstancias previstas nos artigos 155 b) e 158 b).

2. A posibilidade de que o contrato sexa modificado e as condicións en que se poderá producir a modificación, de acordo co número anterior, deberán recoller nos pregos e no documento contractual.

3. As modificacións do contrato deberán ser formalizadas conforme o disposto no artigo 140.

4. Nos casos de fusión de empresas en que participe a sociedade contratista, continuará o contrato vixente coa entidade absorbente ou coa resultante da fusión, que quedará subrogada en todos os dereitos e obrigas dimanantes deste. Igualmente, nos supostos de escisión, achega ou transmisión de empresas ou ramas de actividade destas, continuará o contrato coa entidade resultante ou beneficiaria, que quedará subrogada nos dereitos e obrigas dimanantes deste, sempre que teña a solvencia exixida ao acordarse a adxudicación.

Artigo 203. *Suspensión dos contratos.*

1. De a Administración acordar a suspensión do contrato ou esta ter lugar pola aplicación do disposto no artigo 200, levantarase unha acta en que se consignarán as circunstancias que a motivaron e a situación de feito na execución daquel.

2. Acordada a suspensión, a Administración aboarella ao contratista os danos e perdas efectivamente sufridos por este.

CAPÍTULO V

Extinción dos contratos

SECCIÓN 1.ª DISPOSICIÓN XERAL

Artigo 204. *Extinción dos contratos.*

Os contratos extinguíranse por cumprimento ou por resolución.

SECCIÓN 2.ª CUMPRIMENTO DOS CONTRATOS

Artigo 205. *Cumprimento dos contratos e recepción da prestación.*

1. O contrato entenderase cumprido polo contratista unha vez que este realizase, de acordo cos termos daquel e á satisfacción da Administración, a totalidade da prestación.

2. En todo caso, a súa constatación exixirá por parte da Administración un acto formal e positivo de recepción ou conformidade dentro do mes seguinte á entrega ou realización do obxecto do contrato, ou no prazo que se determine no prego de cláusulas administrativas particulares por razón das súas características. Á Intervención da Administración correspondente seralle comunicado, cando isto sexa preceptivo, a data e o lugar do acto, para a súa eventual asistencia en exercicio das súas funcións de comprobación do investimento.

3. Nos contratos fixarase un prazo de garantía, contando desde a data de recepción ou conformidade, transcorrido o cal sen obxeccións por parte da Administración, salvo os supostos en que se estableza outro prazo nesta lei ou noutras normas, quedará extinguida a responsabilidade do contratista. Exceptúanse do prazo de garantía aqueles contratos en que, pola súa natureza ou características, non resulte necesario, o cal se deberá xustificar debidamente no expediente de contratación, consignándose expresamente no prego.

4. Excepto nos contratos de obras, que se rexerán polo disposto no artigo 218, dentro do prazo dun mes, contado desde a data da acta de recepción ou conformidade, deberá acordarse e serlle notificada ao contratista a liquidación correspondente do contrato e aboárselle, de ser o caso, o saldo resultante. De se producir demora no pagamento do saldo de liquidación, o contratista terá dereito a percibir os xuros de demora e mais a indemnización polos custos de cobramento nos termos previstos na Lei 3/2004, do 29 de decembro, pola que se establecen medidas de loita contra a morosidade nas operacións comerciais.

SECCIÓN 3.ª RESOLUCIÓN DOS CONTRATOS

Artigo 206. *Causas de resolución.*

Son causas de resolución do contrato:

a) A morte ou a incapacidade sobrevida do contratista individual ou a extinción da personalidade xurídica da sociedade contratista, sen prexuízo do previsto no artigo 202.3.

b) A declaración de concurso ou a declaración de insolvencia en calquera outro procedemento.

c) O mutuo acordo entre a Administración e o contratista.

d) A non formalización do contrato en prazo.

e) A demora no cumprimento dos prazos por parte do contratista, e o incumprimento do prazo sinalado na alínea d) do número 2 do artigo 96.

f) A demora no pagamento por parte da Administración por prazo superior ao establecido no número 6 do artigo 200, ou o inferior que se fixase ao amparo do seu número 8.

g) O incumprimento das restantes obrigas contractuais esenciais, cualificadas como tales nos pregos ou no contrato.

h) As establecidas expresamente no contrato.

i) As que se sinalen especificamente para cada categoría de contrato nesta lei.

Artigo 207. *Aplicación das causas de resolución.*

1. A resolución do contrato será acordada polo órgano de contratación, de oficio ou por instancia do contratista, de ser o caso, seguindo o procedemento que se estableza nas normas de desenvolvemento desta lei.

2. A declaración de insolvencia en calquera procedemento e, en caso de concurso, a apertura da fase de liquidación, darán sempre lugar á resolución do contrato.

Nos restantes casos, a resolución poderá ser instada por aquela parte á cal non lle sexa imputable a circunstancia que der lugar a ela, sen prexuízo do establecido no número 7 e de que, nos supostos de modificacións que excedan o 20 por cento do prezo inicial do contrato, a Administración tamén poida instar a resolución.

3. Cando a causa de resolución sexa a morte ou a incapacidade sobrevida do contratista individual a Administración poderá acordar a continuación do contrato cos seus herdeiros ou sucesores.

4. A resolución por mutuo acordo só poderá ter lugar cando non concorran outras causas de resolución que sexa imputable ao contratista, e sempre que razóns de interese público fagan innecesaria ou inconveniente a permanencia do contrato.

5. En caso de declaración de concurso e mentres non se produza a apertura da fase de liquidación, a Administración potestativamente continuará o contrato se o contratista presta as garantías suficientes a xuízo daquela para a súa execución.

6. No suposto de demora a que se refire a alínea e) do artigo anterior, se as penalidades a que der lugar a demora no cumprimento do prazo alcanzaren un múltiplo do 5 por cento do importe do contrato, observarase o disposto no artigo 196.4.

7. O incumprimento das obrigas derivadas do contrato por parte da Administración orixinará a resolución daquel só nos casos previstos nesta lei.

Artigo 208. *Efectos da resolución.*

1. Nos supostos de non formalización do contrato en prazo por causas imputables ao contratista será de aplicación o disposto no artigo 140.3.

2. Cando a resolución se produza por mutuo acordo, os dereitos das partes acomodaranse ao validamente estipulado por elas.

3. O incumprimento por parte da Administración das obrigas do contrato determinará para aquela, con carácter xeral, o pagamento dos danos e perdas que por tal causa se lle irroguen ao contratista.

4. Cando o contrato se resolva por incumprimento culpable do contratista, este deberalle indemnizar á Administración os danos e perdas ocasionados. A indemnización farase efectiva, en primeiro termo, sobre a garantía que, de ser o caso, se constituíse, sen prexuízo da subsistencia da responsabilidade do contratista no que se refire ao importe que exceda o da garantía incautada.

5. En todo caso, o acordo de resolución conterá pronunciamiento expreso acerca da procedencia ou non da perda, devolución ou cancelación da garantía que, de ser o caso, estiver constituída.

CAPÍTULO VI

Cesión dos contratos e subcontratación

SECCIÓN 1.ª CESIÓN DOS CONTRATOS

Artigo 209. *Cesión dos contratos.*

1. Os dereitos e obrigas dimanantes do contrato poderanlle ser cedidos polo adxudicatario a un terceiro sempre que as calidades técnicas ou persoais do cedente non fosen razón determinante da adxudicación do contrato.

2. Para que os adxudicatarios poidan ceder os seus dereitos e obrigas a terceiros deberanse cumprir os seguintes requisitos:

- Que o órgano de contratación autorice, de forma previa e expresa, a cesión.
- Que o cedente teña executado, cando menos, un 20 por cento do importe do contrato ou, cando se trate da xestión de servizo público, que efectuase a súa explotación durante, cando menos, unha quinta parte do prazo de duración do contrato.
- Que o cesionario teña capacidade para contratar coa Administración e a solvencia que resulte exigible; deberá estar debidamente clasificado se tal requisito lle foi exixido ao cedente, e non estar incurso nunha causa de prohibición de contratar.
- Que a cesión se formalice, entre o adxudicatario e o cesionario, en escritura pública.

3. O cesionario quedará subrogado en todos os dereitos e obrigas que lle corresponderían ao cedente.

SECCIÓN 2.ª SUBCONTRATACIÓN

Artigo 210. *Subcontratación.*

1. O contratista poderá concertar con terceiros a realización parcial da prestación, salvo que o contrato ou os pregos dispoñan o contrario ou que pola súa natureza e condicións se deduza que aquel debe ser executado directamente polo adxudicatario.

2. A celebración dos subcontratos estará sometida ao cumprimento dos seguintes requisitos:

- Se así se prevé nos pregos ou no anuncio de licitación, os licitadores deberán indicar na oferta a parte do contrato que teñan previsto subcontratar, sinalando o seu importe, e o nome ou o perfil empresarial, definido por referencia ás condicións de solvencia profesional ou técnica, dos subcontratistas aos cales se lles vaia encomendar a súa realización.
- En todo caso, o adxudicatario deberalle comunicar anticipadamente e por escrito á Administración a intención de celebrar os subcontratos, sinalando a parte da prestación que se pretende subcontratar e a identidade do subcontratista, e xustificando suficientemente a aptitude deste para executala por referencia aos elementos técnicos e humanos de que dispón e á súa experiencia. No caso de que o subcontratista tiver a clasificación adecuada para realizar a parte do contrato obxecto da subcontratación, a comunicación desta circunstancia eximirá o contratista da necesidade de xustificar a aptitude daquel. A acreditación da aptitude do subcontratista poderase realizar inmediatamente despois da celebración do subcontrato se esta é necesaria para atender a unha

situación de emerxencia ou que exixa a adopción de medidas urxentes e así se xustifica suficientemente.

c) Se os pregos ou o anuncio de licitación lle impuxesen aos licitadores a obriga de comunicar as circunstancias sinaladas na alínea a), os subcontratos que non se axusten ao indicado na oferta, por se celebraren con empresarios distintos dos indicados nominativamente nela ou por se referiren a partes da prestación diferentes ás sinaladas nela, non se poderán celebrar ata que transcorran vinte días desde que se cursou a notificación e se achegaron as xustificacións a que se refire a alínea b), salvo que con anterioridade fosen autorizados expresamente, sempre que a Administración non tiver notificado dentro deste prazo a súa oposición a eles. Este réxime será igualmente aplicable se os subcontratistas foron identificados na oferta mediante a descrición do seu perfil profesional.

Baixo a responsabilidade do contratista, os subcontratos poderanse concluír sen necesidade de deixar transcorrer o prazo de vinte días se a súa celebración é necesaria para atender a unha situación de emerxencia ou que exixa a adopción de medidas urxentes e así se xustifica suficientemente.

d) Nos contratos de carácter secreto ou reservado, ou naqueles cuxa execución deba ir acompañada de medidas de seguranza especiais de acordo con disposicións legais ou regulamentarias ou cando o exixa a protección dos intereses esenciais da seguranza do Estado, a subcontratación requirirá sempre autorización expresa do órgano de contratación.

e) As prestacións parciais que o adxudicatario subcontrate con terceiros non poderán exceder a porcentaxe que se fixe no prego de cláusulas administrativas particulares. No suposto de que non figure no prego un límite especial, o contratista poderá subcontratar ata unha porcentaxe que non exceda o 60 por cento do importe de adxudicación.

Para o cómputo desta porcentaxe máxima, non se terán en conta os subcontratos concluídos con empresas vinculadas ao contratista principal, entendéndose por tales as que se encontren nalgúns dos supostos previstos no artigo 42 do Código de comercio.

3. A infracción das condicións establecidas no número anterior para proceder á subcontratación, así como a falta de acreditación da aptitude do subcontratista ou das circunstancias determinantes da situación de emerxencia ou das que fan urxente a subcontratación, poderá dar lugar, en todo caso, á imposición ao contratista dunha penalidade de ata un 50 por cento do importe do subcontrato.

4. Os subcontratistas quedarán obrigados só ante o contratista principal, que asumirá, por tanto, a total responsabilidade da execución do contrato fronte á Administración, conforme estritamente os pregos de cláusulas administrativas particulares e os termos do contrato.

O coñecemento que teña a Administración dos subcontratos celebrados en virtude das comunicacións a que se refiren as alíneas b) e c) do número 1 deste artigo, ou a autorización que outorgue no suposto previsto na alínea d) do dito número, non alterarán a responsabilidade exclusiva do contratista principal.

5. En ningún caso poderá ser concertada polo contratista a execución parcial do contrato con persoas inhabilitadas para contratar de acordo co ordenamento xurídico ou comprendidas nalgún dos supostos do artigo 49.

6. O contratista deberá informar os representantes dos traballadores da subcontratación, de acordo coa lexislación laboral.

7. Os órganos de contratación poderanlle impor ao contratista, advertíndoo no anuncio ou nos pregos, a subcontratación con terceiros non vinculados a el de determinadas partes da prestación que non excedan no seu

conxunto o 30 por cento do importe do orzamento do contrato, cando gocen dunha substantividade propia dentro do conxunto que as faga susceptibles de execución separada, por ter que ser realizadas por empresas que contén cunha determinada habilitación profesional ou poder atribuírse a súa realización a empresas cunha clasificación adecuada para realizala.

As obrigas impostas conforme o previsto no parágrafo anterior consideraranse condicións especiais de execución do contrato para os efectos previstos nos artigos 196.1 e 206.g).

Artigo 211. *Pagamentos a subcontratistas e subministradores.*

1. O contratista debe obrigarse a lles aboar aos subcontratistas ou subministradores o prezo pactado nos prazos e condicións que se indican a continuación

2. Os prazos fixados non poderán ser máis desfavorables que os previstos no artigo 200.4 para as relacións entre a Administración e o contratista, e computaranse desde a data de aprobación polo contratista principal da factura emitida polo subcontratista ou o subministrador, con indicación da súa data e do período a que corresponda.

3. A aprobación ou conformidade deberá ser outorgada nun prazo máximo de trinta días desde a presentación da factura. Dentro do mesmo prazo deberanse formular, de ser o caso, os motivos de desconformidade con ela.

4. O contratista deberá aboar as facturas no prazo fixado de conformidade co previsto no número 2. En caso de demora no pagamento, o subcontratista ou o subministrador terá dereito ao cobramento dos xuros de demora e da indemnización polos custos de cobramento nos termos previstos na Lei 3/2004, do 29 de decembro.

5. O contratista poderá pactar cos subministradores e subcontratistas prazos de pagamento superiores aos establecidos neste artigo sempre que o dito pacto non constitúa unha cláusula abusiva de acordo cos criterios establecidos no artigo 9 da Lei 3/2004, do 29 de decembro, e que o pagamento se instrumente mediante un documento negociable que comporte a acción cambiaria, cuxos gastos de desconto ou negociación corran na súa integridade de conta do contratista. Adicionalmente, o subministrador ou subcontratista poderá exixir que o pagamento se garanta mediante aval.

TÍTULO II

Normas especiais para contratos de obras, concesión de obra pública, xestión de servizos públicos, subministracións, servizos e de colaboración entre o sector público e o sector privado

CAPÍTULO I

Contrato de obras

SECCIÓN 1.ª EXECUCIÓN DO CONTRATO DE OBRAS

Artigo 212. *Comprobación da implantación.*

A execución do contrato de obras comezará coa acta de comprobación da implantación. Para tales efectos, dentro do prazo que se consigne no contrato, que non poderá ser superior a un mes desde a data da súa formalización, salvo casos excepcionais xustificados, o servizo da Administración encargada das obras procederá, en presenza do contratista, a efectuar a comprobación da

implantación feita previamente á licitación; redactarase unha acta do resultado, que será asinada por ambas as partes interesadas, e remitiráselle un exemplar dela ao órgano que celebrou o contrato.

Artigo 213. *Execución das obras e responsabilidade do contratista.*

1. As obras executaranse con estrita suxeición ás estipulacións contidas no prego de cláusulas administrativas particulares e ao proxecto que serve de base ao contrato e conforme as instrucións que en interpretación técnica deste lle deren ao contratista o director facultativo das obras e, de ser o caso, o responsable do contrato, nos ámbitos da súa respectiva competencia.

2. Cando as instrucións foren de carácter verbal, deberán ser ratificadas por escrito no máis breve prazo posible, para que sexan vinculantes para as partes.

3. Durante o desenvolvemento das obras e ata que se cumpra o prazo de garantía o contratista é responsable dos defectos que poidan advertirse na construción.

Artigo 214. *Forza maior.*

1. En casos de forza maior e sempre que non exista actuación imprudente por parte do contratista, este terá dereito a unha indemnización polos danos e perdas que se lle tiveren producido.

2. Terán a consideración de casos de forza maior os seguintes:

a) Os incendios causados pola electricidade atmosférica.

b) Os fenómenos naturais de efectos catastróficos, como maremotos, terremotos, erupcións volcánicas, movementos do terreo, temporais marítimos, inundacións ou outros semellantes.

c) Os estragos ocasionados violentamente en tempo de guerra, roubos tumultuosos ou alteracións graves da orde pública.

Artigo 215. *Certificacións e aboamentos á conta.*

1. Para os efectos do pagamento, a Administración expedirá mensualmente, nos primeiros dez días seguintes ao mes a que correspondan, certificacións que comprendan a obra executada durante o dito período de tempo, salvo prevención en contrario no prego de cláusulas administrativas particulares, cuxos aboamentos teñen o concepto de pagamentos á conta suxeitos ás rectificacións e variacións que se produzan na medición final e sen supor de ningún xeito aprobación e recepción das obras que comprenden.

2. O contratista terá tamén dereito a percibir aboamentos á conta sobre o seu importe polas operacións preparatorias realizadas como instalacións e aprovisionamento de materiais ou equipamentos de maquinaria pesada adscritos á obra, nas condicións que se sinalen nos respectivos pregos de cláusulas administrativas particulares e conforme o réxime e os límites que con carácter xeral se determinen regulamentariamente, debendo asegurar os referidos pagamentos mediante a prestación de garantía.

Artigo 216. *Obras por un prezo global e obras con prezo cerrado.*

1. Cando a natureza da obra o permita, poderase establecer o sistema de retribución por un prezo global, sen existencia de prezos unitarios, de acordo co establecido nos números seguintes cando o criterio de retribución se configure como de prezo cerrado ou nas circuns-

tancias e condicións que se determinen nas normas de desenvolvemento desta lei para o resto dos casos.

2. O sistema de retribución por un prezo global poderá, de ser o caso, configurarse como de prezo cerrado, co efecto de que o prezo ofertado polo adxudicatario se manterá invariable e non serán aboables as modificacións do contrato que sexan necesarias para corrir deficiencias ou omisións do proxecto sometido a licitación. Esta disposición non obsta ao dereito do contratista a ser indemnizado polas modificacións do contrato que se acorden conforme o previsto no artigo 217 co fin de atender novas necesidades ou de incorporar novas funcionalidades á obra.

3. A contratación de obras por un prezo global con prezo cerrado requirirá que se cumpran as seguintes condicións:

a) Que así se prevea no prego de cláusulas administrativas particulares do contrato, podendo este establecer que algunhas unidades ou partes da obra se exclúan deste sistema e se aboan por prezos unitarios.

b) As unidades de obra cuxo prezo se vaia aboar conforme este sistema deberán estar previamente definidas no proxecto e terse feita a implantación antes da licitación. O órgano de contratación deberalles garantir aos interesados o acceso ao terreo onde se localizarán as obras, a fin de que poidan realizar sobre el as comprobacións que consideren oportunas con suficiente antelación á data límite de presentación de ofertas.

c) Que o prezo correspondente aos elementos do contrato ou unidades de obra contratados polo sistema de prezo global con prezo cerrado sexa aboado mensualmente, na mesma proporción que a obra executada no mes a que corresponda garde co total da unidade ou elemento de obra de que se trate.

d) Cando, de conformidade co establecido no número 2 do artigo 131, se lles autorice aos licitadores a presentación de variantes ou melloras sobre determinados elementos ou unidades de obra que, de acordo co prego de cláusulas administrativas particulares do contrato, deban ser ofertadas polo prezo cerrado, as citadas variantes deberán ser ofertadas baixo a dita modalidade.

Neste caso, os licitadores ficarán obrigados a presentar un proxecto básico cuxo contido será determinado no prego de cláusulas administrativas particulares do contrato.

O adxudicatario do contrato, no prazo que determine o devandito prego, deberá presentar o proxecto de construción das variantes ou melloras ofertadas, para a súa preceptiva supervisión e aprobación. En ningún caso o prezo ou o prazo da adxudicación sufriran variación como consecuencia da aprobación deste proxecto.

SECCIÓN 2.ª MODIFICACIÓN DO CONTRATO DE OBRAS

Artigo 217. *Modificación do contrato de obras.*

1. Serán obrigatorias para o contratista as modificacións do contrato de obras que, sendo conformes co establecido no artigo 202, produzan aumento, redución ou supresión das unidades de obra ou substitución dunha clase de fábrica por outra, cando esta sexa unha das comprendidas no contrato, sempre que non se encontren nos supostos previstos na alínea e) do artigo 220. En caso de supresión ou redución de obras, o contratista non terá dereito a reclamar ningunha indemnización.

2. Cando as modificacións supoñan a introdución de unidades de obra non comprendidas no proxecto ou cuxas características difiran substancialmente delas, os prezos da súa aplicación serán fixados pola Administración, con audiencia previa do contratista por un prazo mínimo de tres días hábiles. De este non aceptar os prezos fixados, o órgano de contratación poderaas contratar

con outro empresario nos mesmos prezos que tiver fixados ou executalas directamente. A contratación con outro empresario poderase realizar polo procedemento negociado sen publicidade sempre que o seu importe non exceda o 20 por cento do prezo primitivo do contrato.

3. Cando o director facultativo da obra considere necesaria unha modificación do proxecto, solicitará do órgano de contratación autorización para iniciar o correspondente expediente, que se tramitará con carácter de urxencia coas seguintes actuacións:

a) Redacción da modificación do proxecto e aprobación técnica dela.

b) Audiencia do contratista, por un prazo mínimo de tres días.

c) Aprobación do expediente polo órgano de contratación, así como dos gastos complementarios precisos.

Non obstante, poderanse introducir variacións sen necesidade de aprobación previa cando estas consistan na alteración no número de unidades realmente executadas sobre as previstas nas medicións do proxecto, sempre que non representen un incremento do gasto superior ao 10 por cento do prezo primitivo do contrato.

4. Cando a tramitación dunha modificación exixa a suspensión temporal parcial ou total da execución das obras e isto ocasione graves prexuízos para o interese público, o ministro, se se trata da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais, poderá acordar que continúen provisoriamente aquelas tal e como estea previsto na proposta técnica que elabore a dirección facultativa, sempre que o importe máximo previsto non supere o 20 por cento do prezo primitivo do contrato e exista crédito adecuado e suficiente para o seu financiamento.

O expediente de modificación que se tramite para o efecto exixirá exclusivamente a incorporación das seguintes actuacións:

a) Proposta técnica motivada efectuada polo director facultativo da obra, onde figurará o importe aproximado da modificación así como a descrición básica das obras que se van realizar.

b) Audiencia do contratista.

c) Conformidade do órgano de contratación.

d) Certificado de existencia de crédito.

No prazo de seis meses deberá estar aprobado tecnicamente o proxecto, e no de oito meses o expediente da modificación.

Dentro do citado prazo de oito meses executaranse preferentemente, das unidades de obra previstas, aquelas partes que non deban quedar posterior e definitivamente ocultas. A autorización do ministro para iniciar provisoriamente as obras implicará no ámbito da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos e entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social a aprobación do gasto, sen prexuízo dos axustes que deban efectuarse no momento da aprobación do expediente do gasto.

SECCIÓN 3.ª CUMPRIMENTO DO CONTRATO DE OBRAS

Artigo 218. *Recepción e prazo de garantía.*

1. Á recepción das obras, no momento da súa terminación, e para os efectos establecidos no artigo 205.2 concorrerá o responsable do contrato a que se refire o artigo 41 desta lei, se se nomeou, ou un facultativo designado pola Administración representante desta, o facultativo encargado da dirección das obras e o contratista, asistido, se o coida oportuno, do seu facultativo.

Dentro do prazo de tres meses contados a partir da recepción, o órgano de contratación deberá aprobar a certificación final das obras executadas, que lle será aboada ao contratista á conta da liquidación do contrato.

2. Se se encontran as obras en bo estado e de acordo coas prescricións previstas, o funcionario técnico designado pola Administración contratante e representante desta daralas por recibidas, redactarase a correspondente acta e comezará entón o prazo de garantía.

Cando as obras non estean en estado de seren recibidas farase constar así na acta e o director delas sinalará os defectos observados e detallará as instrucións precisas, fixando un prazo para remediar aqueles. Se, transcorrido o dito prazo, o contratista non o efectuou, poderáse lle conceder outro novo prazo improrrogable ou declarar resolto o contrato.

3. O prazo de garantía establecerase no prego de cláusulas administrativas particulares atendendo á natureza e á complexidade da obra e non poderá ser inferior a un ano salvo casos especiais.

Dentro do prazo de quince días anteriores ao cumprimento do prazo de garantía, o director facultativo da obra, de oficio ou por instancia do contratista, redactará un informe sobre o estado das obras. Se este for favorable, o contratista quedará liberado de toda responsabilidade, salvo o disposto no artigo seguinte, e procederase á devolución ou cancelación da garantía, á liquidación do contrato e, de ser o caso, ao pagamento das obrigas pendentes, que deberá efectuarse no prazo de sesenta días. Caso de o informe non ser favorable e os defectos observados se deberen a deficiencias na execución da obra e non ao uso do construído, durante o prazo de garantía, o director facultativo procederá a lle dital as oportunas instrucións ao contratista para a debida reparación do construído, concedéndolle un prazo para iso, durante o cal continuará encargado da conservación das obras, sen dereito a percibir cantidade ningunha por ampliación do prazo de garantía.

4. Non obstante, naquelas obras cuxa perduración non teña finalidade práctica como as de sondaxes e prospeccións que resultasen infrutuosas ou que pola súa natureza exixan traballos que excedan o concepto de mera conservación, como os de dragaxes, non se exixirá prazo de garantía.

5. Poderán ser obxecto de recepción parcial aquelas partes de obra susceptibles de ser executadas por fases que poidan ser entregadas ao uso público, segundo o establecido no contrato.

6. Sempre que por razóns excepcionais de interese público debidamente motivadas no expediente o órgano de contratación acorde a ocupación efectiva das obras ou a súa posta en servizo para o uso público, mesmo sen o cumprimento do acto formal de recepción, desde que concorran as devanditas circunstancias produciranse os efectos e consecuencias propios do acto de recepción das obras e nos termos en que regulamentariamente se establezan.

Artigo 219. *Responsabilidade por vicios ocultos.*

1. Se a obra se arruína con posterioridade á expiración do prazo de garantía por vicios ocultos da construción, debido a incumprimento do contrato por parte do contratista, este responderá dos danos e perdas que se manifesten durante un prazo de quince anos contados desde a recepción.

2. Transcorrido este prazo sen que se manifestase ningún dano ou perda, quedará totalmente extinguida a responsabilidade do contratista.

SECCIÓN 4.ª RESOLUCIÓN DO CONTRATO DE OBRAS

Artigo 220. *Causas de resolución.*

Son causas de resolución do contrato de obras, ademais das sinaladas no artigo 206, as seguintes:

a) A demora na comprobación da implantación, conforme o artigo 212.

b) A suspensión da iniciación das obras por un prazo superior a seis meses por parte da Administración.

c) O desistencia ou a suspensión das obras por un prazo superior a oito meses acordada pola Administración.

d) Os erros materiais que poida conter o proxecto ou orzamento elaborado pola Administración que afecten o orzamento da obra polo menos nun 20 por cento.

e) As modificacións no contrato, aínda que foren sucesivas, que impliquen, illada ou conxuntamente, alteracións do prezo do contrato, en contía superior, en máis ou en menos, ao 20 por cento do prezo primitivo do contrato, con exclusión do imposto sobre o valor engadido, ou representen unha alteración substancial do proxecto inicial.

Artigo 221. *Alteración substancial e suspensión da iniciación da obra.*

1. En relación coa alínea e) do artigo anterior, considerarase alteración substancial, entre outras, a modificación dos fins e características básicas do proxecto inicial, así como a substitución de unidades que afecten, cando menos, o 30 por cento do prezo primitivo do contrato, con exclusión do imposto sobre o valor engadido.

2. Na suspensión da iniciación das obras por parte da Administración, cando esta deixar transcorrer seis meses contados desde aquela sen dital acordo sobre a dita situación e notificarlo ao contratista, este terá dereito á resolución do contrato.

Artigo 222. *Efectos da resolución.*

1. A resolución do contrato dará lugar á comprobación, medición e liquidación das obras realizadas conforme o proxecto, fixando os saldos pertinentes a favor ou en contra do contratista. Será necesaria a citación deste, no domicilio que figure no expediente de contratación, para a súa asistencia ao acto de comprobación e medición.

2. Se se demorar a comprobación da implantación, segundo o artigo 212, dando lugar á resolución do contrato, o contratista só terá dereito a unha indemnización equivalente ao 2 por cento do prezo da adxudicación.

3. No suposto de suspensión da iniciación das obras por parte da Administración por tempo superior a seis meses o contratista terá dereito a percibir por todos os conceptos unha indemnización do 3 por cento do prezo de adxudicación.

4. En caso de desistencia ou suspensión das obras iniciadas por prazo superior a oito meses, o contratista terá dereito ao 6 por cento do prezo das obras deixadas de realizar en concepto de beneficio industrial, entendéndose por obras deixadas de realizar as que resulten da diferenza entre as reflectidas no contrato primitivo e as súas modificacións e as que ata a data de notificación da suspensión se tiveren executado.

5. Cando as obras deban ser continuadas por outro empresario ou pola propia Administración, con carácter de urxencia, por motivos de seguranza ou para evitar a ruína do construído, o órgano de contratación, unha vez que lle notificase ao contratista a liquidación das executadas, poderá acordar a súa continuación, sen prexuízo de

que o contratista poida impugnar a valoración efectuada ante o propio órgano. O órgano de contratación resolverá o que proceda no prazo de quince días.

CAPÍTULO II

Contrato de concesión de obra pública

SECCIÓN 1.ª CONSTRUCCIÓN DAS OBRAS OBXECTO DE CONCESIÓN

Artigo 223. *Modalidades de execución das obras.*

1. As obras serán realizadas conforme o proxecto aprobado polo órgano de contratación e nos prazos establecidos no prego de cláusulas administrativas particulares, e poderán ser executadas con axuda da Administración. A execución da obra que corresponda ao concesionario poderá ser contratada en todo ou en parte con terceiros, de acordo co disposto nesta lei e no prego de cláusulas administrativas particulares.

2. A axuda da Administración na construción da obra poderá consistir na execución pola súa conta de parte dela ou no seu financiamento parcial. No primeiro suposto, a parte de obra que execute deberá presentar características propias que permitan o seu tratamento diferenciado, e deberá ser obxecto, á súa terminación, da correspondente recepción formal. De non dispor outra cousa o prego de cláusulas administrativas particulares, o importe da obra aboaráse de acordo co establecido no artigo 215. No segundo suposto, o importe do financiamento que se outorgue poderase aboar nos termos pactados, durante a execución das obras, de acordo co establecido no artigo 215, ou ben unha vez que aquelas conclúsen, na forma en que se especifica no artigo 237.

Artigo 224. *Responsabilidade na execución das obras por terceiros.*

1. Correspóndelle ao concesionario o control da execución das obras que contrate con terceiros, debendo axustarse o control ao plan que o concesionario elabore e resulte aprobado polo órgano de contratación. Este poderá en calquera momento pedir información sobre a marcha das obras e facer a elas as visitas de inspección que considere oportunas.

2. O concesionario será responsable ante o órgano de contratación das consecuencias derivadas da execución ou resolución dos contratos que celebre con terceiros e responsable, así mesmo, único fronte a estes das mesmas consecuencias.

Artigo 225. *Principio de risco e ventura na execución das obras.*

1. As obras construíranse a risco e ventura do concesionario, de acordo co disposto nos artigos 199 e 214, salvo para aquela parte da obra que puider ser executada por conta da Administración, segundo o previsto no artigo 223.2, caso en que rexerá o réxime xeral previsto para o contrato de obras.

2. Cando o concesionario se demore na execución da obra, xa sexa no cumprimento dos prazos parciais ou do prazo total, e a demora sexa debida a forza maior ou a causa imputable á Administración concedente, aquel terá dereito a unha prórroga no prazo de execución da obra e correlativa e acumulativamente no prazo de concesión, a cal será, polo menos, igual á demora habida, a non ser que pedise unha menor. De o concesionario ser responsable da demora observarase o disposto no réxime de penalidades contido no prego de cláusulas administrativas particulares e nesta lei, sen que a demora poida supor a ampliación do prazo da concesión.

3. Se a concorrencia de forza maior implicar maiores custos para o concesionario a pesar da prórroga que se lle conceda, procederáse a axustar o plan económico-financieiro. Se a forza maior impedir por completo a realización das obras procederáse a resolver o contrato, e o órgano de contratación deberalle aboar ao concesionario o importe total das executadas, así como os maiores custos en que incorrese como consecuencia do endebedamento con terceiros.

Artigo 226. *Modificación do proxecto.*

1. Unha vez perfeccionado o contrato, o órgano de contratación só poderá introducir modificacións no proxecto nos casos previstos e na forma establecida no artigo 202. O plan económico-financieiro da concesión deberá recoller en todo caso, mediante os oportunos axustes, os efectos derivados do incremento ou diminución dos custos.

2. O concesionario poderá solicitar a resolución do contrato cando o órgano de contratación impoña modificacións na fase de execución que incrementen ou diminúan a obra nunha porcentaxe superior ao 20 por cento do importe total das obras inicialmente previsto ou representen unha alteración substancial do proxecto inicial.

Artigo 227. *Comprobación das obras.*

1. Á terminación das obras, e para efectos do seguimento do correcto cumprimento do contrato polo concesionario, procederáse ao levantamento dunha acta de comprobación por parte da Administración concedente. A acta de recepción formal levantarase ao termo da concesión cando se proceda á entrega de bens e instalacións ao órgano de contratación. O levantamento e contido da acta de comprobación axustaranse ao disposto no prego de cláusulas administrativas particulares e os da acta de recepción, ao establecido no artigo 218.

2. Á acta de comprobación xuntaráse un documento de valoración da obra pública executada e, de ser o caso, unha declaración do cumprimento das condicións impostas na declaración de impacto ambiental, que será expedido polo órgano de contratación e no cal se fará constar o investimento realizado.

3. Nas obras financiadas parcialmente pola Administración concedente, mediante aboamentos parciais ao concesionario con base nas certificacións mensuais da obra executada, a certificación final da obra acompañará o documento de valoración e a acta de comprobación a que se refire o número anterior.

4. A aprobación da acta de comprobación das obras polo órgano da Administración concedente levará implícita a autorización para a apertura daquelas ao uso público, comezando desde ese momento o prazo de garantía da obra cando fose executada por terceiros distintos do concesionario, así como a fase de explotación.

SECCIÓN 2.ª DEREITOS E OBRIGAS DO CONCESIONARIO E PRERROGATIVAS DA ADMINISTRACIÓN CONCEDENTE

Subsección 1.ª Dereitos e obrigas do concesionario

Artigo 228. *Dereitos do concesionario.*

Os concesionarios terán os seguintes dereitos:

a) O dereito a explotar a obra pública e a percibir a retribución económica prevista no contrato durante o tempo da concesión.

b) O dereito ao mantemento do equilibrio económico da concesión, na forma e coa extensión previstas no artigo 241.

c) O dereito a utilizar os bens de dominio público da Administración concedente necesarios para a construción, modificación, conservación e explotación da obra pública. Este dereito incluirá o de utilizar, exclusivamente para a construción da obra, as augas que afloren ou os materiais que aparezan durante a súa execución, coa autorización previa da Administración competente, en cada caso, para a xestión do dominio público correspondente.

d) O dereito a solicitar da Administración a tramitación dos procedementos de expropiación forzosa, imposición de servidumes e desafiuzamento administrativo que resulten necesarios para a construción, modificación e explotación da obra pública, así como a realización de cantas accións sexan necesarias para facer viable o exercicio dos dereitos do concesionario.

e) Os bens e dereitos expropiados que queden afectos á concesión serán incorporados ao dominio público.

f) O dereito a ceder a concesión de acordo co previsto no artigo 209 e a hipotecala nas condicións establecidas na lei, coa autorización previa do órgano de contratación en ambos os casos.

g) O dereito a titular os seus dereitos de crédito, nos termos previstos na lei.

h) Calquera outro que lle sexa recoñecido por esta ou outras leis ou polos pregos de condicións.

Artigo 229. *Obrigas do concesionario.*

Serán obrigas xerais do concesionario:

a) Executar as obras conforme o disposto no contrato.

b) Explotar a obra pública, asumindo o risco económico da súa xestión, coa continuidade e nos termos establecidos no contrato ou ordenados posteriormente polo órgano de contratación.

c) Admitir a utilización da obra pública por todo usuario, nas condicións que fosen establecidas de acordo cos principios de igualdade, universalidade e non-discriminación, mediante o aboamento, de ser o caso, da correspondente tarifa.

d) Coidar da boa orde e da calidade da obra pública, e do seu uso, para o cal poderá ditar as oportunas instrucións, sen prexuízo dos poderes de policía que correspondan ao órgano de contratación.

e) Indemnizar os danos que se lles ocasionen a terceiros por mor da execución das obras ou da súa explotación, cando lle sexan imputables de acordo co artigo 198.

f) Protexer o dominio público que quede vinculado á concesión, en especial, preservando os valores ecolóxicos e ambientais daquel.

g) Calquera outra prevista nesta ou outra lei ou no prego de cláusulas administrativas particulares.

Artigo 230. *Uso e conservación da obra pública.*

1. O concesionario deberá coidar da adecuada aplicación das normas sobre uso, policía e conservación da obra pública.

2. O persoal encargado da explotación da obra pública, en ausencia de axentes da autoridade, poderá adoptar as medidas necesarias orientadas á utilización da obra pública, formulando, de ser o caso, as denuncias pertinentes. Para estes efectos, servirán de medio de proba as obtidas polo persoal do concesionario debidamente acreditado e cos medios previamente homologados pola Administración competente, así como calquera outro admitido en dereito.

3. O concesionario poderalles impedir o uso da obra pública a aqueles usuarios que non aboan a tarifa correspondente, sen prexuízo do que, a este respecto, estableza a lexislación sectorial correspondente.

4. O concesionario deberá manter a obra pública de conformidade co que, en cada momento e segundo o progreso da ciencia, dispoña a normativa técnica, ambiental, de accesibilidade e eliminación de barreiras e de seguranza dos usuarios que resulte de aplicación.

5. A Administración poderá incluír nos pregos de condicións mecanismos para medir a calidade do servizo ofrecida polo concesionario, e outorgarlle vantaxes ou penalizacións económicas a este en función deles.

Artigo 231. *Zonas complementarias de explotación comercial.*

1. Atendendo á súa finalidade, as obras públicas poderán incluír, ademais das superficies que sexan precisas segundo a súa natureza, outras zonas ou terreos para a execución de actividades complementarias, comerciais ou industriais que sexan necesarias ou convenientes pola utilidade que prestan aos usuarios das obras e que sexan susceptibles dun aproveitamento económico diferenciado, tales como establecementos de hostalaría, estacións de servizo, zonas de ocio, estacionamentos, locais comerciais e outros susceptibles de explotación.

2. Estas actividades complementarias implantaranse de conformidade co establecido nos pregos xerais ou particulares que rexan a concesión e, de ser o caso, co determinado na lexislación ou o planeamento urbanístico que resulte de aplicación.

3. As correspondentes zonas ou espazos quedarán suxeitos ao principio de unidade de xestión e control da Administración pública concedente e serán explotados conxuntamente coa obra polo concesionario, directamente ou a través de terceiros, nos termos establecidos no oportuno prego da concesión.

Subsección 2.ª Prerrogativas e dereitos da Administración

Artigo 232. *Prerrogativas e dereitos da Administración.*

1. Dentro dos límites e con suxeición aos requisitos e cos efectos sinalados nesta lei, o órgano de contratación ou, de ser o caso, o órgano que se determine na lexislación específica, terá as seguintes prerrogativas e dereitos en relación cos contratos de concesión de obras públicas:

a) Interpretar os contratos e resolver as dúbidas que ofrezca o seu cumprimento.

b) Modificar os contratos por razóns de interese público debidamente xustificadas.

c) Restablecer o equilibrio económico da concesión a favor do interese público, na forma e coa extensión previstas no artigo 241.

d) Acordar a resolución dos contratos nos casos e nas condicións que se establecen nos artigos 245 e 246.

e) Establecer, de ser o caso, as tarifas máximas pola utilización da obra pública.

f) Vixiar e controlar o cumprimento das obrigas do concesionario, para o cal poderá inspeccionar o servizo, as súas obras, instalacións e locais, así como a documentación, relacionados co obxecto da concesión.

g) Asumir a explotación da obra pública nos supostos en que se produza o secuestro da concesión.

h) Imporlle ao concesionario as penalidades pertinentes por razón dos incumprimentos en que incorra.

i) Exercer as funcións de policía no uso e explotación da obra pública nos termos que se establezan na lexislación sectorial específica.

j) Impor con carácter temporal as condicións de utilización da obra pública que sexan necesarias para solucionar situacións excepcionais de interese xeral, aboando a indemnización que, de ser o caso, proceda.

k) Calquera outro dereito recoñecido nesta ou noutras leis.

2. O exercicio das prerrogativas administrativas previstas neste artigo axustarase ao disposto nesta lei e na lexislación específica que resulte de aplicación.

En particular, será preceptivo o ditame do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma respectiva nos casos de interpretación, modificación, nulidade e resolución, cando se formule oposición por parte do concesionario, nas modificacións acordadas na fase de execución das obras que poidan dar lugar á resolución do contrato de acordo co artigo 226.2 e naqueles supostos previstos na lexislación específica.

Artigo 233. *Modificación da obra pública.*

1. O órgano de contratación poderá acordar, cando o interese público o exixa, a modificación da obra pública, se concorren as circunstancias do artigo 202, así como a súa ampliación ou a realización de obras complementarias directamente relacionadas co obxecto da concesión durante a vixencia desta; de ser o caso, procederase á revisión do plan económico-financeiro co obxecto de acomodalo ás novas circunstancias.

2. Toda modificación que afecte o equilibrio económico da concesión rexerese polo disposto no artigo 241.

3. As modificacións que, polas súas características físicas e económicas, permitan a súa explotación independente serán obxecto de nova licitación para a súa construción e explotación.

Artigo 234. *Secuestro da concesión.*

1. O órgano de contratación, logo de audiencia do concesionario, poderá acordar o secuestro da concesión nos casos en que o concesionario non poida facer fronte, temporalmente e con grave dano social, á explotación da obra pública por causas alleas a el ou incorrese nun incumprimento grave das súas obrigas que poña en perigo a dita explotación. O acordo do órgano de contratación seralle notificado ao concesionario e se este, dentro do prazo que se lle fixe, non corrixe a deficiencia executarase o secuestro. Así mesmo, poderase acordar o secuestro nos demais casos recollidos nesta lei cos efectos previstos nela.

2. Efectuado o secuestro, corresponderalle ao órgano de contratación a explotación directa da obra pública e a percepción da contraprestación establecida, podendo utilizar o mesmo persoal e material do concesionario. O órgano de contratación designará un ou varios interventores que substituirán plena ou parcialmente o persoal directivo da empresa concesionaria. A explotación da obra pública obxecto de secuestro efectuarase por conta e risco do concesionario, a quen se lle devolverá, ao finalizar aquel, co saldo que resulte despois de satisfacer todos os gastos, incluídos os honorarios dos interventores, e deducir, de ser o caso, a contía das penalidades impostas.

3. O secuestro terá carácter temporal e a súa duración será a que determine o órgano de contratación, sen que poida exceder, incluídas as posibles prórrogas, os tres anos. O órgano de contratación acordará, de oficio ou por petición do concesionario, o cesamento do secuestro cando resulte acreditada a desaparición das causas que o motivaron e o concesionario xustifique estar en condicións de proseguir a normal explotación da obra pública. Transcorrido o prazo fixado para o secuestro sen que o concesionario garantise a asunción completa das súas obrigas, o órgano de contratación resolverá o contrato de concesión.

Artigo 235. *Penalidades por incumprimentos do concesionario.*

1. Os pregos de cláusulas administrativas particulares establecerán un catálogo de incumprimentos das obrigas do concesionario, distinguindo entre os de carácter leve e grave. Deberán considerarse penalizables o incumprimento total ou parcial polo concesionario das prohibicións establecidas nesta lei, a omisión de actuacións que sexan obrigatorias conforme esta e, en particular, o incumprimento dos prazos para a execución das obras, a negligencia no cumprimento dos seus deberes de uso, policía e conservación da obra pública, a interrupción inxustificada total ou parcial da súa utilización, e o cobramento ao usuario de cantidades superiores ás legalmente autorizadas.

2. O órgano de contratación poderá impor penalidades de carácter económico, que se establecerán nos pregos de forma proporcional ao tipo de incumprimento e á importancia económica da explotación. O límite máximo das penalidades que se impoñan non poderá exceder o 10 por cento do orzamento total da obra durante a súa fase de construción. Se a concesión estiver en fase de explotación, o límite máximo das penalidades anuais non poderá exceder o 20 por cento dos ingresos obtidos pola explotación da obra pública durante o ano anterior.

3. Os incumprimentos graves darán lugar, ademais, á resolución da concesión nos casos previstos no correspondente prego.

4. Ademais dos supostos previstos nesta lei, nos pregos estableceranse os incumprimentos graves que poden dar lugar ao secuestro temporal da concesión, con independencia das penalidades que en cada caso procedan por razón do incumprimento.

5. Durante a fase de execución da obra o réxime de penalidades que se lle imporá ao concesionario será o establecido no artigo 196.

6. Con independencia do réxime de penalidades previsto no prego, a Administración poderalle tamén impor ao concesionario multas coercitivas cando persista no incumprimento das súas obrigas, sempre que fose requirido previamente e non as cumprise no prazo fixado. Na falta de determinación pola lexislación específica, o importe diario da multa será de 3.000 euros.

SECCIÓN 3.ª RÉXIME ECONÓMICO-FINANCIERO DA CONCESIÓN

Artigo 236. *Financiamento das obras.*

1. As obras públicas obxecto de concesión serán financiadas, total ou parcialmente, polo concesionario, que, en todo caso, asumirá o risco en función do investimento realizado.

2. Cando existan razóns de rendibilidade económica ou social, ou concorran exixencias singulares derivadas do fin público ou interese xeral da obra obxecto de concesión, a Administración poderá tamén achegar recursos públicos para o seu financiamento, que adoptará a forma de financiamento conxunto da obra, mediante subvencións ou préstamos reintegrables, con ou sen xuro, de acordo co establecido no artigo 223 e nesta sección, e de conformidade coas previsións do correspondente prego de cláusulas administrativas particulares, debendo respectarse en todo caso o principio de asunción de risco polo concesionario.

3. A construción da obra pública obxecto de concesión poderá, así mesmo, ser financiada con achegas doutras administracións públicas distintas da concedente, nos termos que se conteñan no correspondente convenio, e co financiamento que poida provir doutros organismos nacionais ou internacionais.

Artigo 237. Achegas públicas á construción.

1. As administracións públicas poderán contribuír ao financiamento da obra mediante achegas que serán realizadas durante a fase de execución das obras, tal como dispón o artigo 223 desta lei, unha vez concluídas estas ou ao termo da concesión, e cuxo importe será fixado nos pregos de condicións correspondentes ou polos licitadores nas súas ofertas cando así estea establecido nos devanditos pregos. Nos dous últimos supostos, resultará de aplicación a normativa sobre contratos de obra baixo a modalidade de aboamento total, salvo na posibilidade de fraccionar o aboamento.

2. As contribucións públicas a que se refire o número anterior poderán consistir en achegas que non sexan en diñeiro do órgano de contratación ou de calquera outra Administración coa cal exista convenio para o efecto, de acordo coa valoración daquelas que se conteña no prego de cláusulas administrativas particulares.

Os bens inmobles que se lle entreguen ao concesionario serán integrados no patrimonio afecto á concesión, destinándose ao uso previsto no proxecto da obra, e reverterán á Administración no momento da súa extinción; deberase respectar, en todo caso, o disposto nos plans de ordenación urbanística ou sectorial que os afecten.

Artigo 238. Retribución pola utilización da obra.

1. O concesionario terá dereito a percibir dos usuarios ou da Administración unha retribución pola utilización da obra na forma prevista no prego de cláusulas administrativas particulares e de conformidade co establecido neste artigo.

2. As tarifas que aboan os usuarios pola utilización das obras públicas serán fixadas polo órgano de contratación no acordo de adxudicación. As tarifas terán o carácter de máximas e os concesionarios poderán aplicar tarifas inferiores cando así o coiden conveniente.

3. As tarifas serán obxecto de revisión de acordo co procedemento que determine o prego de cláusulas administrativas particulares.

De conformidade co artigo 115.1.c).4.º, o plan económico-financieiro da concesión establecerá a incidencia nas tarifas dos rendementos da demanda de utilización da obra e, cando exista, dos beneficios derivados da explotación da zona comercial, cando non alcancen ou cando superen, respectivamente, os niveis mínimo e máximo que se consideren na oferta.

4. A retribución pola utilización da obra poderá ser aboada pola Administración tendo en conta a súa utilización e na forma prevista no prego de cláusulas administrativas particulares.

5. O concesionario retribuirase igualmente cos ingresos procedentes da explotación da zona comercial vinculada á concesión, caso de existir esta, segundo o establecido no prego de cláusulas administrativas particulares.

6. O concesionario deberá separar contablemente os ingresos provenientes das achegas públicas e aqueles procedentes das tarifas aboadas polos usuarios da obra e, de ser o caso, os procedentes da explotación da zona comercial.

Artigo 239. Achegas públicas á explotación.

As administracións públicas poderánlle outorgar ao concesionario as seguintes achegas co fin de garantir a viabilidade económica da explotación da obra:

a) Subvencións, anticipos reintegrables, préstamos participativos, subordinados ou doutra natureza, aprobados polo órgano de contratación para seren achegados

desde o inicio da explotación da obra ou no transcurso desta cando se prevea que vaian resultar necesarios para garantir a viabilidade económico-financieira da concesión. A devolución dos préstamos e o pagamento dos xuros producidos, de ser o caso, por estes axustaranse aos termos previstos na concesión.

b) Axudas nos casos excepcionais en que, por razóns de interese público, resulte aconsellable a promoción da utilización da obra pública antes de que a súa explotación alcance o limiar mínimo de rendibilidade.

Artigo 240. Obras públicas diferenciadas.

1. Cando dúas ou máis obras públicas manteñan unha relación funcional entre elas, o contrato de concesión de obra pública non perde a súa natureza polo feito de que a utilización dunha parte das obras construídas non estea suxeita a remuneración sempre que a dita parte sexa, así mesmo, competencia da Administración concedente e incida na explotación da concesión.

2. O correspondente prego de cláusulas administrativas particulares especificará con claridade os aspectos concernentes á obra obxecto de concesión, segundo se determina nesta lei, distinguindo, para estes efectos, a parte obxecto de remuneración daquela que non o é.

Os licitadores deberán presentar o correspondente plan económico-financieiro que prevea ambas as partes das obras.

3. En todo caso, para a determinación das tarifas que se vaian aplicar pola utilización da obra obxecto de concesión terase en conta o importe total das obras realizadas.

Artigo 241. Mantemento do equilibrio económico do contrato.

1. O contrato de concesión de obras públicas deberá manter o seu equilibrio económico nos termos que foron considerados para a súa adxudicación, tendo en conta o interese xeral e o interese do concesionario, de conformidade co disposto no número seguinte.

2. A Administración deberá restablecer o equilibrio económico do contrato, en beneficio da parte que corresponda, nos seguintes supostos:

a) Cando a Administración modifique, por razóns de interese público, as condicións de explotación da obra.

b) Cando causas de forza maior ou actuacións da Administración determinen de forma directa a ruptura substancial da economía da concesión. Para estes efectos, entenderase por causa de forza maior as enumeradas no artigo 214.

c) Cando se produzan os supostos que se establezan no propio contrato para a súa revisión, de acordo co previsto no ordinal 4.º da alínea c), e na alínea d) do artigo 115.1.

3. Nos supostos previstos no número anterior, o restablecemento do equilibrio económico do contrato realizarase mediante a adopción das medidas que en cada caso procedan. Estas medidas poderán consistir na modificación das tarifas establecidas pola utilización da obra, na redución do prazo de concesión, e, en xeral, en calquera modificación das cláusulas de contido económico incluídas no contrato. Así mesmo, nos casos previstos no número 2.b), e sempre que a retribución do concesionario proveña en máis dun 50 por cento de tarifas aboadas polos usuarios, poderase prorrogar o prazo da concesión por un período que non exceda un 15 por cento da súa duración inicial. No suposto de forza maior previsto no número 2.b), a Administración concedente asegurará os rendementos mínimos acordados no contrato sempre que aquela non impida por

completo a realización das obras ou a continuidade da súa explotación.

SECCIÓN 4.ª EXTINCIÓN DAS CONCESIÓNS

Artigo 242. *Modos de extinción.*

As concesións de obra pública extinguiranse por cumprimento ou por resolución.

Artigo 243. *Extinción da concesión por transcurso do prazo.*

1. A concesión entenderase extinguida por cumprimento cando transcorra o prazo inicialmente establecido ou, de ser o caso, o resultante das prórrogas acordadas conforme os artigos 225 e 241.3, ou das reducións que se decidisen.

2. Quedarán igualmente extinguidos todos os contratos vinculados á concesión e á explotación das súas zonas comerciais.

Artigo 244. *Prazo das concesións.*

1. As concesións de construción e explotación de obras públicas serán outorgadas polo prazo que se acorde no prego de cláusulas administrativas particulares, que non poderá exceder os 40 anos,

2. Os prazos fixados nos pregos de condicións só poderán ser prorrogados polas causas previstas no artigo 225 e no artigo 241.3.

3. As concesións relativas a obras hidráulicas rexeranse, en canto á súa duración, polo artigo 134.1.a) do texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo.

Artigo 245. *Causas de resolución.*

Son causas de resolución do contrato de concesión de obras públicas as seguintes:

a) A morte ou a incapacidade sobrevida do concesionario individual ou a extinción da personalidade xurídica da sociedade concesionaria.

b) A declaración de concurso ou a declaración de insolvencia en calquera outro procedemento.

c) A execución hipotecaria declarada deserta ou a imposibilidade de iniciar o procedemento de execución hipotecaria por falta de interesados autorizados para isto nos casos en que así proceda, de acordo co establecido na lei.

d) O mutuo acordo entre o concedente e o concesionario.

e) O secuestro da concesión por un prazo superior ao establecido como máximo sen que o contratista garantise a asunción completa das súas obrigas.

f) A demora superior a seis meses por parte do órgano de contratación na entrega ao concesionario da contraprestación, dos terreos ou dos medios auxiliares a que se obrigou segundo o contrato.

g) O rescate da explotación da obra pública polo órgano de contratación. Entenderase por rescate a declaración unilateral do órgano contratante, discrecionalmente adoptada, pola cal dea por terminada a concesión, non obstante a boa xestión do seu titular.

h) A supresión da explotación da obra pública por razóns de interese público.

i) A imposibilidade da explotación da obra pública como consecuencia de acordos adoptados pola Administración concedente con posterioridade ao contrato.

j) O abandono, a renuncia unilateral, así como o incumprimento polo concesionario das súas obrigas contractuais esenciais.

k) Calquera outra causa expresamente prevista nesta ou noutra lei ou no contrato.

Artigo 246. *Aplicación das causas de resolución.*

1. A resolución do contrato será acordada polo órgano de contratación, de oficio ou por instancia do concesionario, mediante o procedemento que resulte de aplicación de acordo coa lexislación de contratos.

2. A declaración de insolvencia e, en caso de concurso, a apertura da fase de liquidación, así como as causas de resolución previstas nas alíneas e), g), h) e i) do artigo anterior orixinarán sempre a resolución do contrato. Nos restantes casos, será potestativo para a parte á cal non lle sexa imputable a causa instar a resolución.

3. Cando a causa de resolución sexa a morte ou a incapacidade sobrevida do contratista individual, a Administración poderá acordar a continuación do contrato cos seus herdeiros ou sucesores, sempre que estes cumpran ou se comprometan a cumprir, no prazo que se estableza para o efecto, os requisitos exixidos ao concesionario inicial.

4. A resolución por mutuo acordo só poderá ter lugar se a concesión non se encontra sometida a secuestro acordado por infracción grave do concesionario e sempre que razóns de interese público fagan innecesaria ou inconveniente a continuación do contrato.

5. Nos casos de fusión de empresas en que participe a sociedade concesionaria, será necesaria a autorización administrativa previa para que a entidade absorbente ou resultante da fusión poida continuar coa concesión e quedar subrogada en todos os dereitos e obrigas dimanantes daquela.

6. Nos supostos de escisión, achega ou transmisión de empresas, só poderá continuar o contrato coa entidade resultante ou beneficiaria no caso en que así sexa expresamente autorizado polo órgano de contratación considerando os requisitos establecidos para a adxudicación da concesión en función do grao de desenvolvemento do negocio concesional no momento de se produciren estas circunstancias.

Artigo 247. *Efectos da resolución.*

1. Nos supostos de resolución, a Administración aboalle ao concesionario o importe dos investimentos realizados por razón da expropiación de terreos, execución de obras de construción e adquisición de bens que sexan necesarios para a explotación da obra obxecto da concesión. Para o efecto, terase en conta o seu grao de amortización en función do tempo que falte para o termo da concesión e o establecido no plan económico-financieiro. A cantidade resultante fixarase dentro do prazo de seis meses, salvo que se establecese outro no prego de cláusulas administrativas particulares.

2. No suposto da alínea f) do artigo 245, o concesionario poderá optar pola resolución do contrato, cos efectos establecidos no número seguinte, ou por exixir o aboamento do xuro legal das cantidades debidas ou os valores económicos convidados, a partir do vencemento do prazo previsto para o cumprimento da contraprestación ou entrega dos bens pactados.

3. Nos supostos das alíneas g), h), e i) do artigo 245, e sen prexuízo do disposto no número 1 deste artigo, a Administración concedente indemnizará o concesionario polos danos e perdas que se lle irroguen. Para determinar a contía da indemnización teranse en conta os beneficios futuros que o concesionario deixará de percibir, aten-

dendo aos resultados de explotación no último quinquenio cando resulte posible, e á perda do valor das obras e instalacións que non vaian ser entregadas a aquela, considerando o seu grao de amortización.

4. Cando o contrato sexa resolto por causa imputable ao concesionario, seralle incautada a fianza e deberá, ademais, indemnizar a Administración polos danos e perdas ocasionados no que exceda do importe da garantía incautada.

5. O órgano de contratación poderá acordar tamén a resolución dos contratos outorgados polo concesionario para o aproveitamento das zonas complementarias. O órgano de contratación poderá acordar tamén, como consecuencia da resolución da concesión, a resolución dos contratos outorgados de explotación comercial, aboando a indemnización que, de ser o caso, corresponda. Esta indemnización será aboada con cargo ao concesionario se a resolución se produciu como consecuencia de causa imputable a este. Cando non se acorde a resolución dos citados contratos, os titulares dos dereitos de aproveitamento seguiranos exercendo, e quedarán obrigados fronte ao órgano de contratación nos mesmos termos en que o estivesen fronte ao concesionario, salvo que se chegase, de mutuo acordo, á revisión do correspondente contrato.

6. Cando o contrato se resolva por mutuo acordo, os dereitos das partes acomodaranse ao validamente estipulado entre elas.

Artigo 248. *Destino das obras á extinción da concesión.*

1. O concesionario quedará obrigado a facerlle entrega á Administración concedente, en bo estado de conservación e uso, das obras incluídas na concesión, así como dos bens e instalacións necesarios para a súa explotación e dos bens e instalacións incluídos na zona de explotación comercial, de a haber, de acordo co establecido no contrato, todo o cal quedará reflectido na acta de recepción.

2. Non obstante, os pregos poderán prever que, á extinción da concesión, estas obras, bens e instalacións, ou algúns deles, deban ser demolidos polo concesionario, repondo os bens sobre os cales se asentan ao estado en que se encontraban antes da súa construción.

SECCIÓN 5.ª EXECUCIÓN DE OBRAS POR TERCEIROS

Artigo 249. *Subcontratación.*

1. O órgano de contratación poderalle impor ao concesionario de obras públicas que lles confie a terceiros unha porcentaxe dos contratos que represente, como mínimo, un 30 por cento do valor global das obras obxecto da concesión, prevendo ao mesmo tempo a facultade de que os candidatos incrementen a devandita porcentaxe; esta porcentaxe mínima deberá constar no contrato de concesión de obras.

2. Caso de non facer uso da facultade a que se refire o número anterior, o órgano de contratación poderá invitar os candidatos á concesión a que indiquen nas súas ofertas, se procede, a porcentaxe do valor global das obras obxecto da concesión que se propoñen confiar a terceiros.

Artigo 250. *Adxudicación de contratos de obras polo concesionario.*

1. Cando o concesionario da obra pública teña o carácter de poder adxudicador conforme o artigo 3.3, deberá respectar, en relación con aquelas obras que

deban ser executadas por terceiros, as disposicións desta lei sobre adxudicación de contratos de obras.

2. A adxudicación de contratos de obras polos concesionarios de obras públicas que non teñan o carácter de poderes adxudicadores regularase polas normas contidas nos números 3 e 4 deste artigo cando a adxudicación se lle realice a un terceiro e o valor do contrato sexa igual ou superior a 5.278.000 euros, salvo que no contrato concorran circunstancias que permitan a súa adxudicación por un procedemento negociado sen publicidade.

Non terán a consideración de terceiros aquelas empresas que se agrupasen para obter a concesión nin as empresas vinculadas a elas. Entenderase por empresa vinculada calquera empresa en que o concesionario poida exercer, directa ou indirectamente, unha influencia dominante, ou calquera empresa que poida exercer unha influencia dominante no concesionario ou que, do mesmo modo que o concesionario, estea sometida á influencia dominante doutra empresa por razón de propiedade, participación financeira ou normas reguladoras. Presumirase que existe influencia dominante cando unha empresa, directa ou indirectamente, se encontre nunha das seguintes situacións con respecto a outra:

- a) que posúa a maioría do capital subscrito da empresa;
- b) que dispoña da maioría dos votos correspondentes ás participacións emitidas pola empresa;
- c) que poida designar máis da metade dos membros do órgano de administración, de dirección ou de vixilancia da empresa.

A lista exhaustiva destas empresas debe xuntarse á candidatura para a concesión, e actualizarse en función das modificacións que se produzan posteriormente nas relacións entre as empresas.

3. Serán de aplicación a estes procedementos as normas sobre publicidade contidas no artigo 126.

4. O concesionario fixará o prazo de recepción das solicitudes de participación, que non poderá ser inferior a trinta e sete días a partir da data de envío do anuncio de licitación, e o prazo de recepción das ofertas, que non poderá ser inferior a corenta días a partir da data do envío do anuncio de licitación ao Diario Oficial de la Unión Europea ou da invitación a presentar unha oferta.

Cando os anuncios se preparen e envíen por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos poderanse reducir en sete días os prazos de recepción das ofertas e o prazo de recepción das solicitudes de participación.

Será posible reducir en cinco días os prazos de recepción das ofertas cando se ofrezca acceso sen restrición, directo e completo, por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, ao prego de condicións e a calquera documentación complementaria, especificando no texto do anuncio a dirección da internet en que a dita documentación poida consultarse. Esta redución poderase sumar á prevista no parágrafo anterior.

En todo caso, será de aplicación o previsto no artigo 142.3 e a prohibición de contratar prevista no artigo 49.1.a), en relación cos adxudicatarios destes contratos.

CAPÍTULO III

Contrato de xestión de servizos públicos

SECCIÓN 1.ª DISPOSICIÓN XERAIS

Artigo 251. *Ámbito do contrato.*

1. A Administración poderá xestionar indirectamente, mediante contrato, os servizos da súa competencia, sempre que sexan susceptibles de explotación por

particulares. En ningún caso poderán ser prestados por xestión indirecta os servizos que impliquen exercicio da autoridade inherente aos poderes públicos.

2. O contrato expresará con claridade o ámbito da xestión, tanto na orde funcional como na territorial.

Artigo 252. *Réxime xurídico.*

Os efectos, cumprimento e extinción dos contratos de xestión de servizos públicos regularanse por esta lei, excluídos os artigos 196, números 2 a 7, ambos inclusive, 197, 203 e 205, e polas disposicións especiais do respectivo servizo, en canto non se opoñan a ela.

Artigo 253. *Modalidades da contratación.*

A contratación da xestión dos servizos públicos poderá adoptar as seguintes modalidades:

- a) Concesión, pola cal o empresario xestionará o servizo ao seu propio risco e ventura.
- b) Xestión interesada, en virtude da cal a Administración e o empresario participarán nos resultados da explotación do servizo na proporción que se estableza no contrato.
- c) Concerto con persoa natural ou xurídica que veña realizando prestacións análogas ás que constitúen o servizo público de que se trate.
- d) Sociedade de economía mixta na cal a Administración participe, por si ou por medio dunha entidade pública, en concorrencia con persoas naturais ou xurídicas.

Artigo 254. *Duración.*

O contrato de xestión de servizos públicos non poderá ter carácter perpetuo ou indefinido. No prego de cláusulas administrativas particulares fixarase necesariamente a súa duración e a das prórrogas de que poida ser obxecto, sen que poida exceder o prazo total, incluídas as prórrogas, os seguintes períodos:

- a) Cincuenta anos nos contratos que comprendan a execución de obras e a explotación de servizo público, salvo que este sexa de mercado ou lonxa central por xunto de artigos alimenticios xestionados por sociedade de economía mixta municipal, caso en que poderá ser ata 60 anos.
- b) Vinte e cinco anos nos contratos que comprendan a explotación dun servizo público non relacionado coa prestación de servizos sanitarios.
- c) Dez anos nos contratos que comprendan a explotación dun servizo público cuxo obxecto consista na prestación de servizos sanitarios sempre que non estean comprendidos na alínea a).

SECCIÓN 2.ª EXECUCIÓN DO CONTRATO DE XESTIÓN DE SERVIZOS PÚBLICOS

Artigo 255. *Execución do contrato.*

1. O contratista está obrigado a organizar e prestar o servizo con estrita suxeición ás características establecidas no contrato e dentro dos prazos sinalados nel, e, de ser o caso, á execución das obras conforme o proxecto aprobado polo órgano de contratación.

2. En todo caso, a Administración conservará os poderes de policía necesarios para asegurar a boa marcha dos servizos de que se trate.

Artigo 256. *Obrigas xerais.*

O contratista estará suxeito ao cumprimento das seguintes obrigas:

- a) Prestar o servizo coa continuidade convida e garantirlles aos particulares o dereito a utilizalo nas condicións que fosen establecidas e mediante o aboamento, de ser o caso, da contraprestación económica comprendida nas tarifas aprobadas.
- b) Coidar da boa orde do servizo, podendo ditar as oportunas instrucións, sen prexuízo dos poderes de policía a que se refire o artigo anterior.
- c) Indemnizar os danos que se lles causen a terceiros como consecuencia das operacións que requira o desenvolvemento do servizo, excepto cando o dano sexa producido por causas imputables á Administración.
- d) Respetar o principio de non-discriminación por razón de nacionalidade, respecto das empresas de Estados membros da Comunidade Europea ou signatarios do Acordo sobre contratación pública da Organización Mundial do Comercio, nos contratos de subministración consecuencia do de xestión de servizos públicos.

Artigo 257. *Prestacións económicas.*

1. O contratista ten dereito ás contraprestacións económicas previstas no contrato, entre as cales se incluírá, para facer efectivo o seu dereito á explotación do servizo, unha retribución fixada en función da súa utilización que se percibirá directamente dos usuarios ou da propia Administración.

2. As contraprestacións económicas pactadas serán revisadas, de ser o caso, na forma establecida no contrato.

SECCIÓN 3.ª MODIFICACIÓN DO CONTRATO DE XESTIÓN DE SERVIZOS PÚBLICOS

Artigo 258. *Modificación do contrato e mantemento do seu equilibrio económico.*

1. A Administración poderá modificar por razóns de interese público as características do servizo contratado e as tarifas que deben ser aboadas polos usuarios.

2. Cando as modificacións afecten o réxime financeiro do contrato, a Administración deberá compensar o contratista de maneira que se manteña o equilibrio dos supostos económicos que foron considerados como básicos na adxudicación do contrato.

3. No caso de que os acordos que dite a Administración respecto ao desenvolvemento do servizo carezan de transcendencia económica o contratista non terá dereito a indemnización por razón deles.

4. A Administración deberá restablecer o equilibrio económico do contrato, en beneficio da parte que corresponda, nos seguintes supostos:

- a) Cando a Administración modifique, por razóns de interese público, as características do servizo contratado.
- b) Cando actuacións da Administración determinen de forma directa a ruptura substancial da economía do contrato.

c) Cando causas de forza maior determinen de forma directa a ruptura substancial da economía do contrato. Para estes efectos, entenderase por causas de forza maior as enumeradas no artigo 214 desta lei.

5. Nos supostos previstos no número anterior, o restablecemento do equilibrio económico do contrato realizarase mediante a adopción das medidas que en cada caso procedan. Estas medidas poderán consistir na modificación das tarifas que deben aboar os usuarios, na redución do prazo do contrato e, en xeral, en calquera modifi-

cación das cláusulas de contido económico incluídas no contrato. Así mesmo, nos casos previstos nos números 4.b) e c), poderase prorrogar o prazo do contrato por un período que non exceda un 10 por cento da súa duración inicial, respectando os límites máximos de duración previstos legalmente.

SECCIÓN 4.ª CUMPRIMENTO E EFECTOS DO CONTRATO
DE XESTIÓN DE SERVIZOS PÚBLICOS

Artigo 259. *Reversión.*

1. Cando finalice o prazo contractual o servizo reverterá á Administración, e o contratista deberá entregar as obras e instalacións a que estea obrigado de acordo co contrato e no estado de conservación e funcionamento adecuados.

2. Durante un período prudencial anterior á reversión, que deberá ser fixado no prego, o órgano competente da Administración adoptará as disposicións encamiñadas a que a entrega dos bens se verifique nas condicións convidas.

Artigo 260. *Falta de entrega de contraprestacións económicas e medios auxiliares.*

Se a Administración non lle fixer efectiva ao contratista a contraprestación económica ou non entregar os medios auxiliares a que se obrigou no contrato dentro dos prazos previstos nel e non proceder a resolución do contrato ou non a solicitar o contratista, este terá dereito aos xuros de demora das cantidades ou valores económicos que aqueles signifiquen, de conformidade co establecido no artigo 200.

Artigo 261. *Incumprimento do contratista.*

Se do incumprimento por parte do contratista se derivar perturbación grave e non reparable por outros medios no servizo público e a Administración non decidir a resolución do contrato, poderá acordar a intervención desta ata que aquela desapareza. En todo caso, o contratista deberalle aboar á Administración os danos e perdas que efectivamente lle irrogase.

SECCIÓN 5.ª RESOLUCIÓN DO CONTRATO DE XESTIÓN
DE SERVIZOS PÚBLICOS

Artigo 262. *Causas de resolución.*

Son causas de resolución do contrato de xestión de servizos públicos, ademais das sinaladas no artigo 206, coa excepción das recollidas nas súas alíneas e) e f), as seguintes:

a) A demora superior a seis meses por parte da Administración na entrega ao contratista da contraprestación ou dos medios auxiliares a que se obrigou segundo o contrato.

b) O rescate do servizo pola Administración.

c) A supresión do servizo por razóns de interese público.

d) A imposibilidade da explotación do servizo como consecuencia de acordos adoptados pola Administración con posterioridade ao contrato.

Artigo 263. *Aplicación das causas de resolución.*

1. Cando a causa de resolución sexa a morte ou a incapacidade sobrevida do contratista, a Administración poderá acordar a continuación do contrato cos seus her-

deiros ou sucesores, salvo disposición expresa en contrario da lexislación específica do servizo.

2. Por razóns de interese público a Administración poderá acordar o rescate do servizo para xestionalo directamente.

Artigo 264. *Efectos da resolución.*

1. Nos supostos de resolución, a Administración aboalle, en todo caso, ao contratista o prezo das obras e instalacións que, executadas por este, vaian pasar a propiedade daquela, tendo en conta o seu estado e o tempo que falte para a reversión.

2. Con independencia do disposto no artigo 208, o incumprimento por parte da Administración ou do contratista das obrigas do contrato producirá os efectos que, segundo as disposicións específicas do servizo, poidan afectar estes contratos.

3. No suposto da alínea a) do artigo 262, o contratista terá dereito ao aboamento do xuro de demora previsto na Lei pola que se establecen medidas de loita contra a morosidade en operacións comerciais das cantidades debidas ou valores económicos convidos, a partir do vencemento do prazo previsto para a súa entrega, así como dos danos e perdas sufridos.

4. Nos supostos das alíneas b), c) e d) do artigo 262, sen prexuízo do disposto no número 1 deste artigo, a Administración indemnizará o contratista dos danos e perdas que se lle irroguen, incluídos os beneficios futuros que deixe de percibir, atendendo aos resultados da explotación no último quinquenio e á perda do valor das obras e instalacións que non vaian reverter a aquela, tendo en conta o seu grao de amortización.

SECCIÓN 6.ª SUBCONTRATACIÓN DO CONTRATO
DE XESTIÓN DE SERVIZOS PÚBLICOS

Artigo 265. *Subcontratación.*

No contrato de xestión de servizos públicos, a subcontratación só poderá recaer sobre prestacións accesorias.

CAPÍTULO IV

Contrato de subministración

SECCIÓN 1.ª REGULACIÓN DE DETERMINADOS CONTRATOS
DE SUBMINISTRACIÓN

Artigo 266. *Arrendamento.*

1. No contrato de arrendamento, o arrendador ou empresario asumirá durante o prazo de vixencia do contrato a obriga do mantemento do obxecto deste. As cantidades que, de ser o caso, deba satisfacer a Administración en concepto de canon de mantemento serán fixadas separadamente das constitutivas do prezo do arrendamento.

2. No contrato de arrendamento non se admitirá a prórroga tácita e a prórroga expresa non se poderá estender a un período superior á metade do contrato inmediatamente anterior.

Artigo 267. *Contratos de fabricación e aplicación de normas e usos vixentes en comercio internacional.*

1. Aos contratos de fabricación a que se refire a alínea c) do número 3 do artigo 9 aplicaráselles directamente as normas xerais e especiais do contrato de obras que o órgano de contratación determine no correspondente prego de cláusulas administrativas particulares,

salvo as relativas á súa publicidade, que se acomodarán, en todo caso, ao contrato de subministración.

2. Os contratos que se celebren con empresas estranxeiras, cando o seu obxecto se fabrique ou proceda de fóra do territorio nacional e os de subministración que, con estas empresas, celebre o Ministerio de Defensa e que deban ser executados fóra do territorio nacional, rexeranse por esta lei, sen prexuízo do que se conveña entre as partes de acordo coas normas e usos vixentes no comercio internacional.

SECCIÓN 2.ª EXECUCIÓN DO CONTRATO DE SUBMINISTRACIÓN

Artigo 268. *Entrega e recepción.*

1. O contratista estará obrigado a entregar os bens obxecto de subministración no tempo e lugar fixados no contrato e de conformidade coas prescricións técnicas e cláusulas administrativas.

2. Calquera que sexa o tipo de subministración, o adxudicatario non terá dereito a indemnización por causa de perdas, avarías ou prexuízos ocasionados nos bens antes da súa entrega á Administración, salvo se esta incoreu en mora ao recibilos.

3. Cando o acto formal da recepción dos bens, de acordo coas condicións do prego, sexa posterior á súa entrega, a Administración será responsable da súa custodia durante o tempo que medie entre unha e outra.

4. Unha vez recibidos de conformidade pola Administración bens ou produtos percedoiros, será esta responsable da súa xestión, uso ou caducidade, sen prexuízo da responsabilidade do subministrador polos vicios ou defectos ocultos deles.

Artigo 269. *Pagamento do prezo.*

O adxudicatario terá dereito ao aboamento do prezo das subministracións efectivamente entregadas e formalmente recibidas pola Administración de acordo coas condicións establecidas no contrato.

Artigo 270. *Pagamento en metálico e noutros bens.*

1. Cando razóns técnicas ou económicas debidamente xustificadas no expediente o aconsellen, poderase establecer no prego de cláusulas administrativas particulares que o pagamento do prezo total dos bens que se vaian subministrar consista parte en diñeiro e parte na entrega doutros bens da mesma clase, sen que, en ningún caso, o importe destes poida superar o 50 por cento do prezo total. Para estes efectos, o compromiso de gasto correspondente limitarase ao importe que, do prezo total do contrato, non se satisfaga mediante a entrega de bens ao contratista, sen que teña aplicación o disposto no artigo 27.4 da Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, no número 3 do artigo 165 da Lei reguladora das facendas locais, aprobada polo Real decreto lexislativo 2/2004, do 5 de marzo, ou en análogas regulacións contidas nas normas orzamentarias das distintas administracións públicas suxeitas a esta lei.

2. A entrega dos bens pola Administración será acordada polo órgano de contratación, polo mesmo procedemento que se siga para a adxudicación do contrato de subministración. O dito acordo implica por si só a baixa no inventario e, de ser o caso, a desafectación dos bens de que se trate.

3. Neste suposto, o importe que do prezo total da subministración corresponda aos bens entregados pola Administración será un elemento económico que se valo-

rá para a adxudicación do contrato e deberá ser consignado expresamente polos empresarios nas súas ofertas.

4. O contido deste artigo será de aplicación aos contratos a que se refire o artigo 279.4, entendéndose que os bens que deberá entregar, de ser o caso, a Administración serán bens e equipamentos informáticos e de telecomunicacións.

Artigo 271. *Facultades da Administración no proceso de fabricación.*

A Administración ten a facultade de inspeccionar e de ser informada do proceso de fabricación ou elaboración do produto que deba ser entregado como consecuencia do contrato, podendo ordenar ou realizar por si mesma análises, ensaios e probas dos materiais que se vaian empregar, establecer sistemas de control de calidade e ditar cantas disposicións estime oportunas para o estrito cumprimento do convido.

SECCIÓN 3.ª MODIFICACIÓN DO CONTRATO DE SUBMINISTRACIÓN

Artigo 272. *Modificación do contrato de subministración.*

Cando, como consecuencia das modificacións do contrato de subministración, acordadas conforme o establecido no artigo 202, se produza aumento, redución ou supresión das unidades de bens que integran a subministración ou a substitución duns bens por outros, sempre que estes estean comprendidos no contrato, estas modificacións serán obrigatorias para o contratista, sen que teña ningún dereito, en caso de supresión ou redución de unidades ou clases de bens, a reclamar indemnización polas devanditas causas, sempre que non se encontren nos casos previstos na alínea c) do artigo 275.

SECCIÓN 4.ª CUMPRIMENTO DO CONTRATO DE SUBMINISTRACIÓN

Artigo 273. *Gastos de entrega e recepción.*

1. Salvo pacto en contrario, os gastos da entrega e transporte dos bens obxecto da subministración ao lugar convido serán por conta do contratista.

2. Se os bens non se encontran en estado de ser recibidos farase constar así na acta de recepción e daránselle as instrucións precisas ao contratista para que repare os defectos observados ou proceda a unha nova subministración de conformidade co pactado.

Artigo 274. *Vicios ou defectos durante o prazo de garantía.*

1. Se durante o prazo de garantía se acreditar a existencia de vicios ou defectos nos bens subministrados a Administración terá dereito a reclamar do contratista a reposición dos que resulten inadecuados ou a súa reparación se for suficiente.

2. Durante este prazo de garantía o contratista terá dereito a coñecer e ser oído sobre a aplicación dos bens subministrados.

3. Se o órgano de contratación estimar, durante o prazo de garantía, que os bens subministrados non son aptos para o fin pretendido, como consecuencia dos vicios ou defectos observados neles e imputables ao contratista, e exista a presunción de que a reposición ou reparación de tales bens non serán bastantes para lograr aquel fin, poderá, antes de expirar o dito prazo, rexeitar os bens deixándoos de conta do contratista e quedando

exento da obriga de pagamento ou tendo dereito, de ser o caso, á recuperación do prezo satisfeito.

4. Terminado o prazo de garantía sen que a Administración formalizase algún dos reparos ou a denuncia a que se refiren os números 1 e 3 deste artigo, o contratista quedará exento de responsabilidade por razón dos bens subministrados.

SECCIÓN 5.ª RESOLUCIÓN DO CONTRATO DE SUBMINISTRACIÓN

Artigo 275. *Causas de resolución.*

Son causas de resolución do contrato de subministración, ademais das sinaladas no artigo 206, as seguintes:

a) A suspensión, por causa imputable á Administración, da iniciación da subministración por prazo superior a seis meses a partir da data sinalada no contrato para a entrega, salvo que no prego se sinale outro menor.

b) O desistencia ou a suspensión da subministración por un prazo superior ao ano acordada pola Administración, salvo que no prego se sinale outro menor.

c) As modificacións no contrato, aínda que foren sucesivas, que impliquen, illada ou conxuntamente, alteracións do prezo do contrato en contía superior, en máis ou en menos, ao 20 por cento do prezo primitivo do contrato, con exclusión do imposto sobre o valor engadido, ou representen unha alteración substancial da prestación inicial.

Artigo 276. *Efectos da resolución.*

1. A resolución do contrato dará lugar á recíproca devolución dos bens e do importe dos pagamentos realizados, e, cando non for posible ou conveniente para a Administración, deberá aboar esta o prezo dos efectivamente entregados e recibidos de conformidade.

2. No suposto de suspensión da iniciación da subministración por tempo superior a seis meses, o contratista só terá dereito a percibir unha indemnización do 3 por cento do prezo da adxudicación.

3. No caso de desistencia ou de suspensión da subministración por prazo superior a un ano por parte da Administración, o contratista terá dereito ao 6 por cento do prezo das entregas deixadas de realizar en concepto de beneficio industrial.

CAPÍTULO V

Contratos de servizos

SECCIÓN 1.ª DISPOSICIÓN XERAIS

Artigo 277. *Contido e límites.*

1. Non poderán ser obxecto destes contratos os servizos que impliquen exercicio da autoridade inherente aos poderes públicos.

2. A non ser que se dispoña outra cosa nos pregos de cláusulas administrativas ou no documento contractual, os contratos de servizos que teñan por obxecto o desenvolvemento e a posta á disposición de produtos protexidos por un dereito de propiedade intelectual ou industrial comportarán a cesión deste á Administración contratante. En todo caso, e mesmo cando se exclúa a cesión dos dereitos de propiedade intelectual, o órgano de contratación poderalles sempre autorizar o uso do correspondente produto aos entes, organismos e entidades pertencentes ao sector público a que se refire o artigo 3.1.

3. Os contratos de servizos que celebre o Ministerio de Defensa con empresas estranxeiras e que deban ser executados fóra do territorio nacional, rexeranse por esta

lei, sen prexuízo do que se conveña entre as partes de acordo coas normas e usos vixentes no comercio internacional.

4. Á extinción dos contratos de servizos non se poderá producir en ningún caso a consolidación das persoas que realizasen os traballos obxecto do contrato como persoal do ente, organismo ou entidade do sector público contratante.

Artigo 278. *Determinación do prezo.*

No prego de cláusulas administrativas establecerase o sistema de determinación do prezo dos contratos de servizos, que poderá estar referido a compoñentes da prestación, unidades de execución ou unidades de tempo, ou fixarse nun prezo global cando non sexa posible ou conveniente a súa descomposición, ou resultar da aplicación de honorarios por tarifas ou dunha combinación de varias destas modalidades.

Artigo 279. *Duración.*

1. Os contratos de servizos non poderán ter un prazo de vixencia superior a catro anos coas condicións e límites establecidos nas respectivas normas orzamentarias das administracións públicas, aínda que se poderá prever no mesmo contrato a súa prórroga por mutuo acordo das partes antes da finalización daquel, sempre que a duración total do contrato, incluídas as prórrogas, non exceda os seis anos, e que as prórrogas non superen, illada ou conxuntamente, o prazo fixado orixinariamente. A celebración de contratos de servizos de duración superior á sinalada poderá ser autorizada excepcionalmente polo Consello de Ministros ou polo órgano autonómico competente de forma singular, para contratos determinados, ou de forma xenérica, para certas categorías.

2. Non obstante o disposto anteriormente, os contratos regulados neste título que sexan complementarios de contratos de obras ou de subministración poderán ter un prazo superior de vixencia que, en ningún caso, excederá o prazo de duración do contrato principal, salvo nos contratos que comprenden traballos relacionados coa liquidación do contrato principal, cuxo prazo final excederá o deste no tempo necesario para realizalos. A iniciación do contrato complementario a que se refire este número quedará en suspenso, salvo causa xustificada derivada do seu obxecto e contido, ata que comece a execución do correspondente contrato de obras.

Soamente terán o concepto de contratos complementarios aqueles cuxo obxecto se considere necesario para a correcta realización da prestación ou prestacións obxecto do contrato principal.

3. Os contratos para a defensa xurídica e xudicial da Administración terán a duración precisa para atender adecuadamente as súas necesidades.

4. Os contratos de servizos que teñan por obxecto a asistencia á dirección de obra ou a xestión integrada de proxectos terán unha duración igual á do contrato de obras a que están vinculados máis o prazo estimado para proceder á liquidación das obras.

Artigo 280. *Réxime de contratación para actividades docentes.*

1. Nos contratos regulados neste título que teñan por obxecto a prestación de actividades docentes en centros do sector público desenvolvidas en forma de cursos de formación ou perfeccionamento do persoal ao servizo da Administración ou cando se trate de seminarios, coloquios, mesas redondas, conferencias, colaboracións ou calquera outro tipo similar de actividade, sempre que as devanditas actividades sexan realizadas por persoas fisi-

cas, as disposicións desta lei non serán de aplicación á preparación e adxudicación do contrato.

2. Nesta clase de contratos poderase establecer o pagamento parcial anticipado, logo de constitución de garantía por parte do contratista, sen que poida autorizarse a súa cesión.

3. Para acreditar a existencia dos contratos a que se refire este artigo, abondará a designación ou o nomeamento por una autoridade competente.

SECCIÓN 2.ª EXECUCIÓN DOS CONTRATOS DE SERVIZOS

Artigo 281. *Execución e responsabilidade do contratista.*

1. O contrato será executado con suxeición ao establecido nas súas cláusulas e nos pregos, e de acordo coas instrucións que para a súa interpretación lle der ao contratista o órgano de contratación.

2. O contratista será responsable da calidade técnica dos traballos que desenvolva e das prestacións e servizos realizados, así como das consecuencias que se deduzan para a Administración ou para terceiros das omisións, erros, métodos inadecuados ou conclusións incorrectas na execución do contrato.

SECCIÓN 3.ª MODIFICACIÓN DOS CONTRATOS DE SERVIZOS DE MANTEMENTO

Artigo 282. *Modificación destes contratos.*

Cando, como consecuencia de modificacións do contrato de servizos de mantemento acordadas conforme o establecido no artigo 202, se produza aumento, redución ou supresión de equipamentos que deben manterse ou a substitución duns equipamentos por outros, sempre que estes estean contidos no contrato, estas modificacións serán obrigatorias para o contratista, sen que teña ningún dereito, en caso de supresión ou redución de unidades ou clases de equipamentos, a reclamar indemnización polas devanditas causas, sempre que non se encontren nos casos previstos na alínea c) do artigo 284.

SECCIÓN 4.ª CUMPRIMENTO DOS CONTRATOS DE SERVIZOS

Artigo 283. *Cumprimento dos contratos.*

1. A Administración determinará se a prestación realizada polo contratista se axusta ás prescricións establecidas para a súa execución e cumprimento, e requirirá, de ser o caso, a realización das prestacións contratadas e a reparación dos defectos observados con ocasión da súa recepción. Se os traballos efectuados non se adecúan á prestación contratada, como consecuencia de vicios ou defectos imputables ao contratista, poderaa rexeitar, quedando exenta da obriga de pagamento ou tendo dereito, de ser o caso, á recuperación do prezo satisfeito.

2. Se durante o prazo de garantía se acreditar a existencia de vicios ou defectos nos traballos efectuados, o órgano de contratación terá dereito a lle reclamar ao contratista a súa reparación.

3. Terminado o prazo de garantía sen que a Administración formalizase algún dos reparos ou a denuncia a que se refiren os números anteriores, o contratista quedará exento de responsabilidade por razón da prestación efectuada, sen prexuízo do establecido nos artigos 286, 287 e 288 sobre emenda de erros e responsabilidade nos contratos que teñan por obxecto a elaboración de proxectos de obras.

4. O contratista terá dereito a coñecer e ser oído sobre as observacións que se formulen en relación co cumprimento da prestación contratada.

Sección 5.ª Resolución dos contratos de servizos

Artigo 284. *Causas de resolución.*

Son causas de resolución dos contratos de servizos, ademais das sinaladas no artigo 206, as seguintes:

a) A suspensión por causa imputable á Administración da iniciación do contrato por prazo superior a seis meses a partir da data sinalada nel para o seu comezo, salvo que no prego se sinale outro menor.

b) A desistencia ou a suspensión do contrato por prazo superior a un ano acordada pola Administración, salvo que no prego se sinale outro menor.

c) As modificacións no contrato, aínda que sexan sucesivas, que impliquen, illada ou conxuntamente, alteracións do prezo do contrato en contía superior, en máis ou en menos, ao 20 por cento do prezo primitivo do contrato, con exclusión do imposto sobre o valor engadido, ou representen unha alteración substancial daquel.

d) Os contratos complementarios a que se refire o artigo 279.2 quedarán resoltos, en todo caso, cando se resolva o contrato principal.

Artigo 285. *Efectos da resolución.*

1. A resolución do contrato daralle dereito ao contratista, en todo caso, a percibir o prezo dos estudos, informes, proxectos, traballos ou servizos que efectivamente realizase conforme o contrato e que fosen recibidos pola Administración.

2. No suposto de suspensión da iniciación do contrato por tempo superior a seis meses, o contratista só terá dereito a percibir unha indemnización do 5 por cento do prezo daquel.

3. No caso da alínea b) do artigo anterior o contratista terá dereito ao 10 por cento do prezo dos estudos, informes, proxectos ou traballos pendentes de realizar en concepto de beneficio deixado de obter.

Sección 6.ª Da emenda de erros e responsabilidades no contrato de elaboración de proxectos de obras

Artigo 286. *Emenda de erros e corrección de deficiencias.*

1. Cando o contrato de servizos consista na elaboración íntegra dun proxecto de obra, o órgano de contratación exixirá a reparación por parte do contratista dos defectos, insuficiencias técnicas, erros materiais, omisións e infraccións de preceptos legais ou regulamentarios que lle sexan imputables, outorgándolle para o efecto o correspondente prazo, que non poderá exceder os dous meses.

2. Se, transcorrido este prazo, as deficiencias non foron corrixidas, a Administración poderá, atendendo ás circunstancias concorrentes, optar pola resolución do contrato ou por lle conceder un novo prazo ao contratista.

3. No primeiro caso procederá a incautación da garantía e o contratista incorrerá na obriga de lle aboar á Administración unha indemnización equivalente ao 25 por cento do prezo do contrato.

4. No segundo caso, o novo prazo concedido para reparar as deficiencias non corrixidas será dun mes improrrogable, incorrendo o contratista nunha penalidade equivalente ao 25 por cento do prezo do contrato.

5. De se producir un novo incumprimento procederá a resolución do contrato con obriga por parte do contratista de lle aboar á Administración unha indemnización igual ao prezo pactado con perda da garantía.

6. Cando o contratista, en calquera momento antes da concesión do último prazo, renuncie á realización do proxecto deberalle aboar á Administración unha indemnización igual á metade do prezo do contrato, con perda da garantía.

Artigo 287. *Indemnizacións.*

1. Para os casos en que o orzamento de execución da obra prevista no proxecto se desvíe en máis dun 20 por cento, tanto por exceso como por defecto, do custo real daquela como consecuencia de erros ou omisións imputables ao contratista consultor, a Administración poderá establecer, no prego de cláusulas administrativas particulares, un sistema de indemnizacións consistente nunha minoración do prezo do contrato de elaboración do proxecto, en función da porcentaxe de desviación, ata un máximo equivalente á metade daquel.

2. O baremo de indemnizacións será o seguinte:

a) No suposto de que a desviación sexa de máis do 20 por cento e menos do 30 por cento, a indemnización correspondente será do 30 por cento do prezo do contrato.

b) No suposto de que a desviación sexa de máis do 30 por cento e menos do 40 por cento, a indemnización correspondente será do 40 por cento do prezo do contrato.

c) No suposto de que a desviación sexa de máis do 40 por cento, a indemnización correspondente será do 50 por cento do prezo do contrato.

3. O contratista deberá aboar o importe da dita indemnización no prazo dun mes a partir da notificación da resolución correspondente, que se adoptará logo de tramitar expediente con audiencia do interesado.

Artigo 288. *Responsabilidade por defectos ou erros do proxecto.*

1. Con independencia do previsto nos artigos anteriores, o contratista responderá dos danos e perdas que durante a execución ou explotación das obras se lles causen tanto á Administración como a terceiros, por defectos e insuficiencias técnicas do proxecto ou polos erros materiais, omisións e infraccións de preceptos legais ou regulamentarios en que aquel incorrese, imputables a el.

2. A indemnización derivada da responsabilidade exigible ao contratista alcanzará o 50 por cento do importe dos danos e perdas causados, ata un límite máximo de cinco veces o prezo pactado polo proxecto, e será exigible dentro do prazo de dez anos, contados desde a recepción deste pola Administración, sendo a cargo desta última, de ser o caso, o resto da citada indemnización cando deba ser satisfeita a terceiros.

CAPÍTULO VI

Contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado

Artigo 289. *Réxime xurídico.*

Os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado rexeranse polas normas xerais contidas no título I deste libro e polas especiais correspondentes ao contrato típico cuxo obxecto corresponda coa prestación principal daquel, identificada conforme o disposto no artigo 120.a), no que non se opoñan á súa natureza, funcionalidade e contido peculiar conforme o artigo 11.

Estas normas delimitarán os deberes e dereitos das partes e as prerrogativas da Administración.

Artigo 290. *Duración.*

A duración dos contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado non poderá exceder os 20 anos. Non obstante, cando, por razón da prestación principal que constitúe o seu obxecto e da súa configuración, o réxime aplicable sexa o propio dos contratos de concesión de obra pública, observárase o disposto no artigo 244 sobre a duración destes.

LIBRO V

Organización administrativa para a xestión da contratación

TÍTULO I

Órganos competentes en materia de contratación

CAPÍTULO I

Órganos de contratación

Artigo 291. *Órganos de contratación.*

1. Os ministros e os secretarios de Estado son os órganos de contratación da Administración xeral do Estado e, en consecuencia, están facultados para celebrar no seu nome os contratos no ámbito da súa competencia.

Nos departamentos ministeriais en que existan varios órganos de contratación, a competencia para celebrar os contratos de subministración e de servizos que afecten o ámbito de máis dun deles corresponderalle ao ministro, salvo nos casos en que se lle atribúa á Xunta de Contratación.

2. Os presidentes ou directores dos organismos autónomos, axencias estatais, entidades públicas empresariais e demais entidades públicas estatais e os directores xerais das distintas entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, son os órganos de contratación duns e outros, na falta de disposición específica sobre o particular, recollida nas correspondentes normas de creación ou reguladoras do funcionamento desas entidades.

3. O director xeral do Patrimonio do Estado é o órgano de contratación do sistema estatal de contratación centralizada regulado nos artigos 190 e 191.

4. Nos departamentos ministeriais e nos organismos autónomos, axencias estatais, entidades públicas empresariais e demais entidades de dereito público estatais, así como nas entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, poderanse constituír xuntas de contratación, que actuarán como órganos de contratación, cos límites cuantitativos ou referentes ás características dos contratos que determine o titular do departamento, nos seguintes contratos:

a) Contratos de obras comprendidas nas alíneas b) e c) do número 1 do artigo 107, salvo que tales obras fosen declaradas de contratación centralizada.

b) Contratos de subministración que se refiran a bens consumibles ou de fácil deterioración polo uso, salvo os relativos a bens declarados de adquisición centralizada.

c) Contratos de servizos non declarados de contratación centralizada.

d) Contratos de subministración e de servizos, distintos dos atribuídos á competencia da xunta conforme as dúas alíneas anteriores, que afecten máis dun órgano de contratación, exceptuando os que teñan por obxecto bens ou servizos de contratación centralizada.

A composición das xuntas de contratación será fixada regulamentariamente, e entre os seus vogais deberá figurar un funcionario que teña atribuído, legal ou regulamentariamente, o asesoramento xurídico do órgano de contratación e un interventor.

5. Excepcionalmente, cando o contrato resulte de interese para varios departamentos ministeriais e, por razóns de economía e eficacia, a tramitación do expediente deba ser efectuada por un único órgano de contratación, os demais departamentos interesados poderán contribuír ao seu financiamento, nos termos que se establezan regulamentariamente e con respecto á normativa orzamentaria, na forma que se determine en convenios ou protocolos de actuación.

6. A capacidade para contratar dos representantes legais das sociedades e fundacións do sector público estatal rexeráse polo disposto nos estatutos destas entidades e polas normas de dereito privado que sexan en cada caso de aplicación.

Artigo 292. *Autorización para contratar.*

1. Os órganos de contratación dos departamentos ministeriais, organismos autónomos, axencias estatais e entidades de dereito público estatais, así como os das entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, necesitarán a autorización do Consello de Ministros para celebrar contratos nos seguintes supostos:

a) Cando o valor estimado do contrato, calculado conforme o sinalado no artigo 76, sexa igual ou superior a doce millóns de euros.

b) Nos contratos de carácter plurianual, cando se modifiquen as porcentaxes ou o número de anualidades legalmente previstos a que se refire o artigo 47 da Lei 47/2003, do 26 de novembro.

c) Cando o pagamento dos contratos se concerte mediante o sistema de arrendamento financeiro ou mediante o sistema de arrendamento con opción de compra e o número de anualidades supere os catro anos.

2. A autorización do Consello de Ministros a que se refire o número anterior deberase obter antes da aprobación do expediente. A aprobación do expediente e a aprobación do gasto corresponderánlle ao órgano de contratación.

3. O Consello de Ministros poderá reclamar discrecionalmente o coñecemento e autorización de calquera outro contrato. Igualmente, o órgano de contratación, a través do ministro correspondente, poderá elevar un contrato non comprendido no número 1 á consideración do Consello de Ministros.

4. Cando o Consello de Ministros autorice a celebración do contrato deberá autorizar igualmente a súa modificación, cando sexa causa de resolución, e a resolución mesma, de ser o caso.

5. Os titulares dos departamentos ministeriais a que estean adscritos os organismos autónomos, entidades públicas e as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social poderán fixar a contía a partir da cal será necesaria a súa autorización para a celebración dos contratos.

Artigo 293. *Desconcentración.*

1. As competencias en materia de contratación poderán ser desconcentradas, mediante real decreto acordado en Consello de Ministros, en calquera órgano, sexa ou non dependente do órgano de contratación.

2. Nas entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, as competencias en materia de contratación dos seus directores poderán desconcentrarse na forma e cos requisitos establecidos na Lei xeral da Segu-

ridade Social, texto refundido aprobado polo Real decreto legislativo 1/1994, do 20 de xuño.

Artigo 294. *Abstención e recusación.*

As autoridades e o persoal ao servizo das administracións públicas que interveñan nos procedementos de contratación deberán absterse ou poderán ser recusados nos casos e na forma previstos nos artigos 28 e 29 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

CAPÍTULO II

Órganos de asistencia

Artigo 295. *Mesas de contratación.*

1. Salvo no caso en que a competencia para contratar corresponda a unha xunta de contratación, nos procedementos abertos e restrinxidos e nos procedementos negociados con publicidade a que se refire o artigo 161.1, os órganos de contratación das administracións públicas estarán asistidos por unha mesa de contratación, que será o órgano competente para a valoración das ofertas. Nos procedementos negociados en que non sexa necesario publicar anuncios de licitación, a constitución da mesa será potestativa para o órgano de contratación.

2. A mesa estará constituída por un presidente, os vogais que se determinen regulamentariamente e un secretario.

3. Os membros da mesa serán nomeados polo órgano de contratación. O secretario deberá ser designado entre funcionarios ou, na falta deles, outro tipo de persoal dependente do órgano de contratación, e entre os vogais deberán figurar necesariamente un funcionario de entre os que teñan atribuído legal ou regulamentariamente o asesoramento xurídico do órgano de contratación e un interventor, ou, na falta destes, unha persoa ao servizo do órgano de contratación que teña atribuídas as funcións correspondentes ao seu asesoramento xurídico, e outra que teña atribuídas as relativas ao seu control económico-orzamentario.

Artigo 296. *Mesa especial do diálogo competitivo.*

1. Para asistir ao órgano de contratación nos procedementos de diálogo competitivo que sigan as administracións públicas estatais, constituirase unha mesa coa composición sinalada no número 2 do artigo anterior á cal se incorporarán persoas especialmente cualificadas na materia sobre que verse o diálogo, designadas polo órgano de contratación. O número destas persoas será igual ou superior a un terzo dos compoñentes da mesa e participarán nas deliberacións con voz e voto.

2. Nos expedientes que se tramiten para a celebración de contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado, corresponderalle á mesa especial do diálogo competitivo a elaboración do documento de avaliación previa a que se refire o artigo 118.

Artigo 297. *Mesa de contratación do sistema estatal de contratación centralizada.*

Nas súas funcións como órgano de contratación do sistema estatal de contratación centralizada, o director xeral do Patrimonio do Estado estará asistido por unha mesa de contratación interdepartamental, cuxa composición se determinará regulamentariamente.

Artigo 298. *Xurados de concursos.*

1. Nos concursos de proxectos, a mesa de contratación constituirase en xurado dos concursos de proxectos,

incorporando á súa composición ata cinco personalidades de notoria competencia no ámbito relevante, designadas polo órgano de contratación, que poidan contribuír de forma especial a avaliar as propostas presentadas, e que participarán nas deliberacións con voz e voto.

2. Os membros do xurado deben ser persoas físicas independentes dos participantes no concurso. Cando se lles exixa aos candidatos posuír unha determinada cualificación ou experiencia, polo menos unha terceira parte dos membros do xurado deben estar en posesión dela ou outra equivalente.

CAPÍTULO III

Órganos consultivos

Artigo 299. *Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado.*

1. A Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado é o órgano consultivo específico da Administración xeral do Estado, dos seus organismos autónomos, axencias e demais entidades públicas estatais, en materia de contratación administrativa. A Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado estará adscrita ao Ministerio de Economía e Facenda, e a súa composición e réxime xurídico estableceranse regulamentariamente.

2. A Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado poderá promover a adopción das normas ou medidas de carácter xeral que considere procedentes para a mellora do sistema de contratación nos seus aspectos administrativos, técnicos e económicos.

3. A Xunta poderalles expor directamente aos órganos de contratación ou formular con carácter xeral as recomendacións pertinentes, se dos estudos sobre contratación administrativa ou dun contrato particular se deduciren conclusións de interese para a Administración.

Artigo 300. *Órganos consultivos en materia de contratación das comunidades autónomas.*

Os órganos consultivos en materia de contratación que creen as comunidades autónomas exercerán a súa competencia no seu respectivo ámbito territorial, en relación coa contratación das administracións autonómicas, dos organismos e entidades dependentes ou vinculados a elas e, de se establecer así nas súas normas reguladoras, das entidades locais incluídas nel, sen prexuízo das competencias da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado.

TÍTULO II

Rexistros oficiais

CAPÍTULO I

Rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas

Artigo 301. *Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas do Estado.*

1. O Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas do Estado dependerá do Ministerio de Economía e Facenda, e corresponderalle levalo aos órganos de apoio técnico da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado.

2. No Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas do Estado faranse constar os datos relativos á capacidade dos empresarios que fosen clasificados pola

Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado, así como aqueles que solicitasen a inscrición dalgún dos datos mencionados nas alíneas a) a d) do número 1 do artigo 303.

Artigo 302. *Rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas das comunidades autónomas.*

As comunidades autónomas poderán crear os seus propios rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas, nos cales se inscribirán as condicións de aptitude dos empresarios que así o soliciten, que fosen clasificados por elas, ou que incorresen nalgunha prohibición de contratar cuxa declaración lles corresponda a aquelas ou ás entidades locais incluídas no seu ámbito territorial.

Artigo 303. *Contido do Rexistro.*

1. No Rexistro poderán constar, para cada empresa inscrita nel, os seguintes datos:

a) Os correspondentes á súa personalidade e capacidade de obrar, no caso de persoas xurídicas.

b) Os relativos á extensión das facultades dos representantes ou apoderados con capacidade para actuar no seu nome e obrigala contractualmente.

c) Os referentes ás autorizacións ou habilitacións profesionais e aos demais requisitos que resulten necesarios para actuar no seu sector de actividade.

d) Os datos relativos á solvencia económica e financeira, que se reflectirán de forma independente se o empresario carece de clasificación.

e) A clasificación obtida conforme o disposto nos artigos 54 a 60, así como cantas incidencias se produzan durante a súa vixencia; nesta inscrición, e como elemento desagregado da clasificación, indicárase a solvencia económica e financeira do empresario.

f) As prohibicións de contratar que os afecten.

g) Calquera outro dato de interese para a contratación pública que se determine regulamentariamente.

2. En todo caso, faranse constar no Rexistro as prohibicións de contratar a que se refire o número 4 do artigo 50.

Artigo 304. *Voluntariedade da inscrición.*

1. Sen prexuízo do disposto en canto á necesidade de inscribir a clasificación obtida e as prohibicións de contratar a que se refire o artigo 50.4, a inscrición nos rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas é voluntaria para os empresarios, os cales poderán determinar que datos de entre os mencionados no artigo anterior desexan que se reflectan neles.

2. Non obstante, a inscrición da clasificación obtida polo empresario requirirá a constancia no Rexistro das circunstancias mencionadas nas alíneas a) e c) do artigo anterior. De igual modo, a inscrición dos datos a que se refiren as alíneas b), c) e d) non se poderá facer sen que consten os que afectan a personalidade e capacidade de obrar do empresario.

Artigo 305. *Responsabilidade do empresario en relación coa actualización da información rexistral.*

Os empresarios inscritos están obrigados a pór en coñecemento do Rexistro calquera variación que se produza nos datos reflectidos nel, así como a aparición de calquera circunstancia que determine a concorrencia dunha prohibición de contratar. A omisión desta comunicación, mediando dolo, culpa ou negligencia, fará incorrer o empresario na circunstancia prevista na alínea e) do número 1 do artigo 49.

Artigo 306. *Publicidade.*

O Rexistro será público para todos os que teñan interese lexítimo en coñecer o seu contido. O acceso a el rexerá polo disposto no artigo 37 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, e nas normas que desenvolvan ou complementen este precepto.

Artigo 307. *Colaboración entre rexistros.*

O Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas do Estado e os rexistros oficiais de empresas clasificadas das comunidades autónomas, no desenvolvemento da súa actividade e nas súas relacións recíprocas, facilitaranlles ás outras administracións a información que estas precisen sobre o contido dos respectivos rexistros.

CAPÍTULO II**Rexistro de contratos do sector público****Artigo 308. *Rexistro de contratos do sector público.***

1. O Ministerio de Economía e Facenda creará e manterá un Rexistro de contratos no cal se inscribirán os datos básicos dos contratos adxudicados polas distintas administracións públicas e demais entidades do sector público suxeitos a esta lei.

2. O Rexistro de contratos do sector público constitúe o sistema oficial central de información sobre a contratación pública en España e, como tal, o soporte para o coñecemento, análise e investigación da contratación pública, para a estatística en materia de contratos públicos, para o cumprimento das obrigas internacionais de España en materia de información sobre a contratación pública, para as comunicacións dos datos sobre contratos a outros órganos da Administración que estean legalmente previstas e, en xeral, para a difusión pública da devandita información, de conformidade co principio de transparencia.

O Rexistro constituirá o instrumento dos poderes públicos para a revisión e mellora continuas dos procedementos e prácticas da contratación pública, a análise da calidade, fiabilidade e eficiencia dos seus provedores, e a supervisión da competencia e transparencia nos mercados públicos.

3. Os órganos de contratación de todas as administracións públicas e demais entidades incluídas no ámbito de aplicación desta lei comunicaranlle ao Rexistro de contratos do sector público, para a súa inscrición, os datos básicos dos contratos adxudicados, así como, de ser o caso, as súas modificacións, prórrogas, variacións de prazos ou de prezo, o seu importe final e a súa extinción. O contido das devanditas comunicacións e o prazo para efectualas serán establecidos regulamentariamente.

4. As comunicacións de datos de contratos ao Rexistro de contratos do sector público serán efectuada por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, na forma que determine o ministro de Economía e Facenda de conformidade coas comunidades autónomas.

5. O Rexistro de contratos do sector público facilitarlles o acceso aos seus datos de modo telemático aos órganos da Administración que os precisen para o exercicio das súas competencias legalmente atribuídas, e, en particular, aos órganos competentes en materia de fiscalización do gasto ou inspección de tributos, na forma en que regulamentariamente se determine.

Así mesmo, e coas limitacións que impoñen as normas sobre protección de datos de carácter persoal, facilitará o acceso público aos datos que non teñan o carácter

de confidenciais e que non fosen previamente publicados de modo telemático e a través da internet.

6. Nos casos de administracións públicas que dispoñan de rexistros de contratos análogos no seu ámbito de competencias, a comunicación de datos a que se refire o número 3 poderá ser substituída por comunicacións entre os respectivos rexistros de contratos. O Ministerio de Economía e Facenda determinará regulamentariamente as especificacións e requisitos para a sincronización de datos entre o Rexistro de contratos do sector público e os demais rexistros de contratos.

7. Co obxecto de garantir a identificación única e precisa de cada contrato, as administracións e entidades comunicantes asignaranlle a cada un deles un código identificador, que será único no seu ámbito de competencias. O Ministerio de Economía e Facenda determinará as regras de asignación dos ditos identificadores únicos que resulten necesarios para asegurar a identificación unívoca de cada contrato dentro do Rexistro de contratos do sector público, así como para a súa coordinación cos demais rexistros de contratos.

8. O Goberno elevará anualmente ás Cortes Xerais un informe sobre a contratación pública en España, a partir dos datos e análises proporcionados polo Rexistro de contratos do sector público.

TÍTULO III**Xestión da publicidade contractual por medios electrónicos, informáticos e telemáticos****CAPÍTULO ÚNICO****Plataforma de contratación do Estado****Artigo 309. *Plataforma de contratación do Estado.***

1. A Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado, a través dos seus órganos de apoio técnico, porá á disposición de todos os órganos de contratación do sector público unha plataforma electrónica que permita darlles publicidade a través da internet ás convocatorias de licitacións e aos seus resultados e a canta información consideren relevante relativa aos contratos que celebren, así como prestar outros servizos complementarios asociados ao tratamento informático destes datos. En todo caso, os órganos de contratación da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais deberán publicar nesta plataforma o seu perfil de contratante.

2. A plataforma deberá contar cun dispositivo que permita acreditar, de forma que faga fe, o inicio da difusión pública da información que se inclúa nela.

3. A publicación de anuncios e outra información relativa aos contratos na plataforma producirá os efectos previstos na lei.

4. O acceso dos interesados á plataforma de contratación efectuarase a través dun portal único. Regulamentariamente definiranse as modalidades de conexión da Plataforma de contratación co portal do «Boletín Oficial del Estado».

5. A Plataforma de contratación do Estado interconectarase cos servizos de información similares que articulen as comunidades autónomas e as entidades locais na forma que se determine nos convenios que se conclúan para o efecto.

Disposición adicional primeira. *Contratación no estranxeiro.*

1. Os contratos que se formalicen e executen no estranxeiro, sen prexuízo de ter en conta os principios desta lei para resolver as dúbidas e lagoas que, na súa aplicación, poidan presentarse, rexeranse polas seguintes normas:

a) Na Administración xeral do Estado, a formalización destes contratos corresponderalle ao ministro de Asuntos Exteriores e de Cooperación, que a exercerá a través das representacións diplomáticas ou consulares e que poderá delegala en favor doutros órganos, funcionarios ou persoas particulares. Non obstante, no ámbito do Ministerio de Defensa, a formalización dos contratos corresponderalle ao titular deste departamento, que poderá delegar esta competencia, e, cando se trate de contratos necesarios para o cumprimento de misións de paz en que participen as forzas e corpos de seguranza españois, a súa formalización corresponderalle ao ministro do Interior.

Nos organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social a formalización destes contratos correspóndelles aos seus representantes legais ou ás persoas en que estes deleguen.

Nos demais organismos e entidades suxeitos a esta lei, a formalización dos contratos corresponderalles aos seus representantes legais.

Os artigos 291 a 294 serán de aplicación en canto á tramitación, autorización, de ser o caso, adxudicación, modificación e resolución destes contratos.

b) Sen prexuízo dos requisitos de capacidade que poidan exixir as leis do Estado en que se celebre o contrato, para empresas de Estados membros da Comunidade Europea observarse o disposto nesta lei.

c) O prego de cláusulas administrativas particulares poderá ser substituído polas propias cláusulas do contrato.

d) Sen prexuízo do establecido para os contratos menores, os contratos poderanse adxudicar por procedemento negociado, para o cal se deberán conseguir, sempre que sexa posible, polo menos tres ofertas de empresas capaces de os cumprir.

e) A formalización levarase a cabo mediante documento que faga fe, e os datos destes contratos remitiranse ao Ministerio de Economía e Facenda para os efectos previstos no artigo 308, sen prexuízo da obriga da remisión ao Tribunal de Contas prevista no artigo 29. En canto aos contratos menores, será de aplicación o disposto con carácter xeral para eles nesta lei.

f) Ao adxudicatario poderánselle exixir unhas garantías análogas ás previstas nesta lei para asegurar a execución do contrato, sempre que isto sexa posible e adecuado ás condicións do Estado en que se efectúa a contratación e, no seu defecto, as que sexan usuais e autorizadas no dito Estado ou resulten conformes coas prácticas comerciais internacionais. As garantías constituiranse na representación diplomática ou consular correspondente.

g) O pagamento do prezo condicionarase á entrega polo contratista da prestación convida, salvo que se opoña a isto o dereito ou os costumes do Estado, suposto en que se deberá exixir garantía que cubra o anticipo, prestada na forma prevista na alínea f). Excepcionalmente, por resolución motivada do órgano de contratación, e cando as circunstancias así o impongan, poderá eximirse da prestación desta garantía, sempre que isto sexa conforme coas prácticas comerciais internacionais.

h) Nestes contratos procurarase incluír estipulacións tendentes a preservar os intereses da Administración ante posibles incumprimentos do contratista e a autorizar as modificacións do contrato que poidan facerse convenientes.

i) O órgano de contratación poderá establecer na documentación contractual un réxime de revisión de prezos diferente ao previsto con carácter xeral nesta lei, atendendo á lexislación do país en que deba executarse o contrato e ás súas circunstancias socioeconómicas. En calquera caso, o réxime de revisión de prezos que se estableza basearase en parámetros obxectivos e, a ser posible, públicos ou, cando menos, facilmente medibles, podendo utilizarse, para estes efectos, os calculados por organismos Internacionais.

2. Nos contratos con empresas españolas incluíranse cláusulas de submisión aos tribunais españois.

3. Nos contratos con empresas estranxeiras procurarase, cando as circunstancias o aconsellen, a incorporación de cláusulas tendentes a resolver as discrepancias que poidan xurdir mediante fórmulas sinxelas de arbitraje. Igualmente, procurarase incluír cláusulas de submisión aos tribunais españois. Nestes contratos poderase transixir, coa autorización previa do Consello de Ministros ou do órgano competente das comunidades autónomas e entidades locais.

4. As regras contidas neste artigo non obstan para que, nos contratos suxeitos a regulación harmonizada que se formalicen e executen nos restantes Estados membros da Comunidade Europea, deban cumprirse as normas desta lei referentes á publicidade comunitaria e aos procedementos de adxudicación dos contratos.

5. Os contratos formalizados no estranxeiro que deban executarse total ou parcialmente en España e que estean vinculados directamente á realización de programas ou proxectos de cooperación en materia cultural ou de investigación ou de cooperación ao desenvolvemento, poderanse adxudicar por procedemento negociado sen publicidade e con suxeición ás condicións libremente pactadas pola Administración co contratista estranxeiro, cando a intervención deste sexa absolutamente indispensable para a execución do proxecto ou programa, por requirilo así as condicións de participación nos programas ou proxectos de cooperación, e así se acredite no expediente.

6. Os documentos contractuais e toda a documentación necesaria para a preparación, adxudicación e execución dos contratos deberá estar redactada en castelán, idioma ao cal, de ser o caso, deberán traducirse desde o idioma local que corresponda. Non obstante, o órgano de contratación, baixo a súa responsabilidade, poderá aceptar, sen necesidade de tradución para o castelán, os documentos redactados en inglés ou en francés, que producirán os efectos que correspondan. A aceptación de documentos redactados noutras linguas poderá ser acordada singularmente para cada contrato polo órgano de contratación mediante resolución motivada e baixo a súa responsabilidade. Nestes casos, o Ministerio de Asuntos Exteriores e de Cooperación garantirá a dispoñibilidade da tradución para o castelán dos documentos redactados en lingua estranxeira, para efectos de fiscalización do contrato.

Disposición adicional segunda. *Normas específicas de contratación nas entidades locais.*

1. Correspóndenlles aos alcaldes e aos presidentes das entidades locais as competencias como órgano de contratación respecto dos contratos de obras, de subministración, de servizos, de xestión de servizos públicos, os contratos administrativos especiais, e os contratos privados cando o seu importe non supere o 10 por cento dos recursos ordinarios do orzamento nin, en calquera caso, a contía de seis millóns de euros, incluídos os de carácter plurianual cando a súa duración non sexa superior a catro anos, sempre que o importe acumulado de todas as súas anualidades non supere nin a porcentaxe indicada, refe-

rida aos recursos ordinarios do orzamento do primeiro exercicio, nin a contía sinalada.

Así mesmo, correspóndelles aos alcaldes e aos presidentes das entidades locais a adxudicación de concesións sobre os bens destas e a adquisición de bens inmobles e dereitos suxeitos á lexislación patrimonial cando o seu valor non supere o 10 por cento dos recursos ordinarios do orzamento nin o importe de tres millóns de euros, así como o alleamento do patrimonio, cando o seu valor non supere a porcentaxe nin a contía indicadas.

2. Correspóndelle ao Pleno as competencias como órgano de contratación respecto dos contratos non mencionados no número anterior que celebre a entidade local.

Tamén lle corresponde ao Pleno a adxudicación de concesións sobre os bens da corporación e a adquisición de bens inmobles e dereitos suxeitos á lexislación patrimonial así como o alleamento do patrimonio cando non estean atribuídas ao alcalde ou ao presidente, e dos bens declarados de valor histórico ou artístico calquera que sexa o seu valor.

3. Nos municipios de gran poboación a que se refire o artigo 121 da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, as competencias que se describen nos números anteriores serán exercidas pola Xunta de Goberno Local, calquera que sexa o importe do contrato ou a súa duración.

4. Nas entidades locais será potestativa a constitución de xuntas de contratación, que actuarán como órganos de contratación nos contratos de obras que teñan por obxecto traballos de reparación simple, de conservación e de mantemento, nos contratos de subministración que se refiran a bens consumibles ou de fácil deterioración polo uso, e nos contratos de servizos cando o seu importe non supere o 10 por cento dos recursos ordinarios da entidade, ou, cando superen este importe, as accións estean previstas no orzamento do exercicio a que corresponda e se realicen de acordo co disposto nas bases de execución deste.

Correspóndelle ao Pleno acordar a constitución das xuntas de contratación e determinar a súa composición. Deberán formar parte delas necesariamente o secretario ou o titular do órgano que teña atribuída a función de asesoramento xurídico da corporación, e o interventor desta. Os límites cuantitativos, que poderán ser inferiores aos sinalados no parágrafo anterior, ou os referentes ás características dos contratos en que intervirá a xunta de contratación como órgano de contratación, serán determinados, nas entidades locais de réxime común, polo Pleno, por proposta do alcalde ou do presidente cando sexan, de acordo co número 1, o órgano que teña atribuída a competencia sobre os devanditos contratos, e pola Xunta de Goberno Local nos municipios de gran poboación.

Nos casos de actuación das xuntas de contratación prescindirase da intervención da mesa de contratación.

5. Nos municipios de poboación inferior a 5.000 habitantes as competencias en materia de contratación poderán ser exercidas polos órganos que, con carácter de centrais de contratación, se constitúan na forma prevista no artigo 188, mediante acordos para o efecto.

Así mesmo, poderanse concertar convenios de colaboración en virtude dos cales se lles encomende a xestión do procedemento de contratación ás deputacións provinciais ou ás comunidades autónomas de carácter uniprovincial.

6. Nos municipios de poboación inferior a 5.000 habitantes a aprobación do gasto será substituída por unha certificación de existencia de crédito que será expedida polo secretario interventor ou, de ser o caso, polo interventor da corporación.

7. Correspóndelle ao órgano de contratación a aprobación do expediente e a apertura do procedemento de adxudicación nos termos que se regulan no artigo 94.

A aprobación do prego de cláusulas administrativas particulares irá precedida dos informes do secretario ou,

de ser o caso, do titular do órgano que teña atribuída a función de asesoramento xurídico da corporación, e do interventor.

8. Os informes que a lei lles asigna aos servizos xurídicos serán emitidos polo secretario ou polo órgano que teña atribuída a función de asesoramento xurídico da corporación.

Os actos de fiscalización son exercidos polo interventor da entidade local.

9. Cando se aplique o procedemento negociado en supostos de urxencia a que fan referencia o artigo 154, alínea e), deberanse incorporar ao expediente os correspondentes informes do secretario ou, de ser o caso, do titular do órgano que teña atribuída a función de asesoramento xurídico da corporación, e do interventor, sobre xustificación da causa de urxencia apreciada.

10. A mesa de contratación estará presidida por un membro da corporación ou un funcionario desta, e formarán parte dela, como vogais, o secretario ou, de ser o caso, o titular do órgano que teña atribuída a función de asesoramento xurídico, e o interventor, así como aqueles outros que designe o órgano de contratación entre o persoal funcionario de carreira ou persoal laboral ao servizo da corporación, ou membros electos desta, sen que o seu número, en total, sexa inferior a tres. Actuará como secretario un funcionario da corporación.

Nas entidades locais municipais poderase integrar na mesa persoal ao servizo das correspondentes deputacións provinciais ou comunidades autónomas uniprovinciais.

11. Nos municipios de poboación inferior a 5.000 habitantes, nos contratos de obras cuxo período de execución exceda o dun orzamento anual, poderanse redactar proxectos independentes relativos a cada unha das partes da obra, sempre que estas sexan susceptibles de utilización separada no sentido do uso xeral ou do servizo, ou poidan ser substancialmente definidas, e preceda autorización concedida polo Pleno da Corporación, adoptada co voto favorable da maioría absoluta legal dos seus membros, autorización que non poderá ser obxecto de delegación.

12. Serán de aplicación aos contratos de obras as normas sobre supervisión de proxectos establecidas no artigo 109. A supervisión poderá ser efectuada polas oficinas ou unidades competentes da propia entidade contratante ou, no caso de municipios que carezan delas, polas da correspondente deputación provincial.

13. Nos contratos que teñan por obxecto a adquisición de bens inmobles, o importe da adquisición poderá ser obxecto dun aprazamento de ata catro anos, con suxeición aos trámites previstos na normativa reguladora das facendas locais para os compromisos de gastos futuros.

Disposición adicional terceira. Réxime de contratación dos órganos constitucionais do Estado e dos órganos lexislativos e de control autonómicos.

Os órganos competentes do Congreso dos Deputados, do Senado, do Consello Xeral do Poder Xudicial, do Tribunal Constitucional, do Tribunal de Contas, do Defensor do Pobo, das asembleas lexislativas das comunidades autónomas, e das institucións autonómicas análogas ao Tribunal de Contas e ao Defensor do Pobo, axustarán a súa contratación ás normas establecidas nesta lei para as administracións públicas.

Disposición adicional cuarta. Regras especiais sobre competencia para adquirir equipamentos e sistemas para o tratamento da información e das comunicacións.

Non obstante o sinalado no artigo 191.1, a competencia para adquirir equipamentos e sistemas para o tratamento da información e elementos complementarios ou

auxiliares que non fosen declarados de adquisición centralizada corresponderalle ao ministro de Defensa e aos órganos de contratación das entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social no ámbito das súas respectivas competencias.

Disposición adicional quinta. Límites á contratación con empresas de traballo temporal.

1. Non se poderán celebrar contratos de servizos con empresas de traballo temporal salvo cando se precise a posta á disposición de persoal con carácter eventual para a realización de enquisas, toma de datos e servizos análogos.

2. Nestes contratos, vencido o seu prazo de duración, non se poderá producir a consolidación como persoal do ente, organismo ou entidade contratante das persoas que, procedentes das citadas empresas, realicen os traballos que constitúan o seu obxecto, sen que sexa de aplicación o establecido no artigo 7.2 da Lei 14/1994, do 1 de xuño, pola que se regulan as empresas de traballo temporal. A duración destes contratos en ningún caso poderá superar o prazo de seis meses, co cal se extinguirán ao seu vencemento sen posibilidade de prórroga.

Disposición adicional sexta. Contratación con empresas que teñan no seu cadro de persoal persoas con discapacidade ou en situación de exclusión social e con entidades sen ánimo de lucro.

1. Os órganos de contratación poderán sinalar nos pregos de cláusulas administrativas particulares a preferencia na adxudicación dos contratos para as proposicións presentadas por aquelas empresas públicas ou privadas que, no momento de acreditaren a súa solvencia técnica, teñan no seu cadro de persoal un número de traballadores con discapacidade superior ao 2 por cento, sempre que as devanditas proposicións iguallen nos seus termos as máis vantaxosas desde o punto de vista dos criterios que sirvan de base para a adxudicación.

Se varias empresas licitadoras das que empataren en canto á proposición máis vantaxosa acreditan ter relación laboral con persoas con discapacidade nunha porcentaxe superior ao 2 por cento, terá preferencia na adxudicación do contrato o licitador que dispoña da maior porcentaxe de traballadores fixos con discapacidade no seu cadro de persoal.

2. Igualmente, poderase establecer a preferencia na adxudicación de contratos, en igualdade de condicións coas que sexan economicamente máis vantaxosas, para as proposicións presentadas por aquelas empresas dedicadas especificamente á promoción e inserción laboral de persoas en situación de exclusión social, reguladas na disposición adicional novena da Lei 12/2001, do 9 de xullo, de medidas urxentes de reforma do mercado de traballo para o incremento do emprego e a mellora da súa calidade, valorándose o compromiso formal do licitador de contratar non menos do 30 por cento dos seus postos de traballo con persoas pertencentes aos seguintes colectivos, cuxa situación será acreditada polos servizos sociais públicos competentes:

a) Perceptores de rendas mínimas de inserción, ou calquera outra prestación de igual ou similar natureza, segundo a denominación adoptada en cada comunidade autónoma.

b) Persoas que non poidan acceder ás prestacións a que se fai referencia no parágrafo anterior, por falta do período exixido de residencia ou empadramento, ou para a constitución da unidade perceptora, ou por teren esgotado o período máximo de percepción legalmente establecido.

c) Persoas maiores de dezaioito anos e menores de trinta, procedentes de institucións de protección de menores.

d) Persoas con problemas de drogadicción ou alcoholismo que se encontren en procesos de rehabilitación ou reinserción social.

e) Internos de centros penitenciarios cuxa situación penitenciaria lles permita acceder a un emprego, así como liberados condicionais e ex-reclusos.

f) Persoas con discapacidade.

3. Na mesma forma e condicións poderase establecer tal preferencia na adxudicación dos contratos relativos a prestacións de carácter social ou asistencial para as proposicións presentadas por entidades sen ánimo de lucro, con personalidade xurídica, sempre que a súa finalidade ou actividade teña relación directa co obxecto do contrato, segundo resulte dos seus respectivos estatutos ou regras fundacionais e figuren inscritas no correspondente rexistro oficial. Neste suposto o órgano de contratación poderá requirir destas entidades a presentación do detalle relativo á descomposición do prezo ofertado en función dos seus custos.

4. Os órganos de contratación poderán sinalar nos pregos de cláusulas administrativas particulares a preferencia na adxudicación dos contratos que teñan como obxecto produtos en que exista alternativa de Comercio Xusto para as proposicións presentadas por aquelas entidades recoñecidas como organizacións de Comercio Xusto, sempre que as devanditas proposicións iguallen nos seus termos as máis vantaxosas desde o punto de vista dos criterios que sirvan de base para a adxudicación.

Disposición adicional sétima. Contratos reservados.

Poderase reservar a participación nos procedementos de adxudicación de contratos a centros especiais de emprego, ou reservar a súa execución no marco de programas de emprego protexido, cando polo menos o 70 por cento dos traballadores afectados sexan persoas con discapacidade que, debido á indole ou á gravidade das súas deficiencias, non poidan exercer unha actividade profesional en condicións normais. No anuncio de licitación deberase facer referencia a esta disposición.

Disposición adicional oitava. Clasificación exigible polas universidades públicas.

Para efectos do establecido no número 2 do artigo 57, para os contratos que celebren as universidades públicas dependentes das comunidades autónomas, producirán efecto os acordos de clasificación e revisión de clasificacións adoptados polos correspondentes órganos da comunidade autónoma respectiva.

Disposición adicional novena. Exención da exixencia de clasificación para as universidades públicas.

Non lles será exigible a clasificación ás universidades públicas para seren adxudicatarias de contratos nos supostos a que se refire o número 1 do artigo 83 da Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades.

Disposición adicional décima. Exención de requisitos para os organismos públicos de investigación en canto adxudicatarios de contratos.

1. As axencias estatais, os organismos públicos de investigación e organismos similares das comunidades

autónomas non necesitarán estar clasificados nin acreditar a súa solvencia económica e financeira e a solvencia técnica para seren adxudicatarios de contratos do sector público.

2. Estas entidades estarán igualmente exentas de constituír garantías, nos casos en que sexan exixibles.

Disposición adicional décimo primeira. *Contratos celebrados nos sectores da auga, da enerxía, dos transportes e dos servizos postais.*

1. A celebración polas administracións públicas de contratos comprendidos na Lei sobre procedementos de contratación nos sectores da auga, a enerxía, os transportes e os servizos postais, pola que se incorporan ao ordenamento xurídico español a Directiva 2004/17/CE e a Directiva 92/13/CEE, rexeráse, en todo caso, por esta lei, ben que os interesados poderán utilizar o procedemento de conciliación regulado no capítulo IV do título VII daquela norma. Non obstante, e para os efectos de aplicar esta lei a estes contratos, só terán a consideración de contratos suxeitos a regulación harmonizada os que, por razón da súa natureza, obxecto, características e contía, estean sometidos á mencionada Lei sobre procedementos de contratación nos sectores da auga, a enerxía, os transportes e os servizos postais, pola que se incorporan ao ordenamento xurídico español a Directiva 2004/17/CE e a Directiva 92/13/CEE.

2. A celebración polos entes, organismos e entidades do sector público que non teñan o carácter de administracións públicas de contratos comprendidos na Lei sobre procedementos de contratación nos sectores da auga, a enerxía, os transportes e os servizos postais, pola que se incorporan ao ordenamento xurídico español a Directiva 2004/17/CE e a Directiva 92/13/CEE, rexeráse por esta norma, salvo que unha lei suxeite estes contratos ao réxime previsto nesta lei para as administracións públicas, caso en que se lles aplicarán tamén as normas previstas para os contratos suxeitos a regulación harmonizada. Os contratos excluídos da aplicación da Lei sobre procedementos de contratación nos sectores da auga, a enerxía, os transportes e os servizos postais, pola que se incorporan ao ordenamento xurídico español a Directiva 2004/17/CE e a Directiva 92/13/CEE, que celebren nestes sectores os entes, organismos e entidades mencionados, rexeráse polas disposicións pertinentes desta lei, sen que lles sexan aplicables, en ningún caso, as normas que nesta se establecen exclusivamente para os contratos suxeitos a regulación harmonizada.

Disposición adicional décimo segunda. *Normas especiais para a contratación do acceso a bases de datos e a subscrición a publicacións.*

1. A subscrición a revistas e outras publicacións, calquera que sexa o seu soporte, así como a contratación do acceso á información contida en bases de datos especializadas, poderanse efectuar, calquera que sexa a súa contía, sempre que non teñan o carácter de contratos suxeitos a regulación harmonizada, de acordo coas normas establecidas nesta lei para os contratos menores e con suxeición ás condicións xerais que apliquen os provedores, incluíndo as referidas ás fórmulas de pagamento. O aboamento do prezo, nestes casos, farase na forma prevista nas condicións que rexan estes contratos, sendo admisible o pagamento con anterioridade á entrega ou realización da prestación, sempre que isto responda aos usos habituais do mercado.

2. Cando os contratos a que se refire o número anterior se celebren por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, os entes, organismos e entidades do sector público contratantes terán a consideración de consumi-

dores, para os efectos previstos na lexislación de servizos da sociedade da información e comercio electrónico.

Disposición adicional décimo terceira. *Modificacións de contías, prazos e outras derivadas dos anexos de directivas comunitarias.*

Autorízase o Consello de Ministros para que poida modificar, mediante real decreto, logo de audiencia das comunidades autónomas e de acordo coa conxuntura económica, as contías que se indican nos artigos desta lei. Igualmente, autorízase o Consello de Ministros para incorporar á lei as oportunas modificacións derivadas dos anexos das directivas comunitarias que regulan a contratación pública.

Disposición adicional décimo cuarta. *Actualización de cifras fixadas pola Unión Europea.*

As cifras que, no sucesivo, fixe a Comisión Europea substituirán as que figuran no texto desta lei. O Ministerio de Economía e Facenda adoptará as medidas pertinentes para asegurar a súa publicidade.

Disposición adicional décimo quinta. *Cómputo de prazos.*

Os prazos establecidos por días nesta lei entenderanse referidos a días naturais, salvo que nela se indique expresamente que só se deben computar os días hábiles. Non obstante, se o último día do prazo for inhábil, este entenderase prorrogado ao primeiro día hábil seguinte.

Disposición adicional décimo sexta. *Referencias ao imposto sobre o valor engadido.*

As referencias ao imposto sobre o valor engadido deberán entenderse realizadas ao imposto xeral indirecto canario ou ao imposto sobre a produción, os servizos e a importación, nos territorios en que rexan estas figuras impositivas.

Disposición adicional décimo sétima. *Espazo Económico Europeo.*

As referencias a Estados membros da Unión Europea contidas nesta lei entenderase que inclúen os Estados signatarios do Acordo sobre o Espazo Económico Europeo.

Disposición adicional décimo oitava. *Normas relativas aos medios de comunicación utilizables nos procedementos regulados nesta lei.*

1. As comunicacións e intercambios de información que deban efectuarse nos procedementos regulados nesta lei poderanse facer, de acordo co que establezan os órganos de contratación ou os órganos a que corresponda a súa resolución, por correo, por telefax, ou por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos. As solicitudes de participación en procedementos de adxudicación poderanse facer tamén por teléfono, no caso e na forma previstos no número 4 desta disposición adicional.

2. Para que poidan declararse admisibles, os medios de comunicación deberán estar dispoñibles de forma xeral e, por tanto, do seu uso non debe derivar ningunha restrición ao acceso dos empresarios e interesados aos correspondentes procedementos.

3. As comunicacións, os intercambios e o almacenamento de información serán realizados de modo que se garanta a protección da integridade dos datos e a confidencialidade das ofertas e das solicitudes de participación, así como que o contido das ofertas e das solicitudes de participación non será coñecido ata despois de finalizado o prazo para a súa presentación ou ata o momento fixado para a súa apertura.

4. Os órganos de contratación poderán admitir a comunicación telefónica para a presentación de solicitudes de participación, caso en que o solicitante que utilice este medio deberá confirmar a súa solicitude por escrito antes de que expire o prazo fixado para a súa recepción.

Os órganos de contratación poderán exixir que as solicitudes de participación enviadas por telefax sexan confirmadas por correo ou por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, cando isto sexa necesario para a súa constancia. Esta exigencia deberá ser recollida no anuncio de licitación, con indicación do prazo dispoñible para o seu cumprimento.

5. Os medios electrónicos, informáticos e telemáticos utilizables deberán cumprir, ademais, os requisitos establecidos na disposición adicional décimo novena.

Disposición adicional décimo novena. Uso de medios electrónicos, informáticos e telemáticos nos procedementos regulados na lei.

1. O emprego de medios electrónicos, informáticos e telemáticos nos procedementos recollidos nesta lei axustarase ás normas seguintes:

a) Os medios electrónicos, informáticos e telemáticos utilizables deberán ser non discriminatorios, estar á disposición do público e ser compatibles coas tecnoloxías da información e da comunicación de uso xeral.

b) A información e as especificacións técnicas necesarias para a presentación electrónica das ofertas e solicitudes de participación deberán estar á disposición de todas as partes interesadas, non ser discriminatorias e ser conformes con estándares abertos, de uso xeral e ampla implantación.

c) Os programas e aplicacións necesarios para a presentación electrónica das ofertas e solicitudes de participación deberán ser de amplo uso, fácil acceso e non discriminatorios, ou deberán ser postos á disposición dos interesados polo órgano de contratación.

d) Os sistemas de comunicacións e para o intercambio e almacenamento de información deberán poder garantir de forma razoable, segundo o estado da técnica, a integridade dos datos transmitidos e que só os órganos competentes, na data sinalada para iso, poidan ter acceso a eles, ou que, en caso de quebrantamento desta prohibición de acceso, a violación se poida detectar con claridade. Estes sistemas deberán, así mesmo, ofrecer suficiente seguranza, de acordo co estado da técnica, fronte aos virus informáticos e outro tipo de programas ou códigos nocivos, podendo establecerse regulamentariamente outras medidas que, respectando os principios de confidencialidade e integridade das ofertas e igualdade entre os licitadores, se dirixan a minimizar a súa incidencia nos procedementos.

e) As aplicacións que se utilicen para efectuar as comunicacións, notificacións e envíos documentais entre o licitador ou contratista e o órgano de contratación deben poder acreditar a data e a hora da súa emisión ou recepción, a integridade do seu contido e o remitente e destinatario delas. En especial, estas aplicacións deben garantir que se deixa constancia da hora e da data exactas da recepción das proposicións ou das solicitudes de participación e de canta documentación deba presentarse ante o órgano de contratación.

f) Todos os actos e manifestacións de vontade dos órganos administrativos ou das empresas licitadoras ou contratistas que teñan efectos xurídicos e se emitan tanto na fase preparatoria como nas fases de licitación, adjudicación e execución do contrato deben ser autenticados mediante unha sinatura electrónica recoñecida de acordo coa Lei 59/2003, do 19 de decembro, de sinatura electrónica. Os medios electrónicos, informáticos ou telemáticos empregados deben poder garantir que a sinatura se axusta ás disposicións desta norma.

g) Os licitadores ou os candidatos deberán presentar os documentos, certificados e declaracións que non estean dispoñibles en forma electrónica antes de que expire o prazo previsto para a presentación de ofertas ou de solicitudes de participación.

h) As referencias desta lei á presentación de documentos escritos non obstarán a súa presentación por medios electrónicos. Nos procedementos de adjudicación de contratos, o envío por medios electrónicos das ofertas poderase facer en dúas fases, transmitindo primeiro a sinatura electrónica da oferta, con cuxa recepción se considerará efectuada a súa presentación para todos os efectos, e despois a oferta propiamente dita nun prazo máximo de 24 horas; de non se efectuar esta segunda remisión no prazo indicado, considerase que a oferta foi retirada. As copias electrónicas dos documentos que deban incorporarse ao expediente, autenticadas coa sinatura electrónica recoñecida do órgano administrativo habilitado para a súa recepción, producirán iguais efectos e terán igual valor que as copias compulsadas deses documentos.

i) Os formatos dos documentos electrónicos que integran os expedientes de contratación deberán axustar a especificacións publicamente dispoñibles e de uso non suxeito a restricións, que garantan a libre e plena accesibilidade a eles polo órgano de contratación, os órganos de fiscalización e control, os órganos xurisdiccionais e os interesados, durante o prazo polo cal deba conservarse o expediente. Nos procedementos de adjudicación de contratos, os formatos admisibles deberán indicar no anuncio ou nos pregos.

j) Como requisito para a tramitación de procedementos de adjudicación de contratos por medios electrónicos, os órganos de contratación poderán exixir aos licitadores a inscrición previa no Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas que corresponda dos datos a que se refiren as alíneas a) a d) do artigo 303.1.

2. Axustándose aos requisitos establecidos no número anterior e aos sinalados nas normas que regulen con carácter xeral o seu uso no tráfico xurídico, as disposicións de desenvolvemento desta lei establecerán as condicións en que poderán ser utilizadas facturas electrónicas na contratación do sector público.

Disposición adicional vixésima. Substitución de letrados nas mesas de contratación.

Para as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social poderanse establecer regulamentariamente os supostos en que formarán parte da mesa de contratación letrados habilitados especificamente para iso en substitución dos que teñan atribuído legal ou regulamentariamente o asesoramento xurídico do órgano de contratación.

Disposición adicional vixésimo primeira. Garantía de accesibilidade para persoas con discapacidade.

No ámbito da contratación pública, a determinación dos medios de comunicación admisibles, o deseño dos elementos instrumentais e a implantación dos trámites procedementais, deberán realizar tendo en conta criterios de accesibilidade universal e de deseño para todos, tal e como son definidos estes termos na Lei 51/2003, do 2 de decembro, de igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade.

Disposición adicional vixésimo segunda. Responsabilidade das autoridades e do persoal ao servizo das administracións públicas.

1. A responsabilidade patrimonial das autoridades e do persoal ao servizo das administracións públicas deri-

vada das súas actuacións en materia de contratación administrativa, tanto por danos causados a particulares como á propia Administración, será exixida conforme o disposto no título X da Lei 30/1992, do 26 de novembro, e no Real decreto 429/1993, do 26 de marzo, polo que se aproba o Regulamento dos procedementos das administracións públicas en materia de responsabilidade patrimonial.

2. A infracción ou aplicación indebida dos preceptos contidos nesta lei por parte do persoal ao servizo das administracións públicas, cando mediar, cando menos, negligencia grave, constituirá falta moi grave cuxa responsabilidade disciplinaria será exixida conforme a normativa específica na materia.

Disposición adicional vixésimo terceira. *Concertos para a prestación de asistencia sanitaria e farmacéutica celebrados pola Mutualidade de Funcionarios Civís do Estado, a Mutualidade Xeral Xudicial e o Instituto Social das Forzas Armadas.*

1. Os concertos que teñan por obxecto a prestación de servizos de asistencia sanitaria e farmacéutica e que, para o desenvolvemento da súa acción protectora, celebren a Mutualidade de Funcionarios Civís do Estado e o Instituto Social das Forzas Armadas con entidades públicas, entidades aseguradoras, sociedades médicas, colexios farmacéuticos e outras entidades ou empresas, calquera que sexa o seu importe e modalidade, terán a natureza de contratos de xestión de servizo público e regularanse pola normativa especial de cada mutualidade e, en todo o non previsto por ela, pola lexislación de contratos do sector público.

2. Os concertos que a Mutualidade Xeral Xudicial celebre para a prestación de servizos de asistencia sanitaria e farmacéutica con entidades públicas, entidades aseguradoras, sociedades médicas, colexios farmacéuticos e outras entidades ou empresas, e que sexan precisos para o desenvolvemento da súa acción protectora, conviranse de forma directa entre a Mutualidade e a entidade correspondente, co informe previo da Avogacía do Estado do Ministerio de Xustiza e da Intervención Delegada no organismo.

Disposición adicional vixésimo cuarta. *Contratos incluídos no ámbito do artigo 296 do Tratado constitutivo da Comunidade Europea.*

Os contratos comprendidos no ámbito do artigo 296 do Tratado constitutivo da Comunidade Europea que celebre o Ministerio de Defensa rexeranse por esta lei, sen prexuízo do que se conveña entre as partes de acordo coas normas e usos vixentes no comercio internacional.

Disposición adicional vixésimo quinta. *Réxime de contratación de certos organismos.*

1. O réxime de contratación do Instituto Español de Comercio Exterior, a Sociedade Estatal de Participacións Industriais, o ente público Portos do Estado e as autoridades portuarias será o establecido nesta lei para as entidades públicas empresariais.

2. As instrucións reguladoras dos procedementos de contratación das autoridades portuarias e de Portos do Estado serán elaboradas e aprobadas polo ministro de Fomento, co informe previo da Avogacía do Estado.

3. Nos contratos a que se refire o artigo 16.2 da Lei 46/2003, do 25 de novembro, reguladora do Museo Nacional de El Prado, esta entidade aplicará as normas previstas nesta lei para os contratos de poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas. Estes contratos non terán carácter de contratos administrativos.

Disposición adicional vixésimo sexta. *Pregos de cláusulas administrativas para a contratación de medios para a loita contra os incendios forestais.*

No prazo de seis meses desde a entrada en vigor desta lei, os ministerios de Economía e Facenda e de Medio Ambiente elevarán conxuntamente ao Consello de Ministros, para a súa aprobación conforme o sinalado no artigo 98, os pregos de cláusulas administrativas xerais que se vaian utilizar na contratación de medios para a loita contra os incendios forestais, adaptados ás características singulares destes sinistros e á especial problemática que presenta a dispoñibilidade de medios aéreos especializados no mercado, co fin de conseguir a necesaria flexibilidade na súa obtención pola Administración.

Disposición adicional vixésimo sétima. *Prácticas contra-rias á libre competencia.*

Os órganos de contratación e a Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado notificaránlle á Comisión Nacional da Competencia calquera feito de que teñan coñecemento no exercicio das súas funcións que poida constituir infracción á lexislación de defensa da competencia. En particular, comunicaránlle calquera indicio de acordo, decisión ou recomendación colectiva, ou práctica concertada ou conscientemente paralela entre os licitadores, que teña por obxecto, produza ou poida producir o efecto de impedir, restrinxir ou falsear a competencia no proceso de contratación.

Disposición adicional vixésimo oitava. *Réxime de subcontratación de prestacións contratadas polas entidades públicas empresariais.*

Nos contratos celebrados polas entidades públicas empresariais, a subcontratación das prestacións obxecto daqueles axustarse ao disposto no artigo 210, ben que a referencia ás prohibicións de contratar que se efectúa no número 4 deste artigo debe entenderse limitada ás que se enumeran no artigo 49.1.

Disposición adicional vixésimo novena. *Prestación de asistencia sanitaria en situacións de urxencia.*

1. Nos contratos relativos á prestación de asistencia sanitaria en supostos de urxencia e por importe inferior a 30.000 euros, non serán de aplicación as disposicións desta lei relativas á preparación e adxudicación do contrato.

2. Para proceder á contratación nestes casos abonará con que, ademais de xustificarse a urxencia, se determine o obxecto da prestación, se fixe o prezo que se satisfará pola asistencia e o órgano de contratación designe a empresa á cal lle corresponderá a execución.

Disposición adicional trixésima. *Réxime xurídico da «Empresa de Transformación Agraria, Sociedad Anónima» (TRAGSA) e das súas filiais.*

1. O grupo de sociedades mercantís estatais integrado pola «Empresa de Transformación Agraria, Sociedad Anónima» (TRAGSA), e as sociedades cuxo capital sexa integramente de titularidade desta, ten por función a prestación de servizos esenciais en materia de desenvolvemento rural, conservación do ambiente, atención a emerxencias, e outros ámbitos conexos, conforme o establecido nesta disposición.

2. TRAGSA e as súas filiais integradas no grupo definido no número anterior teñen a consideración de medios propios instrumentais e servizos técnicos da Administración xeral do Estado, as comunidades autónomas e os poderes adxudicadores dependentes delas, estando obri-

gadas a realizar, con carácter exclusivo, os traballos que estes lles encomenden nas materias sinaladas nos números 4 e 5, dándolles unha especial prioridade a aqueles que sexan urxentes ou que se ordenen como consecuencia das situacións de emerxencia que se declaren. De acordo con esta obriga, os bens e efectivos de TRAGSA e as súas filiais poderanse incluír nos plans e dispositivos de protección civil e de emerxencias.

As relacións das sociedades do grupo TRAGSA cos poderes adxudicadores dos cales son medios propios instrumentais e servizos técnicos teñen natureza instrumental e non contractual, articulándose a través de encomendas de xestión das previstas no artigo 24.6 desta lei, polo cal, para todos os efectos, son de carácter interno, dependente e subordinado.

A comunicación efectuada por un destes poderes adxudicadores encargando unha actuación a algunha das sociedades do grupo suporá a orde para iniciala.

3. O capital social de TRAGSA será integramente de titularidade pública.

As comunidades autónomas poderán participar no capital social de TRAGSA mediante a adquisición de accións, cuxo alleamento será autorizado polo Ministerio de Economía e Facenda, por iniciativa dos ministerios de Agricultura, Pesca e Alimentación e de Medio Ambiente. As comunidades autónomas só poderán allear as súas participacións a favor da Administración xeral do Estado ou de organismos de dereito público vinculados ou dependentes daquela.

4. As sociedades do grupo TRAGSA prestarán, por encargo dos poderes adxudicadores dos cales son medios propios instrumentais, as seguintes funcións:

a) A realización de todo tipo de actuacións, obras, traballos e prestación de servizos agrícolas, gandeiros, forestais, de desenvolvemento rural, de conservación e protección do medio natural e ambiental, de acuicultura e de pesca, así como os necesarios para o mellor uso e xestión dos recursos naturais, e para a mellora dos servizos e recursos públicos, incluída a execución de obras de conservación ou enriquecemento do patrimonio histórico español no medio rural, ao amparo do establecido no artigo 68 da Lei 16/1985, do 25 de xuño, do patrimonio histórico español.

b) A actividade agrícola, gandeira, animal, forestal e de acuicultura e a comercialización dos seus produtos, a administración e a xestión de predios, montes, centros agrarios, forestais, ambientais ou de conservación da natureza, así como de espazos e de recursos naturais.

c) A promoción, investigación, desenvolvemento, innovación, e adaptación de novas técnicas, equipamentos e sistemas de carácter agrario, forestal, ambiental, de acuicultura e pesca, de protección da natureza e para o uso sustentable dos seus recursos.

d) A fabricación e comercialización de bens mobles para o cumprimento das súas funcións.

e) A prevención e loita contra as pragas e enfermidades vexetais e animais e contra os incendios forestais, así como a realización de obras e tarefas de apoio técnico de carácter urxente.

f) O financiamento, nos termos que se establezan regulamentariamente, da construción ou da explotación de infraestruturas agrarias, ambientais e de equipamentos de núcleos rurais, así como a constitución de sociedades e a participación noutras xa constituídas, que teñan fins relacionados co obxecto social da empresa.

g) A planificación, organización, investigación, desenvolvemento, innovación, xestión, administración e supervisión de calquera tipo de servizos gandeiros, veterinarios, de seguranza e sanidade animal e alimentaria.

h) A recollida, transporte, almacenamento, transformación, valorización, xestión e eliminación de produtos, subprodutos e residuos de orixe animal, vexetal e mineral.

i) A realización de tarefas ou actividades complementarias ou accesorias ás citadas anteriormente.

As sociedades do grupo TRAGSA tamén estarán obrigadas a satisfacer as necesidades dos poderes adxudicadores dos cales son medios propios instrumentais na consecución dos seus obxectivos de interese público mediante a realización, por encargo deles, da planificación, organización, investigación, desenvolvemento, innovación, xestión, administración e supervisión de calquera tipo de asistencias e servizos técnicos nos ámbitos de actuación sinalados no número anterior, ou mediante a adaptación e aplicación da experiencia e coñecementos desenvolvidos nos ditos ámbitos a outros sectores da actividade administrativa.

Así mesmo, as sociedades do grupo TRAGSA estarán obrigadas a participar e actuar, por encargo dos poderes adxudicadores dos cales son medios propios instrumentais, en tarefas de emerxencia e protección civil de todo tipo, en especial, a intervención en catástrofes ambientais ou en crises ou necesidades de carácter agrario, pecuario ou ambiental; a desenvolver tarefas de prevención de riscos e emerxencias de todo tipo; e a realizar actividades de formación e información pública en supostos de interese público e, en especial, para a prevención de riscos, catástrofes ou emerxencias.

5. As sociedades do grupo TRAGSA poderán realizar actuacións de apoio e servizo institucional á cooperación española no ámbito internacional.

6. As sociedades do grupo TRAGSA non poderán participar nos procedementos para a adxudicación de contratos convocados polos poderes adxudicadores dos cales sexa propio. Non obstante, cando non concore ningún licitador poderáselles encargar a estas sociedades a execución da actividade obxecto de licitación pública.

No suposto de que a execución de obras, a fabricación de bens mobles ou a prestación de servizos polas sociedades do grupo se leve a cabo coa colaboración de empresarios particulares, o importe da parte de prestación a cargo destes deberá ser inferior ao 50 por cento do importe total do proxecto, subministración ou servizo.

7. O importe das obras, traballos, proxectos, estudos e subministracións realizados por medio do grupo TRAGSA determinarase aplicándolles ás unidades executadas as tarifas correspondentes. Estas tarifas calcularanse de maneira que representen os custos reais de realización e a súa aplicación ás unidades producidas servirá de xustificante do investimento ou dos servizos realizados.

A elaboración e aprobación das tarifas será realizada polas administracións das cales o grupo é medio propio instrumental, conforme o procedemento establecido regulamentariamente.

8. Para os efectos da aplicación desta lei, as sociedades integradas no grupo TRAGSA terán a consideración de poderes adxudicadores dos previstos no artigo 3.3.

9. A competencia para proceder á revisión de oficio dos actos preparatorios e de adxudicación dos contratos que celebren TRAGSA e as súas filiais, así como para resolver o recurso especial en materia de contratación, corresponderalle ao ministro de Agricultura, Pesca e Alimentación.

Disposición adicional trixésimo primeira. *Protección de datos de carácter persoal.*

1. Os contratos regulados nesta lei que impliquen o tratamento de datos de carácter persoal deberán respectar na súa integridade a Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, e a súa normativa de desenvolvemento.

2. Para o caso de que a contratación implique o acceso do contratista a datos de carácter persoal do tratamento dos cales sexa responsable a entidade contratante, aquel terá a consideración de encargado do tratamento.

Neste suposto, o acceso a eses datos non se considerará comunicación de datos, cando se cumpra o previsto no artigo 12.2 e 3 da Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro. En todo caso, as previsións do artigo 12.2 da dita lei deberán constar por escrito.

Cando finalice a prestación contractual os datos de carácter persoal deberán ser destruídos ou devoltos á entidade contratante responsable, ou ao encargado de tratamento que esta designase.

O terceiro encargado do tratamento conservará debidamente bloqueados os datos mentres puideren derivar responsabilidades da súa relación coa entidade responsable do tratamento.

3. No caso de que un terceiro trate datos persoais por conta do contratista, encargado do tratamento, deberánse cumprir os seguintes requisitos:

a) Que tal tratamento estea especificado no contrato asinado pola entidade contratante e o contratista.

b) Que o tratamento de datos de carácter persoal se axuste ás instrucións do responsable do tratamento.

c) Que o contratista encargado do tratamento e o terceiro formalicen o contrato nos termos previstos no artigo 12.2 da Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro.

Nestes casos, o terceiro terá tamén a consideración de encargado do tratamento.

Disposición adicional trixésimo segunda.

As Agrupacións europeas de cooperación territorial reguladas no Regulamento (CE) número 1082/2006 do Parlamento Europeo e do Consello, do 5 de xullo de 2006, cando teñan o seu domicilio social en España, axustarán a preparación e adxudicación dos seus contratos ás normas establecidas nesta lei para os poderes adxudicadores.

Disposición adicional trixésimo terceira. *Réxime de contratación dos órganos dos Territorios Históricos do País Vasco.*

As Deputacións Forais e as Xuntas Xerais dos Territorios Históricos do País Vasco axustarán a súa contratación ás normas establecidas nesta lei para as administracións públicas.

Disposición transitoria primeira. *Expedientes iniciados e contratos adxudicados con anterioridade á entrada en vigor desta lei.*

1. Os expedientes de contratación iniciados antes da entrada en vigor desta lei rexeranse pola normativa anterior. Para estes efectos entenderase que os expedientes de contratación foron iniciados se se publicou a correspondente convocatoria do procedemento de adxudicación do contrato. No caso de procedementos negociados, para determinar o momento de iniciación tomarase en conta a data de aprobación dos pregos.

2. Os contratos administrativos adxudicados con anterioridade á entrada en vigor desta lei rexeranse, en canto aos seus efectos, cumprimento e extinción, incluída a súa duración e réxime de prórrogas, pola normativa anterior.

Disposición transitoria segunda. *Fórmulas de revisión.*

1. Ata que se aproben as novas fórmulas de revisión polo Consello de Ministros adaptadas ao disposto no artigo 79, seguiranse aplicando as aprobadas polo

Decreto 3650/1970, do 19 de decembro; polo Real decreto 2167/1981, do 20 de agosto, polo que se complementa o anterior, e polo Decreto 2341/1975, do 22 de agosto, para contratos de fabricación do Ministerio de Defensa.

2. En todo caso, transcorrido un ano desde a entrada en vigor desta lei sen que se aprobasen as novas fórmulas, a aplicación das actualmente vixentes efectuarase con exclusión do efecto da variación de prezos da man de obra.

Disposición transitoria terceira. *Determinación de contías polos departamentos ministeriais respecto dos organismos autónomos adscritos a eles.*

Ata o momento en que os titulares dos departamentos ministeriais fixen a contía para a autorización establecida no artigo 292.5 será de aplicación a cantidade de 900.000 euros.

Disposición transitoria cuarta. *Rexistros de licitadores.*

1. Regulamentariamente regularase o funcionamento do Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas do Estado, e determinarase o momento a partir do cal estará operativo, subsistindo, ata entón, os rexistros voluntarios de licitadores que se creasen ata a entrada en vigor desta lei conforme o disposto na disposición adicional décimo quinta do texto refundido da Lei de contratos das administracións públicas, aprobado polo Real decreto legislativo 2/2000, do 16 de xuño, así como o Rexistro oficial de empresas clasificadas.

2. Durante o prazo de seis meses desde a posta en funcionamento do Rexistro oficial de licitadores e empresas clasificadas do Estado, a capacidade dos empresarios poderase seguir acreditando ante os órganos de contratación da Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos mediante os certificados expedidos polos rexistros voluntarios de licitadores correspondentes ao seu ámbito, cuxo contido poderá ser trasladado ao Rexistro de licitadores e empresas clasificadas do Estado conforme o procedemento e cos requisitos que se establezan regulamentariamente.

Disposición transitoria quinta. *Determinación dos casos en que é exixible a clasificación das empresas.*

O número 1 do artigo 54, en canto determina os contratos para cuxa celebración é exixible a clasificación previa, entrará en vigor conforme o que se estableza nas normas regulamentarias de desenvolvemento desta lei polas cales se definan os grupos, subgrupos e categorías en que se clasificarán eses contratos, continuando vixente, ata entón, o parágrafo primeiro do número 1 do artigo 25 do texto refundido da Lei de contratos das administracións públicas.

Disposición transitoria sexta. *Réxime transitorio dos procedementos de adxudicación dos contratos non suxeitos a regulación harmonizada celebrados por entidades que non teñen o carácter de Administración pública.*

1. A partir da entrada en vigor da lei, e mentres non se aproben as instrucións internas a que se refire o artigo 175.b), os poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas rexeranse, para a adxudicación de contratos non suxeitos a regulación harmonizada, polas normas establecidas no artigo 174.

2. Estas normas deberán igualmente ser aplicadas polas restantes entidades do sector público que non teñan o carácter de administracións públicas para a adxudicación de contratos, mentres non aproben as instrucións previstas no artigo 176.3.

Disposición transitoria sétima. *Aplicación anticipada da delimitación do ámbito subxectivo de aplicación da lei.*

1. Ata a entrada en vigor desta lei, as normas da Lei de contratos das administracións públicas, texto refundido aprobado polo Real decreto legislativo 2/2000, do 16 de xuño, serán aplicadas nos seguintes termos:

a) Os entes, organismos e entidades que, segundo o artigo 1 da Lei de contratos das administracións públicas, teñan a consideración de administracións públicas, suxeitarán a súa contratación á totalidade das disposicións desa norma.

b) Os entes, organismos e entidades que sexan poderes adxudicadores conforme o artigo 3.3 desta lei e non teñan o carácter de administracións públicas de acordo co artigo 1 da Lei de contratos das administracións públicas, aplicarán as normas da dita lei relativas á capacidade das empresas, publicidade, procedementos de licitación, formas de adxudicación e réxime de recursos e medidas cautelares, cando celebren contratos de obras de contía igual ou superior a 5.278.000 euros, excluído o imposto sobre o valor engadido, e contratos de subministración, de consultoría e asistencia e de servizos de contía igual ou superior a 211.000 euros, con exclusión, igualmente, do referido imposto. En contratos distintos dos mencionados, estes entes, organismos ou entidades observarán os principios de publicidade, concorrencia, non-discriminación e igualdade de trato.

c) Os entes, organismos e entidades que, segundo o artigo 3.1 desta lei, pertencen ao sector público, e non teñan a consideración de administracións públicas ou de poderes adxudicadores conforme as alíneas anteriores, suxeitarán a súa contratación ao establecido na disposición adicional sexta da Lei de contratos das administracións públicas.

2. Igualmente, ata a entrada en vigor desta lei, as normas de Lei de contratos das administracións públicas relativas á capacidade das empresas, publicidade, procedementos de licitación, formas de adxudicación e réxime de recursos e medidas cautelares, serán aplicables aos contratos de obras que teñan por obxecto actividades de enxeñaría civil da sección F, división 45, grupos 45.2 da Nomenclatura Xeral de Actividades Económicas das Comunidades Europeas (NACE), ou a construción de hospitais, centros deportivos, recreativos ou de ocio, edificios escolares ou universitarios e edificios de uso administrativo, así como aos contratos de consultoría e asistencia e de servizos que estean relacionados cos contratos de obras mencionados, cando sexan subvencionados directamente por entes, organismos ou entidades dos mencionados nas alíneas a) ou b) do número anterior en máis do 50 por cento do seu importe, e este, con exclusión do imposto sobre o valor engadido, sexa igual ou superior a 5.278.000 euros, se se trata de contratos de obras, ou a 211.000 euros, se se trata de calquera outro contrato dos mencionados.

Disposición derogatoria única. *Derrogación normativa.*

Quedan derogadas todas as disposicións de igual ou inferior categoría que se opoñan a esta lei e, en particular, as seguintes:

a) O texto refundido da Lei de contratos das administracións públicas, aprobado polo Real decreto legislativo 2/2000, do 16 de xuño, a excepción do capítulo IV do título V do libro II, comprensivo dos artigos 253 a 260, ambos inclusive.

b) Da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, os seguintes artigos ou partes deles:

Artigo 21, número 1, a alínea ñ) e a alínea p).
Artigo 22, número 1, a alínea n) e a alínea o).

Artigo 33, número 2, a alínea l) e a alínea n).
Artigo 34, número 1, a alínea k) e a alínea m).
Artigo 88.
Artigo 127, número 1, a alínea f).

c) Do texto refundido das disposicións legais vixentes en materia de réxime local, aprobado polo Real decreto legislativo 781/1986, do 18 de abril, os seguintes artigos ou partes deles:

Artigo 23, alíneas a) e c).
Artigo 24, alínea c),
Artigo 28, alíneas c) e d).
Artigo 29, alínea b).
Artigo 89,
Artigo 95, número 2.
Artigo 112.
Artigo 113.
Artigo 115.
Artigo 116.
Artigo 118.
Artigo 119.
Artigo 120.
Artigo 121.
Artigo 122.
Artigo 123.
Artigo 124.
Artigo 125.

d) A alínea e) do artigo 95 do texto refundido da Lei xeral da Seguridade Social, aprobado polo Real decreto legislativo 1/1994, do 20 de xuño.

e) O artigo 147 da Lei 13/1996, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social.

f) O artigo 88 da Lei 66/1997, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social.

Disposición derradeira primeira. *Modificación da Lei 7/1985, do 2 de abril, de bases do réxime local.*

O número 2 do artigo 85 da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, terá a seguinte redacción:

«2. Os servizos públicos da competencia local poderán ser xestionados mediante algunha das seguintes formas:

A. Xestión directa:

a) Xestión pola propia entidade local.
b) Organismo autónomo local.
c) Entidade pública empresarial local.
d) Sociedade mercantil local, cuxo capital social sexa de titularidade pública.

B. Xestión indirecta, mediante as distintas formas previstas para o contrato de xestión de servizos públicos na Lei de contratos do sector público.»

Disposición derradeira segunda. *Modificación da Lei xeral orzamentaria.*

O segundo parágrafo do número 2 do artigo 47 da Lei 47/2003, do 23 de novembro, xeral orzamentaria, queda redactado nos seguintes termos:

«Nos contratos de obra de carácter plurianual, con excepción dos realizados baixo a modalidade de aboamento total do prezo, efectuarase unha retención adicional de crédito do 10 por cento do importe de adxudicación, no momento en que esta se realice. Esta retención aplicarase ao exercicio en que finalice o prazo fixado no contrato para a terminación da obra ou ao seguinte, segundo o momento en que se prevexa realizar o pagamento da certificación final. Estas retencións computarán dentro das porcentaxes establecidas neste artigo.»

Disposición derradeira terceira. *Modificación da Lei 1/1999, do 5 de xaneiro, reguladora das entidades de capital-risco e das súas sociedades xestoras.*

Modifícase a disposición adicional terceira da Lei 1/1999, do 5 de xaneiro, reguladora das entidades de capital-risco e das súas sociedades xestoras, que queda redactada do seguinte modo:

«Disposición adicional terceira. Réxime de determinadas cesións de crédito.

1. Esta disposición será de aplicación ás cesións de créditos que se efectúen ao abeiro dun contrato de cesión que cumpra as seguintes condicións e con independencia de que os créditos obxecto de cesión ao amparo do contrato teñan ou non por debedor unha Administración pública:

1.ª Que o cedente sexa un empresario e os créditos cedidos procedan da súa actividade empresarial.

2.ª Que o cesionario sexa unha entidade de crédito ou un fondo de titulación.

3.ª Que os créditos obxecto de cesión ao amparo do contrato existan xa na data do contrato de cesión, ou nazan da actividade empresarial que o cedente leve a cabo no prazo máximo dun ano, contado desde a dita data, ou que conste no contrato de cesión a identidade dos futuros debedores.

4.ª Que o cesionario lle pague ao cedente, ao contado ou a prazo, o importe dos créditos cedidos coa dedución do custo do servizo prestado.

5.ª Que, no caso de que non se pacte que o cesionario responda fronte ao cedente da solvencia do debedor cedido, se acredite que o devandito cesionario lle aboou ao cedente, en todo ou en parte, o importe do crédito cedido antes do seu vencemento.

2. As cesións de créditos empresariais a que se refire esta disposición terán eficacia fronte a terceiros desde a data de celebración do contrato de cesión a que se refire o número anterior sempre que se xustifique a certeza da data por algún dos medios establecidos nos artigos 1.218 e 1.227 do Código civil ou por calquera outro medio admitido en dereito.

3. En caso de concurso do cedente, as cesións reguladas nesta disposición serán rescindibles de conformidade co disposto no artigo 71 da Lei 22/2003, do 9 de xullo, concursal.

4. Os pagamentos realizados polo debedor cedido ao cesionario non estarán suxeitos á rescisión prevista no artigo 71.1 da Lei 22/2003, do 9 de xullo, no caso de declaración de concurso do debedor dos créditos cedidos. Emporiso, poderase exercer a acción rescisoria cando se efectuasen pagamentos cuxo vencemento for posterior ao concurso ou cando quen a exerza probe que o cedente ou cesionario coñecían o estado de insolvencia do debedor cedido na data de pagamento polo cesionario ao cedente. A devandita revogación non afectará o cesionario senón cando se pactase así expresamente.»

Disposición derradeira cuarta. *Modificación da Lei 22/2003, do 9 de xullo, concursal.*

Modifícase o número 2 da disposición adicional segunda da Lei 22/2003, do 9 de xullo, que queda redactado do seguinte modo:

«2. Considérase lexislación especial, para os efectos da aplicación do número 1, a regulada nas seguintes normas:

a) Artigos 14 e 15 da Lei 2/1981, do 25 de marzo, de regulación do mercado hipotecario, así como as normas reguladoras doutros valores ou instrumentos aos cales legalmente se lles atribúa o mesmo réxime de solvencia que o aplicable ás cédulas hipotecarias.

b) Artigo 16 do Real decreto lei 3/1993, do 26 de febreiro, sobre medidas urxentes en materias orzamentarias, tributarias, financeiras e de emprego.

c) Lei 24/1988, do 28 de xullo, do mercado de valores, no que respecta ao réxime aplicable aos sistemas de compensación e liquidación nela regulados, e ás entidades participantes nos ditos sistemas e, en particular, os artigos 44 bis, 44 ter, 58 e 59.

d) A disposición adicional quinta da Lei 3/1994, do 14 de abril, de adaptación da lexislación española en materia de entidades de crédito á segunda directiva de coordinación bancaria.

e) Lei 13/1994, do 1 xuño, de autonomía do Banco de España, polo que respecta ao réxime aplicable ás garantías constituídas a favor do Banco de España, do Banco Central Europeo ou doutros bancos centrais nacionais da Unión Europea, no exercicio das súas funcións.

f) A disposición adicional terceira da Lei 1/1999, do 5 de xaneiro, reguladora das entidades de capital-risco e das súas sociedades xestoras.

g) Lei 41/1999, do 12 de novembro, sobre sistemas de pagamentos e de liquidación de valores.

h) Os artigos 26 a 37, ambos inclusive, 39 e 59 do texto refundido da Lei de ordenación e supervisión dos seguros privados, aprobado polo Real decreto lexislativo 6/2004, do 29 de outubro, e o texto refundido do Estatuto legal do Consorcio de Compensación de Seguros, aprobado polo Real decreto lexislativo 7/2004, do 29 de outubro.

i) O capítulo II do título I do Real decreto lei 5/2005, do 11 de marzo, de reformas urxentes para o impulso á produtividade e para a mellora da contratación pública.

j) Lei 6/2005, do 22 de abril, sobre saneamento e liquidación das entidades de crédito.»

Disposición derradeira quinta. *Modificación da Lei 39/2003, do 17 de novembro, do sector ferroviario.*

O artigo 22.3.b) da Lei 39/2003, do 17 de novembro, do sector ferroviario, quedará redactado como segue:

«b) O administrador de infraestruturas ferroviarias tramitará os expedientes de contratación relativos á construción ou modificación das infraestruturas ferroviarias e será competente para seleccionar o contratista ao cal se lle encomende a execución do contrato, axustando a súa actividade ás normas establecidas para as administracións públicas na Lei de contratos do sector público.»

Disposición derradeira sexta. *Actualización das referencias a determinados órganos.*

As referencias que se conteñen nas normas vixentes á Xunta de Compras Interministerial e ao Servizo Central de Subministracións entenderanse realizadas, respectivamente, á Mesa do sistema estatal de contratación centralizada regulada no artigo 297 desta lei e á Dirección Xeral do Patrimonio do Estado.

Disposición derradeira sétima. *Títulos competenciais.*

1. O artigo 21 e as disposicións derradeiras terceira e cuarta dítanse ao abeiro das competencias atribuídas ao Estado pola regra 6.ª do artigo 149.1 da Constitución, e son de aplicación xeral.

2. Os restantes artigos desta lei constitúen lexislación básica ditada ao abeiro do artigo 149.1.18.^a da Constitución e, en consecuencia, son de aplicación xeral a todas as administracións públicas e organismos e entidades dependentes delas. Non obstante, non terán carácter básico os seguintes artigos ou partes deles: alínea a) do número 1 do artigo 15; alínea a) do número 1 do artigo 16; números 1 a 5 do artigo 24; artigo 29.4; artigo 34.3; artigo 37.5; artigo 48.2; artigo 49.2.c); artigo 53; artigo 60; artigo 71; artigo 81; artigo 82; parágrafo segundo do número 1

do artigo 83; segundo parágrafo do número 3 e número 5 do artigo 93; artigo 95.2; alíneas a) e c) do número 2 do artigo 96; alíneas b) e c) do artigo 97.1; números 1 e 2 do artigo 98; números 4, 5 e 6 do artigo 99; artigo 100; números 1.e) e 4 do artigo 107; artigo 108; artigo 109; artigo 110; números e), g), h), i), j) e l) do artigo 120; segundo parágrafo do número 3 do artigo 136; artigo 140; número 2 do artigo 189; artigo 190; artigo 191; artigo 195.2; números 3 a 8, ambos inclusive, do artigo 196; segundo inciso do artigo 205.2; números 3 e 5 do artigo 207; artigo 212; artigo 213.2; artigo 215; número 1 do artigo 216; números 3, salvo a previsión da alínea b), e 4 do artigo 217; artigo 218; número 1 do artigo 224; artigo 227; artigo 231; números 2 e 3 do artigo 234; artigo 237; número 5 do artigo 238; artigo 239; artigo 263 artigo 266; números 2 e 3 do artigo 268; artigo 270; artigo 271; artigo 273; artigo 274; números 2 e 3 do artigo 276; número 3 do artigo 277; números 2 e 3 do artigo 285; números 3, 4, 5 e 6 do artigo 286; artigo 287; artigos 291 a 293; artigos 295 a 299, ambos inclusive; artigo 309; alínea a) do número 1 da disposición adicional primeira; disposición adicional cuarta; disposición adicional vixésima; disposición adicional vixésimo terceira; disposición adicional vixésimo cuarta; disposición adicional vixésimo quinta; disposición adicional vixésimo sexta; disposición adicional vixésimo sétima; disposición adicional vixésimo oitava; disposición adicional trixésima; disposición transitoria terceira; disposición transitoria cuarta; disposición derradeira segunda; disposición derradeira quinta; disposición derradeira sexta; disposición derradeira oitava, e disposición derradeira novena.

Para os mesmos efectos previstos no parágrafo anterior terán a consideración de mínimas as exixencias que para os contratos menores se establecen no artigo 95.1 e terán a consideración de máximas as seguintes porcentaxes, contías ou prazos:

A porcentaxe do 5 por cento do artigo 83.1 e 2.

A porcentaxe do 3 por cento do artigo 91.2.

As contías do artigo 122.3.

Os prazos dun mes establecidos nos números 2 e 4 do artigo 205.

Disposición derradeira oitava. Normas aplicables aos procedementos regulados nesta lei.

1. Os procedementos regulados nesta lei rexeranse, en primeiro termo, polos preceptos contidos nela e nas súas normas de desenvolvemento e, subsidiariamente, polos da Lei 30/1992, do 26 de novembro, e normas complementarias.

2. En todo caso, nos procedementos iniciados por solicitude dun interesado que teñan por obxecto ou se refiran á reclamación de cantidades, o exercicio de prerrogativas administrativas ou a calquera outra cuestión relativa da execución, consumación ou extinción dun contrato administrativo, unha vez transcrito o prazo previsto para a súa resolución sen terse notificado esta, o interesado poderá considerar desestimada a súa solicitude por silencio administrativo, sen prexuízo da subsistencia da obriga de resolver.

3. A aprobación das normas procedementais necesarias para desenvolver esta lei será efectuada polo Consello de Ministros, por proposta do ministro de Economía e Facenda e logo de ditame do Consello de Estado.

Disposición derradeira novena. Habilitación normativa en materia de uso de medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, e uso de factura electrónica.

1. Autorízase o ministro de Economía e Facenda para aprobar, logo de ditame do Consello de Estado, as normas de desenvolvemento da disposición adicional décimo novena que poidan ser necesarias para facer plenamente

efectivo o uso de medios electrónicos, informáticos ou telemáticos nos procedementos regulados nesta lei.

2. Igualmente, o ministro de Economía e Facenda, mediante orde, definirá as especificacións técnicas das comunicacións de datos que deban efectuarse en cumprimento desta lei e establecerá os modelos que deban utilizarse.

3. No prazo máximo dun ano desde a entrada en vigor da lei, o ministro de Economía e Facenda aprobará as normas de desenvolvemento necesarias para facer posible o uso das facturas electrónicas nos contratos que celebren as entidades do sector público estatal.

4. Transcorridos tres meses desde a entrada en vigor das normas a que se refire o número anterior, a presentación de facturas electrónicas será obrigatoria na contratación co sector público estatal para as sociedades que non poidan presentar conta de perdas e ganancias abreviada.

Por orde conxunta dos ministros de Economía e Facenda e de Industria, Turismo e Comercio, estenderase progresivamente a obrigatoriedade do uso das facturas electrónicas para outras persoas físicas e xurídicas en función das súas características e o volume da súa cifra de negocios. En todo caso, transcorridos dezaoto meses desde a entrada en vigor das normas a que se refire o número anterior, o uso da factura electrónica será obrigatoria en todos os contratos do sector público estatal; non obstante, nos contratos menores, a utilización da factura electrónica será obrigatoria cando así se estableza expresamente nestas ordes de extensión.

5. O Consello de Ministros, por proposta dos ministros de Economía e Facenda e de Industria, Turismo e Comercio, adoptará as medidas necesarias para facilitar a emisión de facturas electrónicas polas persoas e entidades que contraten co sector público estatal, garantindo a gratuidade dos servizos de apoio que se estableza para as empresas cuxa cifra de negocios no ano inmediatamente anterior e para o conxunto das súas actividades sexa inferior ao limiar que se fixe na orde a que se refire o parágrafo anterior.

Disposición derradeira décima. Mandato de presentación dun proxecto normativo.

No prazo dun ano a partir da entrada en vigor desta lei, o Goberno someterá ao Congreso dos Deputados un proxecto de lei en que se regulen as modalidades de captación de financiamento nos mercados polos concesionarios de obras públicas ou polos titulares de contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado, así como o réxime de garantías que pode aplicarse ao dito financiamento.

Disposición derradeira décimo primeira. Habilitación para o desenvolvemento regulamentario.

Habilitase o Goberno para, no ámbito das súas competencias, ditar as disposicións necesarias para o desenvolvemento e aplicación do establecido nesta lei.

Disposición derradeira décimo segunda. Entrada en vigor.

Esta lei entrará en vigor aos seis meses da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado», salvo a disposición transitoria sétima, que entrará en vigor o día seguinte ao da publicación.

Por tanto,
Mando a todos os españois, particulares e autoridades, que cumpran e fagan cumprir esta lei.

Madrid, 30 de outubro de 2007.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

ANEXO I

ACTIVIDADES ÁS CALES SE REFIRE O NÚMERO 1 DO ARTIGO 6

NACE ¹						
SECCIÓN F			CONSTRUCCIÓN			Código CPV
División	Grupo	Clase	Descripción	Notas		
45			Construcción	Esta división comprende: <ul style="list-style-type: none"> • as construcións novas, obras de restauración e reparacións correntes 	45000000	
	45.1		Preparación de obras		45100000	
		45.11	Demolición de inmuebles e movimientos de terras:	Esta clase comprende: <ul style="list-style-type: none"> • a demolición e derrubamento de edificios e outras estruturas • a limpeza de cascallos. • o movemento de terras: escavación, recheo e nivelación de lugares de obras, escavación de gabias, remoción de rochas, destrución por medio de explosivos. • a preparación de explotacións mineiras: obras subterráneas, remoción de atrancos e outras actividades de preparación de minas Esta clase comprende tamén: <ul style="list-style-type: none"> • a drenaxe de lugares de obras • a drenaxe de terreos agrícolas e forestais 	45110000	

¹ En caso de diferentes interpretacións entre CPV e NACE, aplicarase a nomenclatura NACE.

NACE ¹					
SECCIÓN F			CONSTRUCCIÓN		
División	Grupo	Clase	Descrición	Notas	Código CPV
		45.12	Perforacións e sondaxes	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • as perforacións, sondaxes e mostraxes con fins de construción, xeofísicos, xeolóxicos ou outros. <p>Esta clase non comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a perforación de pozos de produción de petróleo e gas natural (véxase 11.20) • a escavación de pozos de minas (véxase 45.25) • a perforación de pozos hidráulicos (véxase 45.25) • a prospección de depósitos de petróleo e gas natural e os estudos físicos, xeolóxicos o sismográficos (véxase 74.20) 	45120000
	45.2		Construción xeral de inmobles e obras de enxeñaría civil		45200000
		45.21	Construción xeral de edificios e obras singulares de enxeñaría civil (pontes, túneles, etc.)	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A construción de todo tipo de edificios • A construción de obras de enxeñaría civil: • Pontes (incluídas as de estradas elevadas), viadutos, túneles e ferrocarrís metropolitanos • Redes de enerxía, comunicación e condución de longa distancia • Instalacións urbanas de tubaxes, redes de enerxía e de comunicacións; obras urbanas anexas • A montaxe "in situ" de construcións prefabricadas • Esta clase non comprende: • os servizos relacionados coa extracción de gas e de petróleo (véxase 11.20) • a montaxe de construcións prefabricadas completas a partir de pezas de produción propia que non sexan de formigón (véxanse as divisións 20, 26 e 28) • a construción de estadios, piscinas, ximnasios, pistas de tenis, campos de golf e outras instalacións deportivas, excluídos os seus edificios (véxase 45.23) • as instalacións de edificios e obras (véxase 45.3) • o acabamento de edificios e obras (véxase 45.4) • as actividades de arquitectura e enxeñaría (véxase 74.20) • a dirección de obras de construción (véxase 74.20) 	45210000
		45.22	Construción de cubertas e estruturas de peche	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a construción de tellados • a cuberta de tellados • a impermeabilización de edificios e balcóns 	45220000

NACE ¹					
SECCIÓN F			CONSTRUCCIÓN		
División	Grupo	Clase	Descripción	Notas	Código CPV
		45.23	Construcción de autopistas, estradas, campos de ateraxe, vías férreas e centros deportivos	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a construcción de autopistas, rúas, estradas e outras vías de circulación de vehículos e peóns • a construcción de vías férreas • a construcción de pistas de ateraxe • a construcción de equipamentos de estadios, piscinas, ximnasios, pistas de tenis, campos de golf e outras instalacións deportivas, excluídos os seus edificios • a pintura de sinais en estradas e aparcadoiros <p>Esta clase non comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • o movemento de terras previo (véxase 45.11) 	45230000
		45.24	Obras hidráulicas	<p>Esta clase comprende a construción de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vías navegables, instalacións portuarias e fluviais, portos deportivos, esclusas, etc. • encoros e diques • as dragaxes • as obras subterráneas 	45240000

NACE ¹					
SECCIÓN F			CONSTRUCCIÓN		
División	Grupo	Clase	Descripción	Notas	Código CPV
		45.25	Outras construcións especializadas	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • as actividades de construción que se especialicen nun aspecto común a diferentes tipos de estrutura e que requiran aptitudes ou materiais específicos: • obras de cimentación, incluído o afincamento de esteos • construción e perforación de pozos hidráulicos, escavación de pozos de minas • montaxe de pezas de aceiro que non sexan de produción propia • curvamento do aceiro • colocación de ladrillos e pedra • montaxe e desmantelamento de estadas e plataformas de traballo, incluído o seu alugamento • montaxe de chemineas e fornos industriais <p>Esta clase non comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • o alugamento de estadas sen montaxe nin o desmantelamento (véxase 71.32) 	45250000
	45.3		Instalación de edificios e obras		45300000
		45.31	Instalación eléctrica	<p>Esta clase comprende a instalación en edificios e outras obras de construción de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cables e material eléctrico • sistemas de telecomunicación • instalacións de calefacción eléctrica • antenas de vivendas • alarmas contra incendios • sistemas de alarma de protección contra roubos • ascensores e escaleiras mecánicas • pararraios, etc. 	45310000

NACE ¹					
SECCIÓN F			CONSTRUCCIÓN		
División	Grupo	Clase	Descripción	Notas	Código CPV
		45.32	Illamento térmico, acústico e antivibratorio	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a instalación en edificios e outras obras de construción de illamento térmico, acústico ou antivibratorio <p>Esta clase non comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a impermeabilización de edificios e balcóns (véxase 45.22) 	45320000
		45.33	Fontanaría	<p>Esta clase comprende a instalación en edificios e outras obras de construción de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fontanaría e sanitarios • aparellos de gas • aparellos e conducións de calefacción, ventilación, refrixeración ou climatización • instalación de extintores automáticos de incendios <p>Esta clase non comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a instalación e reparación de instalacións de calefacción eléctrica (véxase 45.31) 	45330000
		45.34	Outras instalacións de edificios e obras	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a instalación de sistemas de iluminación e sinalización de estradas, portos e aeroportos • a instalación en edificios e outras obras de construción de aparellos e dispositivos n.c.o.p. 	45340000
	45.4		Acabamento de edificios e obras		45400000
		45.41	Revocamento	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a aplicación, en edificios e outras obras de construción, de xeso e estuco interior e exterior, incluídos os materiais de revestimento correspondentes 	45410000

NACE ¹					
SECCIÓN F			CONSTRUCCIÓN		
División	Grupo	Clase	Descripción	Notas	Código CPV
		45.42	Instalacións de carpintería	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a instalación de portas, ventás e marcos, cociñas equipadas, escaleiras, mobiliario de traballo e similares de madeira ou outros materiais, que non sexan de produción propia • acabamentos interiores, como teitos, revestimentos de madeira para paredes, tabiques móbiles, etc. <p>Esta clase non comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • revestimentos de parqué e outras madeiras para pavimentos (véxase 45.43) 	45420000
		45.43	Revestimento de chans e paredes	<p>Esta clase comprende a colocación en edificios e outras obras de construción de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • revestimentos de cerámica, formigón ou pedra tallada para pavimentos • revestimentos de parqué e outras madeiras para paredes e pavimentos • revestimentos de moqueta e linóleo para paredes e pavimentos • revestimentos de terrazo, mármore, granito ou lousa para paredes e pavimentos • papeis pintados 	45430000
		45.44	Pintura e acristalamento	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a pintura interior e exterior de edificios • a pintura de obras de enxeñaría civil • a instalación de cristais, espellos, etc. <p>Esta clase non comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a instalación de ventás (véxase 45.42) 	45440000

NACE ¹					
SECCIÓN F			CONSTRUCCIÓN		
División	Grupo	Clase	Descripción	Notas	Código CPV
		45.45	Outros acabamentos de edificios e obras	<p>Esta clase comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a instalación de piscinas particulares • a limpeza ao vapor, con chorro de area ou similares, do exterior dos edificios • outras obras de acabado de edificios n.c.o.p. <p>Esta clase non comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a limpeza interior de edificios e obras (véxase 74.70) 	45450000
	45.5		Alugamento de equipamento de construción ou demolición con operario		45500000
		45.50	Alugamento de equipamento de construción ou demolición con operario	<p>Esta clase non comprende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • o alugamento de equipamento e maquinaria de construción ou demolición desprovisto de operario (véxase 71.32). 	

ANEXO II
Servizos aos cales se refire o artigo 1

Categoría	Descrición	Número de referencia CCP ⁽¹⁾	Número de referencia CPV ⁽²⁾
1	Servizos de mantemento e reparación.	6112, 6122, 633, 886	De 50100000 a 50982000 (excepto 50310000 a 50324200 e 501165109, 50190000-3, 50229000-6, 502430000)
2	Servizos de transporte por vía terrestre ⁽³⁾ , incluídos servizos de furgóns blindados e servizos de mensaxaría, excepto transporte de correo.	712 (excepto 71235) 7512, 87304	De 60112000-6 a 60129300-1 (excepto 60121000 a 60121600, 60122200-1, 60122230-0), e de 64120000-3 a 641212002
3	Servizos de transporte aéreo: transporte de pasaxeiros e carga, excepto o transporte de correo.	73 (excepto 7321)	De 62100000-3 a 62300000-5 (excepto 62121000-6, 62221000-7)
4	Transporte de correo por vía terrestre ⁽⁴⁾ e por vía aérea.	71235, 7321	60122200-1, 60122230-0, 621210006, 62221000-7
5	Servizos de telecomunicación.	752	De 64200000-8 a 64228200-2, 72318000-7, e de 72530000-9 a 725320003
6	Servizos financeiros: a) Servizos de seguros. b) Servizos bancarios e de investimentos ⁽⁵⁾ .	ex 81, 812, 814	De 66100000-1 a 66430000-3 e de 671100001 a 67262000-1 ⁽³⁾
7	Servizos de informática e servizos conexos.	84	De 50300000-8 a 50324200-4, de 721000006 a 72591000-4 (excepto 72318000-7 e de 725300009 a 72532000-3)
8	Servizos de investigación e desenvolvemento ⁽⁶⁾ .	85	De 73000000-2 a 73300000-5 (excepto 732000004, 73210000-7, 73220000)
9	Servizos de contabilidade, auditoría e mantemento de libros.	862	De 74121000 a 74121250-0
10	Servizos de investigación de estudos e enquisas da opinión pública.	864	De 74130000-9 a 74133000-0, e 74423100-1, 74423110-4
11	Servizos de consultores de dirección ⁽⁷⁾ e servizos conexos.	865, 866	73200000, 73210000, 73220000, 7 De 73200000-4 a 73220000-0, de 74140000-2 a 74150000-5 (excepto 74142200-8) e 74420000-9, 74421000-6, 74423000-0, 74423200-2, 74423210-5, 74871000-5, 93620000-0
12	Servizos de arquitectura; servizos de enxeñaría e servizos integrados de enxeñaría; servizos de planificación urbana e servizos de arquitectura paisaxista. Servizos conexos de consultores en ciencia e tecnoloxía. Servizos de ensaios e análises técnicas.	867	De 74200000-1 a 74276400-8, e de 74310000-5 a 74323100-0, e 74874000-6
13	Servizos de publicidade.	871	De 74400000-3 a 74422000-3 (excepto 74420000-9 e 744210006)
14	Servizos de limpeza de edificios e servizos de administración de bens raíces.	874, 82201 a 82206	De 70300000-4 a 70340000-6, e de 74710000-9 a 74760000-4
15	Servizos editoriais e de imprenta, por tarifa ou por contrato.	88442	De 78000000-7 a 78400000-1
16	Servizos de sumidoiros e eliminación de desperdicios: servizos de saneamento e servizos similares.	94	De 90100000-8 a 90320000-6, e 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0

Categoría	Descrición	Número de referencia CCP ⁽¹⁾	Número de referencia CPV ⁽²⁾
17	Servizos de hostalaría e restaurante.	64	De 55000000-0 a 55524000-9, e de 93400000-2 a 93411000-2
18	Servizos de transporte por ferrocarril.	711	60111000-9, e de 60121000-2 a 60121600-8
19	Servizos de transporte fluvial e marítimo.	72	De 61000000-5 a 61530000-9, e de 63370000-3 a 63372000-7
20	Servizos de transporte complementarios e auxiliares.	74	662400000-6, 62440000-8, 62441000-5, 62450000-1, de 63000000-9 a 63600000-5 (excepto 63370000-3, 63371000-0, 63372000-7), e 74322000-2, 93610000-7
21	Servizos xurídicos.	861	De 74110000-3 a 74114000-1
22	Servizos de colocación e subministración de persoal ⁽⁸⁾	872	De 74500000-4 a 74540000-6 (excepto 74511000-4), e de 95000000-2 a 95140000-5
23	Servizos de investigación e seguraza, excepto servizos de furgóns blindados.	873 (excepto 87304)	De 74600000-5 a 74620000-1
24	Servizos de educación e formación profesional.	92	De 80100000-5 a 80430000-7
25	Servizos sociais e de saúde.	93	74511000-4, e de 85000000-9 a 85323000 (excepto 85321000-5 e 85322000-2)
26	Servizos de lecer, culturais e deportivos.	96	De 74875000-3 a 74875200-5, e de 92000000-1 a 92622000-7 (excepto 92230000-2)
27	Outros servizos.		

(1). A Nomenclatura CCP (versión provisoria) utilízase para definir o ámbito de aplicación da Directiva 93/38/CEE en relación cos contratos de servizos.

(2). Regulamento (CE) número 2195/2002 do Parlamento Europeo e do Consello, do 5 de novembro de 2002, polo que se aproba o Vocabulario común de contratos públicos (CPV)

(3). Exceptuando os servizos de transporte por ferrocarril incluídos na categoría 18.

(4). Exceptuando os servizos de transporte por ferrocarril incluídos na categoría 18.

(5). Exceptuando os servizos financeiros relativos á emisión, compra, venda e transferencia de títulos ou outros instrumentos financeiros, e os servizos prestados polos bancos centrais. Quedan tamén excluídos os servizos consistentes na adquisición ou alugamento, con independencia de cales sexan as súas modalidades financeiras, de terreos, edificios xa existentes ou outros bens inmobles ou relacionados cos dereitos sobre os ditos bens; non obstante, os servizos financeiros prestados ben ao mesmo tempo, ben con anterioridade ou posterioridade ao contrato de adquisición ou de arrendamento, en calquera das súas formas, regularanse polo disposto nesta directiva.

(6). Exceptuando os servizos de investigación e desenvolvemento distintos daqueles cuxos resultados corresponden á entidade adxudicadora para o seu uso exclusivo, sempre que esta remunere integramente a prestación do servizo.

(7). Exceptuando os servizos de arbitraje e conciliación.

(8). Exceptuando os contratos de traballo.

ANEXO III

Lista de produtos previstos na alínea a) do número 1 do artigo 15, no que se refire aos contratos de subministracións adxudicados por órganos de contratación do sector da defensa

Capítulo 25: Sal; xofre; terras e pedras; xesos, cales e cementos.

Capítulo 26: Minerais, escouras e cinzas.

Capítulo 27: Combustibles minerais, aceites minerais e produtos da súa destilación; materias bituminosas; ceras minerais, excepto:

ex 27.10: carburantes especiais.

Capítulo 28: Produtos químicos inorgánicos; compostos inorgánicos ou orgánicos dos metais preciosos, dos

elementos radioactivos, dos metais das terras raras ou de isótopos, excepto:

ex 28.09: explosivos.

ex 28.13: explosivos.

ex 28.14: gases lacrimóxenos.

ex 28.28: explosivos.

ex 28.32: explosivos.

ex 28.39: explosivos.

ex 28.50: produtos toxicolóxicos.

ex 28.51: produtos toxicolóxicos.

ex 28.54: explosivos.

Capítulo 29: Produtos químicos orgánicos, excepto:

ex 29.03: explosivos.

ex 29.04: explosivos.

ex 29.07: explosivos.

- ex 29.08: explosivos.
ex 29.11: explosivos.
ex 29.12: explosivos.
ex 29.13: produtos toxicolóxicos.
ex 29.14: produtos toxicolóxicos.
ex 29.15: produtos toxicolóxicos.
ex 29.21: produtos toxicolóxicos.
ex 29.22: produtos toxicolóxicos.
ex 29.23: produtos toxicolóxicos.
ex 29.26: explosivos.
ex 29.27: produtos toxicolóxicos.
ex 29.29: explosivos.
- Capítulo 30: Produtos farmacéuticos.
Capítulo 31: Fertilizantes.
Capítulo 32: Extractos para curtume ou tinturaria; taninos e os seus derivados; pigmentos e demais materias colorantes; pinturas e vernices; mástiques; tintas.
Capítulo 33: Aceites esenciais e resinoides; preparacións de perfumaría, de tocador ou de cosmética.
Capítulo 34: Xabóns, axentes de superficie orgánicos, preparacións para lavar, preparacións lubricantes, ceras artificiais, ceras preparadas, produtos de limpeza, candeas e artigos similares, pastas para modelar, ceras para odontoloxía e preparacións para odontoloxía a base de xeso.
Capítulo 35: Materias albuminoideas; colas; encimas.
Capítulo 37: Produtos fotográficos ou cinematográficos.
Capítulo 38: Produtos diversos das industrias químicas, excepto:
ex 38.19: produtos toxicolóxicos.
Capítulo 39: Materias plásticas, éteres e ésteres da celulosa, resinas artificiais e manufacturas destas materias, excepto:
ex 39.03: explosivos.
Capítulo 40: Caucho natural ou sintético, caucho facticio e manufacturas de caucho, excepto:
ex 40.11: pneumáticos para automóbiles.
Capítulo 41: Peles e coiros
Capítulo 42: Manufacturas de coiro; artigos de gornicionaria ou de talabartaria; artigos de viaxe, bolsos de man e continentes similares; manufacturas de tripa.
Capítulo 43: Peletaria e confeccións de peletaria; peletaria artificial ou facticia.
Capítulo 44: Madeira, carbón vexetal e manufacturas de madeira.
Capítulo 45: Cortiza e as súas manufacturas.
Capítulo 46: Manufacturas de espartaria ou de cestaría.
Capítulo 47: Materias destinadas á fabricación de papel.
Capítulo 48: Papel e cartón; manufacturas de pasta de celulosa, de papel ou de cartón.
Capítulo 49: Artigos de librería e produtos das artes gráficas.
Capítulo 65: Sombrieros e demais tocados, e as súas partes.
Capítulo 66: Paraugas, quitasoles, bastóns, látigos, fustas e as súas partes.
Capítulo 67: Plumás e plumón preparados e artigos de plumas ou penuxe; flores artificiais; manufacturas de cabelo.
Capítulo 68: Manufacturas de pedra, xeso fraguable, cemento, amianto (asbesto), mica ou materias análogas.
Capítulo 69: Produtos cerámicos.
Capítulo 70: Vidro e as súas manufacturas.
Capítulo 71: Perlas finas, pedras preciosas ou semipreciosas, metais preciosos, chapados de metal precioso (plaqué) e manufacturas destas materias; bixutería.
Capítulo 73: Fundición, ferro e aceiro.
- Capítulo 74: Cobre.
Capítulo 75: Níquel.
Capítulo 76: Aluminio.
Capítulo 77: Magnesio, berilio.
Capítulo 78: Chumbo.
Capítulo 79: Cinc.
Capítulo 80: Estaño.
Capítulo 81: Outros metais comúns.
Capítulo 82: Ferramentas, artigos de coitelaría e cubertos de mesa, de metal común, excepto:
ex 82.05: ferramentas.
ex 82.07: pezas de ferramentas.
Capítulo 83: Manufacturas diversas de metal común.
Capítulo 84: Caldeiras, máquinas, aparellos e artefactos mecánicos, excepto:
ex 84.06: motores.
ex 84.08: os demais propulsores.
ex 84.45: máquinas.
ex 84.53: máquinas automáticas de tratamento da información.
ex 84.55: pezas do n.º 84.53.
ex 84.59: reactores nucleares.
Capítulo 85: Máquinas e aparellos eléctricos e obxectos que sirvan para usos electrotécnicos, excepto:
ex 85.13: telecomunicacións.
ex 85.15: aparellos de transmisión.
Capítulo 86: Vehículos e material para vías férreas, aparellos de sinalización non eléctricos para vías de comunicación, excepto:
ex 86.02: locomotoras blindadas
ex 86.03: as demais locomotoras blindadas
ex 86.05: vagóns blindados
ex 86.06: vagóns taller
Capítulo 87: Vehículos automóbiles, tractores, velocípedos e demais vehículos terrestres, excepto:
ex 87.08: tanques e demais vehículos automóbiles blindados.
ex 87.01: tractores.
ex 87.02: vehículos militares.
ex 87.03: vehículos para reparacións.
ex 87.09: motocicletas.
ex 87.14: remolques.
Capítulo 89: Navegación marítima e fluvial, excepto:
ex 89.01A: barcos de guerra.
Capítulo 90: Instrumentos e aparellos de óptica, fotografía ou cinematografía, de medida, control ou de precisión; instrumentos e aparellos médico-cirúrxicos, excepto:
ex 90.05: binoculares.
ex 90.13: instrumentos diversos, láser.
ex 90.14: telémetros.
ex 90.28: instrumentos de medida eléctricos ou electrónicos.
ex 90.11: microscopios.
ex 90.17: instrumentos médicos.
ex 90.18: aparellos para mecanoterapia.
ex 90.19: aparellos para ortopedia.
ex 90.20: aparellos de raios X.
Capítulo 91: Reloxaría.
Capítulo 92: Instrumentos musicais, aparellos de gravación ou reprodución de son, aparellos de gravación ou reprodución de imaxes e son en televisión, e as partes e accesorios destes aparellos.
Capítulo 94: Mobles; mobiliario médico-cirúrxico; artigos de cama e similares, excepto:
ex 94.01A: asentos para aeronaves.

Capítulo 95: Materias para tallar ou moldear, traballadas (incluídas as manufacturas).

Capítulo 96: Manufacturas de cepillaría, brochas e pinceis, vasoiras, borlas, cribos, peneiras e cribas.

Capítulo 98: Manufacturas diversas.

18875 *LEI 31/2007, do 30 de outubro, sobre procedementos de contratación nos sectores da auga, a enerxía, os transportes e os servizos postais. («BOE» 261, do 31-10-2007.)*

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei.

Título preliminar. Obxecto da lei e definicións.

Artigo 1. Obxecto da lei.

Artigo 2. Definicións.

Título I. Disposicións xerais.

Capítulo I. Ámbito de aplicación subxectiva.

Artigo 3. Entidades contratantes.

Artigo 4. Dereitos especiais.

Artigo 5. Contratos das administracións públicas.

Artigo 6. Exclusiones e limiares aplicables aos contratos das administracións públicas.

Capítulo II. Ámbito de aplicación obxectiva.

Sección 1.ª Das actividades.

Artigo 7. Auga.

Artigo 8. Gas e calefacción.

Artigo 9. Electricidade.

Artigo 10. Servizos de transportes.

Artigo 11. Servizos postais.

Artigo 12. Prospección e extracción de petróleo, gas, carbón e outros combustibles sólidos, e posta á disposición de terminais de transportes.

Artigo 13. Contratos relativos a diversas actividades.

Sección 2.ª Exclusión das actividades liberalizadas.

Artigo 14. Exclusión por liberalización dunha actividade.

Sección 3.ª Dos contratos de servizos.

Artigo 15. Réxime aplicable aos contratos de servizos.

Sección 4.ª Importe dos contratos e procedemento de cálculo do seu valor.

Artigo 16. Importe dos limiares dos contratos.

Artigo 17. Métodos para calcular o valor estimado dos contratos, dos acordos marco e dos sistemas dinámicos de adquisición.

Sección 5.ª Contratos excluídos.

Artigo 18. Contratos excluídos.

Capítulo III. Principios de contratación e confidencialidade.

Artigo 19. Principios da contratación.

Artigo 20. Confidencialidade.

Título II. Capacidade e clasificación dos operadores económicos.

Capítulo I. Capacidade.

Artigo 21. Capacidade dos operadores económicos.

Artigo 22. Agrupacións de empresarios.

Capítulo II. Clasificación das empresas.

Artigo 23. Réxime de clasificación.

Artigo 24. Sistema de clasificación propio.

Artigo 25. Publicidade do sistema de clasificación propio das entidades contratantes.

Artigo 26. Criterios de clasificación.

Artigo 27. Requisitos relativos a capacidades doutras entidades.

Artigo 28. Información aos candidatos.

Artigo 29. Imparcialidade na clasificación e relación de empresas clasificadas.

Artigo 30. Anulación de clasificacións.

Artigo 31. Convocatoria de licitación por medio dun anuncio sobre a existencia dun sistema de clasificación.

Título III. Documentación do contrato.

Artigo 32. Pregos de condicións.

Artigo 33. Comunicación das prescricións.

Artigo 34. Prescricións técnicas.

Artigo 35. Certificados expedidos por organismos independentes.

Artigo 36. Medidas de xestión ambiental.

Artigo 37. Recoñecemento mutuo en canto a condicións técnicas ou financeiras e en canto a certificados, probas e xustificantes.

Artigo 38. Definicións das prescricións técnicas.

Artigo 39. Instrucións e regulamentos técnicos obrigatorios.

Título IV. Selección cualitativa dos operadores económicos.

Artigo 40. Criterios de selección cualitativa.

Título V. Técnicas de contratación.

Capítulo I. Centrais de compras.

Artigo 41. Contratos e acordos marco celebrados coas centrais de compras.

Capítulo II. Acordos marco.

Artigo 42. Acordos marco.

Capítulo III. Sistemas dinámicos de adquisición.

Artigo 43. Sistemas dinámicos de adquisición.

Artigo 44. Utilización de medios electrónicos nun sistema dinámico de adquisición.

Artigo 45. Obrigas da entidade contratante.

Artigo 46. Desenvolvemento do procedemento de licitación nun sistema dinámico de adquisición.

Artigo 47. Convocatoria do sistema dinámico de adquisición e da licitación dos contratos baseados nel.

Artigo 48. Condicións de aplicación do sistema dinámico de adquisición.

Capítulo IV. Poxas electrónicas.

Artigo 49. Poxas electrónicas.

Artigo 50. Anuncio de licitación.

Artigo 51. Criterios de valoración das ofertas na poxa electrónica.

Artigo 52. Prego de condicións na poxa electrónica.

Artigo 53. Contido da invitación.

Artigo 54. Desenvolvemento da poxa electrónica.

Artigo 55. Cerramento da poxa.

Artigo 56. Adxudicación do contrato na poxa electrónica.

Artigo 57. Límites á aplicación das poxas electrónicas.

Título VI. Procedementos de adxudicación de contratos.